POVEŞTI

NEMURITO

ARE 27

Coperta de CRINA
IONESCU

Povesti nemuritoare

Voi. Nr. 27

Editura Ion Creangă —
Bucureşti, 1986

X

Poveste
(Prostia omenească)

A FOST ODATĂ cînd a fost, că dacă n-ar fi fost, nu s-ar povesti. - . ■

Noi nu sîntem de pe cînd poveştile, ci sîntem mai "dincoace cu vreo două-trei zile : de pe cînd se potqovea puri-cele cu nouăzeci şi nouă de ocă de fier la un picior şi tot i se părea că-i uşor.

Cică era odată un om însurat, şi omul acela trăia la un loc cu soacră-sa. Nevasta lui, care avea copil de ţîţă, era cam proastă ; dar şi soacră-sa nu era tocmai hîtră.

într-una din zile, omul nostru iese de-acasă după trebi, ca fiecare om. Nevasta lui, după ce-şi scaldă copilul, îl înfăşa şi-i dej^ţîţă, îl puse în albie lîngă sobă, căci era iarnă ; apoi îl legănă şi—1 dezmierdă pînă ce-1 adormi. După ce-1 adormi^ştătu ea puţin pe gînduri, ş-apoi începu a se boci cît îi lua gura :

— Aulio ! copilaşul meu, copilaşul meu !

Mama ei, care torcea după horn, cuprinsă de spaimă, zvîrli fusul din mînă şi furca din brîu cît colo, şi, sărind fără sine, o întrebă cu spaimă :' '

— Ce ai, draga mamei, ce-ţi este ?

N

— Mamă, mamă ! copilul meu are să moară.
— Cînd şi cunj ?'
— Iată cum. Vezi drobul cel de sare pe horn ?
— II văd. Şi ? !...,
— De s-a sui mîţa, are să-1 trîntească drept în capul copilului şi să mi-1 omoare.

— Vai de mine şi de mine, că bine zici, fata mea, se »[x] vede că i s-au sfîrşit mititelului zilele !

Şi cu ochii pironiţi la drobul de sare de pe horn şi cu mîinile încleştate, de parcă le legase cineva, începură a-1 boci amîndouă ca nişte smintite, de clocotea casa. Pe cînd se sluţeau ele, cum vă spun, numai iaca şi tatăl copilului întră pe uşă flămînd şi năcăjit ca vai de el.

— Ce este ? Ce v-a găsit, nebunelor ?

Atunci ele, viindu-şi puţin în sine, începură a-şi şterge lacrămile şi a-i povesti cu mare jale despre întîmplarea neîntîmplată...

Omul, după ce le ascultă, zise cu mirare :

—- Bre ! mulţi proşti am văzut eu în viaţa mea, dar ca voi n-am mai văzut. Măăă... duc în toată lumea ! Şi de-oi găsi .mai proşti decît voi, m-oi mai întoarce acasă, iară de nu, ba. M*

Aşa zicînd, oftă din greu, ieşi din casă fără să-şi ieie ziua bună, şi plecă supărat şi amărit ca vai de om !

Şi mergînd el bezmetic, fără sâ ştie unde se duce, după o bucată de vreme, oprindu-se într-un'loc, i se întîmplă iar să vadă ceva deşenţat * ce nu mai văzuse : un om ţinea puţin un oboroc - deşert cu gura spre soare, apoi răpede-1

' Deşenţat — aiei cu sensul de ciudat.
[2] Oboroc — baniţă.

t

înşfăca şi întră cu dînsul într-un bordei ; pe urmă iar ieşea, îl punea iar cu gura la soare, şi tot aşa făcea... Drumeţul nostru nedumerii se opri şi zise :

— Bună ziua, om bun !

— Mulţămesc dumitale, prietene ! — Da' ce faci aici ?

— Ia mă trudesc de vro două-trei zile să car pocituî ist de soare în bordei ca să nm lumină, şi nici că-1 pot...

— Bre ! ce trudă, zise drumeţul. N-ai vrun topor la îndămînă ?

— Ba am.

— Ie-1 de coadă, sparge ici, şi soarele va intra singur
înlăuntru...

îndată făcu aşa şi lumina soarelui înty'ă în bordei.

— Mare minune, om bun, zise gazdă. De nu te aducea dumnezeu pe la noi... eram să îmbătrînesc **cărînd** soarele cu oborocul.

«încă un tont», zise drumeţul în sine, şi plecă.

Şi mergînd el tot înainte, peste cîtva timp ajunse într-un sat şi din întîmplare se opri la casa unui om. Omul de gazdă fiind rotâriu îşi lucrase un car şi-1 înjghebase în casă în toată întregimea lui ; ş-acum voind să-1 scoată afară, trăgea de proţap cu toată puterea, dar carul nu ieşea. Ştiţi pentru ce ? Aşa : uşile erau mai strimte decît carul. Rota-riul voia acum să taie uşorii, spre a scoate carul. Noroc însă că drumeţul 1-a învăţat să-1 desfacă în toate părţile **lui,** să le scoată pe'rînd afară, ş-apoi iarăşi să-1 înjghebe la loc.

— Foarte mulţămesc, om bun — zise gazda — bine m-ai învăţat. Ia uite-te dumneata ! Era să dărîm bunătate de casă din pricina carului...

De aici drumeţul nostru, mai numărînd un nătărău, merse tot înainte pînă ce ajunse iară la o casă. Acolo ca să vadă ? Un om c-un ţăpoi în mînă voia s-arunce nişte nuci din tindă în pod.

«Din ce în ce dau~peste dobitoci», zise drumeţul în sine.

— Da' ce te frămînţi aşa, om bun ?

— Ia, vreu să zvîrl nişte nuci în pod şi ţăpoiul ista, bată-1 scîrba să-1 bată, nu-i nici de o treabă...

— Că degeaba te trudeşti, nene ! Poţi să-1 blastemi cît le-i blăstama, habar n-are ţăpoiul de scîrbă. Ai un oboroc ?

— Da' cum să n-am.

— Pune nucile într-însul, ie-1 pe umăr şi sui-le fru- • muşel în pod ; ţăpoiul e pentru paie şi fin, iar nu pentru nuci.

Omul ascultă şi treaba se făcu îndată.

Drumeţul nu zăbovi nici aici mult, ci plecă mai numărînd şi alt neghiob.

Apoi de aici merse mai departe, pînă ce ajunse ca să -mai vadă aiurea şi altă năzbîţie la care nu se putu opri de rîs. Un om legase o vacă cu. funia de gît şi. suindu-se pe o şură, unde avea aruncat oleacă de fîn, trăgea din răsputeri de funie să urce 'vaca pe şură. Vaca răgea cumplit şi el nu mai putea de ostenit.

— Măi omule — zise drumeţul, făeîndurşi cruce — da' ce vrei să faci ?

— Ce să fac, mă-ntrebi ? Da' nu vezi ?

— Ba văd, numai nu pricep.

— Ia, hăranul ista e hămisitde foame şi nu vre nici în ruptul capului să vie după mine sus pe iastă şură să mă-nînce fin...

— Stai puţin, creştine, că spînzuri vaca ! Ie finul şi-1 dă jos la vacă.

— Da', nu s-a irosi ?...

— Nu fi scump la tărîţe şi ieftin la făină.

Atunci omul ascultă şi vaca scăpă cuNriaţă.

— Bine m-ai învăţat, om bun ! Pentru-un lucru de ni mica, era cît pe ce să-mi gîtui vaca !

Aşa drumeţul nostru, mirîndu-se de această mare p tie, zise în sine : „Miţa tot s-ar fi putut întîmpla să deie >bul de sare jos ce pe horn ; dar să cari soarele în'casă ;roeul, să urci nucile în pod cu ţăpoiul şi să tragi vaca pe şură la fîn, ri-am maigîndit !"

• Apoi d: trse acasă şi petrecu lîngă ai săi,'

pe cari-i socoti mai cu duh decît pe cei ce văzuse în călătoria sa.

Ş~am încălecaLpş-o şea, >

•pus poz - a ;

Şr-am încălecat pe-o roată,

Ş-am spus-o'toată. .

' Ş-am încălecat pe-o căpşună, Şi v-am spus, oameni buni, o mare minciună !

Măr şi păr

A FOST ODATĂ ca niciodată. A fost un împărat şi o împărătească care, cu toate că erau trecuţi cu anii, nu aveau nici un copil, de care să se bucure, care să facă să le treacă

de năcazuri, să mai uite de suferinţele vieţii acesteia, căci, ca şi acum, atunci încă erau suferinţe ; n-aveau nici un copil, pe care din dragoste părintească să-1 dezmierde, împodobindu-1 ca pe un copil de împărat şi sărutîndu-1 ca pe un singur copil la o casă părintească.

Toate acestea ar fi fost şi ar'fi trecut, dară durerea cea mare era că nu avea cine să moştenească scaunul împărătesc, avuţiile cele multe' căci avea împăratul multă blagă ; multe scumpeturi, din care să fi mîncat cu lingura şi tot nu s-ar fi gătat în veci.

Dară ce plăteau toate, dacă nu avea cine să le folosească ?

Şi astă durere cît de greu, totuşi mai trecea ; de una însă erau mai îngânduraţi ca de toate, şi aceea era că li se stinge sîngele, seminţia lor.

Oh ! şi mare era lucrul acesta. Cînd îşi aduceau bieţii aminte de aceasta, plîngeau ca nişte copii mici. Cum să nu ? Cum să nu aibă năcaz şi suferinţe, cum să nu-1 ajungă

jalea pe oricine, cînd ştie că n-are cine să-1 cînte, cine **să-1** plîngă cu adevărată durere la moartea lui, şi cine să-1 pomenească cu sfinţenie după aceea ?

Nu însă numai ei erau supăraţi, tot poporul din împărăţia lor era pătnans de durere, văzînd că se stinge seminţia împăratului ; şi vai, ce oameni buni erau, şi împăratul şi împărăteasa, ca şi o bucată de pîne ! Nu era om .în întreaga împărăţie, căruia să nu-i fi făcut un bine, nu era sărac, pe care să nu-1 fi ajutat ; nu era bolnav, la care împărăteasa să nu'-i trimită ceva bun îndată ce auzea de boala lui.

Toate acestea erau prea mult de la un împărat, şi chiar pentru asta era în jale toată împărăţia, văzînd că neamul bun de oameni se împuţinează.

Se temeau ca nu cumva să dea peste vrun neam rău de oameni, care tocmai aşa să le amărască zilele, precum le-a îndulcit împăratul de acum.

De a mai avea copil a trecut nădejdea, căci erau bătrîni.

Intr-o zi împăratul cu împărăteasa trecînd peste un pod, văzu împărăteasa în apă un peşte foarte frumos, deci *î*\ zise împăratului :

— Uită-te, împărate, în apă ce peşte frumos ! Acela ar fi foarte bun de prînz, îmi e şi dor de peşti proaspeţi, căci de mult nu am mîncat ; la cel din apă mi se dă *.

Se uită şi împăratul şi văzu peştele. După ce ajunse
acasă, dete poruncă pescarilor, ca să prindă vreo cîţiva
peşti de care văzuse. < '

[1] Mi se dă — aici cu înţelesul de : poftesc, doresc.

Cî';i pescari au fost în oraş şi în apropiere, toţi >
lească } împăratului.cît de în' grabă,
^ră mult timp, dară a s-au trudit, căci numai
de felul ac i -spusese împăratul, dară
totuşi era destul, ca să-i treacă împărătesei de dorul peştilor.
>a — o ţigancă — se şi puse îndată să pre-
jte o mîncare cît se poate de bu-
îusjpţa, ca să poată face o bucă tură,
(placă împărătesei. ■
Cînd era mai fript,-gustă de sare, dară cu toate că a
îă, era ca şi cînd n-ar fi pus, mai puse deci, şi
ră nici acum nu era sărat deplin, şi a treia
iistînd o dată o află'bunii.
ea să o ducă împărătesei, care tot aştepta să
se fr' .';. _ «•»
a, iar oasele le dete la o căţea.-
După
5 de seamă, atît împărăteasa cît şi
t
j. .nit grele ; căţeaua încă se vedea
a fi prins

La nouă luni după mâncarea peştelui, împărăteasa a
i pilaş frumos, pe -care 1-a numit „Măr", îşi
Uipui orişicine bucuria împăratului, a împ-
gului 'pe ii aveau la cine să se bucure, pe. cine să sărute, era cine să le urmeze la împărăţie, şi cine să le mi
:ă averile, -iară poporul, acum, nu se temea că se va e neamul cel bun.'
Tot în ziua aceea mai de cătră* seară născu şi bucătăreasa un copil, pe care îl numi „Păr". Căţeaua puiâse încă

de mult şase căţei, tot unul ca altul de frumoşi ; acum er-au mari. . ■ .

Tot din braţe-n braţe creştea Măr, copilul împăratului; cînd era la mumă-sa, cînd la tată-său ; dar nici Păr,- copilul bucătăresei, încă nu se lăsă de crescut şi cu toate că Măr era ţinut mai bine şi mai odihnit ca Păr, care trebuia, , după ce mai crescuse, să ajute mamei sale, totuşi era unul ca şi altul, parcă ar fi fost chiar fraţi gemeni şi. la un cost. împărătesei nu-i plăcea de aceasta şi s-a gîndit mult cum să facă, ca să se cunoască bine copilul ei din al bucătăresei, dară_ ce a gîndit să facă a lăsat pe alte timpuri.

După ce au trecut de opt ani, au început a merge la vînat ; şi-au împărţit cînii cei şase ,de la căţea-; Măr i-a numit pe ai lui : Florian, Cioban şi Frunză-de-Măgheran, iar Păr i-a -numit : Bujor, Rozor şi Cetina Brazilor ; cînd de ici, cînd de colea, săgetau cu arcurile lor cîte ceva şi duceau la părinţi.

Odată fiind iară amîndoi în pădure la vînat, s-au făcut fraţi de cruce, jurîndu-şi dragoste veşnică.

După ce s-au făcut fraţi de cruce, Măr nu a mai vrut să poarte veşminte de cele scumpe, ci numai de acelea de care avea şi Păr, iar părinţii ce nu ar fi dat pentru iubitul lor, care acum nu era-copil, ci voinic, i-au făcut şi . iui Păr tot aşa veşminte frumoase ca şi lui Măr.

Acum chiar nu se puteau cunoaşte unul de celălalt. Nu era nici un semn, prin care să se deosebească unul de altul. Pînă acum, cînd baremi de pe veşminte se cunoşteau, maî putea suferi împărăteasa, dar acum nu. De multe ori vrea să-şi dezmierde feciorul cu cîte un sărutat şi săruta pe ăl bucătăresei ; de multe ori vrînd să-şi ţină feciorul cu

cîte ceva mincări mai bune chema pe al bucătăresei, îşi puse dar de gind cu neapărat ii va face vrun semn lui Măr, de pe care să-1 cunoască.

Odată venind iar amîndoi de la vînat, împărăteasa îşi cunoscu odrasla, căci o strigă : ,,Mamă". Ea îl chemă la sine, şi cu un fier ce 1-a fost ars în foc îl înfieră la mîna dreaptă.

Ca şi un leu răcni Măr. cînd simţi că e înfierat şi zise :

— Mamă, mi-ai "mîricat norpcul ! Fără noroc voi fi deci în lume şi pînă atunci nu mă odihnesc, pînă ce nu-mi ca păt iară norocul, căci fără noroc nu pot sta.

împăratul şi împărăteasa, cînd auziră aceste cuvinte ale fiului lor, leşinară de durere, îl rugară să nu se ducă, dar toate rugăciunile lor, a lui Păr, şi a întregului popor, fură zadarnice. El răspundea :

— Mă duc să-mi împlinesc cît mai iute viaţa cea fără noroc.

Cînd plecă, fratele său de cruce, Păr, îl petrecu cale de două zile, şi îl rugă ca baremi lui să-i spună adevărat pentru care pricină se duce, căci se temea să-i nu fi părut rău, pentru că el, fecior de împărat, s-a făcut frate de cruce cu un fiu de bucătăreasă.

— Frate, să mă crezi — răspundea — mama mi-a mîncat norocul, eu nu le-am spus lor, dară trebuie să mor; tu însă cînd vei vedea pe marama aceasta, pe care ţi-o dau acum, trei picături de sînge, să ştii că am murit, vino şi mă caută, căci de mă vei afla, iară voi fi cu noroc, dară pînă atunci nu.

Şi-i dete o maramă.

— Atunci, frate Măr, nu te las ; acum voi veni şi eu cu tine, că dacă vei da de vreo nenorocire, atunci îndată "să te pot scoate.

— Lasă-mă, frate, rogu-te, să mă duc şi vină de mă caută, cînd va fi de lipsă.

Se sărutară şi se despărţiră.

Măr, însoţit de cei trei cîni ai lui, a mers prin o pădure, pînă unde văzuse o licurire de foc. Acolo erau nişte păcurari la oi.

— Bună seara ! — zise Măr.

— Să ai noroc, străinule ! — răspunseră păcurarii — dară şezi cu noi aici pe butucul acesta, căci ştim că eşti ostenit.

— De ostenit nu sînt ostenit, căci numai de astă-dimi-neaţă călătoresc. Dar faceţi bine şi îmi daţi puţină apă să beau, căci nu mai pot de sete.

— Apă nu avem — răspunseră păcurarii — dară îţi dăm să bei zăr, de care bem şi noi.

Bău dară zâr de care n-a mai băut niciodată şi-i plăcu, totuşi nu putu să nu întrebe pentru ce nu au apă.

— Ei, frate — răspunseră păcurarii — aici în apropiere se ţine un zmeu, care bea toată apa din izvorul nostru, vitele ni se împuţinează, că le mîncă şi el, dar şi mor de sete. Am vrut să mergem de aici, dar nu ne lasă, ci precum am zis, nu se odihneşte pînă ce nu ne va mînca pe toţi. Precum vedem, ne sînt numărate zilele., şi ale noastre şi ale tale, căci nu te va mai lăsa să te duci de aici, cum nu ne lasă nici pe noi.

— Voi cerca să mă lupt cu el, dacă nu vor putea cînii , mei face nimic cu el.

— Şi te-ai încumeta să-ţi cerci puterile cu el ?

— De cînd eram de opt ani, toată ziua cu cînii mei am fost la vînat, am. omorît ca copil urşi cu ajutorul fratelui meu, dară acum că-s voinic să nu încerc cu un zmeu, am nădejde în cînii mei, ca şi în mine.

Nici nu gătă"bine vorba, cînd auziră o zbieră tură în pădure, <ie care vitele şi cînii păcurarilor aşa s-au înfricoşat, încît toate ş-au strîns grămadă la un loc.

-— E aci zmeul — ziseră păcurarii — iară ne duce cîteva vite.

Atunci voinicul îşi strigă cînii lîngă sine şi merse_ către zmeu ; cînd era aproape de zmeu, care arunca foc dia gură, îi zise :

— Nu fii aşa de turbat, focul din gură-ţi nu[L]mi strică,

.., numai mă încălzeşte, căci nu mi-e frică de tine.

— Cine eşti tu de-mi stai în cale f — întrebă zmeul — doară nu eşti tu Măr sau Păr cu cînii lor ?

— Eu sînt — răspunse voinicul — dară ce ai tu cu oamenii aceştia de.omenie, de nu le dai pace să trăiască de pe o zi pe alta ?

— Vreau să trăiesc şi eu bine, mai ales azi, cînd te voi mînca şi pe tine cu cînii-li cu tot — zise zmeul.

— Aşa ? răspunse Măr. îşi strigă apoi cînii : — Na, Florian ! Na, Cioban ! Na, Frunză-de-Măgheran ! prinde-ţi-1 şi ţineţi-1 !

Numai aceasta o aşteptară şi cînii-îndată. săriră la el şi-1 prinseră de grumaz. Măr se duse şi-i tăie capul;

Trupul 1-a dat la cîni, iară capul 1-a ars şi oasele le-a pisat tot praf şi praful 1-a suflat în vînt. -

Bucuria păcurarilor era nespus de ma. 1 ni
aveau de cine se teme,
îşi p -mulţămiră foarte
şi-1 rugară • tate din
vitele de la ei.

Măr nu s-a învoit nici acum, dară numai aşa scăpă de ei făgăduindu-le că le primeşte cînd se va întds

După aceea îşi luă rămas bun de la ei

A mers iar o bucată bună de vreme, pînă ce într-un tîrziu a ajuns într-un sat ; a tras la o muiere bătrînă, şi a rugat-o de-conac peste noapte.[1] Bucuros 1-a primit bătrînă, căci era şi ea primitoare de străini, ca românul.

Cînd însera, Măr scoase din traistă ce biet a fost vînac, şi s-a rugat de bătrîna să facă bine să-1 lase să-şi gătească cumva carnea de vînat.

Bătrîna a luat-o şi a pregătit-o ea. Cînd gîndi Măr că acuma va fi friptă carnea, zise către bătrînă :

— Mamă ! dară de unde aş putea cumpăra puţină pîne de aici, eu nu ştiu rîndul ; nu ai face bine să te îngrijeşti d-ta ? Iată aici cîţiva bani.

.... — Oh, dragul meu ! foarte bucuros ţi-aş da eu şi nu te-aş lăsa să-ţi cheltuieşti banii, căci un călător are lipsă de bani, dar zău n-am şi* nici nu vei putea căpăta la noi. Căci crede-mă, dragul meu, nici noi de mult nu mîncăm pîne. Aici în pădure este un taur sălbatic, care ne strică toate bucatele şi care rămîn, încă le lăsăm noi pe cîmp să se strice, fiindu-ne frică de acel taur. Din pricina aceea nici nu punem pe cîmp nimic, de vreo cîţiva ani, ci trăim şi noi ca vai de noi ; de dus, iar nu ne-ar plăcea să ne

[1] *Conac peste noapte* — popas, odihnă peste noapte.

ducem din satul acesta, căci aici ne-am născut. Multe nenorociri s-au întîmplat şi cu oamenii, căci pe care 1-a văzut numai, n-a mai scăpat din coarnele şi de picioarele acelui taur sălbatic. Vei mînca carnea şi fără pîne, cum mîncăm şi noi ce biet avem.

— Cum o puteţi duce fără pîne ? — întrebă Măr.

— Vai de traiul nostru — răspunse baba — Dumnezeu să ferească pe toată lumea, să nu ajungă ce am ajuns noi.

— Apoi fii bună, mamă, şi-mi spune despre taurul acela ce ştii. Unde se ţine ? Cînd vine ? Cum ştiţi că vine ? Mare e ? şi altele, din care aş putea cunoaşte mai bine acel taur.

— Lasă-1 nâpustului — zise bătrîna — să fii totdeauna ocolit de el. Dar dacă vrei să ştii, iată-ţi spun. E un taur mare, cu părul sur, cu două coarne de cîte o jumătate "de stînjin de lungi şi de largi şi cu un ochi în frunte şi cu dinţii ca la porcii cei sălbatici, aşă spun -care l-au văzut mai de aproape. Se ţine aici în pădurea de lîngă sat şi pe cîmp ; mai ales acum, cînd e iarba verde pe cîmp, mai mult e acolo decît în pădure. Apoi cînd e aci-1 cunoaştem după zbierătura lui cea urîtă, prin care ne dă de ştire să nu mergem nici unul afară din saţ, că apoi e capăt de acela" care se duce.

— Unde l-aş putea întîîni ? întrebă Măr.

— Ba ! ce te-ar duce păcatele să-1 întîlneşti ?

— Aş vrea să-1 omor !

— Poate ţi-ai urît zilele !

— Ba aş vrea eu să-i iau zilele !

— Lasă-te, dragul meu, de aşa gînduri, căci cu acela nu se poate lupta nimeni, au cercat oamenii de la noi, s-au

dus mulţi, satul mai tot cu furcoaie, cu topoare şi cu coase, dar abia jumătate s-au întors vii, pe ceilalţi i-a omoiît.

— Eu totuşi mă încred în cînii mei.

A cinat, apoi i-a făcut bătrîna pat şi s-a culcat, de s-a mai odihnit, căci s-a fost ostenit.

Dimineaţa ᵛs-a sculat, s-a îmbrăcat, şi-a săturat bine cînii şi s-a gătat de plecat.

Mergînd pe cîmp, Măr nu văzu nimic, se întoarse deci către pădure şi-atunci auzi o zbierătură puternică. El îşi strigă cînii :

— Na, Florian ! Na, Cioban ! Na, Frunză-de-Măgheran,
să staţi tot lîngă mine .'

Nu trecu mult şi iată vine taurul cel cu un ochi în frunte. Ţinea drept către el. Atunci el luă arcul, îşi îndreptă săgeata şi-1 nimeri tocmai în ochi, de-i scoase ochiul. O zbierătură puternică dete taurul din pricina durerii, ce avea din pierderea ochiului ; coarnele şi le împlîntă în pămînt şi scotea pămînt ca şi cu lopata.

Atunci iar strigă Măr :

— Na, Florian ! Na, Cioban ! Na, Frunză-de-Măgheran,
pe el, căci şi eu vin !

Şi-1 prinseră cînii şi-1 spintecară, iar cînd ajunse Măr acolo nu mai trebuia nimica, decît să-1 lase în grija cînilor, căci şi-a fost scos limba.

Lăsa cînii să se sature şi se întoarse apoi în sat.

O mulţime de oameni îl aşteptau în capătul satului, cari, înştiinţaţi de bătrîna şi de zbieratul puternic al taurului, ieşiră să vadă ce s-a întîmplat.

— Fugit-a taurul ? — întrebară oamenii,

— N-a fugit — răspunse el — şi n-a mai fugi, căci l-am omorît. Uitaţi la gurile cînilor cum s-au sîngerat în el.

Plecară deci cu toţii să vadă mort e taurul, care atîta pagubă le-a fost făcut ? Oamenii nu mai încetară de-a veni, căci s-a întins ca fulgerul vestea, că un străin a omorît taurul.

Cînd văzură taurul mort, mulţimea toată s-a strîns împrejurul lui Măr, se puseră în genunchi şi voiră să-i mulţămească. Dar el zise :

■— Sculaţi din genunchi, fraţilor !

Plîngînd de bucurie, îi mulţămi toată mulţimea.

Iar el le zise :

— Luaţi-i capul şi-1 ardeţi, iar trupul trebuie îngropat în pămînt, ca nici poveste să nu mâi fie de el.

Atunci merse la taur, îi tăie capul şi-1 dete la oameni, iar-ei merseră toţi în sat şi făcură ceea ce le spuse Măr.

Făcură apoi şi o petrecere şi-şi petrecură toţi. După petrecere l-au întrebat toţi pe Măr cu ce sînt datori, pentru că a omorît taurul ?

— Cu nimic — răspunse Măr. ,

— Numai aşa nu te lăsăm, trebuie să primeşti ceva 'de la noi — strigă mulţimea — îţi vom da bani cîţi vei putea duce.

— Fraţilor ! — le zise — eu acum nu merg acasă, ca să-mi fie de ceva folos banii voştri, ci cînd mă voi în- • toarce, va fi alta ; acum nu pot să primesc nimic, dar nimic chiar.

Ascultară oamenii şi nu-1 mai îmbiară. Şi iar a mers multă lume împărăţie, pînă a ajuns într-un oraş. Chiar pe la amiază ajunse şi fiindu-i foarte

cald, se băgă într-o casă, ca să ceară puţină apă, ca să-si ~ ca. casă era numai o muiere bătrîiiă, care, la rugarea lui ca să'-i dea apă, răspunse :

■— Oh, dragul meu, bucuros ţi-a.ş.da, numai să fie în casa mea, dară nu e nici o picătură. Aici în oraşul nostru e numai o fîntînă, îrf care este un balaur cu şapte capete. Acesta tot la o jumătate de an cere cîte o fată, pe care o vrea el, iar oraşul trebuie să-i dea, căci de nu, nu ne dă apă. Acum chiar pe fata împăratului a cerut-o ; împăratul fiindcă o are nvmai pe ea, nu ar vrea s-o dea, a şi cercat să-.o schimbe, dar balaurul a cunoscut că nu-i aceea şi acum nu vrea să ne mai dea apă, pînă nu-i va da împăratul fala. De cinci zile nu am băut şi aşa nu ,o mai putem duce — poate azi, aşa era vorba — o va da împăratul, că n-are încătrău. 'Nici noi n-avem ce face, dacă sîntem aşa de nefericiţi.

—■ Dar frumoasă e făta împăratului ? — întrebă Măr.

— Dar încă cît de frumoasă ? parcă ar fi rup-tă din soare ! Nu. e mai bătrînă decît de vreo şase-şaptesprezece ani,-cu părul galbin ca de aur. Dar apoi ce buneţă, ce inimă are, nimeni nu ştie şi" nici nu-şi poate închipui, numai acela care a putut să vorbească vreodată cu ea. Destul de rău ne pare şi nouă, de mai că ni se rupe inima, căci numai pe ea o are împăratul şi ar fi pagubă mare, dacă s-ar stinge neamul împăratului, că e neam milostiv, dar n-avem ce face.

— i£i ! dar nu e nimeni să poată omorî pe acel balaur ?

— Oh ! — răspunse bătrîna — dar cine s-ar putea împotrivi cu acea bidiganie spurcată ? Nu se poate apropia nimeni, căci îndată-1 trage în fîntînă. Apoi cine ar putea lupta cu şapte capete înveninate ? Se zice că dacă i-ar tăia cineva urv cap, îndată alte trei i-ar sări în locul celui tăiat.

— Iată aici am puţină carne, ce am vînat în pădure; fii bună, lasă-mă să o frig, să mănînc şi să odihnesc puţin, apoi mă duc să văd şi eu ce balaur se ţine în fîntînă şi ce fîntînă e aceea.

— Ţi-o frig eu, dragul meu ; vom merge mai mulţi acolo, căci precum ştiu, chiar azi îşi va aduce împăratul fata.

— Voi cerca să-1 omor — zise Măr.

-

■— Ba lasă-te de aceea socoteală, căci nu vei putea şi
atunci mai tare se va mînia balaurul pe noi şi nici după ce îi va da împăratul fata nu va vrea să ne mai dea apă.

— Să mănînc şi să odihnesc oleacă numai, apoi fie ce-a fi — tot cerc ; cîhii mei mult îmi vor ajuta, dar şi eu lor.

Atunci bătrîna fripse carnea şi o puse înaintea lui Măr, care mîncă cu poftă, fiind tare flămînd. Tot ce a rămas, carne friptă şi nefriptă, dete cînilor.

După ce mîncă se puse să odihnească, însă nu putu să doarmă, căci gîndurile îi umblau tot pe la fata împăratului. Văzînd că tot nu poate să odihnească, se sculă, îşi luă einii, încinse sabia şi plecă la fîntînă.

Acolo, cînd ajunse, văzu o mulţime de oameni care aşteptau şă vină fata împăratului. Se băgă şi el în mulţime. Nu mult însă stătu, căci iată veni dintr-o parte o trăsură, toată îmbrăcată în negru, din care, cînd se opri. se cobori o

fetiţă frumoasă de gîndeai că e înger scoborît din cer. Pâru-i galben, lăsat pe spate, faţa-i gingaşe, ochii cei vineţi, buzele subţiri şi roşii o ridicau peste celelalte zidiri de pe pămînt.

Cum se coborî din trăsură, o înecă plînsul şi cu ea plîngeau toţi oamenii. Ţi se rupea inima văzînd-o pe sărmana fată cum îşi aştepta moartea. Nu mai putu sta pe pf-cioare, leşină şi căzu la pămînt. Cînd văzu aceasta Măr, nu mai putu răbda, ieşi din popor, chemă cînii cu el, se duse la fată şi zise :

— Scoală, cocoană ' nu te teme ! că eu nu te voi lăsa să te omoare balaurul !

Atunci ea-şi ridică capul şi văzîndu-1, aci, zise :

— Cine eşti tu de mă batjocoreşti, sau îţi pui viaţa pentru mine ?

— Eu sînt, dragă, un străin, care din nenorocire am ajuns aici şi văzînd ce este voi cerca să te scap...

— O să-ţi pui viaţa — zise fata. Lasă-mă, du-te de-aici, scapă-ţi baremi viaţa ta şi nu gîndi la mine, la o nenorocită, ale cărei minute din viaţă sînt numărate.

— Fără tine nu mă duc ; mai bine mor ! — fu răspunsul scurt al lui Măr.

— Apoi, de ce ţi-ai pune viaţa pentru mine ? ! — întrebă fata.

Atunci Măr nu mai ştiu ce să zică. într-un tîrziu zise :

— Nu mă întreba ; nu este iertat şi nu o să murim nici-unul, căci trebuie să trăim şi să fim fericiţi.

[1] în Valea Haţegului zic cocoană la ceea ce noi zicem domnişoară, domniţă, adică la fete de domni, preoţi etc. (Nota autorului).

Poporul adunat văzînd acestea zicea ■

— Ce om străin-poate să fie acesta de vorbeşte cu atîta
cutezare, ca şi cînd nu i-ar fi frică de balaur, sau e \
viteaz şi atunci poate că scapă fata împăratului şi ne mîn-
tuieşte şi pe noi de nefericirea-aceasta, ori e;

iţit *17*

Cînii neîntrerupt se preumblau în jurul stoborulul' fîntînii, rîcăind cu picioarele în pămînt şi schilăind, parcă ar fi ştiuFcă acolo este ceva.

Măr îi întrebă pe oameni :

— Ce semne se văd, cînd iese balaurul afară ?

— Ies stropi din fîntînă — ziseră oamenii.

— Atunci, draga mea, pune-ţr capul la mine în poală şi odihneşte-te puţin, căci rămîn eu să priveghez.

Ea-şi puse capul la el în poală şi fiind ostenită şi suferind mult, îndată şi adormi.

De la un timp cînii începură ; .iui.

El trezi atunci fata de împărat, taci gîndea că o să fie ceva şi îi zise să meargă mai încolo.

Nici. nu greşi cu ghidul, căci abia se duse cu mai. încolo, şi ieşiră câţiva stropi din î:

El îşi chemă cînii lîngă el, -şi-şi pregăti sabia.

Poporul, cît a fost a'du'nat, tot:

0 dată ieşi un cap de balaur din. fîntînă ; Măr se re
pezi-şi-1 reteză, din acela se făcură încă trei ca
cînii apucară fiecare cîte un cap * el
tăie vîrr şi le băgă în buzunar ; dar
deodată din acele

[1] *Stobor* — coteţul acela de pe gura fîntînii, făcut din lemne
încleştate unele cu altele, ca să se scoată apa fără primejdie de a
cădea în fîntînă. (Nota autorului).

trei şerpi, cu care însă avură ce face cînii ; îi sfîşi.: iţi.

Al doilea cap, gînd ieşi, iarăşi nu mai avu răgaz şi îl re
tează, tot aşa făcu cu al treilea, al patrulea, al -ci
al.şaselea, pe toate le retează. Făcîadu-se apoi di'
trei, cînii le apucau pe cîte unul, Măr tăia - vîrfurile lim
bilor, care ieşeau la cîte un şarpe, iar cînii îi sfîşiau pe rînd.

Cînd ieşi al şaptelea cap, încă-1 retează, dar di nu se
făcură numai trei capete, ci nouă, din care se făcură nouă şerpi mari. Trei din ei îi apucară cînii şi-i sfîşiară, mai rămase încă- şase, care săriră toţi la capul lui Măr să îl . în toată clipita. El calcă cu picioarele doi, cu mîna apucă alţi doi, dar mai rămaseră doi, care săreau şi mai turbat asupra capului lui Măr..

Ce să facă el atunci? Nu se gîndi mult, îi apucă şi,pe aceştia şi cu o vitejie uimitoare se luptă cu ei, pînă ce
cînii gătară cu cei de .mai înainte ; atunci M izi pe
rînd şi pe ceilalţi ' şerpi, pe cari însă îi sfîşiară cînii,^încît
mai rămas nici urmă de înfricoşatul balaur.

După ce gătă, mai aşteptă Măr o bucată bună de vreme să vază, că poate tot o să mai iasă ceva, dar spre bucuria lui nu mai ieşi nimic.

Atunci scoase apă din fîntînă cu o vadră şi bău el, îi fetei şi chemă şi pe oamenii care cu mînile încrucişate se uitau la cele ce s-au întîmplat.

Veniră şi ei şi băură pînă ce se saturară.

Fata împăratului luă atunci de după cap pe Măr şi-i zise :

— Mi-ai scăpat viaţa ;-de nu erai tu, eu nu aş mai fi pe pămînt. Eşti voinic, de care nu s-a mai pomenit."

El zise :

— De nu te scăpăm, nici eu nu mai trăiam ; neputînd să te uit în veci.

Veni apoi poporul la ei şi îi mulţămi şi lui, pentru că 1-a scăpat de necaz, nemaiavînd grijă de aici înainte de balaur să-i cîştige tot la o jumătate de an o fată.

Mai înşiră apoi vîrfurile limbilor, care era £7 la număr, pe o aţă, puse steag alb pe trăsură, sui fata împăratului în ea, se sui şi el, apoi chemă şi cînii la picioarele lor şi plecară către curtea împăratului.

Ajungînd acolo, găsiră pe împăratul şi pe împărăteasă leşinaţi de durere pentru pierderea fiicei lor. Dau să le vorbească, dar în deşert, căci nu aveau cu cine ; împăratul şi împărăteasa înnebuniseră.

Curtenii înainte erau'-supăraţi pentru una, acum erau supăraţi pentru alta. Nu se puteau deci îmbucura din-destul pentru scăparea fiicei, erau însă supăraţi că împăratul şi împărăteasa sînt în aşa stare, încît le era în primejdie viaţa.

Iute chemă Măr toate babele din oraş să le întrebe ce ar fi de făcut, ca să scoale împăratul şi împărăteasa. Şi au venit babele şi au cercat cu cîte de toate : descîntat-au, vrăjit-au, bosconit-au | tâmîiatu-i-au, dar toate "nu au folosit la nimic. Veni în urmă o babă foarte bătrînă,,se_uită la împăratul şi la împărăteasă pe-o parte şi pe alta, apoi le-a descîntat cu inimă de şoarece mestecată cu usturoi, dar nici asta n-a folosit la nimic,

în urmă zise :

[1] *A bosconi* — a bolborosi descîntece.

■— tmpăratuj şi împărăteasa nu se pot scula pînă nu se vor spăla cu apă adusă de la „zîna de piatră".

— Unde-i zîna de piatră ? întrebă, Măr.

■— E foarte departe, dragul mamii, peste nouă ţâri trebuie să meargă cineva, dacă vrea să ajungă acolo.

— Apoi bună va fi apa aceea ? — întrebă din nou Măr.

— Va fi foarte bună, chiar şi morţii se pot scula cu ea. Aşa mi-a spus mama şi aşa trebuie să fie, clar pînă acum nimeni n-a putut străbate pînă acolo, cu toate că s-au dus foarte mulţi şi nu s-au mai întors.

— într-adevăr este zîna de piatră ?»Cum curge apa ? şi pentru ce se poate merge aşa de greu acolo, întrebă iar Măr.

Acea fîntînă ştiu bine că este, apa curge la picioarele unei zîne de piatră, iar pentru ce se poate ajunge aşa de cu greu, eu nu pot să-ţi spun ; atîta însă ştiu, că împărăţia aceea e a unei zmeoaice bătrîne, care a avut trei feciori.

— Eu plec să aduc de-acolo puţintică apă, să scol pe împăratul şi împărăteasa — zise Măr.

— Ba să nu te duci, dragă — îl întrerupse fata — căci te vei pierde p-acolo şi eu rămîn singură ; nici părinţii nu mi se vor scula, nici tu nu vei veni şi apoi va fi vai de mine.

— Nu te teme, iar vin — răspunse Măr.)

— Lasă-1 să'meargă după apă, zise fratele cel mai mic al împăratului, care gîndea că dacă va merge Măr acolo nu se va mai întoarce, iar frate-său împăratul şi cumna-tăsa împărăteasa vor muri, şi el va rămîne singur împărat.

Se şi gătă Măr de cale, luă un cal din stavă. cînii **lui,** paloşul împăratului şi sabia adusă de-acasă şi plecă. '

Cu lacrimi în ochi îl petre ului pînă la
-
marginea oraşului. Acolo ci o şi o *mînă* acasă, zi-
cînd :

— Du-te, dragă, acasă şi mă aşteaptă.

— Te voi aştepta, scumpul meu, orişicît, zise ea.

Merse Măr multă lume şi împărăţie, cu gîndul la norocul ce 1-a fost pierdut, cînd 1-a fost înfierat mumă-sa, dar care pînă acum nu 1-a lăsat, se temea că acum va da de rău. Se gîndea la fata împăratului şî-atunci uita toate năcazurile, ba nici de moarte nu-şi aducea aminte, numai să ajungă iar la ea cu veste bună.

Iată că ajunse cu seânfodată la un loc, unde se vedea „zîna de piatră". Cugetarea mai bine să odihnească puţintel ' pînă dimineâţa.j cînd apei va lua .apă şi va pleca cu ea spre casă. Se puse deci sub un copac şi făcu foc şi vru să nişte carne, ce â vînat-o în-pădure. înserase bine, cînd le gătă aceste şi abia[1] îşi putu întoarce în frigare carnea de vreo cîteva ori, cînd .auzi un glas din capac."

— Vai, că frigu-mi-e, mor de frţg !

Se uită în sus şi văzu o babă bătr-înă în copac. Ca om milos ce era zise .:

— Scobori, babă, de te-ncălzeşte. Ea iar zise :

— Vai, că frigu-mi-e, mor de frig !

— Scobori, babă, de te încălzeşte — zise iar Măr

— Vai,, că frigu-mi-e, mor de frig — zise a treia oari baba.

— Dar scoboară şi te-ncălzeşte, să nu te aud văietîn du-te — zise Măr răstit.

. — M-aş scoborî, dar mi-e frică de* cînii tăi — zise baba.

— Nu te teme, pînă voi fi eu aici, nu-ţi vor face nimic.

— Ba mă tem, numai na, fii bun, "trei peri din capul meu si .ţipă *i* peste cîni.

— Dine.

Ea luă trei peri din cap, îi aruncă jos şi zise încet, încît el să nu audă :

— Lanţ peste cînii tăi !

Atunci se scoborî şi se puse lîngă foc şi iar zise : —. Vai, că mor de foame !

— Fă-ţi de mîncare.

B:' 30 broască, o împl'rsîă în frigare, o puse

. foc să se 'frigă, pe care atingînd-o de carnea lui Măr, a :

— Cine frige broasca, va mînca carne şi cine frige 'carne va mînca l

— Taci, babă spurcată — zise Măr — şi nu-ţi tot atinge broasca de carnea mea, că te dau cînilor mei să te mă-nînce.

— Te mine eu pe tine î'Tăspunse baba — precum ai mîncat tu pe cei trei feciori ai mei.

Atunci, ca muşcat de şarpe, sări sus Măr şi strigă către cîni :

— Na, Florian ! Na, Cioban ! Na, Ffunză-de-Măgheran, prindeţi-o şi$_r$o faceţi tot fărîmi, nimic să nu mai rămîie din ea !

Cînii nici nu se mişcau, căci erau lăntuiţi peste tot trupul, cu perii din capul babei.

**.A ţipa* — aici cu înţelesul de : a arunca.

Prinse sabia, dar nu avu putere să o scoată şi,nemai-avînd "nici alte puteri în trup, baba îl mîncă, iar inima i-a aşezat-o într-un buştean.

Păr, rămînînd acasă, în toată ziua privea năframa de la frate-său Măr. O dată, privind-o, văzu trei picături de sînge pe ea şi zise :

— Oh ! săracul frate-meu Măr e mort, mă duc să-1 caut.

----Şi-şi luă rămas bun de la mumă-sa, de la împăra tul şi împărăteasa, care de cînd se pustii Măr, îl ţineau ca pe fiul lor.

îşi chemă cînii şi plecă.

Merse multă lume, împărăţie, pînâ ce ajunse la locul unde erau păcurarii.

— Bine c-ai venit — ziceau păcurarii pînă nici nu se apropie bine de ei — de mult te-am aşteptat, hai de-ţi ia •ce ţi-am făgăduit, pentru că ne-ai scăpat de năcaz. •

— De ce năcaz ? — întrebă Păr.

— De zmeul care l-ai omorît.

— Oh ! fraţilor — răspunse Păr — nu eu l-am omorît, ci fratele meu, care a trecut pe-aici şi acum a murit ; mă duc să-1 caut; doar voi putea da de el,

— Ce mare pagubă că a murit, căci a fost om bun — ziceau păcurarii. Cînd vei veni înapoi să vii şi pe la noi.

Se duse mai încolo, multă lume, pînă ajunse în satul unde omorîse frate-său Măr pe taurul cel sălbatic.

Acolo fiind ostenit şi sosind pe înserate, se băgă la bătrînă şi ceru cortel ' peste noapte.

[1] *A cere cortel* — a cere adăpost.

::0

— Cum să nu-ţi dau — zise bătrîna — că doară d-ta ne-aLfăcut tjinele cel mare, cînd cu dihania 'cea de taur !

— N-am fost eu — zise Păr — a fost fratele meu, care a murit şi mă duc să-1 caut, doar voi da de el (undeva.

— Unde a murit ?

— Nici eu nu ştiu, tocmai pentru aceea mă duc să-1 caut.

— Pagubă de el, căci era un suflet de om bun.

Stete noaptea aceea la bătrînă, iar dimineaţa îşi luă rămas bun şi plecă mai departe.

Merse iar multă lume împărăţie, pînă ajunse în oraşul cu fîntîna. Acolo se băgă la bătrîna la care fusese şi frate-său Măr şi se rugă să-i dea cortel peste noapte.

— Eu îţi dau bucuros, dar fosta-i la împăratul ?

— La ce împărat ?

— La împăratul nostru, căruia i-ai mîntuit fata de -moarte şi-ai slobozit fîntîna, omorînd balaurul.

— Care balaur ?

— Poate că ţi-ai uitat de balaurul care l-ai omorît şi de fata împăratului, pe care o ai mîntuit de moarte şi care acum te aşteaptă cu dor, să vii odată de la „Zîna cea de piatră" ; sau nu eşti d-ta acela şi atunci greşesc eu ?

— N-am fost eu acela, ci frate-meu, care a murit ; acum mă duc să-1 caut.

— Unde a murit ?

— Nici eu nu ştiu, tocmai pentru aceea-1 caut.

— Oh ! cum sameni cu el, fie iertat şi mîie pe unde a înserat, căci bun suflet de om mai era ; pe îata~ împăratului era să o ia de soţie ; nu mergi pînă acolo ?

— Nu merg, numai fii bună spune-mi cum s-a întîmplat de a omorît balaurul şi cum s-a cunoscut cu fata împăratului ?

• îi spuse bătrîna toate, cum s-au î-ntîmplat şi i-a spus şi de „Zîna de piatră" la care s-a dus.

— Ce fel de zînă de piatră era aceea ? — întrebă Păr.

— Eu nu ştiu, dacă vei vedea, vei şti, numai grijeşte să nu păţi ca fratele d-tale. .

Noaptea dormi acolo, iar dimineaţa plecă. Bătrîna-1 petrecu pînă la portiţă.

Merse prin oraş, dar cu faţa astupată, ca să nu-1 mai cunoască nimeni.

La marginea oraşului văzu o casă, care era să se huruie[1]* de veche, el se gîndi : „Precum văd, aici sade cineva şi i se huruie casa, iar de reparat nu şi-o poate. Tot atîta, cu cîteva minute, mă duc s-o proptesc cu un lemn."

Se duse la casă şi puse un lemn, ridicînd cornul picat.[2] Cînd era să plece, ieşi din casă o muiere bătrînă, care îl" strigă înapoi zicînd : -

— Vino încoace, omule, vino. .

Se duse, îl băgă în casă, îl puse pe scaun şi îl întrebă.' ■— Unde mergi ?

— Am avut un frate —- răspunse feciorul — cu numele Măr, pe mine mă cheamă Păr, frate-meu s-a dus în lume şi precum am auzit, s-a dus la „Zîna de piatră" după apă, ca să spele pe împăratul şi împărăteasa,-spre a se însănă- - toşi. Acolo de bună samă a pierit, căci pe năframa ce

[1] *A* se *hurui* — a se nărui, a se dărîma.

[2] *Corn* — aici cu înţelesul de coiful acoperişului.

ni-a lăsat-o s-au ivit trei picături de sînge. Mă duc să-1 aut.

— Oh ! dragul meu, acolo şi tu piereai, dacă nu te-ai fi abătut pe la mine. Eşti bun la inimă, pentru că mi-ai proptit casa din nou ; şi fratele tău a fost bun om, dar adîncit în gânduri, nu s-a uitat în lături, şi aşa ca toţi cari au trecut p-aici şi nu au dat pe la mine, nu s-au mai întors. Ţi-am spus că eşti bun şi toţi oamenii buni trebuie să aibă ceva răsplată, un-vii for frumos te aşteaptă. Asculta dar ce-ţi spun eu. A fost odată un împărat, care avea nu-mai o fată. împărăţia lor era mare şi puternică, se putea . măsura cu toate împărăţiile. Lor nu le-a fost destul, că aveau o fată, ci ar fi dorit să aibă un fecior, care să moş-tenească împărăţia şi avuţia lor. Cînd a crescut fata mă-rişoaoară, ba încă şi cînd se juca în colb, a avut destui peţitori, dar împăratul nu a vrut s-o dea, zicînd că lui îi trebuie împărat în loc. Pe-aki se ţinea o zmeoaică bătrînă, care avea trei feciori, pe care i-a omorît fratele său, Măr, pe unul în chip de zmeu, pe altul în chip de taur şi pe al treilea în chip de balaur ; acea zmeoaică ceru fata pe sama feciorului ei cel mai puternic, acela care a fost în chip de balaur în fîntina din oraşul nostru, dar, fireşte, ■ împăratul nu s-a învoit. N-a cerut de la nime vreun sfat, el 'numai de capul lui a lucrat. A pornit cu oaste în contra zmeoaicei pentru îndrăzneala care a avut-o, cînd a cerut fata. Zmeoaica, cum a făcut, cum n-a făcut, ce a vrăjit, ce n-a vrăjit, destul că a omorît pe împăratul, pe împărăteasa sa şi pe toţi oştenii lui, iar fata a făcut-o piatră. chiar cînd era la izvor. A fost foarte frumoasă fata aceea şi pentru aceea se cheamă „Zîna de piatră".

Poate ursita a voit ca pînă va fi rămăşiţă de zmeoaiea aceea, Zîna de piatră să nu se mai mişte de acolo, ci tot piatră să fie. Acum cei trei feciori ai ei sînt omorîţi, mai este bătrîna în viaţă, care a omorît pe fratele tău. De vei avea grijă, o vei omorî, şi-atunci folosind ce-ţi va spune bătrîna de zmeoaică, vei învia pe fratele tău, vei învia şi pe fata cea de împărat, o vei lua de soţie şi vei fi împărat peste împărăţia aceea. Norocul fetei că zmeul în chip de balaur a pierit de sabia fratelui tău, că luînd pe fata împăratului de-acolo niciodată nu i s-ar fi gătat neamul şi rămăşiţa. Eu am fost la împăratul de le-am spus că c bună apa de la „Zîna de piatră", cu toate că acea apă e ca şi cealaltă, gîndind că fratele tău ca om şi credincios ce l-am cunoscut se va abate pe la mine şi după sfaturile mele va dezlega de vrâjituri pe aceea nenorocită fată, omorînd zmeoaiea, dar am văzut că el aceea n-a făcut-o, dar a şi păţit-o cu negîndirea lui. Zmeoaiea i-a ţîpat păr din capul ei, ca el să-1 ţîpe peste dni, el aşa a făcut, iar ea cu vrâji-turiie ei a legat cînii, ca şi cu nişte lanţuri ; lui i-a luat puterea şi aşa 1-a prăpădit. Te vei duce şi te vei feri de aceasta. Iată eu îţi dau nişte picături, acestea bîndu-le nu se va lega de tine nici o vrăjitură. Acum te du.

Plecă Păr mulţămind pentru îndreptare şi gîndind la ceea ce zisese Măr către mumă-sa, cînd 1-a înfierat ; acesta este norocul care i 1-a mîncat mumă-sa, căci şi-a uitat să facă o faptă bună şi din aceea au provenit toate nenorocirile lui şi mai în urmă moartea.

Ajungînd şi el în aşa loc, de unde se vedea „Zîna de piatră", un dor fierbinte îl cuprinse. I se părea departe locul pînă acolo să vadă pe aceea care îi este ursita lui.

•Totuşi gîndi, că fiind înserat să rămînă sub un copac şi să se odihnească pînă dimineaţa, ca aşa în ziua următoare mai bine să se poată lupta cu zmeoaica, dacă va fi lipsă de aceea.

Se duse tocmai sub copacul unde fusese fratesău, făcu un foc bun şi vru să-şi frigă carnea ce a fost vînat-o în pădure. Cînd întorcea carnea în frigare mai bine, auzi din copac glasul :

— Vai, ca frigu-mi-e, mor de frig !

Se uită în sus şi văzu o babă în copac. îndată ştiu cine e, deci zise :

— Scobori, babă, de te încălzeşte ! Baba iară zise :

— Vai, eă frigu-mi-e, mor de frig !

— Da' scoborî-te şi te încălzeşte, să nu te aud văietîndu-te — zise Păr, făcîndu-se răstit.

— M-aş scoborî, dar mi-e frică de ginii tăi — zise baba.

— Nu te teme — zise Păr — pînă voi fi eu aici, nu-ţi vor face nimic.

— Ba ma tem — răspunse baba — numai fii bun, na trei peri din capul meu şi-i aruncă peste cîni.

— Bine.

Ea luă trei peri din cap, îi aruncă jos şi zise încet, ca el să n-audă :

— Lanţ peste cînii tăi !

El luă perii şi-i băgă în foc. însă ea simţi putoare şi zise :

— Ai aruncat perii în foc, mă înşeli, poate ţi-e frică, un june voinic de o biată babă rătăcită şi ascunsă aici *de* fiarele sălbatice.

— Ba, nu mi-e frică. Na, Bujor, ce ţi-ai băgat eoada
n foc, de ai pîrlit-o ? Coada atoalui s-a pîrlit, nu perii tăi!

Ea crezu ; se scoborî jos, se puse lîngă foc şi zise :

— Vai, că mor de foame !

— Fă-ţi de mîncare ! zise Păr.

Baba luă o broască, o împlîntă In frigare, o puse pe foc să se frigă, şi pe care atingînd-o de carnea lui Păr zieea :

— Eu mînc carnea şi tu broasca.

*— Taei, babă spurcată, aibi grijă, nu atinge broasca ta de «arnea mea, căci ţi-o arune în cap !

Iar atingea broasca de carnea lui Păr şi zicea :

— Eu mînc carnea şi tu broasca.

— Taci, babă spurcată — zicea Păr — şi aibi grije nu
tot atinge broasca ta de carnea mea, căci te dau la cînii
mei să te mănînce.

— Te mînc eu pe tine, cum am mîncat şi pe frate-tău.

Atunci ca muşcat de şarpe sări Păr în sus şi strigă
către eîni :

— Na, Bujor, na, Răzor, na, Cetina Brazilor ! prin-
deţi-o şi mi-o ţineţi !

îndată săriră cînii, unul o prinse de grumazi, altul de picioare şi altul de mîni.

Atunci zise Păr :

^— Afurisită-ţi fie mumă-ta, te învăţ eu pe tine ! Unde-i frate-meu ?

— Lasă-mă că ţi-l dau — răspunse baba — e aici la copacul din dreapta, vezi cînii acolo.

— Haida iute şi mi-1 arată.

— Du-te la buşteanul acela, scoate inima din el, te du cu ea spre dreapta şi vei găsi lacul zînelor, pune-i inima jos şi fă formă de trup de om din pămînt pe lîngă inimă, epală-1 cu apă din lac şi va învia.

Aşa şi făcu, se duse, făcu ceea ce zise baba, şi învie frate-său Măr.

— Vai, că mult am dormit ! zise Măr.

— Ai fi dormit tu pentru totdeauna, de nu veneam eu, şi îi spuse în ce umblase şi cîte păţise şi ce ştiuse.

Atunci Măr zise :

— Cît e de bine că are cineva un frate credincios ca tine. Iţi mulţămesc că m-ai scos din nenorocul în care m-a băgat mama.

Vorbind, ajunseră la zmeoaică, care era tot în ghearele cînilor.

Măr îi zise :

— Unde sînt cînii mei ?

— Iată colo — arătă zmeoaică — sînt dezlegaţi.

— Na, prindeţi-o, clnii mei ! Florian, Cioban şi Frunză-de-Măgheran !

Păr îi zise :

— t>abo, cum să înviez Zîna de piatră ?

— Este acolo dedesubtul ei un cui de fier, acela să-1 scoţi şi apoi învie — zise zmeoaică.

— Ai grije, frate Măr — zise mai încolo Păr -r să nu-i faci nimic, că poate n-a fi spus drept şi cînd mă întorc să o aflu încă aici.

— Bine, frate.

Plecă Păr, ajunse la Zîna de piatră, beu apă din izvor şi scoase cuiul dedesubt.

Piatra din ce în ce se schimbă în carne şi în oase, pînă în urmă se făcu o fată frumoasă, ca şi care n-a mai fost sub soare.

— Vai, că mult am dormit J zise.

— Ai fi dormit în veci, de nu te sculam eu.

Văzînd ea un june înaintea ei, se înspăimîntă şi zise :

— Cine eşti tu ?

—- Eu sînt acela care din blăstâmul zmeoaieei, te-arn scos.

— Uncle-i zmeoaica ?

— Zmeoaica e aci, mai încolo, îndată o să-i curm zilele !

Ea căzu leşinată în braţele lui.

— Nu te teme, dragă — zise el — nime nu te va mai scoate din braţele mele, a mea vei fi — şi o sărută cu dragoste.

Ea se trezi din leşinul în care căzuse şi zise :

— Dacă m-ai scos, a ta voi fi.

Merseră înapoi şi ajungînd la zmeoaica, zise Păr către cîni :

— Na, Florian, na, Cioban, na, Frunză-de-Măgheran !
Na, Bujor, na, Răzor, na, Cetina Brazilor! toată fărîmi să o faceţi !

Cînii o prinseră şi o făcură toată praf, nu mai rămase schiamătă [1] din ea. Capul i-1 arseră.

încă tot atunci noaptea au mers la curtea fetei celei schimbate din stincă, acolo toţi au cunoscut-o de pe chipul ei, care era pe peretele casei unde dormia ea.

Tot oraşul, care o aştepta atît de mult, îi veni înainte să o vadă, şi a întrebat-o : '

— Unde ai fost atîta timp ?

— Am fost moartă — răspunse ea — dar junele acesta m-a înviat, omorînd zmeoaica, vrăjmaşa noastră.

— El să ne fie dară împărat !

S-au logodit, fiind de faţă şi Măr, şi au plecat cu toţii la oraşul unde era fata împăratului, pe care o scosese Măr de la balaur. La marginea oraşului se uită Păr să vadă căsuţa cea stricată, dar nu văzu.

Deci, zise către Măr :

*

— N-ai văzut aici o căsuţă ?

— Ba mi s-a părut că am văzut, dară nu m-am uitat la ea.

Atunci spuse Păr toată istoria cu casa aceea.

Ajungînd la împăratul, el şi împărăteasa s-au fost sculat şi-1 aşteptau pe Măr.

Au spus toate cîte au păţit ; au făcut apoi logodnă şi au mers cu toţii la tata şi mama lui Măr şi la muma lui Păr.

0 ! ce bucurie mare a fost pe toată împărăţia.

Au făcut apoi un ospăţ ca acela ! Măr a luat de soţie pe fata de împărat, ce o scăpase din gura balaurului,

[1] *Schiamătă* — bucăţică, fârîmă.

rămlnînd la tatăl său, iară Păr a luat cu sine pe mamă-sa, pe bucătăreasa, şi eu logodnica lui se duse acasă în împărăţia acesteia ; a făcut apoi şi el ospăţ, şi a rămas împărat. Măr Împăratul şi Păr împăratul au trăit apoi şi mai departe ca doi fraţi şi dacă n-au murit şi astăzi trăiesc. Cine nu erede; să se ducă să razǎ.

Comunicată de N. Trâmbiţoniu, învăţător în Grădişte.

Povestea dantelei

S-A ÎNTÎMPLAT DE MULT, de mult, în selva Para-guayu-ltri. Căzuse o ploaie foarte puternică. Cupele arborilor străluceau proaspăt spălate, iar printre ierburi susurau pârîiaşe vesele. Furnicile selvei, care sînt nişte furnici foarte mari, cărau cu spor provizii de apă şi de hrană. Aranitas, păianjenii, priveau liniştiţi firele argintii pe care le ţesuseră în timpul nopţii între ramurile înflorite ale unui santal, pe care ploaia îl acoperise de tremurătoare bobite strălucitoare.

Şi se spune că micuţa Aranita, frumoasă, cu chipul de culoarea scorţişoarei şi cu picioruşe fine de catifea era pe cît de drăgălaşă, pe atît de neasiîmpărată. Şi pe cînd se zfemţuia pe crengile santalului, între minusculele floricele albe ale acestuia, alunecă şi căzu, căzu fără să se mai poată agăţa de nimic.

Cînd se dezmetici se trezi într-o mlaştină urîtă, neagră şi adîncă, pe care Aranita şi-o închipui cît un ocean. Nu se mai vedeau nici cerul, nici arborii, iar vîntul sufla fără ineetaie, mişcînd-o de colo-colo, fără să poată ajunge să se prindă de ceva.

Biata Arafiita plingea cu lacrimi amare, lacrimi ce curgeau în apa urîtă a mlaştinei. Cînd îşi pierduse orice speranţă, simţi cum cineva o ridică uşor din apele tulburi ale smîrcului şi o aşează între floricelele albe ale san-talului.

— îţi mulţumesc, Guazu, se auzi vocea suavă a Aranitei.

— Guazu... Guaziiu... Cine mă strigă pe nume ? întrebă curios tînărul indian care o salvase.

— Sînt eu, Aranita.

— Dar de cînd păianjenii grăiesc ?

— Toate vietăţile pămîntului grăiesc, numai că voi, oamenii, nu vă străduiţi să le înţelegeţi. Eu îţi datorez viaţa, Guazu. Spune-mi cu ce-ţi pot fi de folos ?

— Nu ai cu ce ! Nu ai cu ce ! răspunse surîzînd indianul, care nu putea crede că există vreo legătură între el, un tînăr puternic şi mândru, şi un biet păianjen salvat de la înec.

Dar timpul trecea şi tînărul Guazu se făcuse un flăcău chipeş. Multe fete ar fi vrut să-1 aibă de bărbat, dar el o iubea doar pe frumoasa Picazu.

Aceasta era fiica unei vestite căpetenii de trib ; tatăl fetei era viteaz şi crud ; de el se temeau chiar şi fiarele selvei. Căpetenia indiană dorea pentru fiica sa un soţ care să-i aducă în dar un lucru atît de deosebit, încît el să nu-1 fi văzut niciodată.

Bietul Guazu se gîndea, se gîndea mereu ce i-ar putea dărui fetei. Şi cum era atît de preocupat şi de trist se rezemă, într-una din zile, de trunchiul unui santal înflorit.

Deodată se auzi strigat de o voce care **venea de undeva** dintre ramurile santalului.

— Hola, Guazii !

— Cine mâ strigă ?

■— Sînt eu, Aranita.

— Unde eşti ? Nu te văd nicăieri.

— Sînt aici între florile albe de santal. Te-am **văzuf** împovărat de griji. Cum pot să te ajut, Guazii ? Vreau să te răsplătesc pentru că mi-ai salvat cîndva viaţa.

— Nimeni nu mă poate ajuta. O iubesc pe frumoasa Picazu şi tatăl ei nu vrea s-o dea de soţie decît celui care-i va aduce în dar un lucru cu totul deosebit, pe care el să nu-1 fi văzut niciodată. Vezi, deci, Aranita, că nu*-mi poţi fi de folos cu nimic.

— Oferă-i un colier de aur.

■■— Ştie el bine cum arată aurul.

— Atunci unul din colţi de puma !

— A vînat de multe ori acest animal.

— Atunci lasă-mă să mă gîndesc. Şi Aranita se ascunse printre florile santalului.

A doua zi, cînd Guazu se plimba prin hăţişurile selvei privind gînditor zborul fluturilor şi ascultînd cîntecul pă- . sărelelor, îl îmboldi curiozitatea şi se duse la arborele cunoscut.

Acolo, printre crengile santalului, ţesută parcă din raze de soare, de argint şi de aur strălucea cea mai minunată dantelă pe care o minte omenească şi-ar fi putut-o imagina.

— Iată, Guazu, ce am ţesut pentru tine, zise Aranita. Du-te şi du-i-o tinerei Picazti. Tatăl ei nu a văzut nicăieri aşa ceva.

Guazu mulţumi cum se cuvine harnicei Aranita şi cu mîinile tremurînde luă minunata dantelă şi plecă să i-o arate temutei căpetenii de trib.

Acesta, uluit de frumuseţea şi fineţea ţesăturii, consimţi, în sfîrşit, la căsătoria tinerilor.

Legenda spune că de atunci Picazu a învăţat de la Aranita meşteşugul lucrării dantelei, meşteşug pe care la rîndul ei î-a transmis fiilor şi nepoţilor ei, încît minunata artă să dureze de-a lungul generaţiilor. ■ •

Furnicuţa Juanita

CU MULŢI ANI în urmă furnicuţa Juanita îşi construise, o căsuţă la rădăcina unui arbore stufos. Ii plăcea să trăiască acolo ferită de celelalte vietăţi ale pădurii şi chiar de suratele ei, furnicile.

Intr-o dimineaţă; pe cînd era în căutare de provizii pentru camarile sale, găsi o cireaşă mare şi frumoasă, coaptă şi dulce ca nectarul.

„Cu cireaşă asta minunată, îşi zise, nu va trebui să mai caut de mîncare mult timp. O voi duce acasă şi o voi mânca numai eu singură."

începu să învîrtească cireaşă cînd pe o parte, cînd pe alta, să o ia cînd de jos, cînd de sus, pînă se hotărî să o apuee de codiţă.

— Ce grea e ! exclamă; dar n-am să cer nimănui să m-ajute să nu trebuiască s-o împart.

Aşteptă astfel mult timp. îşi mişcă picioruşele, îşi agită lăbuţele, o împinse cu căpuşorul, dar cireaşă nici gînd nu avea să se urnească.

— Dacă nu reuşesc să car cireaşă asta nu mă mai nu mesc Juanita !

Veni miezul zilei ; soarele ardea roşu ca focul. O cio-■cănitoare care zbura tocmai pe acolo auzind bombaneala obosită a Juanitei o întrebă :

—f Ai nevoie de ajutor, furnicuţo Juanita ? îi spuse ciocănitoarea cocoţată pe ramura cireşului.

— Ha ! Ha ! rîse Juanita. Eu h-am nevoie să mă ajute o cioară !

— Eu nu sînt cioară, exclamă ciocănitoarea. Am vrut doar să te ajut cu ciocul meu lung să împingi cireaşă.

— Nu am nevoie de nici un cioc lung, zise furnica. Cireaşă asta ara s-o car singură şi singură am s-o mănînc f

— Foarte bine. Eu am vrut doar să te ajut, zise ciocănitoarea luîndu-şi zborul.

Se făcuse aproape noapte cînd răţoiul Torcuato, în drum spre easă, văzînd cum se chinuia Juanita ăă-şi urnească cireaşă îi spuse şi el :

— Vrei să te ajut, furnicuţa Juanita ? Cu ciocul meu lat pot să-ţi împing cireaşă pînă aproape de muşuroi.

— Eu nu am nevoie de nici un cioc lung, şi de nici un cioc lat ! Nici de raţe pararaţe. Eu nu am nevoie decît de mine.

— Cum doreşti, zise raţa, îndreptîndu-se spre rîu.

Tocmai atunci trecu pe acolo şi elefantul Elegante care cu vocea lui groasă îi spuse :

— Vrei să te ajut, furnicuţa Juanita ? Imediat cu trompa mea puternică îţi pot duce cireaşă direct la hambarul tău.

— Nu am nevoie de nici un cioc lung, de nici un cioc lat ; nici de raţe pararaţe, nici de trompe puternice. Cireaşă asta frumoasă am s-o mănînc singură.

— Cum doreşti. Eu voiam doar să-ţi fiu de folos, zise elefantul Elegante şi plecă agitîndu-şi trompa.

Sosi şi noaptea ; luna galbenă şi mare strălucea pe cer. Toată suflarea pădurii adormise, numai furnicuţa Juanita rămăsese tot acolo, trează. Tocmai cînd s-o cuprindă somnul, îi veni ideea să lovească cireaşă cu piciorul, ca pe o minge, poate astfel s-o poată urni din loc.

Zis şi făcut. îşi luă avînt ca un fotbalist, ridică piciorul şi izbi cu putere. Cireaşă zbură cît colo, făcu cîteva piruete prin aer şi-i căzu apoi în spate furnicuţei.

— Ah ! Acum ştiu c-am păţit-o ! ţipă ea de sub cireaşă. N-am să mai pot ieşi singură de aici. Toate animalele din pădure dorm şi nimeni nu mă poate ajuta.

La nimic nu folosea efortul ei de a se smulge de dedesubt ; toată noaptea şi-o petrecu plîngînd.

— Ah, dacă ar veni ciocănitoarea să mă ajute ! Ah, dacă raţa mi-ar auzi plînsul ! Ah, dacă elefantul Elegante ar trece pe aici !

Imediat, cum se iviră zorile, se auzi ticăitul vesel al ciocănitoarei.

— Bună dimineaţa, prietenă ciocănitoare, zise Juanita de sub cireaşă.

— Bună dimineaţa, furnicuţă Juanita. Dar unde eşti ? şi ciocănitoarea începu s-o caute prin iarbă.

— Sînt aici, sub cireaşă ! se auzi o voce înăbuşită. I-am dat cu piciorul ca s-o mişc din locf şi a căzut peste mine. Dacă tu nu mă ajuţi nu voi mai ieşi niciodată de aici.

— Ha ! Ha ! Ha ! rîse ciocănitoarea. Ieri mi-ai spus că sînt cioară, că nu ai nevoie de nici un ajutor şi că n-ai să mănînci decît tu singură cireaşă.

— Da$_f$ da... însă am învăţat că nu e bine să rămîi singur şi să fii egoist... Uite ce mi s-a întîmplat.

— Asta pentru că ai fost lacomă şi rea. Fructele pădurii trebuie să le împărţim între noi toate, nu sînt numai ale tale.

— Da, acum ştiu. Dar ajută-mă să ies de aici şi după aceea invită, dacă vrei, toate păsările pădurii la ospăţ.

Şi furnicuţă Juanita, după ce învăţă această aspră lecţie, se ţinu de cuvînt,- şi de atunci, tot ce avea împărţea şi cu ceilalţi.

De ca broscoii au pete pe spinare

CU MULT, MULT timp în urmă, păsările s-au hotărît să se aduîie în înaltul cerului şi să dea o mare, mare petrecere.

Vestea aceasta a purtat-o Libelula pe aripile ei smălţuite spre pampasul cel nesfîrşit, spre inima umbroasei selve, spre culmile înalte şi spre piscurile înzăpezite ale Anzilor.

Toate păsările s-au împodobit cu cele mai strălucitoare pene pentru marea sărbătoare : don Bienteveo etala un pieptar frumos abia adus de la magazin, doamna Bufniţă, serioasă şi severă ca de obicei era îmbrăcată foarte cuviincios în gri perlat ; Ciocîrlia avea văluri străvezii, iar Acvila şi Condorul, cele mai mîndre dintre păsări, purtau gulere albe bine apretate.

Dar în mijlocul unei atît de mari veselii exista o inimă tristă, a Broscoiului. Nu se putea el obişnui cu ideea că nu va participa la această sărbătoare. Ce tristă soartă avea ! Şi începu să se gîndească, şi să se gîndească în toate chipurile cum să facă să poată merge şi el. Pe neaşteptate îi veni în ajutor următorul dialog :

— Ce zici, frate, de petrecerea de azi ?
— Ce să zic ? Va fi minunată !
— Am auzit că va fi şi muzică.
— Da. Da. Vine Condorul cu chitara lui.
— Aşa se pare. Şi se mai zice că...

Dar Broscoiul n-a stat mai mult să asculte.-

Ceea ce au-

zise îi era de ajuns : cuvîntul chitară avea pentru el un efect magic. Fără să mai stea pe gînduri, se porni în căutarea casei Condorului. Dar asta nu era chiar atît de simplu, pentru că, după cum ştiţi, Condorul trăieşte sus în vîrf de munte şi pînă acolo era cale grea şi lungă pentru micul broscoi.

Ţop... ţop... ţop... lăpăia pe pietrele strălucitoare ale stîncilor şi, mai mult mort decît viu, ajunse, în sfîrşit, la casa Condorului. Din fericire, acesta nu plecase, pentru că mai avea de făcut nodul la cravată, care-i cam dăduse de lucru. Chitara aştepta afară, la intrare.

Broscoiul nici nu-şi dori mai mult şi dintr-un salt se băgă în pîntecul chitarei.

Cînd ieşi Condorul, cu pasul lui măsurat şi solemn, şi-şi luă chitara sub aripă simţi că era ceva mai grea ca de obicei, dar cum se afla în întîrziere nu dădu importanţă acestui lucru, luîndu-şi zborul.

Din interiorul chitarei Broscoiul se gîndea cît de frumos va fi la petrecere : păsări în veşminte strălucitoare, lumini, muzică, dans, mîncăruri alese, băuturi fine şi cîtă, cîtă veselie.

Dar Condorul, imediat, cum ajunse fu înţîmpinat de prietenii lui şi dus în locul unde băutura curgea gîrlă. Bine dispus, luă un pahar, două, trei pînă se întrecu cu gluma şi ameţit de tot a uitat de chitară şi de celelalte.

Cînd veni vremea să plece îşi înhaţă şi el chitara şi porni înapoi spre casă, într-un zbor clătinat, obosit şi şovăielnic, gata-gata să adoarmă în înaltul cerului. Iar chitara se bălăbănea încolo şi încoace, încît bietul Broscoi ameţi de lovituri mai tare decît Condorul de băutură.

Cum mişca el aşa agale din aripi şerpuind pe deasupra stîncilor colţuroase, simţi chitara atît de grea şi de incomodă, încît fără să şovăie îi dădu drumul. Aceasta începu să coboare vertiginos din înaltul cerului spre abisurile prăpăstiilor învirtindu-se ca un titirez.

Bietul Broscoi se simţi pierdut, dar nu apucă bine să se gîndească la soarta sa că, temniţa zburătoare, în care se închisese de bună voie, se izbi de stînci şi se prăbuşi sfărimîndu-se.

Nimeni n-ar fi putut crede şi nu şi-ar fi putut închipui că dintre aşchiile şi dintre corzile rupte ale chitarei putea să iasă şchiopătînd şi plin de răni, încă viu, Broscoiul nostru.

Dureri cumplite îl săgetau în tot trupul, peste tot avea numai răni, iar ochii se căscaseră mari de spaima prin care trecuse.

Şi se spune că de atunci toate broaştele au rămas cu pete mari pe spinare, urme ale rănilor primite în cădere, şi cu ochii bulbucaţi de atîta spaimă.

POVEŞTI POPULARE
CHINEZE Repovestite de
EUFROSINA DOROBANŢU

Ceaiul „Fîntîna Dragonului"

CU MULT TIMP înainte, pe locul numit Fîntîna Dragonului se întindea un cătun în care trăiau vreo zece familii. Locuitorii acestui cătun o duceau ca vai de lume ; munceau de se speteau şi de abia aveau cu ce să-şi ducă zilele.

într-o colibă prăpădită, la marginea cătunului, locuia o bătrînă, singură-singurică. Era aşa de bătrînă, că nu putea nici să urce pe munte să culeagă bambus, nici să coboare la cîmpie să cultive cereale. în spatele casei, avea însă optsprezece arbuşti de ceai şi toată ziua se învîrtea pe lîngă ei. Sădise arbuştii aceştia în ziua cînd moşul- ei se dusese de pe lumea aceasta, şi de atunci trecuseră mai mult de zece ani. Dar bătrîna n-avea 'putere să-i îngrijească cum trebuie, şi nici îngrăşăminte n-avea, aşa că în fiecare an nu strîngea decît cîţiva ţin de frunzuliţe de ceai.

Bătrîna avea o inimă bună şi miloasă. în fiecare an, din puţinul pe care-1 avea, fierbea ceai şi îl scotea în faţa porţii să-şi ostoiască setea cei care urcau muntele.

Era în ajun de sărbători. Vecinii din dreapta şi din stînga colibei bătrînei se pregăteau de Anul Nou. Bătrîna

nu mai avea decît o mînă de crez şi cîteva frunze de ceai. După vechiul obicei, stătea în faţa sobei şi fierbea ceai, cînd uşa colibei s-a dat de perete şi a intrat un moşneag plin de zăpada. Văzîndu-1, bătrtna 1-a poftit să intre.

— Intră, omule, nu vezi ce vreme e afară !

Moşneagul s-a scuturat de zăpadă, a intrat în colibă,

S-a apropiat de sobă şi a întrebat:

— Bătrînico, ce fierbi aici ? Bătrîna a răspuns :

— Fierb ceai. Bătrînul a adăugat:

— E ajun de An Nou, toţi pregătesc cele mai bune bucate, cum de tu fierbi numai ceai ?

Bătrîna a oftat şi a zis :

— Sînt bătrîna şi săracă, nu pot să pregătesc bucate pentru pomenirea morţilor. Dar cu ceaiul ăsta estoiesc setea trecătorilor.

— Ba nu eşti deloc săracă, numai că nu ştii. în faţa porţii tale se află o comoară, i-a spus moşneagul.

Auzind, bătrîna s-a mirat mult. A scos eapul pe poartă şi s-a uitat. Toate erau aşa eum le ştia : gardul dărăpănat, două băncuţe putrede şi în colţ vasul din piatră pentru gunoi.

Moşneagul a arătat spre vasul pentru gunoi şi.a zis :

— Uite, aiei se află comoara !

Bătrîna a crezut că moşneagul glumeşte şi a zîmbit:

— De unde pînă unde în vasul ăsta vechi din piatră să fie o comoară ? Daeă-ţi plaee cumva, ţi-1 dăruiesc.

— Ei, dar cum să primesc aşa degeaba comoara ta ! Dacă te învoieşti, am s-o cumpăr. Şi acum mă duc să chem pe cineva să mă ajute s-o iau. Apoi a zîmbit şi a plecat.

Bătrina s-a uitat la vas şi se gîndea că nimeni nu va vrea să pună mîna pe vasul acela atît de.murdar şi plm cu gunoiul care se strînsese de ani de zile. A scos gunoiul, 1-a dus şi 1-a îngropat la rădăcina celor optsprezece arbuşti de ceai, a adus o găleată cu apă şi a spălat vasul, apoi a dus şi apa aceasta tot la rădăcina arbuştilor.

De abia terminase, cînd moşneagul a venit cu ci] să ia vasul. Cum a dat cu ochii de vas, a început să se vaiete :

— Unde-i comoai*a, ce-ai făcut cu comoara? Nedumerită, bătrîna a arătat spre vasul de piatră.

— Dar uite-o, am curăţat-o niţel.

Moşneagul s-a aşezat pe vine şi a continuat să se văicărească :

— Vai da mine şi de mine, dar ce-ai făcut cu ce era îii vas ?

Bătrîna a răspuns-:

— Am îngropat murdăria aceea în spatele casei la.rădăcina arborilor de ceai.

Moşneagul a fugit în spatele casei, s-a uitat şl a spus :

Comoara era tocmai în gunoiul acela care se strînsese acolo de ani de zile.

Şi a plecat.

A trecut Anul Nou şi a venit primăvara. Cei optsprezece arbuşti de ceai s-au încărcat de muguri, iar frunzele err.u bogate şi înmiresmate cum nu mai fuseseră niciodată.

Vecinii văzind bogăţia de ceai la bătrînă, şi-au tăiat arbuştii din grădinile lor şi au luat seminţe de la aceasta, semănîndu-le în curţile lor. Apoi au început să pună arbori de ceai din seminţele bătrînei în tot cătunul, aşa ca Fîntîna -Dragonului era acum plină cu arbuşti de ceai.

Ceaiul din acel loc era aşa de aromat şi de bun la gust, că i se dusese vestea.

Chiar şi pînă astăzi oamenii ştiu că arbuştii de ceai de la Fîntîna Dragonului se trag din cei optsprezece arbuşti din curtea bătrînei, iar ceaiul de aici a ajuns vestit Sn toată lumea.

Monumentul cu prunişor

CU MULT TIMP înainte, la Hangiou trăia un meşter cioplitor de piatră foarte iscusit. Acesta, toată viaţa lui, pînă ce barba i ş-a făcut colilie, a tot cioplit la piatră. Singura lui avere era măiestria braţelor cu care însufleţea piatra.

Imbătrînise meşterul, se adusese de spate şi vederea îl lăsase, dar tot urca muntele zi de zi în căutare de piatră. Odată, a găsit la poalele Munţilor de Miazăzi o piatră albă ca laptele, pe care parcă se vedea un contur, ca şi cînd ar fi fost umbra unui copac. La început a crezut că nu deslu-

şeşte bine din cauza ochilor şi a pipăit piatra cu toată grija. Dar, minune ! Pe piatră era conturată chiar umbra unui prunişor, parcă ar fi tipărit-o cineva acolo. A mai pipăit piatra o dată şi încă o dată ; era cea mai delicată broderie, brodată de cea mai iscusită fecioară. Cu cît se uita mai mult, cu atît îi plăcea mai mult, şi nu-i v.enea să mai plece. Atunci s-a hotărît, a ridicat piatra în spate şi a dus-o acasă.

Acasă s-a tot uitat la ea timp de trei luni de zile, a tot pipăit-o trei luni, s-a tot gîndit trei luni şi numai după aceea a pus mîna pe daltă s-o cioplească. Dar piatra era foarte tare. Bătrînul a cioplit, a cioplit pînă ce nu-şi mai simţea mîinile ; ieşeau scîntei, dar din piatră nu s-au,desprins decît cîteva fire de praf. Bătrînul nu s-a lăsat şi a cioplk mai departe. A cioplit şi ziua şi noaptea, a cioplit o lună, un an... şi pînă la urmă a cioplit conturul unui arbore de prunişor.

Şi ce frumuseţe de prunişor ! Florile albe ca de jad acopereau toată piatra. Dar bătrînul se istovise de puteri, nu după mult timp s-a întins lîngă piatră şi a murit.

în urma lui n-a lăsat nimic : nici fii, nici fiice, nici avere. L-au îngropat oamenii miloşi şi i-au pus la căpătîi piatra pe care era sculptat prunişorul,

Au trecut anii şi oamenii au. început să bage de seamă că se întîmplau nişte lucruri ciudate : primăvara cînd ceilalţi prunişori de abia îmboboceau, prunişorul de pe mor-mîntul bătrînului era deja încărcat cu flori, vara cînd frunzele celorlalţi prunişori de abia încolţeau, frunzele prunişorului de pe piatră erau deja verzi, toamna cînd frunzele celorlalţi prunişori se scuturaseră, frunzele prunişorului de pe piatră de abia se îngălbeneau, iarna cînd

vîntul de miazănoapte îndoia ramurile celorlalţi prwnişori, prunişorul de pe piatră rămînea nemişcat

Monumentul de pe mormîntul bătrînului mai avea şi darul să vestească vremea : cînd venea vreme frumaasă, piatra strălucea, cînd se strica vremea, piatra se întuneca, cînd venea ploaia, piatra se umezea. După semnele pietrei plugarii ştiau cînd să iasă la arat, călătorii ştiau cînd să pornească la drum. Monumentul devenise de mare ajutor oamenilor care îl preţuiau foarte mult

Intr-o primăvară, cum se dusese vestea despre acest monument, a venit la Hangiou un mare demnitar, eare şi-a adus cu el o grămadă de slujbaşi. S-au dus cu toţii la mormîntul bătrînului, să vadă monumentul, şi cînd au ajuns acolo, deodată, prunişorul s-a umplut de flori. Minunîndu-se nespus, marele demnitar a dat ordin ca monumentul să fie împrejmuit cu un zid şi a lipit un afiş, prin care avertiza că nimeni n-are voie să intre.

Dar la numai două zile, după ridicarea zidului, florile de prunişor s-au scuturat. Şi oricum ar fi fost vreme?», monumentul rămînea mereu întunecat şi umed. Cu timpul pe el a crescut un strat de muşehi care nu numai că a acoperit strălucirea, dar a urîţit monumentul şi mai mult. Marele demnitar s-a amărît aşa de tare, că nici nu mai mînca, nici nu mai dormea şi tot timpul se învîrtea îa jurul pietrei. La un moment dat, unul din slujbaşi a as : „Stă-pîne, cred că ar fi bine să faceţi focul la piciorul monumentului, să se usuce, şi atunci va străluci din nou."

Marele demnitar i-a dat dreptate şi a poruncit să se aducă vreascuri şi să aprindă foeul pe mormîntul bă-trînului.

Dar flăcările nici n-au atins monumentul şi s-au întins în toate părţile şi cit ai clipi din ochi a pîrjolit totul din jur. Marele demnitar şi slujbaşii lui n-au mai apucat să fugă, incît au fost prelăcuţi în eenuşă. Focul a ţinut trei zile şi trei nopţi. Dar Monumentul cu Prunişor a rămas neatins şi mai poate fi văzut şi astăzi la Hangiou.

Podul aşteptării

ERA LA HANGIOU pe vremuri, în apropierea Turnului Ceasului, un mic pod de piatră lîngă care se aciuise un vraci tare priceput, dar cam ciudat, şi care avea un picior mai lung şi altul mai scurt. îşi pusese o umbrelă lîngă pod şi mai aşezase o lădiţă veche cu leacuri pe care ziua şedeau bolnavii, iar noaptea dormea vraciul.

La început, oamenii nu voiau să creadă că acest vraci poate lecui vreo boală. Apoi, într-o zi a venit sub umbrelă un om care suferea de trei ani de zile de picioare, şi peste tot umblase şi se căutase, dar nu se vindecase. Auzind de vraciul de la pod, s-a dus şi el să-şi încerce norocul. Acesta i~a dat o pomadă şi-n trei zile s-a vindecat. După aceasta

s-a dus vestea şi mai mult despre iscusinţa vraciului. Acum veneau oamenii cu grămada la pod să se lecuiască. Vraciul cu pomăda lui a lecuit multe boli, aşa că tot Hangiou-ul vorbea numai despre el. Ba unii l-au şi poreclit zicîndu-i „Mai tare decît Hua Lung * adică Sai Hualung.

Dar acest lucru i-a nemulţumit pe toţi doctorii şi farmaciştii din Hangiou, care au pus mînă de la mîhă, au strîns vreo 2000 Hang de argint şi i-au trimis la prefectură cu rugămintea să-1 alunge pe acest Hualung din oraş.

Cei de la prefectură au trimis îndată străjerii să-1 prindă şi să-1 aducă. Cînd l-au adus la prefectură, acesta s-a aşezat tacticos pe un scaun.

Prefectul, văzînd că Sai Hualung s-a aşezat, a bătut cu pumnul în masă şi a strigat :

— Nătărăule ! Cum de îndrăzneşti să nu te laşi în ge nunchi în faţa autorităţilor ? !

Sai Hualung a răspuns :

— Eu sînt infirm, oasele mele sînt bătrîne şi ţapene, nu pot să îngenunchez.

Prefectul 1-a mai întrebat :

— Cum te cheamă pe tine, şi de unde vii ?

Sai Hualung, a răspuns :

— Eu n-am nici un nume, dar oamenii de aici m-au poreclit Sai Hualung.

Prefectul a izbucnit în rîs :

—- Va să zică îndrăzneşti să te compari cu Hua Lung J Atuftd de ce nu vindeci mai întîi propriile-ţi picioare ?

[1] Hua Lung — medic vestit din China antică.

Şi zicînd acestea a simţit cum îi umblă ceva pe spate şi-1- pişcă de-1 înnebuneşte. Şi-a virît mîna sub haine, dar n-a dat de nimic.

Izbucnind în rîs, vraciul a zis :

— -Stăpîne, tu eşti un om luminat şi ştii doar că în lumea astea sînt atîtea cazuri cînd poţi vindeca pe alţii, dar nu te poţi vindeca pe tine însuţi. Cei care construiesc case de ce locuiesc în colibe ? Cei care cresc viermi de mătase de ce umblă îmbrăcaţi în zdrenţe ? Cei care cul tivă pămîntul de ce suferă de foame ?

înfuriat, demnitarul a dat ordin să-1 arunce pe vraci în temniţă.

Apoi s-a întors la palat, dar mîncărimea de pe spate îl supăra mereu. S-a dezbrăcat, a chemat slujnicele sa vadă ce este, şi acestea au găsit pe spatele lui aşa ca un puncti-şor care cu cît se scărpina cu atît creştea, pînă ce a ajuns ca un neg. Apoi negul a început să-1 doară de se tăvălea şi urla ca din gură de şarpe. Atunci, mai marele curţii a îndrăznit şi i-a spus :

— Stăpîne, am auzit că Sai Hualung .e tare priceput în a vindeca negii. Să-1 chemăm mai întii să te vindece şi apoi să-şi ispăşească pedeapsa.

Nemaiputînd răbda de durere, prefectul a trimis oamenii să-1 aducă pe Sai Hualung. Acesta i-a aplicat peste neg pomăda renumită.

Dar, să vezi ! După o noapte, negul nu numai că nu a dat înapoi, dar a crescut şi mai mare şi s-a prefăcut într-un buboi rău mirositor. A doua zi, prefectul a trimis iarăşi

oamenii sâ-1 aducă pe Sai Hualung de la închisoare. Şi de cum i-a văzut î-a strigat :

— Negul mă doare şi mai tare. Cu siguranţă că mi-ai pus cine ştie ce otrăvuri în pomadă.

Sai Hualung a răspuns :

— Stăpîne, să vedem mai întîi despre ce este vorba.

S-a uitat la buboi, şi-a încruntat sprîncenele şi apoi a zis :

— Stăpîne, nu mai ai nici o scăpare. Putreziciunea vine din line. Te-a pătruns pînă la inimă, fiindcă în tot ce faci pui prea multă răutate şi ură. Pomăda mea nu poate să te ajute.

înnebunit de ură şi durere, acesta a strigat :

— Să i se taie capul ! Să i se taie capul ! Şi şi-a dat duhul.

Slujbaşii'n-au avut încotro, l-au dus pe Sai Hualung în piaţa publică pentru execuţie. Aici se strînsese lume cîtă frunză şi iarbă. Trecînd pe lîngâ podul cu umbrela Sai Hualung le-a zis oamenilor :

— Oameni buni, s-a hotărît să mă întorc în lumea cealaltă şi trebuie să mă întorc chiar şi fără voia mea.

Şi s-a aruncat în apă. îndată valurile l-au înghiţit şi în locul unde a căzut el s-a ridicat un norişor. Şi-n acel norişc ii Hualung şi se ridica tot mai sus.

Atunci oamenii şi-au zis că Sai Hualung a. fost chemat ăe un / -u. Cu greu l-au uitat oamenii ! Nu era zi în care să nu vină cineva ia pod asteptînd că poate vraciul cu leâecrile lui se va întoarce ; şi după un timp, au numit acel nuc pod de piatră „Podul aşteptării".

Vasele Carului Mare

PE MUNTELE ÎMPĂRATULUI de Jad se afla odată o peşteră denumită „Peşterea Dragonului Zburător", dat fiindcă în această peşteră trăia un dragon care din zece în zece zile ieşea din peşteră prin văzduh împrăştiind perle de foc. Acesta era un fel de joc al lui : scuipa perle de foc şi apoi zbura după ele ca să le prindă. Aceste perle de foc se desfăceau în nişte steluţe de foc care unde cădeau ardeau totul. Şi de fiecare dată cînd ieşea dragonul din peşteră şi începea zborul prin văzduh ardeau cîteva case ale locuitorilor de aici.

Cu toţii urau de moarte dragonul care le aducea asemenea năpastă, dar nu aveau cum să se împotrivească. Ceea ce puteau ei să facă era să pîndească cînd va ieşi dragonul din peşteră. Şi atunci se ureau cu toţii pe acoperişul caselor şi începeau să bată tobele, să sperie dragonul, ca acesta să zboare cît mai departe de locurile acelea. Dar, cu toate acestea, incendiile se ţineau lanţ.

Intr-o zi, în Hangiou a venit un bătrîn fierar care a tras la un han. Tocmai s-a nimerit ca în aceeaşi zi să iasă dragonul din peşteră şi cei de la han se urcaseră cu toţii pe acoperiş. Fierarului i s-a părut foarte curios şi s-a ureat şi eL

După ce a ascultat tot ce i-au spus oamenii, s-a dat jos de pe acoperiş şi-a luat ciocanul şi a plecat.

In aeea zi dragonul a zburat foarte mult timp în văzduh şi stelele de foc au cuprins multe ease. Cînd s-a întors

fierarul, hanul arsese şi gazdele se jeluiau de mama focului. Fierarul i-a liniştit cum s-a priceput, le-a dat toţi argintii pe care-i avea, zicîndu-le :

— Nu vă mai necăjiţi, că dragonul s-a întors în peşteră şi s-a culcat.

Dar oamenii, în loc să se liniştească s-au îngrijorat şi mai tare, ştiind că în peştera aceea se afla locuinţa dragonului şi nimeni nu îndrăznea să ajungă acolo.

Fierarul s-a gîndit ce s-a gîndit, şi, deodată, lovindu-se peste frunte, a spus :

— Fiţi fără grijă, am eu ac de cojocul lui !

Hangiul, nerăbdător, a întrebat îndată :

— Meştere, ce ai de gînd să faci ? Fierarul a răspuns :

— Dacă fiecare locuitor din Hangiou îmi va da cîte un cuţit, eu voi veni de hac dragonului.

Hangiul 1-a măsurat din cap pînă în picioare şi şi-a dat seama că acesta nu este unul dintre acei oameni care îndrugă verzi şi uscate.

Vestea aceasta s-a răspîndit în tot oraşul şi lumea nu mai putea de bucurie.

N-au trecut nici cîteva zile că s-a adunat un morman de cuţite, cit un deal.

Fierarul a chemat pe toţi ceilalţi fierari din oraş, au luat cuţitele şi le-au topit, făcînd din ele şapte vase mari cît toate zilele.

Oamenii se mirau de cele şapte vase şi nu înţelegeau la ce foloseau. Au vrut să le mişte, dar de abia 19 flăcăi voinici au reuşit să mişte unul dintre ele.

Apoi, fierarul a plecat la peştera dragonului. Cînd a ajuns aici dragonul sforăia de zor. S-a întors într-o fugă şi le-a zLs oamenilor :

— Haideţi să prindem dragonul ! O sută treizeci şi trei de tineri puternici să ridice cele şapte vase. Ceilalţi să aducă fiecare cîte o găleată de apă. Veniţi după mine şi aşteptaţi semnalul meu ! Să nu vă fie teamă ! Dacă dragonul se trezeşte, am ciocanul cu mine.

Cînd au ajuns la gura peşterii, dragonul tot mai dormea. Fierarul le-a zis flăcăilor să aşeze cele şapte vase pe cele două mustăţi, pe cele patru picioare şi pe coada dragonului, în tot acest timp el stătea la capul dragonului cu ciocanul ridicat, gata să lovească dacă s-ar fi trezit. Apoi le-a zis celor cu găleţile să răstoarne apa în vase. Cînd era aproape să se umple şi cel de-al şaptelea vas, cineva a scăpat găleata care s-a răsturnat şi apa a intrat în nările dragonului gîdilîndu-L Acesta a tras un strănut şi parcă a simţit că-1 ţine ceva. A vrut să-şi ridice capul, dar i s-au rupt mustăţile. A răcnit o dată şi a început să se zbată. Apoi s-a afundat în peşteră : s-a strecurat pe sub pămînt şi a ieşit tocmai în provincia An Hui, iar la Hangiou nu s-a mai întors niciodată.

Legenda spune că Peştera Dragonului Zburător din Hangiou ţine pînă în provincia An Hui.

După fuga dragonului, cele şapte vase de fier au rămas pentru un timp în gura peşterii aşezate întocmai constelaţiei Carului Mare, aşa că oamenii le-au zis : „Vasele Carului Mare". Se zice că dacă toate cele şapte vase

ar fi putut fi umplute cu apă, dragonul ar fi rămas ţintuit pe veci în peştera de pe Muntele Regelui de Jad de unde şi zicala : „Şapte stele ar fi ţintuit dragonul, dacă n-ar fi lipsit o găleată cu apă."

Peştele cumetrei Sung

LÎNGA PODUL RETEZAT din Hangiou se afla odată o colibă. Stăpînul colibei se prăpădise şi nu rămăsese decît soţia acestuia Sung U-Sou sau cumătră Sung, fratele lui mai mic şi un * băieţel de doisprezece-treisprezeee ani Siao Şu. Sung U-Sou era tînără şi arătoasă şi toţi vecinii o îndemnau să-şi refacă viaţa, dar ca nu putea să uite cum bărbatu-său îi lăsase cu limbă de moarte să aibă grijă de băiat, aşa că refuza pretendenţii unul după altul. Sung U-Sou avea grijă de Siao Şu ca de propriul ei, frăţior : tot ce avea mai bun de mîncare lui îi dădea, iar din veşmintele bărbatului ei îi croia haine călduroase. Dar şi Siao Şu o ajuta cu tragere de inimă pe tînără lui cumnată la toate treburile gospodăriei.

Sung U-Sou se scula cu noaptea în cap, îl lua pe Siao Şu şi pleca cu o barcă veche pe lacul Si Hu să pescuiască peşti şi raci pe care-i dădeau pe orez şi sare, şi aşa puteau să-şi ducă zilele.'

Dar într-o zi, din cauza vîntului de pe lac, băiatul s-a îmbolnăvit. Sung U-Sou nu ştia cum să se mai împartă, ori să meargă la pescuit, ori să trimită după doctor, ori să fiarbă leacurile, de abia de-şi mai putea trage sufletul. Dar după puţin timp, Siao Şu parcă simţind necazurile fetei, s-a însănătoşit. Rămăsese, însă, cu o slăbiciune şi lipsă de poftă de mîncare.

Sung U-Sou se tot frămîna cum să facă şi ce să dreagă astfel ca Siao Şu să aibă din nou poftă de mîncare. Şi-a amintit că în copilărie părinţii îi dădeau peşte în sos dulce şi acrişor, care şi hrăneşte şi deschide pofta de mîncare. A hotărît să-i pregătească şi băiatului o asemenea mîncare.

Dar băiatul nici n-a vrut să audă de peşte. ^ Sung U-Sou nu s-a lăsat şi a zis :

-7 Am să gătesc peştele cum n-ai mîncat tu niciodată I Aşteaptă puţin şi ai să te convingi !

A pus apa la fiert, a curăţat peştele, 1-a fiert, a preparat sosul dulce-acrişor, 1-a turnat peste peştele fierbinte şi cînd totul a fost gata 1-a îmbiat pe Siao Şu să mănînce. La început acesta de abia a luat o înghiţitură, dar sim-ţindu-i gustul, a luat castronul din mîmile cumnatei sale şi cît ai clipi din ochi a mîncat tot peştele.

De atunci, în fiecare zi, Sung U-Sou oprea cîte un peşte pe care-1 gătea pentru băiat. în curînd Siao Şu s-a înzdră-venit şi a început să pescuiască din nou împreună cu cumnata lui.

j'

Auzind vecinii că Sung U-Sou şi-a vindecat cumnatul hrănindu-1 cu peşte în sos dulce şi acrişor, au venit la fată

şă-i înveţe şi pe ei cum să gătească acest peşte căruia i-au **lis** : „Peştele cumnatei Sung".

Văzînd aceasta că oamenilor Ie place din ce în ce mai **mult** peştele astfel gătit, s-a sfătuit cu băiatul, au economisit nişte bani şi au deschis o prăvălie unde vindeau peşte în sos dulce-acrişor. Negoţul mergea destul de bine, In curînd s-a dus vestea în tot Hangioul despre mîncarea de peşte a cumetrei Sung de la Podul Retezat.

într-o primăvară, un împărat din dinastia Sung se plimba cu barca-dragon pe lacul Si Hu, cînd la o adiere de vînt, dinspre Podul Retezat, a simţit o aromă de mîn-care de peşte cum nu mai mîncase niciodată. I-a întrebat pe curteni de unde vine mirosul, dar nici unul n-a ştiut să răspundă. Printre aceştia se afla însă şi un demnitar din Hangiou, care a răspuns :

— Mărite împărate, mirosul vine de la cumătră Sung
care vinde mîncare de peşte cu sos dulce-acrişor, lîngă
P3dul Retezat.

La care împăratul a răspuns :

— Negreşit trebuie să cunosc pe această femeie care
ştie să facă o mîncare atît de aromată ! ,

Şi-a dat jos mantia împărătească, şi-a pus haina de muritor de rînd şi a plecat la Podul Retezat. Cînd a ajuns acolo Sung U-Sou îmbrăcată cu haine simple albastre, cum au toate femeile, îşi servea muşterii. Dar hainele simple nu-i ascundeau frumuseţea.

împăratul a scăpat o exclamaţie văzînd cit de frumoasă este şi a **zis** :

ce

r- Mâncarea pregătită de tine" miroase foarte frui dar nu mi-am închipuit că şi stăpîna casei este foarte frumoasă.

•'ferit.,

Sung U-Sou s-a ruşinat şi n-a răspuns.

La început, împăratul nu se gîndea să-i spună cine este, dar văzînd cît de frumoasă este Sung U-Sou, nestăpînin-du-se a zis i

— Fată frumoasă, fată frumoasă, locul tău nu este în această casă ! Vino cu mine la palat !

Sung U-Sou supărată, a răspuns î

— La palat stau numai oamenii bogaţi, eu sînt o biată pescărită, ce să fac eu acolo ? Şi apoi m-am hotărît să-mi trăiesc toată viaţa în coliba aceasta. Aici e locul meu.

înfuriat, împăratul a zis :

•— Fie ! Dar acum vei merge cu mine pe barca-dragon să găteşti peştele acolo.

Sung U-Sou, supărată, a răspuns :

■— N-am ce să caut eu pe barca împărătească ! Şi nici înălţimea Ta la Podul Retezat ! ,

împăratul n-a mai avut încotro şi s-a întors pe barca-dragon.

împăratul a plecat supărat, Sung U-Sou se aştepta la tot ce eră mai rău. Şi-a strîns, la repezeală lucrurile, 1-a luat pe Siao Şif, s-au urcat într-o barcă şi au fugit. Bupă puţin timp au venit şi oştenii împăratului, dar n-au mai găsit pe nimeni.

De atunci mîncarea de peşte cu sos dulce-acrişor a început să fie din ce în ce mai cunoscută şi căutată.

TRATAU ODATĂ DOI[1] FRAŢI : pe cel mare-1 chema Tigrul cel Marc, pe cel mic — Tigrul cel Mic, şi li se dusese vestea pentru vitejia lor.

Auzind de frumuseţile oraşului Hangiou, cei doi fraţi au plecat spre acest loc. în drumul lor, au ajuns la poalele unui munte de lîngă Hangiou unde au dat de o mică vale în care trăiau vreo cîteva familii. Tot acolo se mai afla şi un mic templu. Ajungînd în faţa templului, cei doi fraţi au văzut un călugăr şi i-au zis :

— Părinte, sîntem în trecere pe la Hangiou, poţi să ne găzduieşti cîteva zile în templu ?

Călugărul i-a măsurat din cap pînâ în picioare, apoi i-a poftit înăuntru, le-a dat să mănînce şi le-a zis :

— Mîncarea la templu este destul de proastă, nu ştiu dacă veţi fi mulţumiţi.

După ce au mîncat, cei doi au început să laude frumuseţile oraşului Hangiou, Auzindu-i, călugărul a oftat :

— Hangiou-ul este un loc frumos, dar aici lipseşte apa. Trebuie să cărăm apa cu cobiliţa tocmai de peste munte.

Cei doi au întrebat :

— Dar pe aici, prin apropiere, nu se află nici un izvor ?

*—' E departe izvorul. Din această cauză au plecat şi

toţi călugării din templu. In tinereţea mea nu mă prea supăra acest lucru, dar azi nici pe mine nu mă prea ajută picioarele să merg după apă,

Cei doi s-au gîndit ce s-au gîndit şi au zis într-un glas :

— Părinte, noi doi sîntem tineri şi puternici. Dacă ai încredere în noi, opreşte-ne ca novici la acest templu.

Bătrânul călugăr s-a uitat şi la Tigrul cel Mare şi la Tigrul cel Mic, şi de ce se uita, de aceea i se lumina faţa a zîmbet şi apoi a încuviinţat.

Aşa au rămas cei doi fraţi la templu. îl ajutau pe călugăr la toate treburile zilnice, dar prima grijă cînd se sculau dimineaţa era să aducă apă. Pentru ei era o nimica toată să care apa cu nişte găleţi uriaşe, atît pentru templu cît şi pentru cele cîteva familii care locuiau în apropiere.

Şi aşa au trecut cîţiva ani. Dar într-o toamnă, apa din izvor a secat. Cei doi fraţi s-au gîndit ce s-au gîndit, cînd şi-au adus aminte că pe Muntele Hang se afla un izvor cu apa cristalină, denumit Izvorul copilului, şi au hotărît să plece acolo şi să nu se întoarcă pînă ce nu vor aduce apele izvorului în sătucul din depresiune.

A doua zi dimineaţa, i-au spus călugărului hotărîrea lor. Acesta, cu lacrimi în ochi, i-a sfătuit :

— Fiilor, izvorul acesta se află la mii de li[1] şi nu ştiu cîţi ani şi cîte luni vor trece pînă ne vom vedea din nou... Plecaţi, dar să nu uitaţi că eu voi fi aici şi vă voi aştepta. Drum bun, fiilor !

Astfel s-au despărţit cei trei.

Cei doi fraţi au plecat spre miazăzi şi în drumul lor au trecut nu ştiu peste cîţi munţi şi cîte ape. Veşmintele li se făcuseră ferfeniţă, încălţările nu se mai ţineau pe picioare, dar ei nu s-au oprit din dram. Şi cu cît mergeau cu atît

[1] Unităţi de măsurare a lungimii.

j

noaptea era mai scurtă şi ziua mai luvtgă. Vara era pe sfîrşite, cînd au ajuns la poalele Muntelui Hang şi ei erau morţi de oboseală, de foame şi de sete. Tîrşîindu-şi picioarele, au ajuns cu greu la izvor, unde au şi căzut leşinaţi de foame şi oboseală.

Ca prin vis li s-a părut că a început o furtună cu tunete şi fulgere, apoi furtuna s-a potolit, a ieşit soarele şi au început să cînte păsărelele... şi s-au trezit. In faţa lor stătea un băiat cu părul lung, care ţinea în mîna dreaptă o crenguţă de salcie, şi le zîmbea. Cei doi fraţi s-au întrebat în sinea lor : „Oare el să fie cel care păzeşte apa din Izvorul Copilului" ? Băiatul a lovit cu creanga de salcie în apă stropindu-i pe cei doi fraţi, care pe loc şi-au simţit puterile înzecite. Au sărit în sus şi au alergat în faţa copilului, rugîndu-1 :'

—- Copile, rogu-te, lasă-ne să ducem apele izvorului la templu î

Copilul a sărit pe o stîncă şi învîrtind crenguţa în mină a zis :

—- Eu vă las, încercaţi, dar veţi vedea că nu se poate I Bunicul meu mi-a zis că numai cei mai puternici şi cei mai cinstiţi oameni din lume vor putea să mute apele izvorului.

La care Tigrul cel Mare a zis :

— Noi. care am înfruntat moartea şi am ajuns aici. trecînd peste mii de li, nu sîntem oare cei mai puternici şt cei mai cinstiţi oameni din lume ?

Copilul s-a gîndit ce s-a-gîndit, apoi a zis .'

— Bine, atunci vă vtr* preface în doi tigri care să fie Ln stare să schimbe cursul izvorului.

N-a terminat bine de spus, că a- lovit cu crenguţa de salcie în apă, stropindu-i pe cei doi, care, într-o clipă, s-au prefăcut în doi tigri fioroşi ce s-au aşezat de o parte şi de alta a Izvorului Copilului. Copilu^a sărit în spatele Tigrului cel Mare care a început că alerge ca vîntul spre miazănoapte.

In acest timp, la templu, călugărul adormise. In vis i s-au'arătat doi-tigri care parcă căutau ceva. Călugărului i s-a părut ciudat şi s-a dus să vadă despre ce este vorba, dar tigrii s-au făcut nevăzuţi. Pe locul unde fuseseră tigrii a rămas un izvor cu apă limpede. Be bucurie călugărul a izbucnit în rîs şi s-a trezit.

Dimineaţa, a povestit oamenilor -din sat visul lui, dar mare i-a fost mirarea cînd a auzit că toţi sătenii visaseră acelaşi vis. Bin vorbă în vorbă au ajuns la concluzia că la toţi le era foarte dor de cei doi fraţi, de aceea au visat la fel. Dar cum au pronunţat cuvintele „Foarte dor" au văzut cum intră alergînd în templu un copil cu totul şi cu totul necunoscut, care ţinea în mînă o rămurică de salcie, care a început să strige : „Tigrul cel Mare şi Tigrul cel Mic au sosit !" L-a apucat de mînă pe bătrînul călugăr gi au plecat împreună.

Copilul l-a dus pe călugăr în grădina de bambus, u s-a făcut nevăzut. Cînd s-a uitat călugărul, a văzut doi tigri care răgeau. Vocea lor i s-a părut cunoscută şi atunci

a bănuit că cei doi fraţi au fost prefăcuţi în tigri. Plin de curaj s-a apropiat de ei şi a strigat:

— Tigrule cel Mare, Tig'rule cel Mic !

Cei doi tigri s-au apropiat încetişor de el şi au început
să se gudure. Călugărul i-a bătut cu dragoste pe spate şi
le-a zis : ,

— învăţăceii mei, mi-a slăbit vederea de cînd mă tot
uit să vă întoarceţi şi iacă-tă că azi vă pot vedea din nou.
Dar de ce aţi fost prefăcuţi în tigri ? Ridicaţi-vă, no
vicii mei I

N-a apucat să termine de vorbit, că cei doi tigri s-au ridicat. în acest'timp, toţi sătenii care se ascunseseră pe unde apucaseră au prins curaj şi s-au apropiat. Cei doi tigri au început să scurme pămîntul şi cît ai fuma o ţigară, au săpat un puţ mare. Apoi s-au oprit din scurmat, i-au dat ocol călugărului, s-au uitat la săteni, cînd s-a auzit un vuiet şi a început un vînt puternic, care îndoia ramurile copacilor. Şi cînd vîntul s-a potolit, tigrii s-au făcut nevăzuţi. Puţul săpat de ei se umpluse pe Jumătate cu apă. In fundul lui era un izvor şi, după puţin timp, puţul s-a umplut cu apă. Sătenii nu mai puteau de bucurie. Au gustat din apă şi li s-a părut dulce ca mierea. Au început cu toţii să care apă, dar oricît ar fi cărat, apa nu scădea. Cu timpul izvorul a fost zidit de jur împrejur, iar oamenii i-au zis Izvorul Tigrilor, în amintirea celor doi fraţi.

Nu după mult timp în apropierea izvorului a fost construit un templu purtînd acelaşi nume.

Ti

Judecata evantaielor

SU TUNGPO 1 FUSESE numit guvernator la Hangiou; Vestea se răspîndise în tot oraşul, iar oamenii se îmbulzeau în fiecare zi, în faţa prefecturii, să-1 vadă pe noul guvernator. Dar degeaba aşteptau oamenii că Su Ţungpo nu se arăta.

într-una din .zile doi oameni băteau de zor în poarta prefecturii, strigînd în gura mare să li se deschidă poarta, că ei au de făcut plîngeri. Străjerii le-au răspuns că noul guvernator nu s-a prezentat la post şi să mai aştepte. Dar cei doi ţineau cu tot dinadinsul să pătrundă înăuntru. In acest timp, s-a văzut venind un măgăruş care ducea în spate un bărbat ce striga :

— Faceţi loc ! Faceţi loc ! Am întîrziat ! Am întîr-
ziat !

Pînă să-1 oprească străjerii, om şi măgar au pătruns în prefectură. Omul şi-a legat măgarul, a intrat liniştit în marea sală a prefecturii şi s-a aşezat pe tronul cu emblema tigrului. Văzîndu-1, slujbaşii au rămas înlemniţi. Unii credeau că-i nebun. Cel mai mare în grad i-a zis :

— Bagă de seamă, omule, să nu-ţi pierzi capul ! Nu ştii că nu ai dreptul să te aşezi pe acest tron ?

Omul a izbucnit în rîs şi a zis :

— Chiar aşa ?

— Chiar aşa. Nu ştii că n-au dreptul să se aşeze pe acest tron decît purtătorii sigiliului de aur ?

[4] Su Tunpo — mare poet din vechea dinastie Han. /
H

■— Dar am şi eu un asemenea lucru, a zis omul şi a scos dintr-un săculeţ un sigiliu cu totul şi cu totul de aur, pe care 1-a aşezat pe masă. Văzînd acestea, slujbaşul s-a speriat şi 1-a apucat tremuratul. Şi-a dat seama că acesta e noul guvernator Su Tungpo.

Su Tungpo nu mai avusese timp să trimeată slujbaşii să-i anunţe sosirea. Cum a intrat în prefectură, s-a aşezat pe tron şi a dat poruncă străjerilor să-i aducă pe cei doi. Apoi i-a întrebat :

— Care este numele vostru şi ce plîngeri aveţi de *t*acut?

Unul a răspuns.

— Mă numesc Li Siaoi.'

Iar celălalt :

:— Mă numesc Hun Amao.

Atunci Su Tunpo 1-a întrebat pe Li Siaoi :

— Li Siaoi, ce plîngere ai de făcut împotriva lui Hu» &mao ?

la care Li Siaoi a răspuns :

r- Eu am strîns 10 liang ' de argint din munca mea şi acum două luni i-am împrumutat lui Hun Amao, să-i folosească în negoţ. Deoarece sîntem buni vecini n-am avut pretenţia să-mi plătească dobîndă, dar i-am pus condiţia să mi-i dea înapoi atunci cînd îi voi cere. Acum trebuie Să mă însor [2] şi i-am cerut banii înapoi', dar el nu numai că nu mi i-a dat, dar m-a luat şi la bătaie. j Su Tunpo 1-a întrebat şi pe Hun Amao i

[1] Liang — 50 grame.

[8] înainte de Eliberare, nevestele se cumpărau.

■— Be ce l-ai bătut şi nu i-ai înapoiat banii ? Hun Amao a făcut o plecăciune adîncă şi a zis :

— Slăvite stăpîne, eu sînt un mic negustor. Am împru
mutat 10 liang de argint de la el şi pe banii aceştia am
cumpărat în vară evantaie. Dar cine s-a gîndit că *aaa|*
acesta o să plouă aşa de mult ? Şi vremea fiind rece, ni-«i
meni n-a avut nevoie de evantaie. N-am avut de unde să-i
'dau banii, el m-a înjurat, iar eu m-am înfuriat şi l-anţ
bătut. Dar nu l-am bătut prea vîrtos.

Su Tungpo s-a încruntat şi a hotărit:

*

— Li Siaoi trebuie să-şi aducă nevasta, Hun Amao txe-t
buie să-i dai banii înapoi.

Cînd a auzit, Hun Amao a început să se vaiete î

— Stăpîne, stăpîne, iartă-mă, dar n-am de unde' să-i!
dau banii înapoi.

Su Tungpo a zîmbit şi a spus : . — Nu mai fiţi îngrijoraţi. Hun Amao du-te acasă şl adu douăzeci de evantaie aşa cum sînt.

Hun Amao s-a bucurat foarte mult, a fugit acasă îndată, a luat douăzeci de eventaie şi le-a dat lui Su Tungpo, Acesta a desfăcut evantaiele unul cîte unul şi le-a aşezaf pe masă. După ce a pictat pe ele ramuri de brad, bambus,' merişor, a luat zece dintre ele, le-a dat lui Li Siaoi şi i-a spus :

— Cei 10 liang de argint pentru a-ţi aduce nevastă
sînt în aceste evantaie. Ia-le şi du-te să le vinzi, dar să.
strigi aşa : „Evantaie pictate de Su Tungpo !*

Apoi, a mai luat şi celelalte zece evantaie şi a spus i

— Du-te şi tu să le vinzi, Hun Amao, şi cu capitalul
obţinut poţi să faci negoţ în continuare I

iNemaiputînd de bucurie cei doi au ieşit pe stradă şi nici n-au apucat să deschidă gura că cele douăzeci de evantaie au şi fost vîndute.

Despre această întîmpîare s-a dus vestea şi chiar şi pînă astăzi mai sînt mulţi care o povestesc.

Friptura lui Su Timgpo

ÎNTR-UN AN, pe vremea cînd Su Tungpo era guvernator la Hangiou, acesta a dat ordin ca lacul Sihu să fie curăţat şi limpezit spre marea bucurie â celor care locuiau aici. De atunci localnicii nu au mai avut a se teme nici de secetă, nici de revărsări. în semn de mulţumire, de Anul Nou, locuitorii de aici i-au dăruit acestuia carne de porc şi băutură.

Su Tungpo a oprit carnea, a dat poruncă să fie tăiată în bucăţi egale şi să fie prăjită, apoi a dus-o familiilor celor, care munciseră la curăţirea lacului,

Ce veselie pe aceştia : bătrînii rîdeau, copii săreau şi toţi îl slăveau pe Su Tungpo. Iar la friptura primită i-au zis „Friptura lui Su Tungpo".

Auzind bucătarii de la cel mai mare han, din Hangiou despre „Friptura lui Su Timgpo" au luat şi ei carne -de porc, au tăiat-o în bucăţi, au pregătit-o în acelaşi fel,

n

şi au început să ademenească clienţii cu ea. Ba mai mult, în faţa hanului au agăţat o plăcuţă pe care scria : „Friptura lui Su Tungpo''.

Hangiului a început să-i meargă din ce în ce mai bine. De dimineaţă pîriă seara circiuma era plină de clienţi. Şi nici măcar zece porci pe zi nu ajungeau. De la acesta au învăţat alţi şi alţi hangii, aşa că acum toţi din Hangiou, mari şi mici, pregăteau „Friptura lui Su Tungpo". După ce s-au sfătuit între ei, au hotărît ca acest fel de mîncare să fie capul listei de bucate din fiecare han sau prăvălie.

Su Tungpo era pizmuit de mulţi la curtea împăratului şi dueîndu-i-se vestea despre binele făcut, a început să fie şi mai pizmuit.

" împăratul a poruncit unui cenzor să meargă la Hangiou şi să cerceteze. în prima zi cînd a ajuns aici, cenzorul s-a dus la un han să mănînce. S-a uitat pe lista de bucate şi, bineînţeles, în capul listei se afla „Friptura lui Su Tungpo". Şi-a încruntat sprîncenele, a bătut cu pumnul în masă şi a zis :

— Să-mi aduceţi „Friptura lui Su Tungpo".

A mîncat şi i s-a părut gustoasă, apoi 1-a descusut pe hangiu şi a aflat că acest fel de mîncare este în capul listei de bucate la toate prăvăliile din Hangiou. Atunci a strîns toate listele de bucate din oraş şi a plecat cu ele la Pekin.

Cum a ajuns în capitală, s-a înfăţişat la împărat şi i»a zis :

— Slăvite împărat, l-ai trimis pe Su Tungpo guverna
tor la Hangiou şi el îşi face de cap, obligă toţi locuitorii
din oraş să folosească reţeta lui pentru pregătirea fripturii.
Pounceşte, stăpîne, să fie scos din funcţie !

Împăratul, iară a mai cerceta adevărul, a dat ordin sft fie scos din funcţia de guvernator şi să fie surghiunit tai sudul ţării.

Dar locuitorii Hangiou-lui nu l-au uitat niciodată şi „Friptura lui Su Tungpo" se mai află şi astăzi pe listele de bucate ale restaurantelor din acest oraş.

Podul pisicii

v.

TRĂIA PE O STRĂDUŢA In Hangiou, lingă un pod, un bătrin cizmar. Acesta, fiind singur, crescuse o pisică care n-avea nici un fir de păr pe ea. Era aşa de urîtă, că-ţi era teamă să te.uiţi la ea. Şi era-leneşă cum nu s-a mai văzut : nu prindea şoareci şi îi era lene chiar şi să miaune. De dimineaţa pînă seara dormea încolăcită la picioarele bătrînului cizmar. Vecinii îi tot ziceau :

— Ce folos poate să-ţi aducă această pisică leneşă şj îeproasă ! Mai bine ai alunga-o !

Bătrînul cizmar dădea din cap şi zicea !

— N-am pe nimeni, ea este singurul suflet din casa mea. Ne ţinem şi noi tovărăşie unul altuia.

Într-o zi, un negustor trecînd pe acolo şi-a rupt un toc de Ia pantof. S-a dus cu pantoful la cizmar, să-1 repare, ţi a văzut pisica.cea leneşă, tolănită la picioarele acestuia. După ce s-a uitat bine Ia ea, a întrebat :

;— Meştere, a ta e pisica ?

Meşterul a dat din cap, în semn de încuviinţare.

Apoi, negustorul a zis :

— îţi dau 300 liang' de argint, vinde-mi pisica ! Cizmarul a întrebat :

— Dar ce să faci tu cu o asemenea pisică ?

Negustorul a răspuns :

— Asta nu te priveşte pe tine, dă-mi pisica şi-ţi dau argintii !

Cizmarul s-a gîndit ce s-a gîndit apoi a zis :

— Cine a mai văzut să dai pe o pisică 300 liang de argint ? N-o vînd şi gata !

Vecinii care se strînseseră au căşunat pe cizmar :

— Meştere, tu n-ai fost în stare să strîngi 300 de liang de argint în toată viaţa. Nu-ţi ajunge cîtă sărăcie ai îndurat pînă acum ? Dă-i pisica şi ia argintii şi o să scapi *şi* tu de sărăcie !

— Toată viaţa mea am îndurat multe lipsuri. Dacă am avut un castron de orez să mănînc, am mîncat, dacă nu, nu. N-o să mă îmbogăţesc acum, la bătrîneţe, de pe urma unei pisici.

Oamenii au început să-şi dea cu părerea cum că cizmarul a înnebunit. în acest timp, s-a nimerit să fie acolo fiul moşierului care s-a minunat şi el de ce a auzit. Fără a sta pe gînduri s-a dus la negustor, i-a strins mîna şi i-a zis :

— Eu pot să te ajut să capeţi pisica dacă-rai spui şi mie ce ai de gînd să faci cu ea

[1] 1 liang — 50 gr.

Cînd au dat cu ochii de fiul moşierului, oamenii s-au împrăştiat care încotro. Negustorul şi-a zis că acesta fiind un om de vază negreşit îl va ajuta să-1 lămurească pe cizmar să-i dea pisica, şi a zis :

— Uită-te bine la pisică ! Nu vezi cum străluceşte în soare ? Asta e o pisică de aur. Oare n-ai auzit că pe aco perişul Pagodei Liu Hă sînt doisprezece şoareci de jad, care sînt o adevărată comoară, şi numai pisica de aur poate să-i prindă, la miezul nopţii cînd ies să se joace. Dar uite că nu-mi ajunge argintul. Mă duc să iau ce mai am şi la miezul nopţii mă întorc. Şi a plecat în grabă.

După plecarea lui, fiul moşierului i-a zis cizmarului :

— Meştere, împrumută-mi pisica să prind şoarecii de jad şi după aceea ţi-o dau înapoi.

— Şoriceii de jad de pe pagodă sînt comoara tuturor, lasă-i acolo unde sînt. Nu-ţi dau pisica !

Furios, fiul moşierului 1-a lovit pe cizmar, trîntindu-1 pe jos, a luat pisica şi a plecat.

Cind s-a înserat, a plecat la pagodă, unde a aşteptat pînă la miezul nopţii, cînd cei doisprezece şoricei de jad au ieşit pe acoperiş şi au început să se joace. Atunci a scos pisica din sîn şi i-a dat drumul. Şi, curios, pisica care dormita tot timpul, odată şi-a ciulit urechile, şi-a ridicat coada, ochii au început să-i clipească, parcă ar fi fost un tigrişor. După ce a mieunat o dată, din două sărituri a fost pe acoperiş.

Cînd au văzut pisica de aur, şoarecii de jad s-au speriat aşa de tare, că au căzut cîte unul, cîte unul, de pe acoperiş şi s-au făcut praf şi pulbere. Nevăzînd nici un şoricel,

fiul moşierului şi-a închipuit că aceştia au fugit şi a dat năvală spre pagodă, dar alunecînd, s-a dus de-a rostogolul pînă în Fluviul Cien Tang-ţiang.

In acest timp, negustorul ajunsese acasă, de unde a luat argintii, s-a dus la tîrg, a cumpărat o plasă şi un caier de mătase şi apoi s-a întors la cizmar. Dar aici 1-a găsit pe acesta în nesimţire trîntit pe jos, şi nici urmă de pisică. Atunci a înţeles totul şi a dat fuga la pagodă.

Negustorul îi spusese că pisica poate prinde şoarecii, dar nu-i spusese în ce fel. Trebuia să întindă mai întîi plasa şi în ea să aşeze mătasea şi apoi să dea drumul pisicii. Astfel şoarecii de jad nu ar fi avut cum să cada şi să se sfărîme.

Cînd a ajuns negustorul la pagodă, şoriceii de jad sa făcuseră praf, iar fiul moşierului se înecase în Cien Tang-ţiang. Oftînd, negustorul şi-a luat plasa şi a plecat.

De atunci, nimeni n-a mai văzut nici un şoricel pe Pagoda Liu Hă.

Şi tot de atunci podul de lîngă cizmărie se cheamă „Podul Pisicii".

Povestea cîinelui credincios

TRĂIAU ODATĂ DOI FRAŢI care se deosebeau attt de mult unul de altul, încît nici n-ai fi zis că se trag amîn-doi din aceiaşi părinţi. Stăteau împreună .în casa bătrî-nească, unde cel mare îşi adusese şi nevasta, dar nu semănau unul cu altul cum nu seamănă un om de-aici cu unul de la capătul pămîntului. Cel mare, lacom şi apucător, nu se gîndea decît la el, iar nevastă-sa i se potrivea întru totul, ba era chiar şi mai cîinoasă la suflet. Cel mic, în schimb, era bunătatea întruchipată. Nu se îngrijea de sine cîtuşi de puţin şi nu-i păsa că roadele muncii sale numai frate-său şi cumnată-sa le culegeau.

într-o zi, fratele mai mare îl văzu pe celălalt pe-o uliţă a satului, stînd de vorbă cu o fată. In mintea fratelui mai mare încolţi teama că cel mic se va însura. Se duse întins acasă şi se sfătui cu nevastă-sa.

— Dacă fratele ăsta al meu se. însoară şi îşi găseşte o nevastă ageră la minte, zise el, cu siguranţă că nu va mai munci pentru noi. L-am văzut chiar adineaori vorbind cu o fată. Cine ştie ce gînduri are. N-ar fi mai bine să îm-

părţim de pe acum averea moştenită de la părinţi ? Să-i dăm şi lui te miri ce şi să-1 despărţim cu gospodăria.

— Ba, eu de mult mă gîndeam să-ţi spun asta, răspunse nevasta, dar m-am tot codit, căci mi-a fost oarecum. Că, deh, e frate-tău şi mi-am zis că poate nu-i bine să mă amestec. Dar eu; drept să-ţi spun, nu-1 mai pot răbda, cînd îl văd cum mănîncă din munculiţă noastră fără să facă nici o trebusoară pe lingă casă, mai zise ea, deşi ştia foarte bine că cumnatul e băiat vrednic şi nu stă degeaba cîtu-i ziulica de mare.

La scurtă vreme de la aceste vorbe, fratele mai mare îi zise celuilalt :

— Cred c-a venit vremea să ne despărţim cu gospodăriile. Mai bine să ştie fiecare ce-i al său.

— Cum crezi tu, frate, răspunse cel mic. Tu eşti capul familiei şi, cum vei hotărî tu, aşa vom face. Dar eu gîndeam că-i mai bine să stăm împreună. Tu$_t$ vezi bine, trebuie să lucrezi mai mult pentru boier, iar eu pot rămîna să văd de gospodărie, să lucrez pămîntul, după cum şi fac:

— Lasă, lasă că mă descurc eu şi singur, i-o reteză fratele mai mare. Impărţim totul, şi bucatele, şi acoperişul şi pămîntul.

Acuma, să vedeţi cum a făcut împărţeala capul familiei El şi-a luat casa cea mare, casă bună, din cărămidă, €U acoperiş de ţiglă. A mai luat tot pămîntul cel roditor de la poalele muntelui, vreo treizeci de mu, ' precum şi bivolul cel voinic.

[5] Mu: Unitate de măsură pentru suprafeţe, egală cu a 15-a parte dintr-un hectar.

Mezinul se alese cu hambarul cel de chirpici, acqperit , cu paie, din fundul curţii. Mai primi vreo zece mu de pă-mînt, dar neroditor, pe-o coastă, precum şi cîineîe cel bătrm.

Veni primăvara şi oamenii începură să iasă pe ogoare. Dar mezinul n-avea animal de muncă şi se tot gîndea în fel şi chip ce să facă. Pînă la urmă se hotărî să înhame cîinele.

— Tu eşti singurul meu sprijin, îi zise el cîinelui. Ro-gu-te, scoate-mă din încurcătură, căci altfel vom muri de foame la anul.

înhamă cîinele la plug şi se apucă de arat. Şi nu ara deloc mai rău sau mai încet decît cu un bivol.

Pe la amiază, omul şi cîinele se odihneau la capătul ogorului, cînd trecu pe acolo un porcar cu o turmă de porci. Erau vreo treizeci de rimători, scroafe, vieri şi purcei.

— Dar ce faci, omule, cu cîinele înhămat la plug ? întrebă porcarul după ce dădu bineţe.

— Ce să fac ? Nu vezi ? îmi ar şi eu ogorul. Dacă n-am bivol, am pus cîineîe să are, că şi el mănîncă din bucatele pămînt'ului.

:— Ce prostie ! exclamă celălalt. Doar n-ai vrea să zici că locul ăsta, cît l-ai arat, l-ai arat cu cîinele ? ! Cine a mai pomenit una ca asta ? !

— Ba, chiar aşa, răspunse plugarul. Vezi bine că n-am alt artimal.

— Pe mine nu mă prosteşti cu una, cu două. Eu am umblat cu turma de porci prin tot ţinutul, dar cîine pus la plug n-am mai văzut. Mă prind că toată povestea asta nu-i

decît o minciună gogonată si pun zălog toată turma mea de grăsuni.

— Vezi să nu rămîi fără turmă, rîse celălalt.

— Ba chiar fac prinsoare şi-ţi las ţie toţi porcii, dacă văd cu ochii mei cum trage numai trei brazde, hotărî porcarul. Iar dacă nu, atunci îmi dai tu mie dinele, să m-ajute la adunatul godacilor. Te prinzi ?

— Mă prind, răspunse plugarul, sculîndu-se.

Apoi îndemnă cîinele, atingîndu-1 uşor cu biciul pe spinare, şi îndată trace trei brazde de jur-împrejurul ogorului, fără să se oprească.

Porcarul îşi ţinu vorba. Plecă, minunîndu-se, şi-i lăsă turma. Tînărul nu ştia ce să facă de bucurie. în viaţa lui nu văzuse atîţia porci. Găsi, nu departe de ogor, un loc mocirlos, şi-şi duse turma acolo. Porcii începură să se scalde, după cum li-i obiceiul, iar ţăranul nostru se întoarse şi-şi văzu de treabă mai departe. Trase^ cîteva brazde, apoi opri din nou la capătul ogorului, să mai răsufle şi el şi cîinele.

Tocmai atunci trecu pe-acolo un negustor de postavuri. Se uită cu mirare, lăsă cobiîiţa de pe umeri şi zise :

— De mai bine de cincisprezece ani colind ţara în lung şi în lat, cu negoţul meu, dar cîine înhămat la plug n-am văzut. Doar n-ai vrea să zici că ari ogorul cu cîinele ?! -

— Păi, ce să mai -zic eu, că vezi şi dumneata singur, răspunse omul.

— Eu văd, dar nu cred că-i lucru curat. Poate ţi-ai trimis bivolul la adăpat şi ai înhămat cîinele ăsta bătrin numai aşa, în glumă. Mă prind pe toate postavurile mele că nu poţi ara cu^el nici trei brazde, d-apoi un ogor întreg.

Atunci tînărul se sculă, îndemnă iar cîinele, trase trei brazde numaidecît şi cîştigă prînsoarea. Negustorul plecă lăsîndu-şi marfa cu cobiliţă cu tot.

—• înseamnă că degeaba am trăit pe lume, zise el cu ciudă, că nimic n-am învăţat.

Cînd soarele ajunse la scăpătat, plugarul nostru îşi luă toate şi porni spre casă. Cîinele mergea înainte, apoi porcii, şi la urmă, mezinul, cu cobiliţă în spinare. Oum-nată-sa, care trebăluia prin bătătură, îl văzu de departe şi sufletul i se făcu negru de ciudă. Ea şi bărbatul ei îşi făcuseră planul să pună mîna şi pe pămîntul mezinului, cre-zînd că acesta nu-1 va putea lucra. Iar pe urmă, rămînînd fără nici o avere, gîndiseră să-1 facă argatul lor, să le muncească pentru un blid de orez.

— Ia du-te şi vezi ce-i cu nepricopsitul de frate-tău !
Nu cumva o fi jefuit pe cineva ? îi zise ea bărbatului.

Cel mare îl întîmpină pe frate-sâu şi în timp ce băgau porcii în curte, mezinul îi spuse toată povestea de-a fir-& păr.

— Ai mai auzit una ca asta ? o întrebă fratele cel mare pe nevastă-sa. Mai bine lu'am eu cîinele şi-i dădeam lui bivolul. y

— Du-te repede şi fă schimb. Bacă nu se învoieşte, spune-i să lase cîinele la noi, mîine, să se odihnească. Iar eu am să-1 hrănesc şi am să-i dau apă. Să se ducă el să are cu bivolul. Pe urmă, nu-i mai dăm înapoi javra, şi gata

Mezinul se învoi, bucurîndu-se pentru cîine, că va avea o zi de odihnă şi va fi bine hrănit. Se învoi să plece a doua zi la cîmp cu bivolul.

In urma lui însă, Tratele mai mare plecă şi el numal-decît spre lotul său, nerăbdător să vadă cum trage cîinele la plug şi să cîştige şi el rămăşagurile cu trecătorii.

Ajunse, şi tocmai se pregătea să intre cu plugul în brazdă, cînd se apropie un porcar cu o turmă de porci, zi-, cîndu-i :

— Un prieten de-al meu mi-a povestit că a văzut cîine trăgînd la plug, şi că şi-a pierdut porcii în rămăşag. Eu zie mai degrabă că prietenul acesta al meu s-a scrîntit la minte. Dar pentru că el s-a jurat şi s-a afurisit, am venit să văd cu ochii mei.

Plugarul cu cîinele trăgea cu coada ochiului la turmă,' număra porcii şi socotea ce avere ar scoate dacă i-ar vinde.

— Poate vrei şi dumneata să faci prinsoare ?

:— întocmai, răspunse porcarul.

Lacomul, atîta aştepta. îndemnă cîinele, dar acesta nici nu se mişcă. îl lovi mai tare, tot degeaba. începu să-1 bată din răsputeri. Cîinele scheuna, se întorcea şi încerca să-1 muşte, dar de urnit plugul, nici pomeneală.

Porcarul rîdea în hohote.

— Apoi, bine-am zis eu că prietenul meu, săracul, s-a scrîntit la minte, zise el. Şi nici dumneata, omule, nu eşti mai sănătos, dacă omori în bătaie bietul animal, voind să-mi arăţi mie ce nu se poate arăta.

Pe urmă, îşi mînă turma mai departe, lăsîndu-1 pe celălalt cu buza umflată, spumegînd de furie.

Spre amiază, veni un negustor, ducînd pe umăr o co-bfliţă gata-gata să se rupă de greutatea postavurilor şi a mătăsurilor.

— Uite, îi zise el ţăranului Ce stătea la marginea drs*
mului, cu dinele înhămat la plug. Un cunoscut de-al meu,
tot negustor, mi-a povestit aşa şi-aşa. Eu n-am crezut şi
am venit să văd cu ochii mei.

,,Poate măcar acum să am noroc, dacă la porci n-am avut", gîndi lacomul. începu să lovească din 'răsputeri în bietul cîine, dar fără nici un rezultat. Pînă la urmă îl lovi cu ciomagul în cap atît de tare, încît cîinele scoase un schelălăit scurt şi căzu nemişcat.

— Ce păcat de bietul animal, să nimerească un stăpîn atît de nebun, zise negustorul'ridicîndu-şi cobiliţa şi pie rind în treaba lui.'

Mezinul se întoarse seara acasă şi întrebă unde e cîinele. Aflînd cele întîmplate, îl cuprinse o mare jale. Luă sapa, făcu o groapă şi î! îngropa, bocindu-1 ca pe un frate.

După trei zile, pe mormîntul cîinelui răsări un arbore. Dar nu era un arbore obişnuit. Creştea într-o zi ca într-un an, aşa că în puţin timp ajunse înalt şi viguros.

Fratele mai mic nu uitase binele făcut de cîine şi nici moartea lui jalnică. Venea deseori să se odihnească la umbra copacului, plîngea şi-şi jelea cîinele credincios. Odată, atingînd o creangă fără să vrea, din copac se desprinseră cîteva frunze, plutiră încet pînă la pămînt, iar cînd atinseră pămîntul se transformară în mici bucăţele de aur. Tînărul ie adună în căuşul palmei şi nu-i venea să-şi creadă ochilor. Cîinele său credincios îl ajuta şi după ce trecuse dincolo de viaţă."

— De unde ai furat aurul ? răcni fratele cel mare fu
rios, apărut ca din pămînt în preajmă.

sa

Mezinul, neştiind şi nepulînd să mintă, îi spuse. Lacomul se duse sub copac. îşi acoperi faţa cu mîinile şi se prefăcu a boci şi el după cîinele pe care singur <! omerîse. Dar bocetul îi er,a fals; nici o lacrimă nu-i uda obrazul. Iar cînd apucă tulpina cu amîndouă mîinile şi scutură din răsputeri, gîndind să desfrunzească tot copacul, îi căzu în cap o ploaie de pietre, făcîndu-i nişte cucuie de toată frumuseţea. Turbat de mînie, înşfacă toporul şi tăie copacul. Cînd veni mezinul, văzu frumuseţe de copac doborît la pămint. Ce jale pe bietul tînăr ! Trase copacul în faţa casei lui, adică în faţa hambarului în care locuia. Iar a doua zi se apucă şi tăie cîteva crengi, le curăţă şi le ciopli bine, meşterind din ele un coş, ca un mic coteţ de păsări. Agăţă coşul de un copac, în preajma uşii, cîntînd aşa :

Voi, *păsări ce brăzdaţi*
văzduhul Şi zburaţi în înaltul
cerului, Voi, cocori, şi gîşte, şi
raţfe, *Veniţi şi lăsaţi-vă ouăle...*

în ziua următoare, spre seară, cînd se întoarse de la •muncă, ostenit şi flămînd, găsi coşul agăţat în pom plin JCU ouă. Şi aşa şi în toate zilele următoare : nu era pasăre care să treacă în zbor pe deasupra satului şi să nu poposească acolo, sâ-şi lase oul.

— De unde are frate-tău ăsta atîtea ouă, de mănîncă mereu ? îşi întrebă cumnata cea rea bărbatul. Nu cumva o fi născocit iar cine ştie ce blestemăţie ?

Lacomul iscodi şi află toată povestea. Ii ceru celui mic să~i dea şi lui coşul, măcar pentru o zi. Bineînţeles, se gîn-dea să nu i-1 mai înapoieze vreodată.

Iar în ziua următoare, agăţă coşul în pom, în faţa casei. Şi nu se mai duse la muncă. Stătu toată ziua la pîndă. Şi nu mai putea de bucurie, văzînd cîte păsări coboară din văzduh, poposesc în coş, apoi îşi iau zborul din nou.

Iar seara, după asfinţit, se duse şi dezlegă cu grijă coşul, săltîndu-se în vîrful picioarelor, ca nu cumva să verse ouăle şi să le spargă. Dar coşul se răsturnă şi lacomului îi căzu în obraz nurnâi găinaţ. De ouă, nici pomenealâ.

Lacomul credea că-şi pierde minţile de ciudă. Trînti coşul de pămînt, îl calcă în picioare, pînă-1 făcu numai ţăndări.

Mezinul o văzu şi pe asta, adună resturile coşului şi le duse la el, punîndu-le Jîngă sobă. Şi de cîte ori se uita la aşchiile acelea de lemn, de atîtea ori îl apuca dorul de eîinele lui cel credincios şi de atîtea ori îl jelea.

Dar făcînd el ceva de-ale gurii, băgă de seamă că mîn-earea i-a ieşit neobişnuit de gustoasă şi aromată, de parcă cine ştie ce-ar fi pus în oală, cînd el ştia bine că nu pusese decît o mînă de orez şi apă. Apoi mai băgă de seamă că mîncarea din oală nu se împuţina deloc. Oricît lua şi mînca, în oală creştea la loc. îşi dădu seama ca această minunăţie tot de.la dinele cel credincios se trage.

Intr-o zi, fratele cel mare, trimis de nevastă să iscodească ce arome atît de îmbietoare vin dinspre hambarul unde locuia mezinul, află şi de minunea asta.

Luă cu el rămăşiţele coliviei şi le duse acasă.

jNu-i spuse nici o vorbă nevestei. Puse snopul acela de crenguţe în preajma plitei şi se apucă de făcut mîncare. Femeia murea de curiozitate, întrebîndu-se ce l-o fi apucat

pe bărbatu-său de se amestecă în treburile bucătăriei. Iar lacomul nu mai putea nici el de nerăbdare şi îi lăsa gur» apă, gîndindu-se ce bucate gustoase o să mănînce.

în sfîrşit, cînd crezu el că s-a fiert îndeajuns, vru si ia capacul şi să guste. Dar atunci, ce credeţi ? Oala, Poc ! gări în bucăţi, împroşcîndu-1 cu fiertură şi cu cioburi, încît obrazul şi pieptul şi mîinile lacomului se acoperiră numai de răni.

Poate aşa să se fi lecuit de lăcomie.

Bogatul cel lacom

TRĂIA DEMULT, ÎNTR-UN SAT din nordul Coreei, un om care avea doi feciori. Aceştia se deosebeau atît de mult unul de altul, încît nici n-ai fi zis că sînt fraţi.' Cei mare era zgîrcit, stăpînit de patima înavuţirii şi apuca totul cu japca. Cel mai mic, în schimb, muncea mai mult de dragul muncii. îndrăgea cîntecele, poezia şi jocul, iar averea nu-1 interesa cîtuşi de puţin.

Tatăl lor muri pe neaşteptate, cam înainte de vreme, lăsîndu-şi treburile neorînduite.

Feciorul mai mare apucă frînele gospodăriei şi începu să facă totul după cum îl tăia capul. Nici gînd n-avea să-i

»î

dea mezinului partea ce i se cuvenea din avere*. Dar nici acesta nu cerea nimic.

Curînd însă, hapsînul îşi găsi o femeie la fel de zgîrcită ca şi el şi se căsători.

Mezinul începu să • trăiască zile negre. Cumnata i se uita în blid şi-i drămuia orezul ce-1 *mînca* la fiecare masă, ca şi eum i-ar fi dat de pomană. Simţindu-se tot mai străin şi mai de prisos în ca.sa care ar fi trebuit să fie pe jumătate a lui, fratele mai mic se gîndea să-i lase în plata domnului şi să plece în lume. îşi dădea seama că nu are altceva mai bun de făcut, dar nu-i venea deloc uşor să se despartă de casa în care se născuse şi în care copilărise. Dar iată că într-o zi cumnată-sa îi strigă în obraz că nu leagă nici două paie în gospodărie şi că ar fi mai bine să-şi caute rostul aiurea.

Stîrnit de răutatea ei, băiatul îndrăzni s-o înfrunte :

— Am partea ^.mea din averea lăsată de tata şi rostul meu e aici. Daca vreţi să plec, să-mi daţi ee-i al meu.

Seara, femeia se pîînse bărbatului ei, zicîndu-i :

— Noi muncim de ne spetim să adunăm ban lîngă ban; iar sărăntocul de frate-tău trăieşte pe spinarea noastră ca cioara pe spinarea bivolului. Iar pe deasupra mai e şi ne obrăzat. Ştii ce mi-a spus azi ? Cică toată averea ar fi de fapt a lui şi dacă vrea ne goneşte pe amîndoi.

Fratele mai mare atîta aştepta. De mult îşi pusese în gînd să facă cumva să scape de mezin şi să rămînă el singurul stăpîn, dar nu ştia cum să facă.

— Dacă-i aşa, las că-i vin eu de hac. Chiar mîine di mineaţă am să pun argaţii să-1 gonească. Vedem noi cine-i stăpînul.

m

A doua zi îşi puse planul în aplica: ; nev-srt
să apuce drumul pribegiei. Abia îl lă cu el un
capăt de funie, un fierăstrău şi o 1 . ca.

Şi aşa ajunse să trăiască asemeni celor mai sărmani oameni : colinda ziua-nireagă pădurile, aduna o sarcină do" vreascuri, cit putea să ducă, şi cobora să ie viiidă presau în oraşul din apropiere. Schimba munca lui de-o » pe un castron de orez cu care abia-abia îşi astîmpâra foamea. Noaptea se adăpostea într-o colibă pe care şi-o înjghebase singur la marginea pădurii, pentru ca dis-de-dimineaţă sa se poată apuca iar de lucru.

In drumurile acestea zilnice, -coborînd cu sarcina de .vreascuri în spinare, tînărul nostru se obişnuise să poposească de fiecare dată şi să-şi tragă sufletul într-un loc unde poteca făcea un ocol, înconjurînd o stîncă uriaşă. în preajma stîncii se afla un bolovan mare şi băiatul îşi lăsa povara pe el, pentru ca la plecare s-o poată lua mai I uşor.

Se obişnuise atît de mult cu acest*popas, încît venea spre stînca cu pricina chiar în zilele cînd adunase vreascuri ;din locuri mai îndepărtate şi i-ar fi fost mai la îndemână s-o ia de-a dreptul spre sat.

într-o zi, abia-şi lăsase legătura de vreascuri pe bolovan şi se întinsese la umbra stîncii, cînd auzi în spatele lui un glas gros, răguşit :

. — Hei, băiete ! De ce-ţi pui mereu povara pe spinarea frăţiorului meu ?

Tînărul. sări drept în picioare şi se uită speriat în toate părţile. Nu întâlnise niciodată picior de om pe-acolo şi nici de astă dată nu zărea pe nimeni.

— Cine vorbeşte fără să se arate ? întrebă eL

— Sînf eu, stînca lingă care poposeşti în fiecare zi. Nu te teme. Nu-ţi fac nici un rău. Aş vrea doar să ştiu cum se face că un om în floarea vîrstei ca tine nu are alt rost pe lume decît să care lemne cu spinarea. Cum de-ai ajuns atît de rău ?

Băiatului îi trecu spaima. Bucuros că are cui să-şi descarce sufletul, povesti stîncii toată păţania lui. După ce ascultă, stînca vorbi din nou !

— Pentru că eşti un om vrednic şi muncitor şi pen tru că ai un suflet curat, te voi ajuta eu să ieşi deasupra nevoii. închide ochii şi intră prin poarta ce ţi-o deschid.

Băiatul închise ochii. Auzi un pîrîit puternic, de parcă peretele stîncii- s-ar fi rupt în două. Simţi apoi în obraz o răcoare plăcută şi îşi dădu seama că în faţa lui s-a deschis o peşteră.

— Intră, nu-ţi fie teamă, îl îndemnă stînca.

Făcu vreo cîţivja paşi, fără să deschidă ochii, dibuind cu piciorul locul unde călca.

— întinde mîna.

Abia apucă să împlinească porunca şi simţi în palmă «n obiect rece, cam de mărimea unui ou de porumbel.

— Acum poţi să ieşi. Dar nu cumva să deschizi ochii pînă n-ajungi afară.

Băiatul făcu întocmai. Peştera se închise în urma lui cu acelaşi zgomot, iar el deschise ochii.

Stînca îi dăruise o piatră preţioasă atît de strălucitoare; Sncît nici n-o putea privi. O ţinea închisă în căuşul palmei.

Mulţumi stîncii din tot sufletul, dar aceasta se cufurt dase din nou în tăcerea-i veşnică şi mf-i răspunse.

Tînărul îşi luă sarcina în spinare şi porni mai departe, de astă dată voios şi uşor ca fulgul. Pe drum deschidea mereu pumnul Lncercînd să privească piatra, dar numai cu greu ochii i se obişnuiră cu strălucirea ei.

Ajunse în oraş, vîndu vreascurile primului întîlnit pe te miri ce, ca de obicei, apoi se duse la un bătrîn bijutier.

■— Multe pietre preţioase mi-ău treOit prin mînă, dar niciodată n-am mai văzut una atît de mare şi de frumoasă, se miră meşterul. De unde o ai ?

— Am găsit-o în pădure, în cuibul unei păsări, minţi tânărul. Aş vrea s-o vînd şi am venit la dumneata ca nu cumva negustorii să mă tragă pe sfoară.

— Nimeni nu va cumpăra o piatră atît de mare. ŞI apoi s-ar putea să afle- oamenii stăpînirii şi să ţi-o ia degeaba. Ba chiar ai putea să dai de bucluc. Eu zic s-o tăiem în bucăţi şi s-o vindem, aşa fel să nu pară lucru necurat.

— Fă dumneata cum crezi că e mai bine şi o să ta mulţumesc pentru asta.

Meşterul a tăiat piatra în bucăţi, le-a şlefuit, apoi a chemat un negustor. Băiatul şi-a oprit o bucăţică mică-mică, s-o aibă ca amintire, iar pentru celelalte a primit o mulţime de bani. I-a plătit meşterului, apoi şi-a luat ră-mâs-bun şi a plecat.

Aşa a scăpat tînărul nostru de sărăcie. Şi-a cumpărat o bucată de pămînt nici prea mare, nici prea mică, animale *şi* unelte de muncă. Apoi şi-a ridicat o căsuţă, modestă dac frumoasă şi aranjată ca o cutie.

Cum îi plăcea să muncească, gospodăria lui înflorea ca văzînd cu ochii. Curînd tînărul nostru îşi găsi o fată

potrivită, frumoasă, săracă şi muncitoare, şi hotărîră să se
casa torească. '

Fata era singură" pe lume şi nici n-avea pe cine să cheme din partea ei la nuntă. Băiatul, de asemeni. Aşa că hotărîră să uite- trecutul şi să-1 cheme pe fratele mai mare - La nunta lor, fiind singura rudă apropiată.

Intre timp, zgîrcitul îşi sporise averea. Ridicase un hari mare la o răscruce de drumuri şi avea o mulţime de slugi. Veni la nuntă nu din,dragoste pentru frate-său, ci ca să-1 iscodească, să vadă cum o duce şi dacă nu cumva are de gînd sâ-şi ceară partea lui de moştenire.

Văzînd gospodăria înfloritoare a fratelui, bogătaşul nu-şi ascunse deloc mirarea.

„Te pomeneşti că s-a procopsit jefuind oamenii la drumul mare, îşi zise în sinea lui. Auzisem eu că în ultima vreme cam umblă hoţii prin părţile astea. Nu mă las pînă nu aflu cum stau lucrurile, căci lucru curat nu poate fi."

Bogatul se dădu bine pe lîngă frate-său, tot îndemnai-du-1 să bea şi trăgîndu-1 de limbă. Şi astfel reuşi să toată povestea cu darul primit de la stînca cea uriaşă.

Bogătaşul porni nerăbdător spre casă, urzind tot felul de planuri.

A doua zi se sculă în zori, să nu-1 vadă nimeni, îşi puse nişte straie zdrenţuite, luă cu el topor, ferăstrău şi un curmei, apoi plecă în pădure. Adună o sarcină de vreascuri cît putea duce şi veni pînă la stîncă. îşi lăsă vreascurile pe bolovan, întocmai cum îi povestise frate-său, apoi se aşează la umbra stîncii şi începu să se jeîuie cît îl ţinea gura.

m

— Vai de capul meu, amară viaţă mi-a fost dat să tră iesc. Muncesc din zori pînă-n noapte şi tot n-am cu ce-mi hrăni copilaşii. Bieţii de ei, se usucă pe picioare de foame. Iar nevastă-mea nici nu mai are lapte pentru cel mic. *O,* cerule, cum să fac să scap de sărăcie ?

Apoi tăcu ascultînd atent. Oare stînca va crede văicărelile lui mincinoase ?

— Hei, om sărman, vorbi stînca. Ridică-te şi închide ochii. Te voi ajuta eu să scapi de sărăcie şi să ai cu ce-ţi hrăni copiii dacă o duci atît de greu.

Bogatul făcu întocmai cum îi spuse stînca : intră eu ochii închişi în peştera ce i se deschise în faţă şi întinse mîna. Dar cînd simţi în palmă piatra rece, în loc să urmeze mai departe porunca şi să iasă, deschise ochii.

Ceea ce văzu întrecea toate închipuirile sale. în peretele peşterii era o firidă, nu mai lată de-o palmă, prin care se vedea o grămadă de nestemate şi pietre scumpe, care de care mai strălucitoare şi mai frumoase.

Bogatul se repezi ca nebun şi băgă mîna în firidă pînă la umăr apuqînd cu lăcomie un pumn de pietre. Dar firida se închise într-o clipă şi el nu-şi mai putu trage mîna afară.

i'

— Nenorocitule, îl mustră stînca. Nu-ţi ajunge că l-ai jefuit pe frate-tău şi l-ai aruncat pe drumuri ?! Vrei acum să mă jefuieşti şi pe mine ? Lăcomia te va ucide şi peştera mea îţi va fi mormîntul.

Bogatul începu să răcnească din răsputeri. Dar urle-; tele îi erau acoperite de zgomotul peşterii care se închidea la loc şi în curînd nu mai rămase decît o mică crăpătură prin care abia pătrundea o rază de lumină. Chiar dacă ar

fi reuşit să-şi scoată braţul din capcană, tot ar fi rămas închis în peşteră.

A doua zi, nevasta bogatului, văzînd că bărbatul ei nu s-a întors acasă, porni să-1 caute. După spusele cumnatului, se duse la stînca din pădure. Găsi acolf» sarcina de vreascuri, toporul şi ferăstrăul, pe caic le recunoscu. începu să umble încoace şi încolo strigînd şi, în cele din urmă, omul închis în peşteră îi răspunse :

— Aici sînt. Am rămas închis în blestemata asta de peşteră. Fugi înapoi în sat şi adu oameni să sfărîmo stînca şi să mă scoată afară.

Femeia se duse în sat şi tocmi oameni. Veniră înarmaţi cu tîrnăcoape şi cu baroase şi începură să lovească din răsputeri în stînca. Dar nici o pietricică nu se rupea Stînca era tare ca oţelul.

După multă trudă zadarnică, oamenii se lăsară păgubaşi unul după altul şi se întoarseră în sat. Nevasta bogătaşului lacom se întoarse şi ea la han, luă merinde, apoi veni din nou. Dădu drumul merindelor prin crăpătură, mai vorbi cu" bărbatul ei, apoi plecă la oraş. Angaja meşteri pietrari iscusiţi, plătindu-i cu bani grei. Aceştia se strădu-iră mai multe zile, dar zadarnic. Nu izbutiră să rupă nici o pietricică din stînca.

Luni în şir, nevasta lacomului veni zi de zi la stînca, aducîndu-i bărbatului captiv de mîncare. Lăsa bucatele să cadă prin mica deschizătură, apoi rămînea acolo bocind şi implorînd stînca* să-1 elibereze. Dar stînca rămînea mută ca toate stîncile,

Intre timp, toată averea lor adunată cu japca se risipi şt ajunseră cei mai săraci oameni din sat.

m

Intr-o zi, venind ca de obicei cu merindele, îşi strigă bărbatul, dar acesta nu-i mai răspunse. Murise. Femeia îl boci cit ii boci, apoi se ridică şi porni spre casă.

Oprindu-se în drum şi uitîndu-se în urmă, băgă de seamă că pe peretele stîncii apăruseră cîteva hieroglife. Desluşi aceste cuvinte : „mormîntul lăcomiei".

Se spune că inscripţia de pe stîncă ar exista, şi azi, şi că oricine călătoreşte prin acele locuri o poate vedea.

Şi se mai spune că orice om lacom ajunge pe-acolo şi priveşte stînca se lecuieşte pentru totdeauna de lăcomie.

Păcat că nu se duc pe-acolo toţi lacomii din lume !

Ginerele şoricelului

POVESTEA NOASTRĂ S-A PETRECUT demult-de-mult, pe vremea cînd oamenii şi animalele trăiau laolaltă, în cea mai bună înţelegere, bucurîndu-se deopotrivă de darurile naturii şi agonisindu-şi hrana fără ca nimeni să supere sau'să păgubească pe altul

In acele îndepărtate timpuri trăia în beciul unui han, printre saci, lăzi şi butoaie cu vin, o familie de'şorieei. Stăteau acolo de -cîţiva ani buni' şi cîştigaseră simpatia oamenilor de la han. Ba chiar cu unii dintre ei se şi îm-

prifttenisră. Fata hangiului, de pildă, o codană de vreo 16—17 ani, de o frumuseţe fără seamăn, era cea mai bună prietenă a şoriceilor. Venea în fiecare zi în pivniţă şi se juca cu ei, le aducea fărîmituri şi resturi de mîncare.

Şoriceii se obişnuiseră atît de mult cu prezenţa fetei, încît în ziua cînd nu mai coborî în pivniţă îi simţiră lipsa şi ieşiră s-o caute.

La han era lume multă, care se ospăta şi petrecea.

Strecurîndu-se printre oameni, şoriceii o găsiră în cele din urmă pe prietena lor. Dar era cît pe-aci să n-o mai recunoască. Fata era găti ta cum n-o mai văzuseră nici odată pîiţă atunci. Iar lîngă ea, în capul mesei, stătea un tînâr îmbrăcat şi el în haine de mare sărbătoare. Amîn-doi erau atît de frumoşi, încît abia te puteai uita la ei. Şoriceii aflară că prietena lor se căsătoreşte şi că tînărul de lîngă ea era mirele. ,

Mireasa îi "'nvită pe prietenii săi, şoriceii, să petreacă la nuntă şi ei se veseliră laolaltă cu toţi mesenii. Dar nunta se sfîrşi şi mireasa plecă împreună cu mirele. Şoriceii se 'întoarseră în pivniţă, dar viaţa lor nu mai era la fel de veselă ca înainte. Nu se puteau obişnui cu lipsa fetei. Erau mereu trişti şi în cele din urmă ajunseră să~şi dorească şi ei un pui, care să le înveselească viaţa, să le ţină de urît,.

într-un colţ al pivniţei erau două statuete de idoli, una din lemn şi una din lut. Şoriceii începură să le ducă ofrande, adică să le pună în preajmă fărîmituri şi alte bucate.

în cele din urmă, în familia şoriceilor s-a născut o fetiţă. Bineînţeles, era o fetiţă-şoricel. Dar era atît de frumoasă şi de inteligentă, încît toată lumea se minuna şi îi

felicita pe fericiţii părinţi. Chiar şi pisica, singura fiinţă care, nu se ştie de ce, nu se uita cu ochi buni la şoareci. îi arăta fetiţei o simpatic deosebită.

' O fericire nespusă domnea în familia şoriceilor. Părinţii vorbeau peste tot de fetiţa lor, se mindreau nevoie mare şi începuseră să se gîndească de pe acum să-i găsească un mire.

— Mă voi duce în lume să-i caut un soţ vrednic de frumuseţea ei şi viteaz cum nu mai e altul, care să devină cîrmuitorul întregului neam şoricesc, spuse tatăl.

— Dacă ai de gînd să faci aşa, eu cred că ar trebui să porneşti la drum de pe acum, îşi dădu cu părerea mama. O să ai de mers cale lungă pînă să găseşti un tînăr vrednic de fata noastră.

Zis şi făcut, şoarecele îşi luă merinde de drum şi porni în lume. Merse mai multe zile pînă ajunse la o apă mare. Cum sâ treacă dincolo ? Umblînd în sus şi în jos pe malul apei, găsi în cele din urmă un bătrîn luntraş, care tocmai se pregătea să pornească. Şoricelul îl rugă să-1 ia în barcă şi bătrînul se învoi. Porniră spre malul celălalt. Bătrînul vîslea din răsputeri, dar curînd se stîrni o furtună puternică şi înaintarea le era tot mai anevoioasă. Valuri din ce în ce mai mari loveau barca, aruneînd-o de colo-colo, gata s-o răstoarne. Bătrînul, speriat de moarte, începu să se roage soarelui, implorîndu-1 să apară din nou pe cer să gonească norii şi vîntul, să-i scape de urgie.

Şoricelul privea la toate acestea din fundul luntrii, zi-cîndu-şi în sinea lui :

„Credeam că omul e fiinţa cea mai puternică de pe pămînt, Dar văd că şi omul se teme de ceva. Ce înspăimîn-

lat *v* bietul băttin ! Şi cum se mai roagă la soare ! înseamnă că soarele e cel mai puternic. Trebuie să ajung li< zeul-soare. Pe el îl voi lua drept ginere. Doar el e vrednic de gingăşia şi frumuseţea fiicei mele.'"

Furtuna se potoli şi barca acostă la malul celălalt. Şoricelul mulţumi luntraşului, îl întrebă încotro să apuce ca sa ajungă la zeul-soare şi porni la drum.

Merse şoricelul săptămîni şi luni în şir, trecu peste munţi, peste ape, îndură arşiţa cumplită a verii şi gerul aspru al iernii. Pe măsură ce mergea, era tot mai convins în sinea lui că numai zeul-soare e vrednic de frumuseţea fiicei sale. Se şi gîndea cum i-o va descrie pe fată, cum îi va vorbi soarelui despre gingăşia şi delicateţea ei. Cînd plecase el de-acasă, fata era încă mică. Acum, probabil, e şi mai frumoasă.'

,.Pină ajung .eu la zeul-soare, pînă mă întorc înapoi, fiica îru-a va fi numai bine la vîrsta măritişului."

După mai mulţi ani de mers, şoricelul ajunse într-o dimineaţă la poalele muntelui pe care îşi avea lăcaş soarele. Deşi era frînt de oboseală, începu numâidecît să urce. Razele puternice îi înţepau ochii, pietrele ascuţite îi.răneau lăbuţele, dar şoricelul continua să urce. Mergînd, îşi mai potrivi hăinuţele, se scutură de praf, străduindu-se să aibă o ţinută cit mai demnă. Doar nu era un fitecine Era un şoarece onorabil, tatăl unei fete atît de frumoase Şi dacă el însuşi venise să-şi peţească fiica, acesta era un semn de mare consideraţie pentru viitorul ginere, pe care el nu se putea să nu-1 aprecieze.

Căldura devenea taH mai insuportabilă şi şoricelul înţelegea că într-adevăr aceasta e cea mai mare putere a lumii. Cînd nu mai putu sa înainteze, şoricelul îşi acoperi ochii cu lăbuţa şi începu să strige cît ii ţineau puterile.

— Hei, mărite soare ! închide un ochi, rogu-te. Vreau să vin la tine să-ţi vorbesc !

— Acum nu se poate, răspunse zeul-soare. Aşteaptă-mă acolo. în curînd voi coborî eu în vale.

Şoricelul i'u nevoit să.aştepte. Era nerăbdător şi i se părea că niciodată ziua n-a fost atît de lungă. în sfîrşiti .odată cu lăsarea serii, soarele începu să coboare pe pantă. Şoricelul îl întîmpină cu pălăria în mînă,'făcînd plecăciuni respectuoase.

— Eu sînt şoricelul din pivniţa hanului de la poalele muntelui Ţin, pe" care binevoieşti să-1 luminezi şi Să-1 încălzeşti cu razele tale. Am tăcut pînă aici drum lung şi greu, mergînd ani în şir, ca să te văd şi să-ţi vorbesc. Tu eşti cel mai viteaz, şi mai frumos din lume şi nimeni nu s-ar putea asemui cu tine. De aceea am venit să te rog şă-mi faci cinstea de a-mi deveni ginere. Am o fată fru moasă ca o zeiţă, care în curînd va fi de vîrsta măritişului. Sînt convins că o vei îndrăgi îndată ce-o vei vedea. Ochi şorii ei roşii sînt ca două rubine şi dinţişorii ei sînt ca două
. şiruri de perle strălucitoare...

— Stai, şoricelule, răspunse zeul-soare luîndu-i vorba. Cred că ai greşit venind atîţa drum pînă aici. Eu sînt în tr-adevăr puternic, dar nu ştiu să fac altceva decît să,dau lumină şi căldură pământului, ca să crească vieţuitoarele

şi plantele. Altceva eu nu ştiu să fac. Şi, în afară de asta, norii sînt mai puternici decît mine. Cînd vin mai mulţi, doar ştii bine, lumina mea nici nu mai poate răzbate pînă la voi. Aşa că, dacă vrei să-ţi găseşti un ginere care să fie intr-adevăr cel mai puternic, du-te la zeul norilor. îl cheamă Nor Alb şi îşi are sălaşul tot pe un munte, ceva mai la vale. El e mai puternic decît mine şi pe deasupra e şi atotştiutor. El poate să stropească pămîntul cu ploaie binefăcătoare, sau, dacă vrea, să-1 înece într-un potop de ape.

Şoricelul, înţelese că zeul-soare are dreptate. Mulţumi pentru bunăvoinţă şi începu să coboare. Curînd văzu, undeva mai jos, un vîrf de munte înconjurat de un nor mare, alb. Ajunse acolo nu fără greutate şi îi vorbi lui Nor Alb de minunata lui fiică.

— îmi pare rău că nu pot accepta propunerea ta, care îmi face cinste — îi răspunse Nor Alb. Dar trebuie să-ţi spun de la început adevărul. Eu sînt puternic, e drept. Pot întuneca faţa soarelui, împiedicîndu-i razele să ajungă pînă la pămînt. Dar vîntul e şi mai puternic decît mine. Cînd se înfurie şi porneşte să sufle, mă împrăştie în patru zări cît ai bate din palme. Vîntul e mult mai puternic decît mine. E vijelios şi cutezător. Pătrunde oriunde, iar cînd se înfurie poate chiar să ridice valuri uriaşe, să smulgă co-pacii din rădăcini, să dărîme casele...

„Cum de nu m-am gîndit, îşi zise în sinea lui şoricelul, tntr-adevăr, vîntul e şi mai puternic decît norii."

— Nu ştii, mărite» Nor Alb, cum aş putea ajunge la lăcaşul zeului vînt ?

— în valea cea adîncă dintre munţi, acolo stă acum şi se odihneşte.

Şoricelul, obosit, de abia-şi mai tîra lăbuţele, începu să coboare. în fundul văii îl găsi într-adevăr pe zeul-vînt.

După ce îl salută cu plecăciune, îi spuse pentru ce.a venit, vorbindu-i despre neasemuita frumuseţe a fetei, despre dorinţa lui de a avea un ginere puternic, cum nu mai e altul pe lume.

Vîntul îl ascultă cu atenţie, apoi îi grăi astfel :

— Hei, biet şoricel mititel ! E adevărat că eu sînt pu
ternic. Dar eu sînt de-o vîrstă cu lumea. Cum să mă însor
cu fiica ta, care e o copilă ? Ei îi trebuie un 'soţ tînăr. Şi
în afară de asta, sînt pe lume şi lucruri mai puternice decît
mine. Uite, colo, la capătul văii, e un sat. O vreme, arn
umblat prin satul din vale cum am" vrut. Dar într-o zi,
acum vreo cîteva zeci de ani, oamenii au ridicat la margi
nea satului un zid puternic. De-alunci, ori de cîte ori por
nesc de-aici, din sălaşul meu, mă izbesc de zidul acela de
mă dor oasele, încerc mereu să-1 dărîm, dar degeaba. Zi
dul e mai puternic decît mine. îţi vei da seama singur de
asta, dacă te vei duce pînă acolo. Vei vedea că în apro
pierea zidului suflarea mea nu mai are nici o putere. Aşa
că du-te acolo şi vorbeşte cu zidul..,

Şoricelul înţelese că şi de data aceasta a greşit. Mulţumi vîntului şi porni spre satul din capătul văii."Ajunse lîngă zid şi îi vorbi despre scopul vizitei sale.

.. :— Cum îndrăzneşti, rozător henprdcit, .să mă iei peste picior, zicînd că eu sînt cel mai puternic ? Vezi bine că semenii tăi şi-au săpat în mine atîtea găuri încît nu peste multă vreme mă voi prăbuşi din pricina asta ! Sînteţi nişte monştri cărora nimic nu vă rezistă. Roadeţi tot ce întâlniţi în cale. Şi pe deasupra vă mai şi bateţi joc de mine !

Şoricelul nici măcar nu se supără pe zid pentru ocările ce i le aruncase. în mintea lui se făcu dintr-o dată lumină : şoarecii sînt mai puternici decît orice pe lume. Ei pot să dărîme case, ziduri şi diguri. Pot să scufunde corăbii. Dar ee nu pot să roadă şoarecii ? Unde nu pot ei pătrunde ? Cum de nu se gîndise pînă acum la asta ? Cum de pierduse atîţia ani pe drumuri, căutîndu-şi ginere în rîndul zeilor. eînd ar fi trebuit să-şi caute de la bun început printre ai săi ?

— Tot am folosit ceva, îşi zise. Dacă nu făceam această lungă călătorie, n-aş fi affot niciodată acest adevăr pe care numai eu îl ştiu dintre toţi şoarecii.

Mă voi întoarce acasă şi voi căuta pe cel mai voinic şi mai frumos dintre şoareci. Cu el îmi voi mărita fiica.

Şoricelul nostru se întoarse la han, unde le regăsi pe soţia şi pe fiica lui, care era acum de vîrsta măritişului. Şi o mărită într-adevăr cu cel mai vrednic dintre toţi şoarecii. Iar ginerele său deveni conducătorul întregului neam şoricesc, întocmai cum visase bătrînul şoarece cu ani în urmă, cînd fiica lui era încă mică.

Muntele Speranţei

S

VA VOI POVESTI acum o legendă veche-veche, o legendă pe care locuitorii ţinutului de la gurile fluviului M* o ştiau dintotdeauna şi o transmiteau din tată-n fiu.

Se spune că dintr-un sătuc de pescari, un sătuc" sărăcăcios, pitit sub o creastă de deal, ca toate satele de pe acolo, au plecat într-o dimineaţă la pescuit cinci bărci deodată. Erau cîte patru pescari voinici la fiecare barcă, deci douăzeci cu toţii, şi hotărîră să meargă într-un loc mai departe.

Vîsliră din răsputeri, căci vîntul nu-i prea ajuta, şi cu-rînd în jurul lor nu se mai văzu decît albastrul mării. Ţărmul dispăruse după orizont. Pescarii însă erau oameni neînfricaţi, deprinşi cu marea, aşa că nu se înspăimîntau de asta. Vîsleau înainte, spre.locurile pe unde ştiau ei că bîntuie bancurile de peşte, gîndindu-se la recolta bogată ce aveau s-o culeagă, ca răsplată a strădaniei lor.

Furtuna cumplită căzu asupra nenorociţilor "aproape ca un trăsnet. Nici nu avură timp să-şi dea seama cum s-a iscat, dincotro a venit. Valuri uriaşe prinseră să se zbuciume nebune, înălţîndu-se de parcă s-ar fi repezit să-n-ghită cerul negru. Cînd ridicate pe creasta unui talaz, .încît bieţilor pescari li se părea că vor sparge bolta cerească cu creştetul, cînd prăbuşite în abis de parcă marea s-ar fi despicat ca să le-nghită, cele cinci bărci căzuseră în puterea stihiei dezlănţuite. Şi marea se juca cu ele şi cu vieţile celor douăzeci de pescari cum îi plăcea, căci lupta şi împo-

trivirca lor au mai serveau la nimic. Soarta pescarilor -părea pecetluită, şi_ei ştiau asta. Din moşi-strămoşi, mulţi de-ai lor pieriseră înghiţiţi de valuri, tot cam prin aceste locuri. în cătunul lor erau destule femei văduve şi copii orfani. Cei douăzeci îşi aşteptau sfîrşitul, cu groaza morţii în suflet, cu ultimul gînd la nevestele şi copiii de-acasă, sau, cei ce n-aveau neveste, cu gîndul la fetele îndrăgite. *DcodaUi,* deasupra lor, printre norii plumburii, parcă se auzi un glas de fată, limpede şi cristalin ca un clopoţel de argint.

— Luaţi-o spre muntele Yi. El este Muntele Speranţei. Luaţi-o într-acolo şi veţi fi salvaţi.

— încotro s-o luăm ca să ajungem la acest munte, fată bună ? întrebară pescarii.

— Veniţi după mine. Vă voi călăuzi într-acolo, răspunse fata şi atunci ei toţi o văzură, plutind ca o zînă deasupra valurilor, fără să-i pese cîtuşi de puţin de furtună. Fără să-i pese pentru că, de fapt, furtuna o ocolea. Şi o ocolea nu numai pe ea, ci şi pe ei, căci urmînd drumul arătat de fată, bărcile pluteau pe o fîşie de apă liniştită şi calmă, ce se deschidea înire valuri ca un drum neted şi drept printre munţi.

înaintaseră aşa, cît oare ? Niciunul n-ar fi putut spune cît timp trecuse. Şi iată că se treziră la ţărmul unei insule. Era de fapt un munte. Coasta împădurită începea să urce pieptiş, îndată după îngusta fîşie de nisip spălată de valuri. Pescarii îşi traseră anevoie bărcile, ajutîndu-se şi îndcm-nîndu-se unii pe alţii. Iar după ce bărcile fură în siguranţă, legate între ele şi ancorate, oamenii se aşezară şi ei, să-şi odihnească mădularele istovite şi să-şi liniştească sufletele.

Atunci îşi amintiră de fata care-i salvase, eălăuzindu-i şi netezindu-le calea. Unde era ? De unde apăruse ? Se uitară'în toate părţile, strigară, dar nimeni nu răspunse.

— Nu putem lăsa nerăsplătită asemenea fată, spuse un pescar mai bătrîn, pe care toţi îl recunoşteau căpetenie. Vom pleca de îndată în căutarea fetei, pentru a-i arăta recunoştinţa noastră. Acum, să ne odihnim şi să ne ospătăm.

Făcură întocmai. Dar, după o căutare de aproape o zi şi o noapte, timp în care scotociseră fiecare colţişor de insulă, fiecare peşteră, povîrniş sau viroagă, se întoarseră fără nici un rezultat. Fata sau zîna salvatoare, ce-o fi fost ea, dispăruse fără urmă, de parcă o înghiţise marea sau pămîntul.

Era în puterea nopţii cînd se strînseră laolaltă, din nou, bărcile. Osteniţi, se culcară sub cerul liber, urmînd ca dimineaţa următoare să hotărască ce vor face. Dar somnul nu se lipea de niciunul dintre cei douăzeci de pescari. Stăteau cu ochii la cerul înstelat, iar gîndurile tuturor se în-' dreptau spre fata ce-i salvase. Cine o fi fost ? Unde o fi acum ? De ce nu li se arată ?

Atunci se petrecu minunea. Izvorînd parca de pretutindeni, venind cînd dinspre coasta împădurită, cînd dinspre mare şi cînd din cer, începu să se audă un cîntec molcom, liniştitor. Pescarii recunoscură, înfioraţi, glasul fetei care-i călăuzise spre muntele Yi, unde şi găsiseră' salvarea.

Niciunul nu îndrăzni să tulbure clipa vrăjită. Ascultau toţi, numai ureclii, şi curînd putură desluşi cuvintele

cîntecului. Fata pe care n-o vedeau îşi cînta povestea vieţii ei...

Dintr-un cătun de pescari plecaseră pe mare un tată şi doi feciori. Erau tatăl şi fraţii fetei, pe care marea furioasă i-a înghiţit, în acelaşi loc unde-i surprinsese şi pe cei douăzeci. Fata a aflat că furtuna cumplită ce se iscă pe negîndite şi face atîtea jertfe e stîrnită de un dragon[1] negru, care trăieşte în adîncuri, nu departe de gurile fluviului Mi.

Fata hotărî să se răzbune pe dragonul negru şi sări în mare, cu gînd să-1 înfrunte. De atunci trecuseră mulţi ani şi toate zilele şi nopţile acestor ani fuseseră zile şi nopţi de luptă între fată şi dragon. Dacă nu reuşea să-1 răpună, fata izbutea în schimb, ajutată fiind de zeităţile a căror bunăvoinţă o cîştigase; să-i salveze de la pieire pe pescarii şi călătorii ce se abăteau prin acele locuri. Cînd dragonul negru stîrnea furtuna, voind să-i înghită pe oameni, fata apărea deasupra valurilor, le potolea cu puterea ei magică şi îndrepta corăbiile spre muntele Yi...

Cîntecul se stinse treptat-treptat. Pescarii făcură plecăciuni adînci, arătîndu-şi recunoştinţa şi admiraţia lor nemărginită pentru faptele curajoase şi generoase ale fetei pe care n-o vedeau.

Luna plină atîrna ca o tipsie de aur agăţată de bolta semănată cu stele, iar razele ei se reflectau în mare ea într-o nesfîrşită oglindă de argint.

Atunci fata se arătă din nou. Apăru chiar în preajma bărcilor.

ne

— E timpul să porniţi, spuse ea. Dacă veţi naviga spre sud-est, veţi da de bancuri de peşte şi vă veţi întoarce acasă cu bărcile pline.

— Fată dragă şi bună şi curajoasă, care ţi-c numele ? întrebară pescarii.

Dar ea dispăru precum apăruse.

Pescarii vîsliră încotro le spusese fata. Prinseră peşte din belşug, umplîndu-şi bărcile cit puteau să ducă. La întoarcere, se abătură pe la muntele Yi, să-i mulţumească fetei. Plănuiseră chiar să ridice acolo un altar al recunoştinţei, pentru ca fapta ei să fie pomenită în veci. Dar nu mai găsiră nici urmă de munte sau de insulă. Se tot îcv-vîrtiră în larg mult şi bine, fără să vadă nici o palmă de uscat ieşind din mare.

Se întoarseră în-sat şi povestiră tuturor întîmplarea nemaiauzită. Plecară din nou, cu mai multe bărci, hotărîţi să găsească muntele Yi, pe care-1 botezaseră Muntele Speranţei. Făcură sute de drumuri. Căutară un an întreg. Cău-tară zeci de ani. Urmaşii lor şi apoi urmaşii urmaşilor lot căutară şi ei muntele Yi, sute de ani în şir,*fără ca nimeni să-1 găsească.

Şi totuşi, ori de cîte ori furtuna dezlănţuită surprindea prin acele locuri bărci de pescari sau corăbii ale negustorilor, fata apărea şi-i salva, întocmai cum v-am povestit. Iar muntele Yi, Muntele Speranţei, era de fiecare dată la locul lui, înălţîndu-se din mare, puternic şi netemător, în faţa valurilor, şi îi adăpostea pe oameni pînă trecea furtuna. De fiecare dată, cei salvaţi se întorceau în acel loc.

cu gind să-şi arate recunoştinţa, dar nu moi găseau nici urmă de insulă, de munte, sau de lată.

Şi poate că tocmai de aceea oamenii au povestii mereu întâmplările acestea, de veacuri. Le-au transmis din generaţie în generaţie, pînu au ajuns la mine. Iar eu vi le-am povestit dumneavoastră.

POVESTE POPULARA CUBANEZA
Repovestită de VICTORIA MANOL1U

De ce iepuraşul are urechile lungi

A FOST ODATĂ un iepuraş frumos, rotund şi alb ca un ghem de vată ; şi avea nişte urechiuşe ca două petale mătăsoase. Dar faptul că era atît de mic şi atît de pufos nu-i era deloc pe plac şi cînd întîlni o Zînă bună, plutind pe un nouraş, îi spuse :

— Zînă bună, de ce sînt eu atît de mic ? Vreau să fiu şi eu mare, cel puţin cît Leul sau cît Tigrul.

Zîna era gata să-1 certe pe nemulţumit, dar văzîndu-i ochişorii rotunzi şi trişti, se înduplecă şi-i spuse :

— Bine, bine. Ia să vedem cît eşti de viteaz şi după aceea mai stăm de vorbă. Vreau să-mi aduci o pană de Erete, un ou de Şarpe şi un dinte de Crocodil.

Iepuraşul care dorea cu orice chip să fie şi el mare ca un Leu sau ca un Tigru n-a aşteptat să-i spună de două ori şi se făcu nevăzut. îndreptîndu-se spre locul unde creşteau trestii înalte, tăie o bucată **din** tulpina trestiei, meşteri un pic la ea şi reuşi să facă un fluier.

— Acum ştiu ce am de făcut, îşi zise Iepuraşul frecîndu-şi lăbuţele de bucurie.

Din salt în salt părăsi eimpia şi urcă pe nişte dealuri mai înalte. Acolo, intri' slînci pe 'jumătate ascunse, trăia Eretele, spaima păsărilor.

La 0 oarecare distanţă, Iepuraşul începu să fluiere : tu... tuu... tuturu...

Eretele, eare-şi făcea siesta după o masă bună, se trezi şi supărat părăsi hamacul în căutarea celui care-1 deranjase.

— Ce faci aici, obraznicule ?

— Ah, domnule Erete, doar am atins fluierul meu de păr fermecat. Iertaţi-mă că v-am deranjat, dar îmi era sete şi chemam apa la mine.

— Aha ! exclamă Eretele, deci părul tău suna ca un fluier fermecat ? - ' •,

— Da. domnule Erete, doar cît sufli şi face să apară — orice mîncare îţi doreşti..

— Ia te uită ! Aş vrea şi eu un fir de păr ca al tău, ca să nu mă mai obosesc căutînd de mîncare.

Iepuraşul zîmbi de naivitatea Eretelui şi cu ton indiferent îi spuse :

— Dacă vă place, pot să vi-1 dau, dar cu condiţia să primesc şi eu o pană din aripa dumneavoastră.

— Desigur, desigur, nimic mai simplu. Şi zicînd aceasta, îi dădu o pană din aripa sa.

Iepuraşul o luă fericit şi, înainte ca Eretele să-şi dea seama de înşelătorie, dispăru ca prin farmec. Coborî colinşt şi cum mergea el aşa gînditor, se trezi în dreptul unut boschet din care cine credeţi că ieşea ? Şarpele *l*

Iepuraşul scoase repede fluierul şi începu iar : Tu... tutu... tuturu... . •

•.-,

Şarpele se întoarse furios şl-i strigă :

— Hei, băiete ! Nu ţi-ai găsit alt loc să faci tărăboi ?
— Ah, dacă aţi şti ce foame-mi este !
— Şi dacă ţi-e foame trebuie.să fluieri ca un disperat ?
— Fluierul meu este dintr-un fir de păr fermecat ■— Fermecat ? Fii serios, băiete, eu smt prea bătrîn ca
să mai cred aşa ceva.

Iepuraşul mai fluieră o dată. Şarpele se încolăci, se descolăci, se tîrî spre el, ca să audă mai bine.

■— Şi ce faci tu cu firul tău de păr fermecat ?
— Ah, îl fac să-mi aducă tot felul de mîncâruri.
— Dovedeşte-mi !
— Pentru astăzi nu-i mai pot eere nimic. Dar aţi văzut vreodată un fir de păr să cînte aşa ?

Şarpele reflectă un moment şi pînă ■ la urmă se lăsă convins.
— Aş dori să am un astfel de fir de păr. Nu vrej să mi-1 vinzi?
— Nu, asta nu se poate... Dai[1] aş putea să vi-1 dau în schimbul Unui ou de al dumneavoastră.
— N-am auzit ceva mai caraghios. Dar dacă asta vrei, am să-ţi fac voia. Şi după ce se ondulă de cîteva ori, intră în scorbură şi într-o clipă ieşi cu oul promis.

Acum lucrurile deveneau mai complicate. Cum va reuşi să obţină un dinte de-al Crocodilului? Tot gîndindu-se aşa, porni pe drumul spre rîu. Cînd începu să se audă şopotul apei, cineva îl strigă :
— Hei, ce mai faci ?
— Ah, dumneata erai, domnule Pelican ! Ce plăcere îmi face să te văd, răspunse politicos Iepuraşul.
— Ce cauţi pe aici ?

— Trebuie sal văd pe Crocodil.

— Aici este, şi cu ciocul lui greoi făcu semn spre o insuliţă plutitoare, care lăsa în urma ei o dîră de spumă.

Tu... tutuim, tuturuuu... se auzi fluierul Iepuraşului.

— Cine îndrăzneşte să facă atîta zgomot ?

— Ah, eu, domnule Crocodil. Vă cer scuze că nu'v-am văzut.

— Dar ce faci cu fluierul acela ?

— Fluier ? Nu este fluier. Este un fir din părul meu fermecat, care cîntă o dată pe zi, ca să atragă tot felul de animale, să le mănînc. Dar la ce-mi trebuie mie, dacă eu mă hrănesc numai cu iarbă ? *,.-..

— Un fir de păr care cîntă ca un fluier ? Şi care aduce animalele la el ? Interesant, foarte interesant.

— Este adevărat, dar pentru cei care se hrănesc cu păsări, cu peşte, dar nu pentru mine.

— Aşa e, aşa e ! Cred ca mie mi-ar fi de folos.

— Dumneavoastră, domnule Crocodil aţi putea dormi toată ziua şi cînd vi s-ar face foame n-aţi face decît să fluieraţi din. firul de păr fermecat şi mîncarea v-ar prisosi.

— Bine, bine, băiete. îmi poţi da mie firul tău de păr fermecat?

— Săvi-ldau? , .

.-—.'

— Adică să mi-1 vinzi am vrut să spun.

— De vîndut nu-1 vînd. Poate să-1 schimb,

— Să-1 schimbi ? Cu ce să-1 schimbi ?

— Cu un dinte de al dumneavoastră.

— Un dinte ? Eşti oare nebun ?

M

— Este singurul lucru care-mi mai lipseşte, domnule,
Crocodil.

Şi deodată Pelicanul care asistase la discuţie întrebă o altă pasăre care tocmai zbura pe acolo :

— Auzi, prietene, ce zici de povestea Iepuraşului ?

— Cred că de data asta Crocodilul va pierde, răspunse pasărea fără să se oprească din zbor.

— Da, da, aşa cred şi eu, spuse Pelicanul gînditor.

Intre timp, Crocodilul văzînd ca Iepuraşul dă să plece
ii strigă :

— Hei, băiete ! Unde pleci aşa grăbit ?

— Acasă. Unde să mă duc ?

— Stai o clipă. Eu aşa vrea să am firul tău de păr ferr mecat dar... fără dintele meu ce mă fac ?

— Asta nu mai ştiu. Ceea ce pot să vă asigur este că mîncarea vă va veni la nas.

— Ia stai ! Ia stai ! Ce să mai ehibzuiesc. Cui nu-i place să-i vină mîncarea la nas ?

Şi zicînd aceasta îşi scoase dintr-o smucitură dintele şi i-1 întinse Iepuraşului.

Acesta, fericit, o luă la fugă şi nu s-a mai oprit decît în locul unde o întîlnise pe Zîna cea bună, aşezată pe un nouraş.

— Zînă bună, am adus ce mi-ai poruncit : pana, oul
şi dintele.

-— Şi ce vrei acum, Iepuraşule ?

— Să-ţi ţii făgăduiala.

— Făgăduiala ? Află că totul este bine alcătuit pe pămînt. Dacă tu aşa mic cum eşti ai reuşit să-1 înşeli pe Erete, pe Şarpe şi pe Crocodil, ce catastrofă ai produce dacă ai fi mare cît un Leu ? Rămîi aşa cum eşti. Să nu-ţ» doreşti niciodată să fii în pielea altcuiva.

Şi zicînd aceasta îl trase uşor de urechiuşe, dar din-tr-o dată urechile începură să se lungească şi se făcută, aşa cum Ie ştii şi tu.

POVESTE POPULARA ENGLEZA
repovestită <k< CARMEN
PAŢAC

Jack şi vrejul de fasole

A FOST ODATĂ ca niciodată o văduvă sărmană care avea un fecior. Ea şi Jack, căci aşa-1 chema pe băiat, stăteau amîndoi într-o căsuţă.

Jack era cam găgăuţă, cam nechibzuit, dar altfel avea un suflet de aur. Fusese o iarnă grea şi-n primăvară biata maică-sa zăcuse de friguri. Jack nu era încă destul de mare ca să muncească, aşa că nu trecu rwdt şi-ajunseră săraci de nu mai aveau cu ce-şi duce zilele. Văzînd văduva că nu-i chip să iasă la liman decît dacă vinde vaca. zise într-o dimineaţă băiatului :

— Sînt tare slăbită, Jack, dragul mamei. Du-te tu în locul meu la tîrg şi vinde vaca. ..

Jack nu-şi mai încăpea în piele de bucurie că merge
la tîrg să vîndă vaca. Pe drum se-ntîlni cu un măcelar.
Omul avea-n palmă cîtevâ boabe de fasole, grozav de fru-
.moaşe. Jack se opri-n loc să se uite la ele. Măcelarul îi
spuse că erau o adevărată comoară şi, ce mai îneolo-ncoace,
îl convinse pe prostănac să facă schimb. Chipurile, fasole»
măcelarului făcea cît vaca lui Jack. ,

Băiatul aduse fasolea acasă şi-o dădu maică-sii în locul banilor de pe vacă. Femeia se necăji din cale-afară şi vărsă multe lacrimi, dojenindu-1 pe Jack pentru prostia lui. Nătă-Cleţjul îşi muşca degetele de necaz, da' ce mai putea face ? în seara aceea, mama şi feciorul se culcară cu inima zdrobită. Li se năruise şi ultima speranţă.

In zori Jack se sculă şi de duse aţă în grădină.

„Cel puţin, gîndi el, am să semăn boabele-asteu minunate de fasole. Mama zice că-s nişte boabe-acolo, ca multe altele. Or fi, n-or fi, eu tot le semăn."

Aşa că luă un băţ, scobi cîteva găuri în pămînt şi puse , boabele în ele.

Seara, cei doi abia avură ce mînca şi se culcară amă-rîţi. Ştiau că a doua zi n-o să mai aibă nici măcar o coajă de pîine. Bietul Jack nu dădu geană-n geană de-atîta supărare. Cum se trezi dis-de-dimineaţă, se şi duse glonţ în grădină.

Mare-i fu mirarea cînd văzu cît crescuse fasolea peste noapte. Se tot urcase pînă ce-ajunsese în vîrful stîncii sub care se-adăpostea căsuţa şi dispăruse în nori ! Vrejurile se răsuciseră ca şerpii şi-mpletiseră o scară cu nimic mai prejos decît scările obişnuite.

„Nu-i greu de urcat", zise Jack în sinea lui.

Cum dădu cu ochii de scară, îşi şi puse-n minte s-ajungă pînă-n vîrf, că tare mai era iute de picior Jack ăsta al nostru. Totuşi, după pocinogul cu vaca, se gîndi c-ar fi mai bine s-o-ntrebe întîi pe maică-sa.

O chemă şi-amîndoi se uitară cu gura căscată la vrejul uriaş. Nu numai că nu-i dădeai de capăt de sus, ce se urcase, dar era şi destul de gros ca să-1 ţină pe băiat.

— Oare unde s-o fi si'îrşind ? Mă bâte gîndul $_{8}$ $_{m}$a urc pînă-n vîrf, îi-spuse el maică-sii.

Femeia se cam codea să-l lase s-o pornească pe $_{cari}$ aia ciudată. Dar Jack atâta se-nvîrti pe lîngă fusta $_{G}$| $_{t6}$: spunîndu-i că fasolea-i fermecată, că pîn' la urmă maioâ-sa îi făcu pe plac.

Băiatul se şi puse pe căţărat. Se urcă el pe scara d ! vrejuri pînă cînd căsuţa, satul şi chiar turla cea ma$_{ro\ a}$ bisericii se făcură mici'cit bobul de mei şi pe urmă dispărură de tot. Da' de-ajuns în vîrf, nici pomeneală !

îl cam prinsese oboseala şi-o clipă *se gîndi să se-n-toarcă. Ştia însă una şi bună : că, dacă vrei să izbuteşti, nu trebuie să te dai bătut. Se odihni deci puţin şi-o p$_{orru}$ din nou.

Şi urcă Jack pînă i se făcu frică să se uite-n jos, ca să n-ameţească. în cele din urmă ajunse în vîrf ui Vrejului. Era de-acum într-o ţară minunată, cu păduri frumoasa şi lunci smălţate cu flori, printre care şerpuia un rîu de cristal. Nu departe de locul unde se sfîrşea vrejul, ridica un castel mare şi frumos.

Jack se mră nespus, căci n-auzise niciodată de castelul ăsta. Şi cum se gîndea el aşa, văzu că stînca despărţea castelul de sat de-ai fi zis că-i în altă ţară.

Pe cînd şe uita băiatul la castel, din pădure ieşi o femeie cu înfăţişare ciudată şi se-apropie de el. Avea un capişon vătuit de satin roşu, garnisit cu hermină, iar părul îi cădea în voie pe umeri. Mergea sprijinindu-se-n toiag; Jack îşi scoase tichia şi făcu o plecăciune.

— Fie-mi cu iertare, mătuşico, zise el, asta-i $_{t}$
dumitale ?

— Nu. răspunse bătrina. da' vino-neoa' la mine t-am să-ţi spun toată istoria cu castelul :

Odată demult. în castelul ăsta de la marginea împărăţiei visului trăia un nobil cavaler. Avea <TNnevastă frumoasă si ţinea la ea ca la lumina ochilor. Copiii erau şi ei frumoşi de-ţi venea să-i mănînci, nu alta. Vecinii lui, piticii, oameni prietenoşi de n-aveau pereche-n lume, îi dăruiseră multe lucruri scumpe. Şi vestea comorilor ăstora se dusese pînă hăt departe.

O pocitanie de zmeu rău şi mare cit toate zilele, care sâlăşluia prin partea locului, îşi băgase-n cap că trebuie să pună laba pe ele cu ooice preţ. Ademeni cu bani un servitor necredincios ca să-1 lase în castel cînd doarme stăpînul şi, cum se văzu înăuntru, îl ucise pe nobilul cavaler; Apoi merse în aripa unde erau camerele copiilor şi-i ucise pe micuţi.

Din fericire, stăpîna nu era acasă. îl luase cu ea pe mezin, care-avea doar două-trei luni, şi se dusese-n vale ş-o vadă pe doica cea bătrînă. Furtuna o ţinuse acolo toată noaptea.

A doua zi dimineaţă, de cum se făcu lumină, un servitor care scăpase eu viaţă veni să-i spună stăpînci ce nenorocire se-abătuse asupra bărbatului şi copiilor ei. La început bietei femei i-a fost greu să-1'creadă şi vroia cu orice chip să meargă ea însăşi înapoi ca să-mpartă suferinţa cu cei dragi. Dar bătrînă doică o imploră cu lacrimi în ochi să nu facă una ca asta, că mai avea un copil şi era de datoria ei să-şi salveze viaţa de dragul mititelului nevinovat. Doamna se lăsă convinsă de spusele doicii şi se

hotărî să rămînă iu casa acesteia, fiindcă acolo era ascunzătoarea cea mai bună. Servitorul îi mai spuse că zmeul jurase s-o ucidă si pe ea şi pe copil.

Se scurseră ani şi ani. Doica muri, lăsînd căsuţa şi cele cîteva lucruri din ea bietei femei, care rămase mai departe acolo. Şi doamna noastră muncea ca o simplă ţărancă, să agonisească pîinea cea de toate zilele. Roata de tors şi laptele de la o vacă, cumpărată cu banii care rămăseseră .din întîmplare la ea, îi erau de-ajuns pentru puţinul de care-aveau nevoie ea şi băieţelul. Lîngă casă era o grădiniţă unde semănaseră mazăre, fasole şi varză. Doamna nu se simţea deloc înjosită să iasă la cîmp la vremea culesului, ca să strîngă recolta, avea nevoie de ea pentru băiat.

Jack, femeia nenorocită despre care ţi-am povestii e mama ta. Castelul ăsta a fost cîndva al tatălui tău şi tre buie să fie din nou al tău ! «

Jack scoase un ţipăt de uimire.

— Mama ! O, mătu.şico, ce-am de făcut ? Bietul tata ! Sărmana mea mamă !

— Se cade să recîştigi castelul pentru mama ta. Dar ce-ai de făcut nu-i deloc uşor şi primejdiile te-aşteaptă la tot pasul. Ai curaj ? Te-ncumeţi la una ca asta, Jack ?

— Nu mă tem de nimic cînd ştiu că fac un bine, spuse băiatul, • !

— Asta-nseamnă, zise bătrîna cu capişon roşu, că eşti unul din voinicii care pot veni de hac zmeilor. Trebuie să intri în castel şi să pui mîna pe găina CU ouăle de aur şi pe harpa vorbitoare. Tot ce are zmeul e-al tău pe bună drep-| tate. Să ţii minte asia ! ,

După ce spuse ce-aţi auzit, bătrîna ae făcu nevăzută. Abia atunci îşi dădu Jack cu socoteală cine-i spusese toată povestea : o zînă bună şi milostivă.

Băiatul se hotărî cit ai bate din palme. Merse spre castel şi suflă în cornul atîrnat la poartă. Poarta se deschise şi-apăru zmeoaica, o arătare înfricoşătoare cu un ochi cît toate zilele în mijlocul frunţii.

Cînd o văzu, Jack era cît pe-aci s-o ia la fugă, dar diha-nia îl înşfacă şi-1 trase înăuntru.

— Ha, ha ! rîse ea dogit. Nu te-aşteptai să dai de mine, nu-i aşa ? Nu te mai las să pleci ! M-am săturat de viaţa asta. Prea am muncit mult şi, la uwna urmei, de ce n-aş avea şi eu un paj cum au alte doamne ?! Ai să fii tu pajul meu. O să speli tacîmurile, să lustruieşti cizmele, să faci focul şi, ca să nu mai lungim vorba, o să mă ajuţi la tbate cînd nu-i zmeul acasă. Cînd e el aici, am să te-ascund. Mi-a mîncat toţi pajii pîn-acum, iar tu. băiete, ai fi o bucăţică bună pentru el.

Şi cum zicea ea asta, îl trase pe Jack în castel. Bietul băiat era tare speriat. Da' parcă eu sau oricare altul am fi fost altfel în locul lui ? ! Nici pomeneală ! El însă îşi aduse aminte că frica nu-i stă bine unui bărbat şi se luptă cu ci însuşi să-şi facă curaj. Pînă la urmă îşi luă inima-n dinţi şi spuse :

— Sînt gata să vă slujesc cu credinţă. Vă rog numai să m-ascundeţi de zmeu că nu vreau să mă mănînce.

— Aşa-mi placi, băiete, spuse zmeoaica dînd din cap. Noroc că n-ai ţipat cînd m-ai văzut, cum au *iăcut* băieţii ceilalţi. S-ar fi trezit bărbatu-meu şi nu i-ai fi ajuns nici

pe-o măsea. Vino-ncoace, inlră colea-n dulap. P-ăsta nu-1 deschide el niciodată. Aici eşti în siguranţă.

Pocitania merse spre dulapul imens din sala cea mare şi-1 închise pe Jack acolo. Gaura cheii era aşa de largă că lăsa aer destul să intre şi prin ea vedeai bine ce se petrece afară. Mai târziu %se-auziră paşi grei pe scări, ca un bubuit, şi-apoi o voce tunătoare strigă i

— Ti, ha, ti, ha hi, Simt miros de om pe-aci ! De-o ji mort sau âe-o fi viu, Vreau pe' *tava mea sâ-l ştiu !*

Nevastă, mai urlă el, aci-n castel e-un om. Vreau să mi-l găteşti şi să mi-1 aduci pe tavă.

— Eşti bătrîn şi prost, ţipă ea din toate puterile.' Mi-roase-a friptură de elefant, proaspătă şi bună. Pentru tine-am făcut-o. Uite-o ! Stai jos şi mănîncă !

Şi nevastă-sa îi puse dinainte o farfurie cît toate zilele din care ieşeau aburi de carne bine mirositoare. Mîncarea îi făcu atîta plăcere zmeului că-i scoase din minte gîndul c-ar putea să fie vreun ormîn castel. După ce termină micul dejun, ieşi să se plimbe. Atu'nci zmeoaica deschise dulapul şi-1 scoase pe Jack s-o ajute la treabă. Băiatul o ajută toată ziua. Ea-i dădu să mănînce bine şi, cînd se lăsă seara, îl băgă din nou în dulap.

Zmeul se-ntoarse acasă la vremea cinei. Jack îl urmări cu privirea prin gaura cheii şi nu mică-i fu mirarea cînd îl văzu că ia un os de lup şi bagă-n gură dintr-6 dată o găină întreaga. Avea zmeul o gură cît o oală.

După ce termină de mîncat, îi ceru nevesti-sii să-i aducă găină cu ouă de aur.

— Ouă ca pe vremea cînd trăia nenoi ocitu' de stăpînu-său, cavalerul, spuse el, ba chiar îmi vine să cred că n-a făcut niciodată ouă aşa de mari.

Nevastă-sa plecă şi se-ntoarse repde cu o găină roşcată pe care i-o puse pe masă. .

— Ei, acum, dragul meu, zise ea, mă duc să mă plimb, dacă nu mai ai nevoie de mine.

— Du-te, spuse el, o să trag şi eu un pui de somn mai tîrziu.

Pe urmă se uită la găina de pe masă şi-i porunci :

— Ouă !

Şi găina făcu un ou de aur imediat.

— Ouă ! spuse zmeul din nou. Găina mai făcu un ou.

— Ouă ! repetă el a treia oară.

Şi iar apăru un ou de aur pe masă. Jack nu mai avea nici o îndoială că aia era găina de care-i vorbise zîna.

Puţin mai tîrziu zmeul puse găina pe podea şi nu mult după aceea adormi buştean. Sforăia de se cutremurau pereţii.

De cum îl văzu pe zmeu dormind ca mort, Jack împinse uşa de la dulap şi se furişă afară. Se duse tiptil, luă găina şi se grăbi să plece din castel. Ştia drumul, iar uşa de la bucătărie era întredeschisă. O deschise de tot, ieşi în vîr-lul picioarelor, apoi o închise şi-o ferecă în urma lui. Porni în goană spre vrejul de fasole şi se lăsă în jos cît putu de repede.

Cind îl văzu intrind în casă, maică-sa începu să plîngu de bucurie. Se temuse că l-au răpit zînele sau 1-a găsit zmeul. Jack îi arătă găina roşcată şi-i povesti cum a fost el în castelul zmeului şi cîte şi mai cîte. Femeia se bucură tare mult de găină. De-acuma-ncolo aveau să fie bogaţi

într-o zi, cînd văduva era la piaţă, Jack o porni din nou pe vrejul de fasole spre castelul zmeului. Dar înainte de asta, îşi vopsi părul şi se îmbrăcă cu alte haine. Zgrip-ţuroaica nu-1 recunoscu şi iarăşi îl trase înăuntru ca s-o ajute la treburi. Tocmai se-auzea zmeul venind. Cotoroanţa îl ascunse pe băiat în dulap. Nici nu-i trecea prin cap. că el furase găina. îi spuse să. nu scoată o vorbă că, altfel, o să-1 mănînce zmeul.

Iată-1 şi pe zmeu strigînd ca mai 'nainte :

— Ti, ha, ti, ha, hi, Simt
miros de om pe-aci! De-o
fi mort sau de-o fi viu,
Vreau pe tava mea să-l
ştiu l

' ■— Prostii ! zise nevastă-sa. E-un taur bine rumenii M-am gîndit c-o să fie o-mbucătură pe cinste pentru tine Aşază-te că ţi—1 aduc îndată.

Uriaşul se aşeză, nevastă-sa aduse taurul pe o tavă cit toate zilele şi amîndoi începură să înfulece. Jack rămase cu gura căscată cînd îi văzu scoţînd oasele taurului de parc-ar fi fost oase de ciocîrlie. Terminară de mîncat şi scorpia zise ridieîndu-se de la masă :

— Acuma, dragul meu, cu voia ta, mă duc sus în camera mea să mai citesc din povestea pe care-am început-o. Dacă ai nevoie de mine, cheamă-mă.

— Mai întîi adu-mi sacii cu bani. Vreau să-mi numai' galbenii pînă nu mă culc.

Ea se supuse şi plecă. Curînd se-ntoarse cu doi saci mari în spinare pe care-i puse lîngă zmeu.

— Uite-i, făcu ea, Asta-i tot ce-a rămas din banii ca valerului. Cînd dai de fundu' sacilor, trebuie să pui mîna pe vreun castel de baron, că nu mai merge.

„N-apucă el ziua aia cît trăiesc eu", gîndi Jack.

După ce plecă nevastă-sa, zmeul scoase banii de aur şi-i numără. Pe urmă îi aranja în grămezi pînă se plictisi de-atîta distracţie şi-i mătură cu palma înapoi în sac. Se tolăni în jilţ şi căzu într-un somn adînc. Nu se mai auzea nimic de sforăitul lui.

Jack se furişă di» dulap şi luă sacii cu bani. Ca să fim drepţi, erau banii lui, căci uriaşul îi furase de la cavaler, tatăl băiatului. Alergă spre vrejul de fasole, coborî cu greu şi, în sfîrşit, puse sacii cu galbeni pe masă. Maică-şa abia se-ntorsese de la oraş şi plîngea că nu-1 găsise pq Jack acasă.

— Uite, mamă, am adus banii pe care ni i-a furat afu mitul de zmeu.

— Vai, Jack, eşti un băiat tare bun, da' nu vreau &> mai tremur pentru viaţa ta cînd te ştiu în castelul zmeub Spune-mi, cum ai ajuns din nou acolo ?

Şi Jack îi povesti totul din fir-a-păr.

Maică-sa era grozav de bucuroasă ci luase înapoi sacii
.cu galbeni, dar nu vroia să-1 piardă pe Jack pentru asta.
El. însă, se hotărî să se mai ducă o dată la castelul zmeului.

Se caţără iar pe vrejul de fasole şi suflă în cornul de la poarta zmeului. Proasta cu un ochi în frunte îi deschise, dar nu-1 recunoscu-nici de data asta. Stătu puţin pînă să-J tragă înăuntru, fiindcă se temea să nu dea de cine ştie ce bucluc. Faţa lui Jack arăta atîta nevinovăţie că nimeni nu-i putea rezista. Şi-aşa băiatul ajunse din nou în castel şi apoi în dulap.

Mai tîrziu veni şi uriaşul de la drum. De cum trecu pragul, mugi :

— Ti, ha, ti ha, hi, Simt
miros de om pe-aci ! De-
o ji mort sau de-o ji viu,
Vreau pe tava mea să-l
ştiu !

— Măi, nătărău ce eşti, îi spuse nevastă-sa. Ţi-âm făcut c> oaie la frigare şi-asta miroase-aşa.

Dihania se aşează la masă şi zmeoaica îi aduse o oaie întreagă.

■— Nevastă, zise el după ce termină de-nfulecat, adu-mi harpa să-mi cînte puţin pînă te plimbi tu.

Ea se, supuse şi-i aduse o harpă minunată. Rama stră-Mcitoare era bătută în diamante şi rubine, iar corzile erau cu totul si cu totul de aur.

— Asta-i una din minunăţiile pe care le-am luat de la "Rvaler, spuse zmeul. Sînt nebun după muzică şi harpa e-un Slujitor credincios.

— Cintă ! spuse el harpei trăgînd-o mai aproape.

Ri harpa cîntăo melodie foarte dulce şi tot peatît de trişţă.

— Cîntă-mi ceva mai vesel !

Şi harpa cînîa un cîntecel vesel.

— Acuma cîntă-mi s-adorm ! mugi zmeul.

Şi harpa începu un cîntec suav de leagăn la ale cărui sunete stăpînul adormi ca un copil.

Atunci Jack ieşi încet din dulap şi se duse în bucătăria ce? mare să vadă dacă dihania de zmeoiacă plecase. Nici urmă de zmeoaică peacolo. Jack merse spre uşă şd-o deschise uşurel, căci se gîndea că n-o s-o poată deschide cu harpa în mînă. Apoi se întoarse în camera uriaşului, luă harpa şi fugi cu ea. Dar nici n-apucă bine să treacă pragul că harpa şi începu să strige :

— Stăpîne ! Stăpîne !

Uriaşul se trezi. Cu un urlet înfricoşător sări din jilţ şi' din doi paşi ajunse la uşă.

Jack însă era sprinten? nevoie mare. Fugea cu harpa de-i sfîrîiau călcîiele şi, ştiind-o fermecată, ii şoptea că el o feciorul vechiului ei stăpîn, cavalerul.

Totuşi zmeul veni atît de repede pe urmele lui Jack că fu lîngă el cît ai bate din palme. întinsese laba lui mare să-1 prindă, dar, din fericire, chiar atunci calcă pe-o piatră colţuroasă şi se poticni. Căzu la pămînt şi se-n tinse acolo cît era de lung.

întîmplarea asta îi dădu lui Jack răgaz să încalece vrejul şi s-o pornească în jos. Cînd ajunse în grădina mai-că-sii, văzu că zmeul cobora după el.

— Mamă ! Mamă ! strigă Jack. Dă-mi repede-c topo
rişca !

Maică-sa alergă spre el cu securea-n mină, iar Jack lovi cu sete şi tărie toate vrejurile în afară de unul singur.

— Acuma, mamă, fugi de-aici, spuse el.

Mama lui Jack se dădu înapoi şi bine făcu, căci, chiar atunci, zmeul se prinse de ce mai rămăsese din vrej. Jack tăie vrejul de tot şi-o luă la sănătoasa.

Zmeul căzu în cap cu o bufnitură puternică şi-şi frînse gîtul. Căzu lat la picioarele femeii pe care o nedreptăţise atîta amar de vreme.

Nici n-apucară Jack şi maică-sa să se dumirească bine după toată povestea cu uriaşul, că le^i apăru în faţă o femeie frumoasă.

— Jack, spuse ea, te-ai purtat ca fiul unui adevărat
viteaz şi meriţi să iei înapoi tot ce-a fost cîndva al tătăltri
tău. Du-te la castel şi fă cum crezi tu că e mai bine.

Jack o rugă pe zînă să-i arate drumul spre castel, căci vrejul de fasole era acuma la pămînt. Ea-i spuse că o să-l ducă acolo cu caleaşca ei trasă de doi păuni. Băiatul îi mulţumi şi se aşează lîngă ea în caleaşca.

Zîna îl duse o bucată bună de drum pînă cînd ajunseră într-un sat de la poalele unui deal. Acolo văzură adunaţi o mulţime de oameni ca vai de ei. Zîna opri caleaşca şi le spuse :

— Prieteni ! Zmeul cel rău, care v-a chinuit şi v-a mîn-
cat toate turmele şi cirezile, s-a dus pe lumea cealaltă. Flă
căul ăsta de lîngă mine v-a salvat. E băiatul stăpînuhii
vostru, cavalerul.

Oamenii începură să chiuie de bucurie. Zîna îi chem;» s-o urmeze la castel şi plecară cu toţii într-acolo. Jack suflă în corn şi ceru să intre. .

Bătrîna stătea-n turnul castelului. Era tare speriată Ghicise că bărbatu-său păţise ceva. O porni pe scări în mare grabă. Dar rochia i se agăţă într-un cui şi hîrca se duse de-a rostogolul pînă jos, rupîndu-şi gîtul.

Cînd văzură că nimeni nu le deschide, cei de-afar.j luară nişte drugi şi dădură poarta în lături. Da' nu găsiră pe nimeni pe-acolo. Doar hîrca zăcea lată în sala cea mare, lingă scări.

Astfel Jack ajunse din nou stăpînul castelului. Zîna o aduse pe mama băiatului, cu găina şi harpa. Jack făcu tot ce putu ca nedreptăţiţii să-şi ia înapoi ce le furase zmeul

înainte de-a pleca în împărăţia visului, zîna îi mărturisi lui Jack că ea îl trimisese pe măcelar să-i iasă înainte cu boabele de fasole, şi să-1 farmece în aşa chip, să-şi piardă capul. Vrusese să vadă însă dacă era băiat deştept şi curajos.

— Dacă te-ai fi uitat la vrejul uriaş de fasole şi doar te-ai fi minunat prosteşte, spuse ea, te-aş fi lăsat aşa cum. te-a bătut soarta ta nenorocită. M-aş fi îndurat numai de maică^ta şi i-aş fi dat vaca înapoi. Dar mi-ai arătat că a; minte ageră şi mult curaj. Cînd te-ai căţărat pe vrejul de fasole, ai urcat de-a dreptul spre norocul tău.

Apoi zîna îşi luă ramas-bun de la Jack şi de la maică-^a gi dispăru în zare.

POVESTE ENGLEZA
repovestire de CARMEN PAŢAC
după JOHN RUSKIN (1819—1900)

Regele Rîului de Aur

IN STIRIA, într-un colţ de ţară uitat de lume, unde munţii erau atotstăpînitori, se-ntindea demult de tot e vale mănoasă cum nu era alta pe pămînt. Din toate părţile o-nconjurau stînci abrupte şi piscuri semeţe, pe care domneau zăpezile veşnice. Din stîncile-astea ţîşneau nişte rîuri ce-o porneau năvalnic, sărind din cascadă-n cascadă. Una din ele îşi arunca şuvoaiele spre soare-apune,- peste muchea unei stînci grozav de înalte. Aşa de înaltă era stînca de care vă spun că, după ce se-nsera şi-ntunericul învăluia totul la poalele munţilor, razele soarelui mai străluceau încă în plină splendoare deasupra cascadei cu pricina. Uitîndu-te la ea, puteai să juri cu mîna pe inimă că-i o ploaie de aur. Oamenii de prin partea locului îi şi ziseseră Rîuî de Aur.

Ciudat e că nici un rîu nu-şi purta apele spre valea noastră. Toate coborau pe cealaltă parte a munţilor şi, o dată ajunse jos, o porneau şerpuind printre lunci întinse şi oraşe mari, în care oamenii mişunau ca furnicile. Xu ştiu cum se făcea că norii se duceau nesmintit spre piscu-rile-nzăpezite şi se-aşezau. blînd. să se odihnească în valea

de care v-am vorbit la începutul poveştii. Şi uite-aşa, chiar pe vreme de arşiţă şi secetă, cînd soarele pîrjolea totul în cale, în valea cea mică ploile cădaau din belşug. Recoltele de-acolo erau aşa de bogate, iarba aşa de grasă, merele aşa de roşii, strugurii aşa de negri, vinul aşa de parfumat şi mierea aşa de dulce, că oricine le vedea rămlnea mut de uimire. Nu e deci de mirare că mai toată lumea îi spunea .Valea Comorilor.

. Trei fraţi, Schwartz, Hans şi Gluck, erau stăpînii acestei văi micuţe. Schwartz şi Hans, cei doi fraţi mai mari, erau urîţi ca noaptea. Aveau nişte mături de sprîneene, iar ochii le erau mici şi-ntunecaţi. îi ţineau întotdeauna pe jumătate închişi şi se uitau printre gene^ Aşa stînd luorurile, n-aveai niciodată cum să le citeşti gîndurile şi-ţi ziceai mereu că doar ei pot să pătrundă cu gîndul şi privirea pînă în străfundurile fiinţei tale.

Trăiau de pe urma pămîntului din Valea Comorilor şi se pricepeau de minune să-i smulgă şi ultimul rod. Omorau toate vietăţile care nu dădeau nimic în schimbul mîncării găsite pe-acolo. Impuşcau mierlele pentru că ciuguleau fructele, făceau de petrecanie aricilor, ca să nu sugă lapte de la vaci, otrăveau greierii fiindcă mîncau fărîmiturile de pîine din bucătărie şi striveau cicadele că prea cîntau toată vara prin tei. îşi puneau servitorii la muncă fără să le dea "simbrie, pînă cînd bieţii. oameni nu mai voiau să muncească deloc. Pe urmă se luau la harţă cu ei şi-i dădeau pe uşă afară, da' de plătit, tot nimic nu le plăteau.

Cu o gospodărie ca asta, ar.fi fost şi de mirare să nu se-mbogăţească. Da' nu vă faceţi griji. Hapsînii s-au îmbogăţit de nu mai aveau ce face cu averea. De obicei reu-

şeau să ţină grîul în hambar pînă-i creştea preţul binişor şi pe urmă-1 vindeau de două ori mai scump decît făcea. Aveau grămezi de bani înşirate pe podea, dar nimerii nu-şi aducea aminte să fi dat de pomană vreunul din ei măcar un bănuţ sau o coajă de pîine, oricît de uscată. Ce mai mccio-încoaee, erau răi şi neîndurători. Pe bună dreptate, toţi cei care-avuseseră cîndva de-a face cu ei îi porecliseră Fraţii Negri.

Mezinul, Gluck, parcă nici nu le era frate, atît de mult se deosebea de ei şi la suflet şi la-nfăţişare. Slavă cerului că nu le semăna nici cît negru sub unghie ! Era un copil de vreo 12 ani, nu mai mult. Avea păr bălai, ochi albaştri *şi-n* inima lui era cîte-un locşor pentru fiecare vietate de pe faţa pămîntului. Cum e lesne de ghicit, nu prea se-n-ţeiegea el cu fraţii mai mari sau, mai bine-zis, ef nu se-n-ţeiegeau cu el. De obicei îl numeau într-o funcţie foarte înaltă : învîrtea de frigare, când era ceva de fript, ceea ce nu se întîmpla prea des. Căci, trebuie să ştiţi asta. Fraţii Negri, care erau zgîrciţi cu alţii, erau aproape la fel de zgcrciţi şi cu ei înşişi. Alteori, micul Gluck le curăţa cizmele, freca podelele şi uneori spăla blidele. Din cînd în cînd primea, drept încurajare, ce rămînea In farfurii şi, drept educaţie, o mamă de bătaie.

Lucrurile-au mers aşa multă vreme. într-o vară însă a plouat mult şi totul s-a dus de rîpă în ţinuturile vecine. Oamenii nu terminaseră bine de strins fînul că apele umflate au şi inundat pămîntul şi-au cărat stogurile unul cîte unul. Via a căzut la pămînt bătută de grindină. Nici un spic de grîu n-a mai rămas întreg din cauza mălurei. Doar

Valea Comorilor, ca de obicei, era ferită de toate astea.' Cînd nicăieri nu ploua, acolo era ploaie destulă. Acum, însă, soarele strălucea de-ţi lua ochii, deşi peste tot în jur nori negri şi grei pluteau ameninţător. Toţi sătenii veneau la Fraţii Negri să cumpere grîu şi plecau blestemîndu-i amarnic. Schwartz şi Hans cereau preţuri fabuloase şi oamenii dădeau, că erau strînşi cu uşa. Numai săracii n-aveau de unde plăti, aşa că lor nu le rămînea decît să cerşească sau să moară de foame la uşa celor doi fraţi haini. Să nu credeţi cumva că Fraţii Negri se sinchiseau măcar de treaba asta. Nici vorbă !

Se-apropia iarna şi era tare frig. într-o bună zi Schwartz şi Hans plecară de-acasă. TVlicul Gluck rămase să vadă de frigare. Ca de obicei, îi spuseră să nu lase pe nimeni înăuntru şi să nu dea nimănui nimic. Gluck se aşează lîngă foc, fiindcă afară ploua cu găleata, iar bucătăria, cu pereţii ei umezi, nu era deloc îmbietoare. întoarse de zor frigarea şi curînd friptura se făcu rumenă şi frumoasă.

,,Ce păcat, zise Gluck în sinea lui, că fraţii mei nu invită niciodată pe nimeni la masă. Ei au oaia asta frumos rumenită şi amărîţii ăia abia dacă au o coajă uscată de pîine. Sînt sigur c-ar simţi şi ei o mîngîiere dacă s-ar găsi vreun suflet cu care să-mpartă oaia."

Nici n-apucă să-şi ducă gîndul pînă la capăt că şi auzi două ciocănituri în uşă. Erau grele şi înfundate ca şi cum cel care bătuse ar fi fost legat de mîini şi de picioare. Aduceau mai mult a bufnituri^

— Trebuie să fie vîntul, spuse Gluck. Nimeni nu-n-drăzrteşte să bată de două ori la uşa noastră.

Nu, nu era vîntul. Bătaia se auzi din nou, foarte tare şi, ce era grozav de ciudat, omul care b"ătea părea i grăbeşte şi că nici nu-i pasă ce-o să se-ntîmple dacă nu se-astîmpără cu bătutul.

Gluck se duse la fereastră, o deschise şi scoase capul să vadă cine e. Dădu cu ochii de-un omuleţ tare caraghios, cel mai caraghios pe care-1 văzuse vreodată. Avea un nas lung de tot, ce-aducea uşor la culoare cu alama şi se ter mina c-o umflătură nu prea diferită de pîlnia unei go" Obrajii îi erau bucălaţi şi roşii, roşii de tot. Văzînd.u-i, ai fi putut face prinsoare că ziua şi noaptea omuleţul n-avu- sese altă treabă decît să sufle îndîrjit într-un foc îndărăt nic. Clipea vesel şi şmechereşte printre genele lungi, şi mătăsoase. Mustaţa i se răsucea de două ori ca un tirbuşon la colţurile gurii, iar părul, un amestec ciudat de negru şi argintiu, îi cădea în voie pe umeri. •

Era mic de statură, cam vreo patru picioare şi ceva, şl purta o tichie ascuţită, aproape de-aceeaşi înălţime cu el, împodobită cu o pană neagră, lungă de trei picioare.'La spate, tunica i se prelungea cu ceva care aducea vag cu ceea ce se numeşte frac în zilele noastre. Dacă mă gîndesc bine, era doar o teribilă exagerare a acestui veşmînt de gală. Dar coada asta era mult mascată de faldurile umflate ale unei enorme mantii lucioase. Stau şi mă-ntreb dacă» pe căldură, mantia nu era mult prea incomodă. Vîntul, care-nconjura şuierînd căsuţa cea veche, flutura mantia pe umerii omuleţului, desfăcînd-o de tot. Şi-aşa desfăcută, era cam de patru ori mai lungă decît prietenul nostru.

Gluck era atit de uimit de apariţia ciudată a oaspetelui său că rămase stană de piatră fără să scoată o vorbă. Şi

rămase aşa pînă dnd omuleţul, cu mai mult tuflet, dădu un alt concert pe ciocănelul de la uşă, apoi se-ntoarse să-vadă pînă unde-aj unsese mantia lui zburătoare. UiMndu-sa după pulpana hainei, zări la fereastră eăpşorul bălai al lui Gluck, cu gura căscată şi ochii deschişi larg de mirare.

— Ei. făcu omuleţul, «şa răspunzi tu ekid îţi bate ci neva la uşă ? Sînt ud leoarcă, dă-mi drumu-n casă.!

Ce-i drept e drept, omuleţul era ud pînă la piele. Pana-i atîrna la spate ca o coadă de căţel plouat şi apa şiroia din ea ca dintr-o umbrelă. De pe mustaţă i se scurgea în buzunarele de .la vestă şi-apoi ieşea din neu la lumină ca un rîuleţ.

— Vă rog să nu vă supăraţi, domnule, spuse Gluck. îmi pare rău, da' nu pot.

— Ce nu poţi ? făcu bătrînelul.

— JJJu pot să vă dau drumu-n casă, zău că nu pot. Fraţii mei m-ar omorî-n bătaie dacă m-aş gîndi numai la aşa ceva. Da' dumneavoastră ce vreţi de la mine ?

— Ce vreau ? zise omuleţul enervat. Vreau să stau la adăpost lîngă foc. Uite-1 cum arde acolo-n casă şi cum mai joacă flăcările pe perete. Auzi cum trosnesc lemnele şi nimeni nu se bucură de-o minune de foc ca ăsta ! Hai, dă-mi drumu-năuntru ! Vreau doar *A* mă-ncălzesc.

Gluck scosese aşa de tare capul pe fereastră că-ncepuse să simtă ce rău e să stai afară-n frig. Se-ntoarse şi văzu focul jucîndu-se ca un ştrengar pe perete. Auzi buştenii gemînd şi zări limbile strălucitoare pornind-o pe horn în sus. Ai fi zis că focul ăla năstruşnic îşi savura friptura la mirosul îmbietor al oii rumenite. Pe dată i se muie inima, mai-mai să nu rămînă nimic din ea.

„De ud, e ud ciuciulete, nu zic nu, îşi dădu Gluck cu părerea. Am să-1 las să stea doar un sfert de ceas."

Se duse şi deschise uşa. Şi cum intră omuleţul, în- casă năvăli o rafală de vînt care făcu hornul să se clatine.

— Dragu' de tine, ce bun eşti ! îl mîngîie omuleţul. Nu te gîndi la ce-o să spună fraţii tăi. Lasă că vorbesc eu cu ei.

— Să nu faceţi una ca asta ! se rugă Gluck. Nu pot să vă las să staţi pînă se-ntorc ei. Dacă vă găsesc aici, s-a zis. îmi pun pielea pe băţ.

— Vai de mine i exclamă bătrînelul. îmi pare tare rău c-aud aşa ceva ! Cît mă laşi să stau aici ?

— Numai pînă se face friptura, răspunse Gluck, şi, uita-ţi-vă, e rumenită bine.

Bătrînelul intră în bucătărie şi se aşează pe cuptor, bă-gînd vîrful tichiei pe coş în sus, că era niţel mai înaltă decît încăperea.

— Vă uscaţi cît ai zice peşte dacă staţi acolo, zise Gluck aşezîndu-se din nou ca să-nvîrtă de frigare.

Dar bătrînelul nici gînd să se usuce. Se porni să picure, pic, pic, pic, peste jar. Focul începu să fîsîie şi să bolborosească. Arăta din ce în ce mai puţin îmbietor. In viaţa mea n-am văzut o mantie ca a omuleţului.: de pe fiecare fald curgeau şiroaie ca dintr-un burlan.

Apa se-ntinse pe podea în rîuleţe ca argintul viu. După ce le privi îndelung cum curg, Gluck zise timid :

— Pot să vă iau mantia ?

— Nu, mulţumesc, răspunse bătrînelul. .

— Tichia ?

— Nu-i nevoie, mă simt foarte bine-aşa, zise omuleţul cam răstit

— Dar ştiţi… cum să vă spun. îngăimă Gluck cu un tremur în glas, îîî… stingeţi focul.
— Păi eu ce vreau ! Dacă focu-i slab, mai va pînă s-o face friptura, spuse sec musafirul.

Gluck nu ştia ce să zică de oaspetele lui. Era un amestec atît de ciudat de aroganţă şi spăsenie.

■— Arată minunat oaia, spuse bătrînelul într-un tîrziu. Nu poţi' să-mi dai şi mie-o bucăţică ?

— Pentru nimic în lume, zise Gluck îngrozit.

■— Mi-e foame de mor, spuse bătrînelul, ca şi cum n-ar fi auzit vorbele lui- Gluck. N-am mîncat de ieri. Sînt sigur că n-o să zică ei nimic dacă-mi dai şi mie-un pic de carne de la-ncheietură.

Spuse toate astea cu atîta tristeţe-n glas că lui Gluck i se muie inima'de tot.

— Mi-au făgăduit o felie pentru azi, zise băiatul.
Pe-asta pot să v-o dau, da' nimic mai mult.

— Dragu' de tine, ce bun eşti ! spuse din nou omuleţul.

După asta Gluck încălzi o farfurie şi ascuţi un cuţit.

„Şi ce dac-o să mă snopească-n bătaie", gîndi el.

Tocmai cînd tăiase puştiul o felie mare de friptură, se
auzi o lovitură înfricoşătoare în uşă.
Bătrînelul sări de pe cuptor ca ars. Gluck puse la loc felia, străduindu-se disperat s-o potrivească, şi-alergă să deschidă uşa. - — Ce dracu' ne-ai ţinut atîta-n ploaie ? urlă Schwartz dîndu-i lui Gluck cu umbrela-n cap.
— Zi, mă ticălosule, de ce ne-ai lăsat s-aşteptăm atîta ? se băgă şi Hans şi-i trase cîţiva pumni, după care-o porni spic bucătărie.
— Cerule mare ! făcu Schwartz cînd deschise uşa.

■— Amin, zise omuleţul care-şi scosese tichia şi stătea acuma-n mijlocul bucătăriei făcînd la plecăciuni cu nemiluita.

— Da' ăsta cine-i ? se zborşi Schwartz înşfăcînd făcă-leţul şi uitîndu-se fioros la Gluck.

— Zău dacă ştiu, frate, spuse Gluck cuprins de groază.

— Cum de-a ajuns aici ? mugi Schwartz.

— Era ud pînă la piele...

Făcăleţul pogora spre capul lui Gluck. Dar în momentul acela bătrînelul se băgă între ei cu tichia lui ţuguiată. Făcăleţul o izbi cu-âtîta putere că toată apa din ea se-m-prăştie prin casă. Ciudăţenia era că nici n-apucă bine făcăleţul s-atingă tichia că şi zbură din mîna lui Schwartz ca o frunză bătută de vînt şi căzu într-un colţ din celălalt capăt al odăii.

— Cine eşti ? întrebă Schwartz răstit.

■— Ce cauţi aici ? mîrîi Hans.

— Sînt şi eu un biet bătrîn, începu omuleţul spăsit. Am văzut prin fereastră cum arde focul şi-am cerut adăpost pentru un sfert de ceas.

— Domnule, fii atît de bun şi du-te de unde ai venit, spuse Schwartz. Şi-aşa e destulă apă în casă şi n-avem nici

0 cea mai mică intenţie să deschidem aici o uscătorie.

— Pe-o vreme ca asta, nu dai afară nici cîinele, darmite un bătrîn. Uitaţi-vă la părul meu alb.

Dacă vă aduceţi aminte, mai 'nainte v-am spus că părul i-ajungea pînă la umeri.

— Păi, ai destul ca să-ţi ţină de cald. Intinde-o ! şe răsti Hans.

— Mor de foame. Miluiţi-mă şi pe mine c-o bucată de pîine, acuma că tot plec.

— Pîine ! Ia uite, dom'le, la el ! rînji Schwartz. Crezi că n-avem nimic mai bun de făcut cu pîinea decît s-o prăpădim pe d-âştia cu nasu' roşu ca tine ?

— De ce nu-ţi vinzi pana ? zise Hans în zeflemea. Şterge-o de-aici !

— Numai un pic, se rugă bătrînelul.

— Afară ! făcu Schwartz.

— Vă rog, oameni buni !

— Valea şi la dracu' cu tine ! ţipă Hans înşfăcîndu-1 de guler.

Dar nici n-atinse bine gulerul bătrînelului că şi zbură după făcăleţ, răsucindu-se ca un titirez pînă ce căzu şi el grămadă în acelaşi colţ. Schwartz se-nfurie şi se repezi la bătrînel să-1 dea afară. Dar şi el abia-1 atinse că zbură după Hans şi făcăleţ, dîndu-se de-a berbeleacul pînă-n colţ şi izbindu-se cu capul'de pereţi. Uite-aşa se văzură zăcînd grămadă toţi trei, într-un colţ.

Apoi bătrînelul se răsuci cu mare iuţeală în direcţia opusă. Şi se răsuci aşa pînă ce se-nfăşură frumos cu toată mantia. îşi puse tichia pe cap, cam într-o parte (fiindcă n-ar fi putut sta dreaptă fără să iasă prin tavan), îşi mai » răsuci o dată mustaţa ca un tirbuşon şi spuse nepăsător :

— Domnilor, vă zic la revedere. La miezul nopţii am să vin din nou. Şi după o asemenea primire, cred că n-o să vă miraţi dacă-i ultima dată cînd vă calc pragul.

— Cînd te-oi mai prinde pe-aici... mormăi Schwartz abia îndrăznind să facă doi-trei paşi din colţul lui.

Dar pînă să termine el ce-avea de spus, bătrînelul o şi tulise trînlind uşa după el. In aceeaşi clipă, pe lingă fereastra lor trecu un nor zdrenţuit care-o porni pe vale-n jos, răsucindu-se şi-mbîrligîndu-se în toate felurile, dîn-du-se de-a rostogolul prin aer şi pierzîndu-se pînă la urmă într-un şuvoi de ploaie.

— Frumoasă treabă, domnule Gluck, n-am ce zice ! făcu Schwartz. Pune friptura-n farfurii. Dacă te mai prind vreodată... Ei, asta-i bună ! Da' cine-a tăiat din friptură ?

— Frate, mi-ai promis şi mie-o felie. Nu ţii minte ? spuse Gluck.

— A, şi-ai tăiat-o cît era caldă, ca să iei tot sucul din carne. Ei, lasă, că nu rnai vezi tu curînd aşa ceva ! Ieşi afară şi-aşteaptă-n pivniţă, printre cărbuni, pînă te-oi chema !

Gluck plecă destul de trist. Cei doi fraţi mîncară cît intră în ei din oaia de pe frigare, încuiară în bufet ce mai rămase şi, după o masă aşa de copioasă, se puseră pe băutură.

Şi ce noapte-a mai fost! Vîntul vuia şi ploaia izbea în geamuri fără răgaz. Cei doi fraţi băuseră din gros, dar le mai rămăsese atîta minte ca să tragă toate obloanele şi să ferece uşa cu doi drugi de fier înainte de-a merge la culcare. Ca de obicei, dormeau în aceeaşi cameră. Cînd bătu miezul nopţii, o trosnitură cumplită îi sculă din somn pe amîndoi. Uşa se ţrînti de perete cu atîta putere că toată casa se zgudui din temelii.

— Ce-i asta ? ţipă Schwartz tresărind.

— Ce să fie ? Iacătă-mă-s ! zise omuleţul.

,^

Cei dei fraţi stăteau pe pernă-n capul oaselor şi pri
veau în gol prin beznă. Odaia era plină de
apă. La lu~

mina învăluită-n ceaţă a lunii, care pătrundea în casă prin-ti-o spărtură din oblon, văzură în mijlocul odăii un glob enorm de spumă, care se-nvîrtea întruna lăsîndu-se-n jos şi ridicîndu-se ca un hopa-mitică. Şi-aici, pe-o pernă cu broderie bogată, stătea-ntr-o rină bătrinelul eu tichie cu tot. Loc avea berechet acuma, că acoperişul o pornise-n zbor spre alte mări şi ţări.

— Regret că v-am deranjat, spuse ironic musafirul.
Mă tem că paturile vă sînt un pic cam umede. Poate c-ar fi mai bine să vă duceţi în odaia frăţiorului vostru. Acolo am lăsat tavanul.

N-aşteptară să le mai spună o dată că se şi năpustiră în camera lui Gluck, uzi leoarcă şi cu dinţii clănţănind de frică.

— Nu uitaţi, asta-i *ultima* vizită, strigă după ei bă-trînelul.

— Dea domnu' să fie-aşa ! spuse Schwartz tremurând din toate mădularele.

Şi globul de spumă dispăru.

Veniră zorile şi cei doi fraţi se uitară pe ferestruica de la odaia lui Gluck. Valea Comorilor era acum tot o apă şi-un pămînt. Puhoaiele măturaseră copacii, grînele şi vitele şi lăsaseră-n loc o întindere pustie de nisip roşu şi mîl întunecat. Cei doi fraţi se furişară în bucătărie tremurînd de frig şi frică. Apa umpluse toată casa şi dusese cu ea grîu, bani, aproape tot ce se putea mişca. Pe masa din bucătărie rămăsese numai o carte de vizită mică şi albă, desenată cu litere mari şi lăbărţate :

Domnia sa Vîntul de Miazănoapte.

Domnia sa Vîntul de Miazănoapte s-a ţinut de cuvînt : n-a mai călcat prin Valea Comorilor. Şi, ce-i mai rău, avea uliţa influenţă asupra rubedeniilor lui, vînturile în ge-neral, şi-o folosea cu atîta spor că ele toate parcă ar fi fost unu!. Prin urmare, de la un_ capăt la altul al anului, în valea fraţilor nu mai cădea nici o picătură de ploaie. Deşi totul era verde şi înfloritor în cîmpiile de la poalele munţilor, domeniul celor trei fraţi se preschimbase într-un deşert. Ce fusese cîndva cel mai roditor pămînt din regat se prefăcuse într-o grămadă mişcătoare de nisip roşu. Fraţii nu mai erau în stere să se dondănească cu cerul potrivnic. Aşa că, disperaţi, părăsiră comoara lor fără valoare şi-o porniră să-şi cîştige pîinea printre oamenii de la cîmpie. Nu mai aveau nici un ban. Mai găsiră doar nişte bucăţi de aur .cu forjne ciudate, ultimele rămăşiţe ale bogăţiei pe care-o dobîndiseră prin vicleşug.

— Ce-ar fi să ne facem aurari ? îi spuse Schwartz Iui Hans cînd intrară într-un oraş mare. E-o meserie bună pentru nişte şmecheri ca noi. Putem să băgăm la aramă-n aur şi nimeni n-o să ştie ce-am făcut.

Căzură de acord că ideea era cum nu se poate mai bună. închiriară 'un cuptor şi se-apucară de lucru. Dar treburile nu le mergeau bine din două motive nu prea importante : primul, că oamenii nu se lăsau prostiţi de aurul îndoit cu aramă, şi-al doilea, că, de cîte ori vindeau ceva, cei doi fraţi mai mari îl lăsau pe micul Gluck să vadă de cuptor şi se duceau alături, la berărie, să bea banii. Aşa topiră tot aurul fără să facă rost de bani ca să cumpere altul. Pînă la urmă rămaseră cu o cană mare pe care un .unchi i-o dăduse micului Gluck. Băiatul ţinea la ea ca la

ochii din cap şi n-ar fi dat-o de lingă el pentru nimic în lume, deşi altceva decît lapte şi apă nu bea din ea. Cana arăta cam ciudat. Toarta era formată din două cununi de păr auriu, atît de fin făcute că păreau mai degrabă mătase decît metal. Cununile-astea două coborau şi se-mple-teau cu o barbă şi nişte favoriţi, la fel de măiestrit lucrate, care-nconjurau şi-mpodobeau un chip micuţ, foarte fioros, drept în partea din faţă a cănii. Chipul ăsta era din cel mai roşu aur care s-a văzut vreodată şi-avea ochi ce te lăsau să crezi că stăpînesc toată lărgimea cănii. Nu puteai să bei ceva din ea, că ochii ăia nu te slăbeau deloc şi te priveau insistent dintr-o parte. Chiar Schwartz, cu gura lui, jura pe toţi sfinţii că odată, după ce-şi turnase pe gît de şaptesprezece ori vinul de Rin din cană, a văzut cum clipeaţi ochii cu pricina ! Cînd veni timpul să prefacă în linguri cana lui Gluck, vestea mai-mai că zdrobi inima bietului băieţel. Dar fraţiiâi rîseră-n nas, aruncară cana în oala de topit şi-o porniră teleap-teleap spre berărie. Ca de obicei, îl lăsară pe prîslea să toarne aurul în forme.

Cei doi plecaseră. Gluck aruncă o ultimă privire ca să-şi ia adio de la vechiul lui prieten din oala de topit. Părul de aur dispăruse. Nu mai rămăsese nimic din cană, doar nasul cel roşu şi ochii strălucitori, care se uitau mai răutăcios ca niciodată.

„Şi nici nu-i de mirare, îşi zise Gluck în sinea lui. După ce ne-am purtat cu el cum ne-am purtat..."

Se duse neconsolat la geam şi se-aşează să ia o g"ură de aer proaspăt ca să scape de suflarea fierbinte a cuptorului. Ei, şi fereastra lui dădea chiar sp"re şirul de munţi care, aşa cum v-am spus mai 'nainte, înconjurau Valea Comori-

lor şi mai ales spre piscul din care curgea Rîul de Aur. Era la vremea cînd ziua se-ngîna cu noaptea. Gluck se-a-şeză la fereastră şi văzu pe culme stîncile-nroşite în lumina asfinţitului. Norii se desfăcuseră în fîşii strălucitoare care parcă ardeau şi-şi fluturau aripile pe lîngă stînci. Iar rîul, mai strălucitor decît toate, preschimbat într-un şuvoi de aur curat, cobora din prăpastie-n prăpastie, însoţit de mensul arc purpuriu al curcubeului, învolburîndu-se şi dispărînd pe rînd în puzderia de picături pitice.

— Eh, ce bine-ar fi să fie rîul cu-adevărat de aur ! spuse Gluck după ce privi cîteva clipe apa dezlănţuită.

— Nu, n-ar fi deloc bine, Gluck, spuse, chiar în urechea lui, o voce clară, cu inflexiuni metalice.

— Cerule mare, ce-i asta ? exclamă Gluck sărind în
_ picioare.

în odaie nu era nimeni în afară de el. Se uită în jur, se uită sub masă, se uită de nu ştiu cîte ori în spate, dar tot nimic nu văzu. Se aşeză din nou la fereastră şi de data asta nu scoase o vorbă. Nu putu însă să nu se gîndească iar c-ar fi grozav dacă rîul ar fi cu-adevărat de aur.

— Ba deloc, băiete, spuse aceeaşi voce mai tare ca înainte.

— Cerule mare, ce-i asta ? se-ntrebă Gluck din nou.

Se uită încă o dată prin toate colţurile şi căută în dulapuri. Pe urmă începu să se-nvîrtă repede de tot în mijlocul camerei, crezînd că e cineva-n spatele lui. Chiar atunci, aceeaşi voce îi răsună din nou în ureche. De data asta cînta foarte veselă : lala-lira-la. Nu se-auzea nici un cuyînt, era doar o melodie vioaie şi plăcută ce-aducea cu cîntecul apei care fierbe într-un ceainic. Gluck se uită pe

fereastră. Nu, vocea era cu siguranţă în casă. Se urcă pe scări şi pe urmă coborî. Nu, vocea era cu siguranţă chiar în odaia aia şi venea tot mai repede şi mai clară : lala-lira-la. Deodată, lui Gluck i se păru c-o aude mai tare lîngă cuptor. Alergă la gura cuptorului şi se uită înăuntru. Da. aşa era, părea că vine nu numai din cuptor, dar chiar din oală. Dădu la o parte capacul şi sări înapoi speriat, căci oala cînta şi nu se lăsa deloc. Un minut sau două băiatul rămase în cel mai îndepărtat ungher al odăii, cu mîinik ridicate şi' gura căscată. Cîntatul se opri şi-aceeaşi voc<: spuse răspicat :

— Salut ! Gluck nu răspunse.

— Salut,. Gluck, băiete ! spuse oala din nou.

Gluck îşi luă inima-n dinţi, se duse-ntins la creuzet, îl scoase din cuptor şi se uită în el. Aurul se topise şi-avea o oglindă netedă şi lucitoare ca faţa unui rîu leneş. Dar în loc să-şi vadă căpşorul oglindit în faţa lucie a aurului, micul'Gluck zări cu totul altceva : de sub aurul topit apărură nasul roşu şi ochii pătrunzători ai prietenului său de pe cană. Şi nasul era de-o mie de ori mai roşu şi ochii de-o mie de ori mai pătrunzători decît îi văzuse el vreodată.

— Haide, Gluck. băiete, glăsui iar vocea din oală. Sînt gata, toarnă-mă-n forme.

Car Gluck era prea ameţit ca să se-apuce de-aşa ceva.

— Toarnă-mă-n forme, îţi zic, făcu glasul cam morocănos şi nu prea delicat.

Gluck tot nu putea să se mişte.

•— Te rog, toarnă-mă-n forme, spuse vocea cu patimă M-am înfierbîntat de nu mai pot.

După multe sforţări, Gluck îşi reveni, puse mîna pe creuzet şi-1 aplecă puţin ca să toarne aurul. Dar în loc de aur, apărură mai întîi nişte picioruşe gălbejite, apoi un frac, pe urmă două mîini bine înfipte-n şold şi, la sfîrşit, capul atît de cunoscut al prietenului său de pe cană. Toate susnumitele articole se legau unul de altul pe măsură ce ieşeau din oală. Puţin cîte puţin apăru ţîfnos pe podea un piticuţ de aur, înalt de-un picior şi jumătate.

— Aşa mai merge ! zise piticul întinzîndu-şi întîi picioarele, apoi mîinile şi pe urmă, vreme de cinci minute, mişeîndu-şi întruna capul în toate părţile, mai-mai să-şi sucească gîtul. Se pare că voia să vadă dacă fiecare bucăţică din el era pusă la locul ei. In vremea asta Gluck se uita la el mut de uimire. Piticul era îmbrăcat cu o tunică despicată, ţesută din fir de aur. Aşa de fină era ţesătura că minunatele culori ale curcubeului apăreau toate pe ea ea pe tăblia de sidef a unei măsuţe de salon. Şi peste tunica asta nemaipomenită, părul.şi barba piticului se revărsau în valuri unduitoare atingîndu-i genunchii. Erau atît de delicate că Gluck nici n-ar fi putut să spună unde se sfîrşeau. Parcă se topeau şi dispăreau în văzduh. Cu toate astea, trăsăturile feţei nu dădeau la iveală aceeaşi delicateţe. Erau mai degrabă aspre şi te făceau să te gîndeşti că mititelul nostru, care se-ascundea după faţa aceea arămie, era un încăpăţînat şi-tm nesupus fără pereche. Cînd şi-a terminat de inspectat făptura, piticul şi-a aţintit ochişorii iscoditori asupra lui Gluck şi 1-a privit aşa vreo cîteva minute. • r- Nu, n-ar. fi deloc bine, Gluck, băiete, făcu omuleţul.

Fără-ndoială ăstn era-nceputul cam brusc şi incoerent al unei conversaţii sau, cel puţin, aşa credea piticul. Poate c-avea ceva de-a face cu gîndurile lui Gluck, căci ele-1 făcuseră pe chiştocul nostru s-arunce remarcile-alea cînd mai era încă în oală. Dar cu orice-ar fi avut de-a face vorbele de mai sus, Gluck n-avea chef deloc să se ciorovă-iască pentru asta.

— Zău ? spuse Gkick blînd şi supus.

— Nu, zise piticul hotărit în încheiere. N-ar fi deloc bine.

Şi cu asta îşi îndesă bine fesul pe urechi şi sari de vreo cîteva ori prin odaie, ridicîndu-şi picioarele foarte sus şi pe urmă trîntindu-le pe podea din toate puterile. Pauza asta i-a dat răgaz lui Gluck să-şi adune puţin gindurile. Văzînd că nu prea are motive să-şi privească minusculul vizitator cu frică şi simţind că-i dă curiozitatea ghes mai mult decît uimirea, după multe şovăieli îndrăzni să pună o-ntrebare deosebit de delicată :

— Rogu-vă, domnule, dumneavoastră - aţi fost cana mea ? - .

La auzul acestor vorbe, omuleţul se-ntoarse brusc, merse glonţ la Gluck şi i se înfăţişă în toată statura lui impunător de piticească.

— Eu, făcu el, sînt regele Rîului de Aur.

După care se mai întoarse o .dată şi sări de mai multe ori prin odaie, ca să lase timp să se risipească uimirea ce-1 cuprinsese pe băiat. Pe urmă se duse din nou la Gluck şi rămase locului, ca şi cura ar fi aşteptat comentarii la comunicarea de mai 'nainte.

Gluck era oricum hotărît să spună ceva, aşa c&-i dădu drumul :

— Sper că înălţimea voastră se simte bine.

— Ascultă la mine ! zise omuleţul, sigur fiind că întrebarea politicoasă ce-i fusese adresată nu merită nici un răspuns. Eu sînt regeie Rîului de Aur. în starea în care m-ai văzut m-adusese răutatea unui rege mai puternic, dar tu m-ai mîntuit de vrăjile lui. Firea-ţi bună şi purtarea faţă de fraţii tăi cei răi mă-ndeamnă să te-ajut. Aşa că ia aminte la ce-ţi spun : dacă va urca cineva în vîrful acelui munte de unde vezi tu izvorînd Rîul de Aur şi va arunca în rîu, la izvor, trei picături de apă ca lamura, pentru acela, şi numai pentru el, rîul se va preface-n aur. Dar cine-a dat greş o dată n-o să reuşească a doua oară. Şi pe cel care va arunca apă tulbure, rîul îi va lua cu el şi-1 va schimba înti-o piatră' neagră.

Aceste fiind zise, regele Rîului, de Aur se întoarse şi merse înadins spre inima celei mai fierbinţi flăcări din cuptor. Se făcu roşu, alb, transparent, de o strălucire ca-re~ţi lua vederea ; era o vîlvătaie ce răspîndea în jur o lumină orbitoare ; se ridică, începu să tremure şi ia-1 de unde nu-i ! Regele Rîului de Aur dispăruse.

— Of, strigă bietul Gluck alergînd să se uite pe coş după el. Vai de sufletul şi de zilele melc ! Cana mea ! Că-nuţa mea dragă şi scumpă !

Nici nu plecase bine regele Rîului de Aur, că Hans şi Schwartz dădură buzna în casă urlînd ca sălbaticii Erau beţi turtă. Cînd aflară că şi ultima bucăţică de aur li se dusese pe apa sîmbetii, se treziră ca prin minune-. Vestea

avu darul să-i ţină treji un sfert de ceas, timp în care nu mai dovedeau să care la pumni cu nemiluita în spinarea lui Gluck. După asta se trîntiră fiecare pe cite-un scaun şi-I puseră pe Gluck să zică ce-avea de zis în propria-i apărare. Băiatul le spuse povestea, din care, ce să mai vorbim, cei doi fraţi nu crezură nici cît negru sub unghie, îl luară din nou la bătaie şi nu se lăsară pînă nu făcură băşici în palme. II snopiră şi pe urmă, clătinîndu-s.e pe picioare, se duseră să se culce. A doua zi Gluck le povesti tot ce le povestise şi c-o zi în urmă. Văzînd ei că ţîncul o ţine una şi bună, parcă-parcă începură să-1 creadă. Ce-a urmat nici nu-i nevoie să vă spun. Cei doi se dondăniră preţ de cîteva ceasuri care să-şi încerce-ntîi norocul. După asta îşi scoaseră săbiile din teacă şi-ncepură să se bată ca chiorii. Speriaţi de-ncăierare, vecinii încercară să-i liniştească. Cuid văzură însă că n-au sorţi de izbîndă, trimi-seră pe careva să cheme oamenii legii.

Cum auzi una ca asta, Hans o şterse şi se-ascunse undeva. Pe Schwartz îl prinseră, îl duseră în faţa judecătorului şi-i dădură o amendă pentru c-a tulburat liniştea celorlalţi. Dar el îşi băuse şi ultimul bănuţ c-o seară-n urma. Aşa că-1 aruncară-n temniţă, să-stea acolo pînă cînd o fi in stare să plătească.

Ei, şi dacă văzu cum stau lucrurile, Hans, mai-mai să nu-şi mai încapă-n piele de bucurie, îşi puse-n gînd s-o pornească neîntîrziat spre Rîul de Aur. Greu era să facă rost de apa curată ca lamura. Ce să facă Hans ? în seara cu pricina merse la- izvorul de unde beau numai oamenii curaţi la suflet şi fură o cană plină, apoi se*ntoarse j acasă triumfător.

■

A doua zi se sculă înaintea soarelui, turnă apa într-o sticlă zdravănă, puse două ploscuţe cu vin şi nişte carne în coş, atîrnă coşul cu o curea pe după gît, înşfacă o bîtă şi-o porni la drum.

Ca să iasă din oraş, trebuia să treacă pe lingă închisoare. Şi pe cine credeţi că văzu la o ferăstruică ? Pe Schwartz în carne şi oase, care se uita la el de după gratii şi părea tare nemîngîiat.

— 'Neaţa, frăţioare, zise Hans. Mă duc la regele Rîului de Aur. Ce să-i spun de la tine ?

Schwartz scrîşni din dinţi cu furie şi trase de gratii cît îl ţinură puterile. Hans însă îi dădu cu tifla şi-1 sfătui să stea cuminte la locul lui pînă s-o întoarce el. Apoi luă coşul in spinare, scutură sticla sub nasul lui Schwartz pînă apărură clăbuci pe apa de izvor şi-o porni din nou, bine dispus cum nu mai era altul pe lume.

într-o dimineaţă ca asta, orice om s-ar fi simţit fericit, chiar dacă n-ar fi avut de căutat Rîul de Aur. Fîşii de ceaţa înrourată se-ntindeau de-a lungul văii ce dădea la iveală munţii cei falnici. Stîncile de la poale, pe care abia • dacă le zăreai prin aburii ce pluteau în aer, erau învăluite într-o pîclă cenuşiu-lăptoasă. încet-încet aburii se ridicau pînă dădeau de minunatul astru, care picta cu purpură stîn-cile-ascuţite şi, cu razele-i lungi şi drepte, străpungea perdeaua de pini ce-aduceau cu nişte suliţe. Deasupra se vedeau stîncile colţuroase, pe care apa le zimţase şi le fierăs-truise într-o sumedenie de forme fantastice. Din loc în loc apărea cîte-un petec de zăpadă, luminat cu dărnicie de razele soarelui. Şi-aşa stîncile-astea făcute ferfeniţă, aşezate în zig-zag de parc-ar fi urmat drumul unui fulger,

ţi-arătau prăpăstiile ce se căscau sub ele şi te-ajutau să te fereşti. Iar mult deasupra şi dincolo de toate astea, mai diafane decît norul din zori de zi, dar mai curate şi nesupuse schimbării, piscurile zăpezilor eterne dormeau încă pe perna de azur a cerului.

Rîul de Aur, ce izvora dintr-o stîneâ"mai bondoacă, pe care zăpada o ocolise, era tot cufundat în umbră. Tot, în afară de puzderia de stropi ce se ridicau încet, ca un fum, deasupra liniei şerpuitoare a cascadei şi plecau uşor, ca nişte colăeei plăpînzi, pe aripile vântului de dimineaţă.

Hans îşi aţintise privirile asupra Rîului de Aur şi gîn-durile lui se-ndreptau toate într-acolo. Uită că are de mere cale hingă, nu glumă, şi-o luă la picior fără să maj stea pe glnduri. Nu trecu mult şi simţi că-1 lasă puterile. Şi nici măcar n-apucase să treacă primul şir de dealuri joase, acoperite cu verdeaţă ! Pe cînd urca el aşa, dădu cu ochîi de-un gheţar cît toate zilele, care i se-aşezase-n drum, parcă să nu-1 lase s-ajungă la izvorul Rîului de Aur. Tare se mai minună cînd îl văzu, şi cum să nu se minuneze ! Ştia munţii ca-n palmă, da' de gheţarul ăsta habar n-avusese. Porni curajos, reăcar eă nu pusese niciodată piciorul pe-un gheţar aşa de ciudat şi primejdios.

Gheaţa era alunecoasă, mamă, doamne, ce alunecoasă era ! In toate hăurile apa care ţîşnea din crăpături vuia neîmblinzită. Vuietul ei răzbătea ca un crîmpei de melodie curgătoare şi-ndrâcită, pe urmă se curma şi izbucnea din nou în tonuri scurte, melancolice sau cu nişte ţipete picate din cer, scoase parcă de un om bătut de soartă sau chinuit de durere.

Gheaţa spartă luase mii de forme aiurite, dar nici una, îşi zise şi Hans, n-aducea cu bucăţile de ghoaţă pe care le ştie orice om. Toate aveau o expresia ciudată. Aşa schimonosite şi batjocoritoare cum erau, semănau cu nişte chipuri aievea. O puzderie de umbre înşelătoare şi lumini lugubre se jucau şi pluteau printre vîrfurile de gheaţă de-un albastru transparent. Cu strălucirea lor orbeau călătorul şi-1 zăpăceau că nu mai ştia omul pe ce lume se află. Şi toate astea în timp ce mugetul neostoit al apei care ţîşnea din adîncuri îl asurzea şi-1 făcea să simtă că se-nvîrte pămîntul cu el, Hans mergea înainte şi groaza ce-1 cuprinsese creştea pas cu pas. Gheaţa se despica bu-buind şi alte prăpăstii se căscau la picioarele lui. Piscuri mişcătoare se-aplecau pe lingă el şi—I cădeau în cale cu un zgomot asurzitor. De nu ştiu cîte ori dăduse piept cu asemenea primejdii pe gheţarii cei mai înspăimîntători şi pe vremea cea mai cumplită. Cu toate astea îl cuprinse o fricâ soră cu moartea, cînd veni vremea să sară peste ultimul hău. Sleit de puteri şi Iremurînd din toate-ncheietu-rile, se aruncă pe iarba unui tăpşan, ujjde se simţea, în sfîrşit, în siguranţă.

-N-avusese încotro şi trebuise să lase pe drum coşul cu mîncare, că taxezi m'ai era greu să-1 care după el. Aşa că acuma, cînd avea nevoie de puteri proaspete, nu-i rămînea decît să zdrobească nişte gheaţă şi s-« mănînce. Cu asta îşi alină totuşi setea. După o oră de odihnă îşi recapătă puterile şi, minat de lăcomia-i neîmblînzită, Hans plecă mai departe pe drumul anevoios spre izvorul Rîului de Aur.

Acum drumul urca drept spre creasta golaşă a muntelui. Nu era fir de iarbă să-ţi ostoieşti usturimea tălpilor

încinse, nu era nicî un petic de umbră să ie ferească de soarele dogoritor de la miazăzi. Trecuse de amiază şi razele cădeau ca nişte bice de foc pe cărarea abruptă. în aer nu se mişca nimic şi arşiţa pusese stăpînire pe tot şi toate. Curînd, pe Hans începu să-1 chinuie o sete cumplită, ca să nu mai vorbim că-1 ajunsese oboseala şi-abia îşi mai tîra picioarele. Se uita-ntruna la sticla cu apă de la brîu.

„Trei picături ajung, îşi spuse el pînă la urmă. Măcar să-mi umezesc un pic buzele cu apa asta."

Trase dopul şi, pe cînd ducea sticla la gură, privirile-i căzură pe piatra de lîngă el. Era acolo ceva — nici el nu ştia ce — şi parcă mişca. Se lămuri repede. Pe piatră zăcea un căţeluş, mai-mai să-şi dea duhul de sete. Avea limba scoasă de-un cot, botul i se uscase, iar labele, aproape fără viaţă, ie ţinea întinse ca nişte beţe. O armată de furnici negre îl năpădiseră şi i se plimbau în voie pe bot şi-n gîtlej. îşi roti un ochi spre sticla din mîna lui Hans. Dar Hans al nostru ridică sticla, bău, dădu cu picioru,-n cîine şi plecă mai departe. Prea bine nu ştia nici el şi nici mîna~n foc n-ar^ fi pus-o, dar parcă, hodoronc-tron'c, o umbră ciudată apăru pe cerul albastru.

Cu fiecare clipă, cărarea se făcea tot mai abruptă şi mai plină de pietre colţuroase. In loc să-1 învioreze şi să-1 răcorească, aerul de munte parcă-i turnase foc în vine. Şi cascadele cu zgomotul lor parcă-1 luau în zeflemea. Toate erau departe, iar setea îl chinuia din ce în ce mai tare. Mai trecu o oră şi Hans se uită din nou la sticla care-i atîrna pe-un şold. Era goală pe jumătate, dar tot era în ea mult mai mult decît trei picături. Se opri s-o deschidă din nou. Pe cînd făcea treaba asta, văzu ceva mişcînd pe că-

rare. Era un copil bălai care zăcea întins pe pietre, aproape fără viaţă, şi, din cînd în cînd, scoica cîte-un geamăt amarnic din pieptu-i mititel. Avea ochii închişi şi buzele arse de sete. Hans se uită la el înadins, bău şi trecu mai departe Un nor negru acoperi soarele şi umbre lungi ca nişte şerpi înconjurară munţii. Hans mergea voiniceşte mai departe. Soarele trecea spre asfinţit, dar nu se simţea nici urmă de răcoare. Aerul greu, ca de plumb, îl sufoca pe omul nostru, dar ţinta era aproape. Ridică ochii şi văzu cascada Rîului de Aur, care sărea jucăuşă din coasta muntelui. Nu era mai mult de-o aruncătură de băţ pînă la ea. Hans se opri o clipa să-şi mai tragă sufletul un pic şi sări opintindu-se ca să-şi atingă ţinta.

In clipa aceea auzi un ţipăt slab. întoarse capul şi văzu un bătrîn întins pe pietre. Ochii i se duseseră în fundul capului, iar pe faţa-i albă ca de mort era întipărită desperarea.

— Apă ! strigă el slab, întinzînd mîinile spre Hans. Apă ! Mor !

— N-am nici un strop, îi răspunse Hans. Da' tu ţi-ai trăit traiul. Ajungă-ţi !

Sări peste trupul lipsit de vlagă şi-o porni mai departe ca din puşcă. Un fulger albastru, de forma unei săbii, ţîşni dinspre răsărit. Brazdă cerul de trei ori şi-1 acoperi cu o umbră neagră de nepătruns. Soarele asfinţea, dispărînd în zări ca o minge de foc.

Lui-Hans îi pătrunse-n urechi mugetul Rîului de Aur, Apa trecea printr-o văgăună şi Hans era chiar pe marginea ei. Undele purtau splendoarea aprinsă a apusului de soare. Îşi scuturau crestele ca nişte limbi de foc şi-n spuma

lor se vedeau sclipiri roşii ca sîngele. Zgomotul venea din ce în ce mai tare, biciuind simţurile omului şi făcîndu-1 să-şi piardă minţile. Tremurînd, Hans luă sticla de la brîu şi-o aruncă în mijlocul şuvoiului. Cît ai bate din palme simţi ceva rece ca gheaţa străpungîndu-i trupul. Se clătină pe picioare, scoase un ţipăt şi căzu. Apele, cu vuietul lor, îi acoperiră ţipătul pentru vecie. Şi geamătul rîului se ridică sălbatic în noapte, în vreme ce valurile începură să spele *piatra neagră.*

Bietul Gluck, rămas singur acasă, aştepta cu-ngrijo-rare să se-ntoarcă Hans. Văzînd că fratesău nu mai vine odată înapoi, se sperie din caleafară şi se duse la închisoare să-i spună iui Schwartz ce se-ntîmplase. Pe Schwartz vestea asta îl gîdilă la urechi ca zornăitul banilor sau gîlgîitul vinului. îşi dădu cu presupusul că Hans s-a prefăcut într-o piatră neagră şi, prin urmare, tot aurul.avea să fie al lui şi numai al lui. Gluck, săracul, era tare amărît şi plînse toată noaptea <le ţi se rupea inima, nu alta. Cînd se sculă dimineaţa, n-avu ce pune în gură şi nici urmă de bani nu găsi prin casă. Văzînd aşa, se tocmi să muncească la un aurar. Şi munci cu-atîta hărnicie şi-aşa de bine, din zori şi pînă-n noapte, că nu trecu mult şi strînse bani destui ca să plătească amenda lui Schwartz. Dădu cît trebuie la închisoare şi-şi scoase fratele de-acolo. Schwartz nu-şi mai încăpea-n piele de bucurie şi zise că s-ar cam cuveni să pună mîna şi pe niscai aur din rîu. Şi Gluck se ruga de el să se ducă, da! pentru altceva : doar-doar o afla ce s-a ales de Hans.

Schwartz auzise el că Hans furase apa sfinţită şi-şi spu-se-n sinea lui că poate treaba asta nu e tocmai pe placul mititelului rege al Rrtritri de Aur. îşi puse deci în gînd s-o scoată altfel la capăt, mai bine decît frate-său. Zis şi făcut : mai luă nişte barţi de la Gluck şi se duse de-1 ispiti pe paznicul izvorului, care, cînd văzu bănetul, ii dădu apa curată ca lacrima. Acum Schwartz era cu inirna-mpăcaiâ că nu mersese cu furtişag ca frate-său. Se sculă dis-de-dimineaţă, pînă să se crape de ziuă, îşi puse pîine şi vin într-un coş, turnă apa sfinţită într-o sticlă şi-o pairii la drum spre inima munţilor. Ca şi Hans, tare se nud miră cînd dădu cu ochii de gheţar. Cînd veni vorba să-1 treacă, nu-i fu deloc uşor, deşi lăsase coşul cu merinde pe drum. Pe cer nu se vedea nici ,o scamă de nor, dar, cu toate astea, lumină nu prea era. O pîclă roşiatică acoperise, greoaie, cerul şi dealurile de primprejur păreau mohorîte şi ursuze. Cum urca el pe cărarea săpată în stînca abruptă, îl apucă o sete cumplită, ca şi pe frate-său. Duse sticla la gură. Atunci văzu" copilul, cu păr bălai care zăcea pe pietre. Bietul de el scîncea şi gemea după apă.

— Apă vrei ? zise Schwartz. Păi n-am nici pentru mine.

Şi trecu mai departe. Cum mei'gea el aşa, parcă văzu că

se-ntunecă soarele şi că dinspre apus se ridică nişte nori cît toate zilele şi negri ca tăciunele. Mai urcă preţ de vreun ceas şi din nou îl apucă setea. Tare-ar mai fi băut ceva ! Atunci zări bătrînul care zăcea întins pe potecă în faţa lui şi-1 auzi cum plînge după apă.

— Apă vrei ? zise Schwartz. Păi n-am nici pentru mine.

Şi-şi văzu de drum. Din nou i se păru că lumina slă

beşte şi, cînd se uită spre cer, ce să vadă ? O pîclă de cu-

a sîngelui acoperise soarele. Norii uriaşi şi negri se ridicaseră sus de tot şi marginile lor zdrenţuite se zbăteau în toate părţile ca valurile pe marea înfuriată. Umbrele lor lungi îi brăzdau cărarea.

După asta Schwartz mai urcă vreun ceas şi iar i se făcu sete. Cînd duse sticla la gură, i se păru că-1 zăreşte pe Hans întins la pămînt în faţa lui. Se uită mai bine şi văzu că arătarea întinde mîinile spre el şi-i cere apă printre suspine.

— Ha, ha, rînji Schwartz, aici erai ? Ehei, băiete dragă, mai ţii tu minte gratiile închisorii? Acu' vrei apă, nu-i aşa? Şi ce crezi, c-am adus-o pîn-aici ca să ţi-o dau ţie ? Pof-ta-n cui !

Şi făcu un pas mare să treacă peste Hans. Cînd trecea peste el, parcă văzu cum buzele i se strîmbă într-un rîn-jet zeflemitor. Mai merse un pic şi-ntoarse capul să se uite, dar arătarea dispăruse.

li cuprinse deodată groaza. De ce, nu ştia nici el. Dar setea de aur îl făcu să-şi învingă frica şi omul se năpusti înainte. Nori mari cît toate zilele şi negri ca tăciunele se ridicară la zenit şi din ei prinseră a ţîşni fulgere. în răstimpul dintre două răbufniri de fulgere, valurile întunericului parcă se ridicau şi pluteau peste tot cerul. Soarele apunea şi cerul se făcuse neted ca oglinda unui lac de sînge. Vîntul prinse să bată cumplit, sfîrtecînd norii purpurii şi împrăştiindu-i departe, în beznă. Schwartz ajunse la marginea văii pe unde curgea Rîul de Aur. Valurile erau negre ca norii ce prevestesc furtuna, dar spuma de pe crestele lor era roşie ca focul. Schwartz aruncă sticla în rîu şi-atunci mugetul apei de pe fundul văii se contopi

cu bubuitul de tunet venit din cer. Pe dată fulgerul ii orbi cu lumina lui, pămîntul se căscă dedesubt şi-1 înghiţi, iar apele îi înăbuşiră strigătul cu vuietul lor. Geamătul inului se ridică sfîşietor în noapte, căci apa trecea acum peste *cele două pietre negre.*

Schwartz nu mai venea şi Gluck era tare mîhnit din pricina asta. Nu ştia ce să facă, pe ce cale s-o apuce. Bani n-avea defel, aşa că nu-i rămînea decît să se tocmească din nou la aurar. Stăpînul îl punea la/muncă grea, da' de plătit, nu-i plătea mai nimic. După o lună sau două Gluck, sleit de puteri, se hotărî să-şi încerce şi el norocul la izvorul Rîului de Aur. '

„Regele-ăla mititel părea tare cumsecade, îşi zise Gluck în gînd. N-o să mă preschimbe el în vreo piatră din alea negre."

Se duse la izvor, îl rugă pe paznic să-i dea apă din cea limpede şi acesta îi împlini pe dată rugămintea. Apoi Gluck luă un coş cu nişte pîine şi-o sticlă cu apă şi, cum se crăpă de ziuă, porni întins spre creierul munţilor.

Şi pe Hans şi pe Schwartz gheţarul îi pusese la grea-n-cercare ; îi storsese de puteri, ce mai încolo-ncoace. Pentru Gluck însă încercarea fusese de-o sută de ori mai grea, fiindcă el nici voinic nu era şi nici munţii nu-i bătuse atîta în lung şi-n lat, cum făcuseră fraţii lui. De cîteva ori căzu şi se lovi rău de tot, îşi pierdu coşul cu pîine şi, de cîte ori auzea zgomotul ăla ciudat care venea de sub gheaţă, inima i se făcea cît un purice. Cînd ajunse de cealaltă parte a gheţarului, se culcă pe iarbă şi stătu multă vreme-ntins ca să-şi recapete puterile. Pe urmă se puse

pe urcat tocmai clnd era soarele mai fierbinte. După o oră de urcuş, simţi că-i ia foc gîtlejul de sete. Era cît pe-aici să bea, ca şi fraţii lui, cînd văzu pe cărare un bătrîn care venea spre el. Se sprijinea-n toiag bietul om, c-abia se mai ţinea pe picioare.

— Fiule, zise bătrînul, sînt mort de sete. Dă-mi şi mie puţină apă.

Cînd îl văzu aşa palid şi vlăguit, Gluck îi dădu sticla eu apă.

— Rogu-te numai, moşule, să n-o bei pe toata, spuse băiatul.

Dar bătrînul bău pînă se satură şi-i dădu înapoi sticla goală, pe trei sferturi. După asta îi ură drum bun şi Gluck o porni vesel mai departe. Şi, zău, parcă-i era măi uşor acum. Apărură două-trei firicele de iarbă, iar ciţiva cosaşi începură să ţîrîie primprejur. Băiatul n-auzise-n viaţa lui un ţîrîit aşa de vesel.

Mai merse preţ de vreun ceas şi după asta i se făcu o sete de nu mai putea să-ndure. Da' cînd puse rriîna pe sticlă, dădu cu ochii de-un copilaş care zăcea la'marginea drumului. Năpîrstocul gîfîia şi plângea după apă de ţi se rupea inima. Gluck se luptă cu el însuşi şi se ;hotărî sa mai rabde un pic de sete. Puse sticla la guriţa copilului şi ţfncul bău, lăsînd numai cîteva picături. După asta năpîrstocul îi zîmbi, se sculă în picioare şi-o porni în.fugă la vale. Gluck se uită după.el,pînă ce copilul se făcu mic cît un bob de linte, pe urmă se-rttoarse şi-o pomi din nou la deal. Şi ce să vezi ! Pe stîncile golaşe începură:să crească tot felul de'flori minunate şi-un muşchi verde şi strălucitor, presărat cu'flori *ea* nişte steluţe trandafirii, cu clopo-

ţei gingaşi de genţiană, mai albaştri decît cerul cel mai senin din lume, şi cu crini albi ca laptele. Fluturi de culoarea sîngelui şi-a liliacului zburau în toate părţile, iar cerul trimitea pe pămînt o lumină atît de curată, că pe Gluck îl cuprinse o fericire cum nu mai simţise niciodată pîn-atunci.

Dar după ce urcă încă vreun ceas, setea începu să-1 chinuie din nou. Se uită la sticlă şi văzu că nu mai rămăseseră decît cinci sau şase picături. îşi dădu seama că n-are de .unde să mai bea. Şi pe cînd îşi atîrna iar sticla la brîu, văzu pe pietre un căţeluş cu limba scoasă de-un cot, care trăgea să moară. Aşa-1 văzuse şi Hans în ziua cînd urcase spre izvorul Rîului de Aur. Gluck stătu pe loc să se uite la el şi pe urmă îşi îndreptă privirile spre Rîul de Aur. Nu era mult pîn-acolo. îi veniră-n minte vorbele piticului că „cine-a dat greş o dată n-o să reuşească a doua oară". Vru să treacă mai departe şi să-şi vadă de drum, dar căţelul schelălăi.atît de amarnic că Gluck se opri din nou.

„Bietu' de el. îşi spuse Gluck, dacă nu-1 ajut acuma, o să-şi dea duhu' pînă mâ-ntorc eu."

După asta se uită tot mai atent la el şi văzu că amărî-tul ăla îl priveşte cu atîta jale că făcea şi pietrele să plîngă.

„Da' mai dă-1 încolo de rege, cu aurul lui cu tot !" zise Gluck văzând cît sufere bietul cîine.

Destupă sticla şi-i turnă pe gît ultimele picături. Cît ai bate din palme, dinele sări în picioare şi se ridică pe labele dinapoi. îi dispăru coada şi urechile i se făcură lungi, lungi de tot, croite parcă din mătase aurie. Nasul se făcu roşu. ca o sfeclă, ochii începură să clipească repede de tot.şi pînă să se dezmeticeascji băiatul^,clinele, ia-i de

unde nu-i. Şi iată că-n faţa lui Giuck apăru vechea lui cunoştinţă, regele Rîului de Aur.

— Mulţam, zise înălţimea sa, da' nu te speria că toate-s aşa cum trebuie.

Gluck o cam băgase pe mîneoă, fiindcă ştia el ce spusese mai 'nainte despre rege şi aurul lui. Aşa că rămase' cu gura căscată cînd auzi ce răspuns îi dă Luminăţia .sa.

— De ce n-ai venit mai repede? se răţoi la el piticul. Mi i-ai trimis pe neisprăviţii ăia, ca să-mi dai de lucru. Să am pe cine preface-n pietre, nu? Şi încă ce pietre !

— Vai de mine şi de mine! făcu Gluck. Aşa de nemilos aţi fost ?

— Nemilos ! zise piticul. Mi-au turnat apă sptircată-n rîu. Cum era să-ngădui una ca asta ?

. ■— Da', domnule — vreau să spun, Majestate — bag mîna-n foc c-au luat apa din izvorul ca lamura.

— Or fi luat-o, nu zic nu, răspunse piticul, dar (şi cu fiecare vorbă, uitătura-i era tot mai cruntă) apa pe care n-o dai bolnavilor sau celor pe patul de moarte cînd ţi-o cer ei e spurcată, oricît ar fi fost ea de binecuvîntată.

Şi zicînd vorbele astea, piticul se-aplecă şi ^culese un crin care creştea la picioarele lui. Pe petalelc-i albe er-au trei picături de rouă, curate ca lacrima. Piticul le scutură în sticla din mina lui Gluck.

-— Ai'uncă-le-n rîu, îi porunci el, şi coboară în Valea Comorilor pe partea cealaltă a muntelui. Drum bun !

Pe cînd vorbea el aşa, silueta piticului începu să-şi piai'dă conturul. Culorile jucăuşe de pe mantie se preschimbară într-o ceaţă cu sclipiri de rouă. O clipită regele stătu învăluit în ele, ca într-un curcubeu uriaş. Pe urmă

culorile păliră, ceaţa se risipi în aer .şi înălţimea sa dispăru ca luat de vînt.

Gluck urcă pînă la marginea văgăunii prin care curgea Rîul de Aur. Apa lui era-limpede ca cristalul şi la fel de strălucitoare precum soarele. Cînd aruncă în rîu cele trei picături de rouă, pe locul unde căzură se căscă un vîrtej mititel şi rotund, în care apele intrară gîlgîind melodios. Gluck se uită o vreme tare dezamăgit. Nu numai că rîul nu se preschimbase-n aur, da' şi rămăsese aproape fără apă. Totuşi băiatul ascultă de sfatul prietenului său şi-o porni pe cealaltă parte a muntelui, spre Valea Comorilor. Şi mergînd el aşa, i se păru c-aude cum îşi face apa drum pe sub pămînt. Cînd îi apăru Valea Comorilor în faţa ochilor, ce să vadă ! Un rîu, aidoma Rîului de Aur, izvora dintr-o crăpătură în stîncă şi curgea, în nenumărate rîuleţe, printre movilele de nisip roşu şi uscat. Sub ochii lui Gluck iarba crudă răsărea pe lîngă rîuleţe şi plantele se înălţau din pămîntul mustind de apă. Pe malul rîului, florile gingaşe îşi deschideau una după alta cupele înmiresmate, precum răsar stelele cînd amurgul se-nteţeşte. Tufele de mirt şi cîrceii de viţă de vie creşteau şi brăzdau valea cu umbrele lorprelungi.

Şi aşa Valea Comorilor s-a preschimbat din nou într-o grădină. Toată avuţia, pierdută cîndva de răutatea şi cruzimea celor doi fraţi, a fost recîştigată prin iubirea inimii lui Gluck. El a trăit mai departe în valea de care v-am spus şi pe săraci nu i-a mai izgonit nimeni de la uşa lui. Hambarele i s-au umplut cu grîu şi casa cu comori. Pentru el, şi numai pentru el, aşa cum promisese piticul, **rîul s-a** făcut un rîu de aur. Chiar şi-n ziua de azi localnicii

arată locul unde-au căzut cele trei picături de rouă şi urmăresc drumul Rîului de Aur pe sub. pămînt pînă cînd apare în Valea Comorilor. Şi în vîrful cascadei pe care-o face Rîul de Aur se mai văd două pietre negre, în jurul cărora apa se tînguie jalnic la fiecare scăpătat de soare. Oamenii de prin partea locului le spun încă *Fraţii Negri.*

/

POVESTE POPULARA A ESCHIMOŞILOR repovestită de GEORGE BULIC

Povestea celor şapte fraţi eschimoşi

OPT FRAŢI ESCHIMOŞI locuiau pe o insulă în ţinuturile lor nordice, unde e veşnic zăpadă şi frig. Şase dintre ei se duceau cu caiacul pe mare. să vîneze balene pentru hrană. Ceilalţi doi, tratele cel mai mare şi mezinul nu plecau niciodată la vînătoare. Cei mai mare *nu* mergea, fiindcă era atît de mătăhălos. încît nu încăpea în nici un fel de barcă. Chiar dacă ar fi îacăput. sub greutatea lui, barca s-ar fi cufundat. Dair vina şi el diferite animale în tundra de pe insula în care locuiau Mezinul nu vina, pentru că eră prea mic ţi lipsit de putere. Voia însă să vîrieze şi el. Intr-o zi, uitindu-se cu cită veselie cei şase fraţi se pregătesc de vînătoare. n-a mai putut să rabde. Ş-a dus la fratele mai mare rugindu-1 să-1 lase şi pe el să plece.

— Bine, pleacă: a zis fratele mai mare, după ce a privit cu multă atenţie cerui şi s-a convins că e senin în toate părţile.

Aşa. mezinul. împreună cu ceilalţi şase fraţi, a plecat şşu caiacul pe mare să vîneze balene pentru hrană. Cerul era limpede, timp tocmai potrivit pentru vînătoare. Balenele apăreau pe neaşteptate, dar se cufundau îndată ce

unui dintre fraţi arunca harponul să le prindă. Apoi, balenele iarăşi apăreau şi iarăşi se cufundau. Şi aşa mereu Cei şapte fraţi se îndepărtară atît de mult de ţărm, încît, cînd se uitară în urmă, nu mai văzură deloc insula **lor,.** Speriat, unul dintre fraţi strigă :

••— Sînt de părere să ne întoarcem ! Dar repede, repede «la uitaţi-vă : vin nişte nori albi şi grei, aducători de zăpadă.

— Să ştiţi că dau buzna încoace blocurile de gheaţa» scăpate din Strîmtoarea Bering. Hai, să mergem acasă!

Nu mai avură timp să încarce balena pe care tocmai **o** prinseseră. Tăiară doar partea cea mai cărnoasă, de la piept, Şi, aşezînd-o în caiac, porniră înapoi spre'mal. Vîntul bătea din ce în ce mai tare. Totuşi, cei şapte fraţi izbutiră să se apropie de insula lor, unde îl şi zăriră pe fratele cel mai mare, aşteptîndu-i nerăbdător pe mal. Dar vîntul se înverşuna dintr-o dată şi-i azvîrli în largul mării.

După trei zile şi trei nopţi de groază şi de zbucium, vînătorii de balene nu mai ştiau unde se află şi scrutau de jur împrejur întinderea nesfîrşită a mării.

-- Staţi, nu mai vîsliţi ! zise deodată fratele cel mal mic. Uite, colo, la dreapta, se zăreşte ceva. Pare să fie o insulă.

— E o insulă ! Sigur dă da ! întăriră pe rînd ceilalţi fraţi şi începură să vîslească vîrtos, îndreptind caiacul într-acolo.

Cînd ajunseră în dreptul insulei, unul dintre fraţi căzu pe gînduri şi spuse cu voce scăzută :

'' — Ar fi bine ca insula asia să fie pustie. Altminteri; cine ştie ce se poate întîmpla. Locuitorii ar putea să creadă că am venit să-i prădăm.

■*». Eu zic, grăi misterios fratele cel mai mic, să ne ascundem pînă vedem ce şi cum o să fie.

— Du-te pe mal, porunci fratele cel mai mare dintre ei. Piteşte-te acolo pe undeva şi vezi dacă sînt niscaiva oameni prin apropiere.

Fratele.cel mai mic se piti atît de bine, încît nici chiar fraţii săi nu-1 mai zăreau. După un timp, se întoarse gt~. fiind şi le spuse în şoaptă, celorlalţi :

— Nu-i nimeni în apropiere şi am dat de-o peşteră. E goală şi mare. încăpem cu toţii in ea. Ba, putem să vîrîra înăuntru chiar şi caiacul.

■— Hm, asta n-ar fi rău, zise fratele mat mare. Am putea să ne odihnim niţef acolo.

Cei şapte fraţi vînători de balene, silindu-se să facă cît mai puţin zgomot,' traseră caiacul pe mal şi-1 vîrîră îa peştera goală. Apoi se adăpostiră şi ei. Cu toate că li se închideau ochii de oboseală, stăteau tot timpul încordaţi. Dar cînd se lăsă noaptea, somnul îi birui pe toţi.

A doua zi dimineaţa, pitiţi la gura peşterii, văzură ura bătrîn, încptoşmănat într-un cojoc, trecînd pe o cărare dia apropiere. Apoi, mai tîrziu, apărură şi alţi oameni.

Vînătorii de balene, ajunşi pe insula necunoscută, ho-tărîră să stea, deocamdată, ascunşi şi se retraseră în adîn-cuî peşterii. Cerul se întunecă iarăşi. Se vestea din nou furtună. Bucata aceea de carne de balenă se micşora =me- -reu şi, dup'ă o săptămînâ, fraţii se treziră că n-a,mai ră~< mas nici măcar o fărîmă de carne. Foamea le scurma mă-f

runtaiele. Se uitau îngrijoraţi unul la altul. Fratele cel mai mic plîngea şi cerea de mîncare tot timpul. Fratele cel mai mare chibzui îndelung, şi, în cele din urmă, hotărî să dea faţă cu oamenii de pe insulă.

— N-avem altceva mai bun de făcut! le spuse el celor lalţi fraţi. Altminteri, pierim cu toţii de foame. Timpul, vedeţi şi voi, nu se îndreaptă. Dimpotrivă, se înrăutăţeşte de la o zi la alta.

A doua zi dis-de-dimnieaţa ieşiră din peşteră. Ca de obicei, apăru curînd cel dintîi, bătrînul încotoşmănat în cojoc. Fratele cel mai mare îi dădu bineţe şi-i spuse :

— Sîntem şapte fraţi vînători de balene. O furtună nă prasnică ne-a adus, fără voia rioastr.ă. pe această insulă. Am vrea să ne întoarcem acasă, dar timpul ăsta nepriel nic nu ne lasă. Apoi nu mai avem nici c fărâmiţară de mîn care. Ce sfat ne dai ?

Bătrînul, ca şi cînd s-ar fi temut să stea de vorbă, îşi continuă drumul şi zise, mergînd grăbit :

— Sînteţi într-o primejdie mare. Ascundeţi-vă bine în peşteră ! La noapte viu la voi. Aşteptaţi-mâ !

Cînd se lăsă noaptea, bătrînul intră în peşteră. Le aduse de mîncare. îi lăsă mai întîi să-şi potolească foamea. Vorbi apoi cu voce scăzută, ca şi cînd s-ar fi temut să nu-1 audă cineva.

— Stăpînul insulei noastre e un om rău şi duşmănos, îndată ce-i căşună ceva îi ucide pe toţi care sînt mai fru moşi, mai voinici şi mai isteţi decît el. De aceea vă ascund în bordeiul meu, pînâ cînd se va îndrepta timpul şi veţi putea pleca acasă.

Cei şapte fraţi vînători de balene se aciuirâ în bordeiul bătrînulut, unde aveau şi raîncare, şi culcuş, şi linişte. Zilele treceau. Starea timpului se îmbunătăţea, încetul cu'încetul. în sufletul lor se înfiripa nădejdea că în curînd se vor întoarce acasă. Ziua dormeau ascunşi în cotloanele bordeiului, iar noaptea ieşeau afară, să tragă o gură de aer proaspăt. Adesea, tăifăsuind în şoaptă, rămîneau afară *ăs* la lăsarea nopţii pînă la crăpatul zorilor.

Intîrziind prea mult afară, fratele mai mare zări. intr-o zi dis-de-dimineaţă, o femeie» pe o cărare lăturalnică. Se repezi numaidecît înăuntru, dar, prea tîrziu. Hîrca îl văzuse şi, trecînd pe acolo, se uită pe furiş pe fereastra bordeiului.

Cei şapte fraţi nici nu se dezmeticiră bine, vorbind despre această întîmplare, şi, cînd colo, un vlăjgan intră val-vîrtej înăuntru şi porunci cu voce aspră şi tăioasă :

— Mergeţi cu mine ! Stăpînul nostru vă pofteşte
la dans.

Fraţii vînători de balene se uitară speriaţi unul la altul şi, fără să spună un singur cuvînt, porniră spre bordeiul, stăpînului.

Bordeiul stăpînului era mare şi arătos, cu o prăjină
lungă, înfiptă în mijlocul acoperişului. înăuntru se afla
o încăpere spaţioasă, dreptunghiulară. în fiecare ungher,
ardea cîte un opaiţ. De jur împrejur se aflau bănci de lut,
iar stîlpuî din mijlocul încăperii era stropit cu sînge.
,

— Şedeţi ! porunci stăpînul insulei.

Cei şapte fraţi se aşezară sfioşi unul Ungă altul. Cînd îl văzu^pe^mezin speriat şi cu ochii înecaţi în lacrimi, fratele mai mare îl luă în braţe, mîrigîindu-i obrajii. La Un semn al stăpînului insulei, oamenii înghesuiţi pe băncile

'de lut începură să cînte o melodie de dans. Suiîzînd răutăcios, stăpînul arătă cu degetul spre fratele de la capătul fîndului :

— Ridică-te ! Vreau să dansez cu tine.

Dansară cîtva timp, apoi opaiţele din unghere se stinseră dintr-o dată. Se auzi numaidecît o zdruncinătură şi un geamăt scurt şi înăbuşit. Opaiţele se reaprinseră cît ai clipi din ochi. îngroziţi, fraţii vînători de balene îl văzură pe fratele lor mort pe podea.

— Ajunge pentru astăzi ! spuse îngîmfat stăpînul
insulei.

Oamenii, care cîntaseră melodia dansului, se ridicară de pe băncile de lut şi ieşiră afară.

— Voi rămîneţi aici ! le porunci stăpînul insulei vînă-
torilor de balne, arătîndu-le uşa pivniţei.

A doua zi, seara, se adunară din,nou oamenii care ftiau să cînte melodii de dans. Vînătorii de balene se aşe-ftară iarăşi, unul lîngă altul, pe băncile de lut.

— Ridică-te ! In seara asta vreau să dansez cu tine,
Eise stăpînul insulei, încruntat, arătînd spre fratele de la
papătul rîndului.

Cînd începură să danseze, opaiţele se stinseră iarăşi feintr-o dată. Dar nu se mai auzi din întuneric nici o zdruncinătură şi nici un fel de geamăt. Cînd opaiţele se reaprinseră, vînătorii de balene rămaseră uluiţi, nevenindu-Ie să creadă. Fratele lor era viu, ţinîndu-se cu mîinile de stîlpul pstropit cu sînge.

— Ajunge pentru azi ! spuse furios stăpînul insulei^
privindu-1 încruntat. Mîine seară dansăm alt dans *[*

&c2

Oamenii de pe băncile de lut se ridicară în picioare, speriaţi, şi, ca şi cînd i-ar fi pîndit o mare primejdie, se bulucirăspre ieşire.

Vînătorii de balene aii intrat grăbiţi în pivniţă. Fratele scăpat cu viaţă oftă lung, apoi spuse cu voce abătută :

— Cînd s-au stins opaiţele, stăpînul insulei s-a repezit fulgerător la mine. Dar, nu mai ştiu,nici eu cum, am izbutit să mă prind cu mîinile de stîlpul din mijlocul încăperii. Eh, acum am scăpat, dar mîine seară, cine ştie ce mă aşteaptă !

Cu toţii amuţiră şi căzură pe gînduri. "Toată noaptea au rămas aşa. Fiecare îşi bătea capul ce şi cum să facă să scape de pacostea care a dat peste ei.

în acest timp, fratele cel mai mare, vlăjganul, rămas singur pe acasă, nici nu bea, nici nu mînca. Umbla ca un năuc de la un capăt la altul alinsutei. îşi ducea palma streaşină la ochi şi privea lung în zare, să vadă dacă nu cumva vin fraţii săi. Era morocănos şi furios. Izbea cu piciorul în tot ce-i ieşea în cale. Într-o zi o vulpe se proţăpi în faţa lui, dojenindu-1 :

j — Omoară ! Omoară tot ! De ce te opreşti ? Ce-ţi pasă ţie de fraţii tăi !

— Ce-i cu fraţii mei ?

— Hehe, zise vulpea. Fraţii tăi se găsesc în primejdie de moarte.

•— Spune-mi, te rog, ce ştii despre ei ! ?

— Iţi spun tot ce.ştiu, zise vulpea şi-i povesti tot necazul fraţilor săi, duşi de o furtună năprasnică pe o insulă necunoscută. Du-te numaidecît acolo şi ajută-ţi fraţii !

— Dar cum să mă duc cît mai repede ?

— Ia o pereche de schiuri din os de balenă. Leagă-le bine de tălpi şi ia-ţi avînt puternic, ca să aluneci cu iuţeală pe suprafaţa apei. Ajuns pe insulă, caută-1 mai întîi pe bătrînul, care i-a ascuns şi a vrut să-i scape de pacoste. E în cel dintîi bordei pe care-1 întâlneşti în cale.

— Bine, mulţumesc ! spuse grăbit.

Fratele cel mai mare, îndată ce atinse suprafaţa apei, alunecă pe valurile mării cu o iuţeală ameţitoare. Spre seară, sosi ca o furtună pe malul insulei necunoscute.

— Ajută-mă să-mi scap fraţii ! zise grăbit către bătrîn.

— Să mergem cît mai repede ! în curînd începa spectacolul.

Cînd ajunseră, bătrînul spuse în şoaptă :

— Stai aici niţel. Mâ duc să mă uit pe furiş înăuntru.
Mă întorc îndată.

Fratele cel mai mare n-a putut să stea liniştit şi se trase lîngă fereastră. Mezinul îl zări şi tresări. Faţa lui se învioră într-o clipa. îl înghionti pe fratele care-1 ţinea în braţe şi arătă spre fereastră. Fratele se ridică repede în picioare şi se repezi în mijlocul încăperii, strigînd, din toate puterile :

— Eh, stăpîne, în seara asta vom dansa alt dans !

Stăpînul insulei se încruntă şi se apropie de el furios.

In clipa aceea însă uşa bordeiului, izbită puternic, se deschise fulgerător şi apăru fratele cel mai mare al vinătorului de balena

— Ei, de ce aţi amuţit, de ce nu cîntaţi ? se adresă el oamenilor înşiraţi pe băncile de lut de jur împrejurul încă perii. Cîntaţi, ce mai aşteptaţi 1 ? porunci uriaşul nostru.

Cînd oamenii înşiraţi pe băncile de lut începură să cînte fratele cel mai mare se apropie de stăpînul insulei :

— Ei, stăpîne, iată am venit şi eu să dansăm împreună!

Stăpînul insulei se dădu înspăimîntat înapoi, dar fratele cel mai mare al vânătorilor, de balene îl apucă de umeri şi-1 izbi de cîteva ori de stîlpul plin de sînge din mijlocul încăperii. îl trînti apoi atît de puternic la pămînt, încît nu se mai sculă de jos,

Cînd îl văzu pe stăpînul insulei mort, bătrînul, încotoş-mănat în cojoc, ocrotitorul fraţilor vînători de balne, ieşi grăbit din bordei şi strigă în gura mare :

— Oameni buni, stăpînul insulei a'fost răpus ! De-acum înainte, tineri şi bătrîni, vom trăi omeneşte în linişte şi pace.

Cînd timpul s-a îndreptat de-a binelea, fraţii vînători de balene s-au întors pe insula lor,

POVESTE POPULARA
FRANCEZA repovestită de
GEORGE BULIC

Frumoasa din pădurea adormită

ClNB S-A NASQTJT PRINŢESA, despre care va fi vorba,în acest basm, tatăl ei, împăratul, stăpînul împărăţiei de la miazăzi, era tare fericit. Dăduse porunci să se ţină mari serbări în toată ţara, cu cîntece' şi jocuri şi cu mese îmbelşugate, la care fuseseră invitaţi toţi supuşii săi. La curtea împărătească, fuseseră invitaţi la ospăţ o mulţime de împăraţi şi de împărătese, prinţi şi prinţese din toate colţurile lumii. Bineînţeles; fuseseră invitate şi toate cele şapte zîne (cîte erau în ţară), pentru ca, după obiceiul de pe atunci, s-o dăruiască pe nou-născuta cu cîte o însuşire, care s-o facă fericită.

Bar, cînd toţi invitaţii se aşezară la masă, în sală intră şi o zîrtă bătrînă, care nu fusese invitată, fiindcă, cu cincizeci şi ceva de ani în urmă, **a** fost pedepsită şi închisă într-un castel, din care n-a mai ieşit niciodată, astfel încît toată lumea **o credea** moartă. Cînd o văzu intrînd în sală, **împăratul dădu poruncă să i se aducă** numaidecît farfurie, **lingură, furculiţă şi cuţit. O cutie de aur** însă n-avea de unde **să-i dea, fiindcă avea** numai şapte cutii, pentru şapte zîne. Zîna bătrînă, crezînd că împăratul o dispreţuieşte,

începu să bodogănească. O zînă tînără, care şedea alaiuri de ea, o auzi amenin ţînd. Temîndu-se să nu-i prorocească vreo nenorocire prinţesei, tînăra zînă, îndată ce începu prorocirea, se "sculă de la masă şi_,se ascunse după perdele, pentru ca să fie cea din urmă la dăruirea însuşirilor şi să împiedice astfel răul pe care bătrîna i l-ar putea aduce.

Zînele începură s-o dăruiască cu însuşiri pe mica prinţesă. Cea mai tînără dintre zîne îi ură să fie cea mai frumoasă făptură din lume. A doua zînă îi dori să fie foarte isteaţă ; a treia să fie prietenoasă cu fiecare ; a patra, să ştie să danseze minunat ; a cincea să ştie să cînte uimitor de frumos, ca o privighetoare ; a şasea să ştie să cînte la , orice instrument. Cînd ajunse la rînd, zîna bătrână, clăti-nînd din cap, îi dori micii prinţese să se împungă cu acul la deget cînd brodează şi să moară din pricina asta.

Cînd auziră asemenea vorbe, cei prezenţi la ospăţ începură să tremure de mînie, iar unele femei, mai slabe de înger, să plîngă în hohote.

— Liniştiţi-vă ! le spuse ieşind de după perdele zîna tînără. Apoi hărăzi împăratului şi împărătesei : Fiica măriei voastre nu va muri din pricina asta. E adevărat, eu n-am putere s-o scap de tot ce i-a prescris zîna bătrînă. Prinţesa se va împunge, într-adevăr, cu un ac cînd va broda. Dar nu va muri, ci va cădea într-un somn adînc.

încercînd să împiedice orice nenorocire, împăratul dădu porunci aspr'e ca să fie pedepsită orice femeie din cuprinsul împărăţiei sale, care se încumetă să brodeze, ori să ţină un ac de broderie în casă.

După vreo cincisprezece-şaisprezece ani, împăratul şi împărăteasa s-au dus într-o zi la plimbare, departe de pa-

lat. Rămasă singură, mica prinţesă, vioaie şi neastîmpă-rată cum era, se urcă pe acoperişul palatului. Zări de acolo o femeie care broda, neştiind nimic despre poruncile aspre ale împăratului, cu privire la interzicerea broderiei pe tot cuprinsul ţării

Prinţesa coborî de pe acoperiş şi o luă la fugă spre ea. Cînd o văzu în faţa ei, femeia tresări. După veşminte şi după felul de a vorbi şi de a se comporta, se vedea că e din neam mare, dar nu ştia cine este.

— Ce faci, mătuşă ? o întrebă prinţesa, venind mai aproape.

— Iată, brodez, fiica mea.

— Ah, ce trandafiri minunaţi coşi pe pinza asta albă ! Aşa ceva n-am mai văzut.

— Deh, zise femeia, cos şi eu s-o dau zestre nepoatei mele care se va mărita curînd.

i— Dă-mi să încerc şi eu să cos !

Femeia îi întinse broderia. Prinţesa o luă în mînă, dar se împunse numaidecît cu acul în deget. Dintr-o dată, se simţi toropită de somn şi leşină,

Femeia se sperie şi strigă înspăimîntată :

— Ajutooor!

Cît ai bate din palme, toţi oamenii din palat şi din jurul palatului năvăliră din toate părţile. O stropiră pe faţă cu apă ; îi descheiară hainele şi-i frecară tîmplele cu o apă plăcut mirositoare, dar prinţesa nu-şi reveni.

Cînd sosiră acasă, împăratul şi împărăteasa se îngroziră şi se tînguiră amarnic. Revenindu-şi puţin. împăratul porunci ca prinţesa să fie dusă în cea mai frumoasă odaie a palatului. O aşezară acolo în pat. Prinţesa ţinea ochii

închişi, dar respira uşor, semn. că nu era moartă. împăratul dădu porunci să fie vegheată să doarmă. înţelesese vorbele zînei, atunci cînd s-au rostit prorocirile.

Zîna cea bună fu înştiinţată despre cele petrecute. Sosi numaidecît într-o trăsură trasă de doi cai sprinteni. Dar, cum nu putea să prevadă ce se va întîmpla mai departe, zîna se gîndi că prinţesa va fi foarte mirată cînd se va trezi, văzîndu-se singură în sala mare şi tristă a palatului. Şi, iată ce făcu zîna tînără şi cu suflet bun : atinse cu un beţişor pe toţi cei care se aflau în palat şi în jurul lui, bineînţeles, în afară de împărat şi de împărătească. Cum îi atinse cu beţişorul, toţi lacheii, guvernantele, străjerii, bucătarii şi toate slugile căzură dintr-o dată într-un somn, din care se vor trezi abia în clipa cînd prinţesa îşi va reveni. Chiar şi grătarele, aşezate la foc, adormiră îndată. Tot aşa, se stinse numaidecît şi focul din cămin.

împăratul dădu porunci ca nimeni să nu se încumete să se apropie de odaia în care dormea prinţesa. La urma - urmei, nici nu era nevoie de acest ordin, căci îndată începură să apară în jurul palatului o mulţime de copaci şi o desime de tufişuri încît nimeni nu putea să treacă pe acolo. Se vedeau numai turlele înalte ale palatului.

Aşa a trecut un an, aşa au trecut doi ani, aşa au trecut aproape o sută de ani. împăratul şi împărăteasa muriseră de mult cu dorul prinţesei adormite, care nu se mai trezea din somn.

S-a urcat pe tron un alt împărat, care a înălţat un nou castel, pentru că în cel vechi nu putea să pătrundă nicidecum.

într-o zi fiul acestui împărat, dueîndu-se la vînătoare şi trecînd pe acolo, îl întrebă pe un ţăran întîlnit în cale :

— Spune-mi, te rog, ce sînt turlele acelea, care se zăresc deasupra acestei păduri mari ?

.

— Ehe, făcu ţăranul, scărpinîndu-se în cap, parcă pentru a-şi aduce aminte mai bine. Măria ta, se zice că în această pădure uriaşă, în care-nu poate nimeni să pătrundă, se află un palat împărătesc. în palat, cică, s-ar afla o prinţesă adormită. Doarme de aproape o sută de ani. Era frumoasă, cea mai frumoasă prinţesă din lume.

Ambiţios cum era, fiul împăratului hotărî să intre în pădure. îndată ce păşi, copacii înalţi şi tufişurile dese începură să se dea deoparte. Prinţul se îndreptă grăbit spre un castel de la capătul unei alei largi. Rămase mirat cînd văzu că nici unul din oamenii care-1 însoţeau nu-1 urmară. Nu ştia că, îndată ce trecea, copacii şi tufişurile reveneau la-loc şi opreau orice pătrundere în pădure. Totuşi, fiul de împărat îşi continuă drumul. Intră într-o curte şi dădu acolo de o privelişte care-1 înspăimîntă. în curte stăteau întinse trupuri de oameni care păreau morţi. După feţele lor uşor îmbujorate, prinţul s-a convins însă că oamenii aceia doar dormeau. Intră apoi într-o altă curte mare, pardosită cu marmură, şi urcă nişte trepte. La capătul treptelor era o uşă. Deschizînd-o, fiul de împărat păşi încej; şi se trezi într-o sală uriaşă, în care străjerii palatului, aşezaţi în rînd, pufăiau şi horcăiau, dormind cu toţii. într-o sală, femeile de la palat, şezînd în fotolii, ori, pur şi simplu, întinse pe jos, de asemenea dormeau. în cele din urmă, intrînd într-un salon, prinţul descoperi cea mat frumoasă privelişte : într-un pat de aur dormea o fată,

cam de cincisprezece-şaisprezece ani, de o frumuseţe rară.' încîntat din cale-afară de frumuseţea nemaipomenită a fetei, prinţul se apropie de patul ei şi căzu în genunchi. Atunci, încetînd toate farmecele, prinţesa adormită se trezi din somn.

— O, prinţul meu, cît de mult te-am aşteptat !

Se îmbrăţişară şi porniră agale prin tot palatul. Pe unde treceau, oamenii de la palat se trezeau pe rînd. începu forfota în tot palatul. O curteană, care era grozav de flă-mîndă, se apropie de prinţ şi de prinţesă, spunîndu-le că masa e pregătită. Prinţesa era îmbrăcată frumos, dar prinţul îi spuse, rîzînd, că astfel de veşminte s-au purtat acum o sută de ani. O încredinţa însă că e nespus de frumoasă, chiar şi-n veşmintele acelea, ieşite de mult, de foarte mult timp din modă.

Se aşezară apoi la masa pe care se aflau tot felul de bucate şi sticle cu vin aduse din cele mai renumite podgorii ale ţării. In timpul mesei răsunau violinele şi flautele. Erau cîntece frumoase, dar de mult uitate, pentru că de o sută de ani nu le mai cîntase nimeni.

Prinţul şi prinţesa s-au cununat a doua zi. Petrecere mare a fost nu numai în palatul domnesc, ci şi în toată ţara.

Nobilul şi ţăranul

DE MULT DE TOT, pe vîrful unui deal, se ridica un castel cu şaptesprezece turnuri, cu creneluri şi cu ferestre atît de mici, de ai fi crezut că lumina nu pătrunde nici-odată-n sălile lui.

în vale însă, la poalele dealului, se odihnea ca-ntr-un culcuş o căsuţă sărăcăcioasă, în care locuia un biet ţăran, rob pe moşia nobilului

Nobilul avea atîta avere, de n-o putea nici el socoti şi nici un copil; ţăranul avea doisprezece copii şi nici un fir de avere. Doisprezece copii sînt o mare bucurie la casa omului, dar şi o grijă cel puţin tot atît de mare pentru cel sărac. De aceea, în casa lui nu găseai nici fotolii luxoase, nici sfeşnice de aur, nici mătăsuri ca la castel. Era atîta sărăcie, că, de-ai fi prins mîţa de coadă şi-ai fi învîrtit-o prin casă, n-avea de ce se agăţa cu ghearele. Doar o prăpădită de masă cioplită din bardă, nişte scaune şchioape şi-un dulap care sta pe-o rînă gata-gata să so prăvălească.

De bine de rău, omul cel sărac ar fi dus-o cum ar fi dus-o, dacă nobilul n-ar fi fost aşa de hapsîn şi de zgîrie-brînză ; fiindcă din tot ce muncea-ţăranul trebuia să dea

jumătate stăpînului moşiei, iar dacă anul era secetos şi săracul nu putea da cit îi cerea, acesta punea slugile să-J bată măr şi-i lua tot ce bruma de grîne adunaee, lăsîndu-1 muritor de foame cu copiii şi nevasta.

într-un an nu plouase mai deloc, şi pămîntul rodise "abia atît cit să poată ieşi din iarnă ţăranul cu copiii săi — cu chiu, cu vai. Cit despre partea boierului, aici vorbă să i-o poată da. N-avea bietul om de ales ; trebuia să se facă luntre şi punte ca să nu-i d,ea nobilului partea pe care i-o cerea şi sâ-şi lase copiii muritori de foame. Ce-a clocit ţăranul nostru în capul iui nu ştim, dar într-o zi îi spuse nevestei lui :

— Nevastă, să ştii că nu-i dau boierului nici un grăunte anul ăsta.

— Vai, bărbate, cum îţi închipui că ai să poţi să-1 înşeli ?

— Tu nu te îngriji, ci sâ faci tot ce ţi-oi spune eu la timpul potrivit. Poate vom ajunge să vedem şi noi un lup mîncat da oaie.

Aşa că, în zkia cînd tiranul trebuia să ducă boierului parjea de bucate care i se ceruse, făcu pe mortu-n păpuşoi.

Să nu vă închipuiţi însă că hapsînul de boier uitase ! A doua zi, se pregăti să meargă cu tot alaiul la căsuţa din vale

Omul nostru trimisese de cu vreme pe mezin, pe vîrful dealului, sâ iscodească ce se petrece-n curtea boierească, iar pe nevastă o puse să fiarbă apa în cazanul mare de rufe.

După vrec jumătate de ceas, copilul alergă din vîrful dealului şi le spuse :

— Tată .şi mamă, boierul vine vîrtej încoace şi numai ce scoate foc pe nări de mînios ce-i.

Dacă aude ţăranul una ca asta, ia repede cazanul cu apă clocotită şi-1 pune-n mijlocul curţii, iar în clipa în care nobilul intra *m* curte, el începe să biciuiască furios cazanul.

Boierul începu să zbiere :

— Te-nvăţ eu minte, ţăran nemernic, să-mi plăteşti la vreme partea mea. Unde mi-i grîul, unde e secara ? Unde ai pitit sacii ? Răspunde, ticălosule !

Ţăranul făcea însă pe n-aude n-a vede şi biciuia cazanul şi mai abitir.

— Aha, ai început să te prefaci că numai eşti în toate minţile ? Lasă că te oblojesc eu de te fac mai sănătos decît erai cînd te-ai născut !

Ţăranul se prefăcu abia acum a băga de seamă că boie rul intrase-n ograda lui. , • -

— Nu vezi, stăpîne, că mă căznesc cu afurisitul ăsta de cazan să fierb apa ?

— Să fierbi apa bătînd un cazan cu biciul. Ai căpiat de-a binelea !

— Ba, deloc, boierule, ia priveşte !

Mare fu mirarea nobilului, cînd ţăranul luă capacul de lemn care acoperea cazanul şi văzu că apa-clocotea.

— Asta-i nemaipomenit, strigă el. Aşa ceva n-am mai văzut. Adică vrei să spui că e de ajuns să biciui cazanul ca să fiarbă apa ?

— Precum vezi, stăpîne, răspunse ţăranul cu umilinţă prefăcută în glas. Doar cazanul ăsta e cea mai mare avere

a noastră. Nu mai cumpărăm lemne, nu le mai plătim. Un bici bun şi gata : apă caldă, supă, mîncare, tot ce vrem.

— Fără-ndoială atunci că e un cazan fermecat ! Am să-1 iau să-l arăt şi nevestei mele. Să nu spui că nu mi-1 dai ! Eşti supusul meu !

Săracul începu a se văicări cît îl ţinea gura.

— Aoleo, copii, vrea să ne nenorocească, să ne ia bunătatea de cazan, singura noastră nădejde în vremile astea de secetă. Nu ţi-1 dau, stăpîne, de m-ai tăia în bucăţi ! Nu, şi iar nu !

— Ia nu te mai văicări aşa, se răsti nobilul. Se vede treaba că ai uitat că-mi eşti dator partea mea de bucate. I — Cum să uit, păcatele mele ! Copiii tatii, puneţi mîna pe sacii de grîu şi aduceţi-i boierului pînă nu ne ia cazanul.

Cei doisprezece copii se repeziră ca nişte furnici la saci. dar boierul le spuse :

— Nu vă mai osteniţi degeaba. Vă iert de datorie pe anul ăsta, dar vă iau cazanul.

— Vai, stăpîne, se căina ţăranul şi mai abitir, crezi că ceea ce-ţi .datorăm pe anul ăsta plăteşte măcar jumătate din cît preţuieşte cazanul '?

Şi ţăranul nostru se agăţa cu amîndouă manile de toarta cazanului, nevastă-sa se jeluia despletită de parcă-l nuriseră toţi'copiii, iar aceştia, care mai de care, le ţineau isonul pe douăsprezece glasuri.

— Ho, ajunge, strigă boierul, îţi mai dau pe deasupra şi cel mai gras porc din turma mea. Dar să nu mai cricneşti că pun să te "biciuie !

— Bine, Luminăţia Voastră, se îmbuna ţăranul suspinînd. Lasă-mă numai să-mi fac ciorba de azi pentru copii şi trimite deseară un slujitor să-mi aducă porcul şi să ia cazanul.

Boierul şi slugile plecară crucindu-se.

Seara, una din slugi luă cazanul lăsînd în schimb porcul, pe care ţăranul îl şi înjunghie. După ce mîncară bine şi-şi puseră toţi burţile la cale, nevasta-şi întrebă bărbatul :

— Şi acum, dragă bărbate, pe unde scoatem noi cămaşa mîine, cînd o vedea boierul că ţi-ai bătut ioc de el ?

— Dragă nevastă, eu zic să r*u mă baţi la csp acum, Ce-o fi om vedea noi mîine. Fiecare zi cu grija ei.

Şi întorcîndu-se pe partea cealaltă, începu să sforăk fără grijă.

A doua zi, mezinul iscodea din nou din vîrful dealul'' ce se petrece-n curtea boierului, în timp ce tatăl si mama pregăteau ultimii cîrnaţL N-au oprit decît un singur maţ. pe care l-au umplut cu sînge de porc. L-a înfăşurat în jurul gîtului nevestei, iar pe deasupra i-ă pus o năframă să nu se bage de seamă nimic.

N-apucară ei să mîntuie bine trebuşoara asta şi iacă mezinul, cu sufletul la gură, le dă de ştire că boierul vine şi mai furios ca ieri.

— Copii, le spuse tatăl, voi ascundeţi-vă care pe unde puteţi, să nu vă vadă hapsînul, iar noi, nevastă, să intrăm în casă şi să faci numai ce ţi-oi spune eu.

Zis şi făcut De-abia intrară în casă şi, hop, boierul Ia uşă :

— Ţăran ticălos, deschide, că-ţi dau foc casei, de o si
te perpeleşti în foc ca porcul pe care mi î-ai luat ieri cu
minciunile tale !

- — îndată, stăpîne, îndată, o tot tărăgăna săracul.

Boierul însă, furios cum era, trînti o cizmă-n uşă, de gări cit colo din ţîţîni, şi intră-n odaia ţăranului.

— Cum de-ai îndrăznit, nemernicule, să-ţi baţi joc de lin boier ca mine ? M-ai făcut de rîs în faţa nevestei şi-a slugilor. Auzi, să mă puie el să biciui un cazan ca să fiarbă! Dar las' pe mine, de nu'te-oi face eu să fierbi cu biciul ăsta mai straşnic dedt *un* cazan de ţuică, să nu-mi spui mie pe nume !

*

— Ai văzut ce-ai făcut, prăpăditule. sări cu gura nevasta la ţăran. Nu-ţi spuneam eu că ceaunul nostru o să-şi

lă puterea îndată ce e scos din casa noastră? Şi tu, nesătul şi lacom ce eşti, pentru o leşinătură de porc de n-am înţeles nimic din el, ne-ai lăsat fără cazan şi l-ai făcut şi pe bunul nostru stăpîn să creadă că am vrut să-1 înşelăm. Ce-o să ne facem noi fără cazan, de unde mai luăm noi dorbă caldă făcută cu biciul ? Of, of, măiculiţă, mai bine muream cînd eram mică, decît să mă mărit cu nerodul ăsta !

— Femeie, tacă-ţi fleanca, strigă ţăranul.

— Auziţi, oameni buni, după ce ne nenoroceşte, tot eu să tac ! Ba să taci tu, netrebnicule !

— Taci, că te plesnesc î

— Tu pe mine ? N-apuci tu ceasul ăla. Na !

Şi femeia aruncă în bărbatul ei cu un castron greu de pămînt, dar omul se feri şi castronul se făcu ţăndări de perete.

Nici una, nici două, omul puse mîna pe un cuţit şi se repezi la gîtul femeii, care se prăbuşi într-un lac de sînge. Desigur, era sîngele de porc, din maţ !

—Cum ai putut face una ca asta, ucigaşule ! strigă nobilul.

— Nu-i nimic, stăpîne, de-acum o să am linişte o vreme.

— O să ai linişte după ce te-i vedea atîrnat în spîn-zurătoare ?

— In spînzurătoare ? Păi de ce să mă spînzure ? Aşteptaţi numai s-o înviez şi să vedeţi ce cuminte s-a făcut*

— Cum s-o înviezi ? Nu vezi că s-a terminat cu ea ?

Ţăranul însă nu-i mai răspunse nimic, ci scoţînd de la brîu o ţeava de trestie începu să sufle cu grijă în fiecare nară a femeii. Boierul se uita năuc la cele ce se petreceau, mai ales că femeia începu să clipească cu greutate din pleoape şi ridicîndu-se de jos, se aşeză ameţită pe un scaun. Apoi întrebă, ca şi cum atunci s-ar fi trezit dintr-un. somn greu :

— Unde mă aflu şi ce s-a întîmplat ?

— Aha, ţi-ai venit în fire ? întrebă ţăranul liniştit. Bagă de seamă, să n-o iei iar de la cap !

— Nu, nu mai încep, spuse femeia, dar te-am rugat de atîtea ori să bagi de seamă cînd mă ucizi, ca să nu mă murdăresc în halul ăsta. Uite cum arăt, acum trebuie să mă spăl toată.

Nobilul holbă nişte ochi cât cepele :

— Cum ? Vrei să spui că bărbatul tău te-a mai ucis şi altă dată ?

MS

— Cred că asta-i cam a douăzecea oară, răspunse ea.
Ce să-i faci ? Aşa-i firea lui, năpraznică şi nu ţine cont de
K nimic cînd se înfurie. Şi, la drept vorbind, de ce să se stă-mpînească, dacă poate să mă învie de cîte ori vrea ? -— Bine, dar nu te doare ?
— Da, dar foarte" puţin. Dar ce minunăţii văd eu p<r ■lumea cealaltă, ce bunătăţi, ce frumuseţi, de-mi vine să Jplîng cînd mă înviază după cele ce am lăsat dincolo.
— Cu ţeava asta te învie ? tot întreba boierul, neve-1 ntndu-i să creadă.-
— Păi cu asta, luminăţia-ta, că mi-o dete în tinereţe o vrăjitoare bătrînă, răsplată că am scăpat-o din ghearele unui vîrcolac. De mare folos mi-a fost ţevuşoara asta ! Ce mă făceam fără ea, eu, cu firea mea mînioasă !
— Stai aşa, mocofane, îi spuse boierul. Pentru păcăleala de ieri îţi iau ţeava asta făcătoare de minuni. Am şi eu o zgripţuroaică de nevastă, căruia nu i-ar strica un cu-
. ţit în coaste. Adă ţeava-ncoace !
■— Nici mort. Taie-mă, omoară-mă, eu ţeava nu ţi-o dau, stăpîne. Ce mă fac eu fără ea ?
— îţi dau zece oi !
— Zece oi pentru o ţeava
ca asta ?
■— Iţi daudouăzeci !
— Dar ce mai stau eu să mă tocmesc. Fără ţeava sînt mort, mîine poimîine mă vezi în spînzurătoare.
— Ascultă, calicuîe, se răţoi nobilul, cu mine să' nu vorbeşti aşa. îţi dau treizeci de oi şi-am terminat tîrguL
— Dacă luminăţia voastră-mi porunceşte, iaca tac. Numai că ţeava vi-o dau după ce oi vedea cele treizeci de oi în ocolul meu.

im

Seara, însuşi nobilul veni după teavă, în timp ce două slugi mînau din urmă cele treizeci de oi.

Pe urmă, cu ţeava-n buzunar^ boierul cel nerod porni vesel spre casă. Ştia că o să aibă un scandal ca niciodată şi rîdea în sinea lui de renghiul pe care o să i-1 joace nevestei.

Într-adevăr, aceasta aflase de cele treizeci de oi date plocon ţăranului cel şugubăţ şi spumega :

— Treizeci de oi unui ticălos de ţăran, care abia ieri şi-a bătut joc de tine ? Ai să ajungi de rîsul lumii, omule !

— Ţine-ţi gura, femeie, că nu ştiu ce ae intimplă !

— Aşa vorbeşti cu mine ? Ai uitat că dacă nu eram eu cu zestrea mea, azi ai fi fost un cerşetor ? Şi-acum dai ta dreapta şi-n stingă din averea pe care mi-a dat-o tata :

Nobilul scoase un cuţit.

— îl vezi ? O vorbă dacă mai scoţi...

— îndrăzneşti să ameninţi o femeie ?

— Tu nu eşti femeie, eşti scorpie, eşti zgripţuroaică ! Mi-ai mişcat sufletul. Nu mai pot să rabd, mi-a ajuns pînă peste cap. Dar acum ţi--a venit sorocul ! Şi apucînd-o de păr ridică pumnalul.

Femeia se sperie de-a binelea şi începu să se roage :

— Iartă-mă, bărbate, că nu mai fac în viaţa mea.

Boierul însă rîdea în sinea lui, fiindcă ştia că ţeava minunată o s-o învieze şi făcînd pe furiosul, îi kifipse pumnalul în inimă. Pe urmă se aşează picior peste picior pe un fotoliu, trase o ţigară şi la sfîrşit îşi zise :

— Acum cred că s-a învăţat minte. Ia s-o înviem !

Şi luînd ţeava începu să-i sufle în nări cu multă sîr-guinţă, aşa cum îl văzuse pe ţăran f ăcînd.

Mortu-i mort însă şi bună pace. Femeia se răcise de tot şi începuse să înţepenească.

Abia acum înţelese boierul în ce hal îşi bătuse ţăranul joc de el !

Orbit de furie şi spumegînd, o porni pe scări în jos, ca să se ducă la ţăran. Nu ştiu cum s-a întîmplat, sau poate de mînios ce era nici nu vedea pe unde calcă, dar boierul cel hapsîn se împiedică deodată de covorul de pe scări şi se repezi ca un fulger cu capul drept în stîlpul de la picioarele scărilor, rămînînd mort pe loc.

Cum se purtase rău cu toată lumea, nimeni nu-1 căina, ci toţi spuneau căşi-a luat răsplata care i se cuvenea.

Cît despre ţăranul cel isteţ, el trăi liniştit pînă la adinei bătrîneţi şi mai avu norocul să legene şi o droaie de nepoţi.

POVESTE POPULARA
GERMANA repovestită de
GEORGE BULIC

Cea mai -frumoasă nevastă

UN ŢĂRAN AVEA trei băieţi. De cei doi mai mari era mulţumit, căci erau harnici şi-1 ajutau la orice muncă. Cu cel mai mic însă nu se împăca nicidecum, fiindcă nu făcea nimic. Stătea toată ziua pe cuptor şi nu se clintea de acolo.

i

Tatăl celor trei băieţi, simţindu-se tot mai bătrîn şi lipsit de puterea de a lucra, hotărî să împartă fiilor săi ave-? rea. Dar nu putea nicidecum să le facă pe plac. Cînd văzu că nu-i în stare să-i mulţumească, îi- chemă la el şi le spuse :

— Ei, bine, dacă nu se poate cu frumosul, atunci facem altfel. Cine îmi va aduce cea mai frumoasă şi cea mai bogată fată, aceluia îi voi lăsa toată agerea mea.

Cînd auzi aceste cuvinte, băiatul cel mai mic, dispreţuit de toţi, sări îndată de după cuptor. Se spălă pe faţă şi începu să se dichisească. Ceilalţi doi fraţi izbucniră în rîs :

■— Ce vrei tu, neghiobul lumii, doar nu cumva ai de gînd să-ţi masori puterea cu noi ? Lasă-te mai bine păgubaş. Rămîi acasă şi omoară purecii că, uite, acuşi îţi mă-nîneă urechile.

<~ Ba, plec şi eu ! îi înfruntă fratele mai mic.

— Vezi-ţi de treabă şi stai acasă ! Ce poţi tu să fad, nepricopsitule !?

— Ba, mă duc ! spuse atît de hotărît, încît fraţii săi văzură că nu mai e de glumă.

■— Haida-de, pleacă, dacă te mănîncă pielea !

Gottschalck (căci aşa se numea băiatul cel mai mic) nu se înfricoşa de vorbele fraţilor săi şi porni la drum. Avea în traistă o pîin» neagră şi o bucăţică de brînză, precum şi straiele de sărbătoare. Merse el, cît merse, şi dădu de o pădure în care se aflau o mulţime de flori şi de ierburi ciudate. Obosit de drum, se opri lîngă o fîntînă să prinzească. în timp ce prînzea, apăru pe neaşteptate un pitic, într-o haină lungă, cu căciulită, verde pe cap, şi-1 rugă să-i dea şi lui ceva de mîncare.

— După cum vezi, n-am cine ştie ce de mîncare. Iaca,) pîine neagră şi o bucăţică de brînză. Dacă îţi face plă cere, poftim, şezi'jos alături de mine şi mănîncă.

După ce se ospătară, piticul îl întrebă unde merge, iar el îi povesti cu de-amănuntul totul.

— Apoi, îmi pare foarte rău că fraţii tăi se poartă astfel cu tine, zise piticul şi începu să-i pieptene părul, care, cu cît îl pieptăna, se unduia tot mai frumos.

După ce-1 pieptănă, piticul îi spuse să îmbrace hainele de sărbătoare. Acum era un tînăr frumos şi arătos. Cînd îl văzu aşa, piticul îi arătă drumul pe care trebuie să meargă. Apoi îşi luă rărnas-bun de la el.

Gottschalck, acum frumos şi arătos, porni pe acel drum. Me«se el, merse, pînă cînd se lăsă înserarea. Atunci, obosit de drum, hotărî să se oulce. Dar auzi, dintr-o dată,

im

un cîntec atît de duios şi frumos, cum nu mai auzise nici- _ odată. Atras de acest cîntec, merse încotro se auzea cântecul. Ajunse într-o grădină mare, a cărei poartă era deschisă. Intră înăuntru, fără să mai stea prea mult pe gîn-duri. Şi aşa, ajunse în faţa unei fete nespus de frumoasă. Gottschalck se îndrăgosti de ea şi o privi tot timpul ca fermecat. Fata zîmbi şi începură să vorbească prieteneşte.

Dar tocmai atunci veni şi mama fetei. Cînd îl văzu ală turi de fiică-sa, se încruntă : *

—■ Vezi-ţi de drumurile tale şi las-o pe fiică-mea în pace !

— Dar n-am făcut nici un rău. Ne iubim şi vrem să ne căsătorim.

Femeia (care era zîna pădurii) îi privi lung şi cercetător pe amîndoi. Apoi zise :

— Bine, copiii mei, vă puteţi căsători.

La nunta lor fură invitate o mulţime de zîne. Mireasa, îmbrăcată în haine de mătase scumpă, era atît de frumoasă, încît Gottschalck nu-şi mai putea lua ochii de la ea. Stătea mereu în preajma ei.

După un timp însă constată că nevastă-sa se ducea în fiecare duminică într-o odaie întunecoasă, unde rămîne timp îndelungat într-o zi n-a mai putut să rabde şi a întrebat-o :

— Draga mea, văd că în fiecare duminică te duci în odaia întunecoasă. Spune-mi ce faci acolo ?

Nevastă-sa tresări ca muşcată de şarpe. Ochii i se umplură de lacrimi şi începu să suspine, spunîndu-i :

— Nu mă întreba, dragul meu, nu mă întreba. Mai am puţin şi scap de acest necaz.

Plîngea din ce în ce mai tare.

Lui Gottschalck îi păru rău şi încercă în fel şi chip s-o liniştească.

— N-am să te mai întreb, îţi jur ! Dar linişteşte-te !

Un timp el n-o mai întrebă nimic. Dar, cînd venea duminica şi o vedea intrînd în odaia aceea întunecoasă, nu-şi mai găsea locul. O dală n-a mai putut să rabde. Tiptil-tiptil s-a apropiat de uşă şi a privit înăuntru prin gaura cheii. Ceea ce a văzut 1-a îngrozit. Nevasta lui, care era atît de frumoasă şi pe care o îndrăgise atît de mult, avea picioare de capră. Se retrase de lîngă uşă şi aştepta nerăbdător să iasă afară. Dar timpul trecea şi ea nu mai ieşea. Se apropie din nou de uşă şi auzi un plîns. Deschise nerăbdător uşa.

— Da, acuma poţi să vii, zise ea plîngînd. Poţi să vii să vezi ce ai făcut. Acum va trebui să rămîn aşa şi feri cirea noastră s-a sfîrşit. Va trebui să plec de aici.

Şi dispăru pe neaşteptate.

Cînd se întoarse, privind în jurul său, Gottschalck rămase uluit. Piticul era în spatele lui.

— Vezi ce ai făcut ? ! îl mustră piticul. Acum va tre bui să te scap din nou de necaz. Hm, hm, asta va dur,a cam mult. Va trebui mai întîi să găseşti palatul soţiei tale şi să-ţi repari greşeala. Drumul pînă acolo, din pă cate, nu ţi-1 pot spune. Dar încearcă să găseşti Soarele. Poate el ţi-1 va arăta.

Piticul dispăru, iar Gottschalck rămase singur. N-avea altceva de făcut decît să pornească la drum şi să caute soarele. îl căută în toate părţile, dar nu-1 găsi nicăieri. E drept, îl vedea el, se îndrepta într-acolo, dar drumul

la Soare era lung, neînchipuit de lung. Tocmai cînd era pe cale să renunţe, începu să simtă că e din ce în ce mai cald, şi văzu ceva strălucind dincolo de pădure. Se îndreptă îr.tr-acolo. Cu cît mergea, cu atît era din ce în ce mai cald.

După un drum lung, ajunse în dreptul unei case de sticlă, în care şedea Soarele şi ţesea nişte fire de aur. Vru să se apropie de el, dar o căldură înăbuşitoare îl pironi locului. De aceea se ascunse după un tufiş şi strigă :

—' Soare, spune-mi, te rog, unde-i palatul nevestei mele ?

— E departe, foarte departe, răspunse Soarele. Eu îl văd de aici. E undeva în mijlocul unei păduri.

— Cum pot să ajung pînă acolo ? întrebă Gottschalek înviorat.

— Asta mi-e foarte greu să-ţi spun. Atîtea cărări, duc într-acolo, încît nu ştiu pe care să te îndemn să apuci. Văd că eşti obosit. Abia te mai ţin picioarele. Culcă-te puţin, pînă ce eu mă întorc, să văd pe care drum trebuie să mergi.

Gottschalek se întinse pe iarbă şi aţipi numaidecît. Soarele începu să lumineze,.dar drumurile erau atît de în-cîlcite, încît nu putu nicidecum să priceapă care duce spre palat. Cînd se trezi din somn şi află acest lucru, Gottschalek se mîhni adînc, nemaiavînd chef să meargă mai departe. Văzîndu-1 atît de dezamăgit, Soarele îi spuse :

— Nu mai fii atît de amărît, ci ascultă-mă pe mine;
Eu luminez ziua, dar surata mea, luna, luminează noap-
' tea. Poate că te va ajuta să afli drumul pînă la palat.

Gottschalck merse, merse mult timp, pînă cînd, într-o seară, zări o lumină argintie în depărtare. Cînd se apropie văzu o căsuţă de sticlă, în care .şedea o bătrînă cu păr argintiu. în casă se aflau o mulţime de roiuri de musculiţe de argint. Acestea erau stelele, care sclipeau mai frumos decît licuricii. Cînd îl văzu, luna rămase mirată.

Gottschalck îi povesti totul şi o rugă să se uite să vadă dacă nu cumva zăreşte cărarea care duce la palat Luna privi lung, clătinînd din cap, şi apoi spuse :

— Bine, îţi făgăduiesc că voi face tot ce-mi stă în pu tinţă. Pînă atunci însă, culcă-te ! Văd că eşti tare ostenit.

Luna â strălucit cît a putut de puternic, dar n-a găsit cărarea care ducea spre palat.

— Nu fii atît de amărît din cauza asta ! spuse luna. Iţi dau un sfat. Bu-te la Craiul Vînturilor. El suflă în toate părţile lumii. Trebuie să "fi suflat şi pe cărarea.care duce spre palatul nevestei tale.

Gottschalck porni din nou la drum. După mult umblet şi multe peripeţii, găsi, în sfîrşit, locuinţa vîntului. Se afla pe un vîrf de munte înalt şi avea patru ferestre. Vîntul sufla cînd pe o fereastră, cînd pe alta. Gottschalck vru să intre, dar, tocmai atunci, vîntul suflă puternic şi-1 azvîrli hăt-departe. Gottschalck ţipă ca-n gură de şarpe. Auzind aceste ţipete neobişnuite, vîntul scoase capul afară.

V

— M-a trimis luna ! strigă el.

— Luna ! ! ! se mră vîntul şi, devenind dintr-o dată mai blînd, alergă numaidecît la el.

Trecu*â împreună printr-un loc întunecos şi intrară în casă, unde ardea numai o singură lumină. De-abia aici, la lumina lămpii, Gottschalck putu să vadă îndeaproape chipul noului său prieten. Vîntul avea o pelerină de catifea şi o căciulită de mătase. în loc de pîntece, avea. un foi, din care sufla, cînd pe o fereastră, cînd pe alta. Gottschalck îi povesti necazul care 1-a adus şi încheie :

— Te-aş ruga, dacă e cu putinţă, să mă ajuţi !

Vîntul suflă îndelung, apoi spuse cu o hotărîre de ne clintit în glas :

— Dacă există, într-adevăr, o cărare care duce la palatul pe care-1 cauţi, atunci trebuie s-o găsini; Uite, în dată îi chem pe toţi supuşii mei, care suflă în toate părţile lumii. Unul dintre ei, fără îndoială, va fi în stare să ne spună ceva.

Şi Craiul vînturilor începu să şuiere în toate părţile, alît de puternic, încît muntele se cutremură. Numaidecît apărură o mulţime de vînturi, dar nici unul nu ştia să spună care este cărarea care duce spre palat. Craiul vînturilor zise atunci dus pe gînduri :

— Mi-a mai rămas un singur vini, Ghebosul. Dacă nici el nu va putea să ne spună nimic, atunci trebuie să renunţi şi să te laşi păgubaş.

Gottschalck era desperat. Cum să se întoarcă acasă, la tatăl său şi, mai ales, la fraţii săi, care vor rîde de el, luîndu-1 peste picior ?

în clipa aceea sosi însă Ghebosul. La întrebarea Craiului vînturilor, dacă a văzut, pe unde a umblat, vreun palat cu acoperiş de aur, în mijlocul unei păduri, în care trăieşte o femeie frumoasă, Ghebosul răspunse ;

— Tocmai acum vin de acolo. Am uscat acolo nişte rufe. în grădină era o femeie tînără şi frumoasă, dar avea nişte picioare de capră.

Auzind aceste vorbe, Gottschalck îl rugă pe Ghebosul să-1 ducă acolo.

-*• Dar poţi să mergi în pas cu mine ?

— Pot ! se grăbi Gottschalck să răspundă, fără să se gîndească.

Ghebosul rîse şi, fără să-1 mai întrebe, îl luă în spinare şi-1 rugă pe Craiul vînturilor să sufle cît mai puternic, pentru a-1 pune în mişcare.

Două zile şi două nopţi Gottschalck pluti între pămînt şi cer, aşezat pe spinarea Ghebosului, iar a treia zi poposiră pe pămînt. Tocmai se întoarse să-i mulţumească binefăcătorului său, cînd colo, nevastă-sa stătea în faţa lui cu lacrimi în ochi. Rămase uluit, cînd o văzu. Nu mai avea picioare de capră.

— Vezi ce ai făcut cu curiozitatea ta nechibzuită ? O, şi cît timp ţi-a trebuit ea să ajungi pînă aici. De-acum însă vom trăi fericiţi şi mulţumiţi.

Gottschalck îşi aduse atunci aminte de tatăl său şi pentru ce a plecat în lume. O rugă pe nevastă-sa să meargă împreună cu el. Ea se învoi numaidecît. Se îmbrăcă în hainele cele mai frumoase şi "urcă într-o trăsură de aur, trasă de şase cai albi.

Toată lumea din sat veni să vadă tînără pereche.

Ne- Tată, zise Gottschalck, am venit cu cea mai frumoasă nevastă.

Bătrînul se bucură nespus de mult, dar cei doi fraţi ai lui Gottschalck erau dezamăgiţi, socotind că, pe bună

dreptate, toată averea i se cuvine lui, căci, într-adevăr, el a venit cu cea mai frumoasă nevastă.

Gottschalck le ghici gîndurile şi se întoarse spre ei, privindu-i lung, pe sub sprîncene :

— V-aţi purtat urît cu mine. Aţi rîs de mine şi m-aţi batjocorit. Dar eu vă iert. Vă dăruiesc toată averea !

Cei doi fraţi îşi lăsară privirea în jos, ruşinaţi.

A doua zi Gottschalck şi nevastă-sa plecau la palatul lor din mijlocul pădurii, luîndu-1 şi pe bătrîn cu ei.

POVESTE POPULARA
ITALIANA repovestită de
GEORGE BULIC

Trei portocale

TRĂIAU ODATĂ UN ÎMPĂRAT şi o împărătească, care nu aveau copii. Şi ce n-ar fi dat să aibă un fecior. Stînd aşa, necăjiţi, împăratul zise într-o zi:

— Dacă aş avea un băiat, aş face în faţa palatului o fîntînă din care aş lăsa să curgă vin, în loc de apă.

— Iar eu, spuse împărăteasa, aş porunci ca alături să fie făcută o altă fîntînă, din care să ţîşnească ulei de măsline, în loc de apă. Şapte ani ar veni femeile să-şi umple ulcioarele şi l-ar binecuvînta pe fiul meu.

Dorinţa lor se împlini, căci împărăteasa născu un băiat, împăratul porunci să se sape numaidecît cele două fîntîni în faţa palatului. în primul an, stropii de vin şi de ulei ţîşniră din plin. în anii următori însă începură să scadă ; cu cît creştea băiatul, cu atît scădeau mai mult Pînă la urmă, doar picurau din cînd în cînd.

într-o zi fiul împăratului ieşi în faţa palatului să se joace cu bilele. Tocmai atunci veni la fîntînă o femeie bătrînă şi gîrbovită şi se căznea să umple cu vin şi cu ulei două ulcioare. Avea un burete cu care absorbea vinul, pe care-1 storcea în ulciorul cu vin, Apoi cu un alt burete

absorbea ulei pe eare-1 storcea în ulciorul cu ulei. Treaba asta era grea, dar bătrîna o făcea cu multă răbdare. Cînd ulcioarele se umplură şi bătrîna voi să plece acasă, fiul împăratului, jucîndu-se cu bilele, nimeri cu o bilă drept în cele două ulcioare şi le sparse. în clipa aceea, cele două fîntîni secară. Tocmai atunci fiul împăratului împlinea şapte ani.

Bătrîna se uită la ulcioarele sparte ; apoi, la fiul împăratului, măsurîndu-1 din creştet pînă în tălpi, şi zise furioasă :

— Mi-ai spart ulcioarele. Pentru asta te blestem. Cînd vei împlini de trei ori şapte ani, să te apuce nelinişte şi chinul şi să mergi, să mergi neîncetat, pînă vei găsi pomul eu trei portocale. Cînd îl vei găsi şi vei culege cele trei portocale, atunci să te apuce setea' şi să te chinuie amar nic. Vom vedea apoi ce se va mai întîmpla.

Fiul împăratului continuă să se joace nepăsător cu bilele, îşi aminti de ulcioarele sparte şi de blestemele bătrî-nei doar cînd împlini de trei ori şapte ani, adică cînd avea douăzeci şi unu de ani. Atunci îl cuprinse dintr-o dată o nelinişte şi un chin, pe care nu putea nicidecum să le alunge, nici cu vînătoarea, nici cu petrecerile.

— Ah, unde pot să găsesc cele trei portocale ?

— O, fiul meu, din cauza asta eşti necăjit ? zise împăratul. Păi, pentru fiul nostru drâ"g, putem să facem rost, nu de trei portocale, ci de trei sute de ori pe atîta !

— Da, sigur că da, întări şi împărăteasa, într-adevăr, aduseră în faţa lui grămezi întregi de portocale, dar el clătină din cap :

■— Nu, astea nu-s portocalele pe care le caut. De fapt, nici eu nu ştiu cum arată acele portocale. Am să mă duc să le caut.

Feciorul împăratului încalecă pe un cal alb şi vînjos şi porni la drum. Merse, merse din zori şi pînă în seară, şi a doua zi iar, dar nu găsi nimic. Atunci schimbă drumul şi ajunse în curînd la un pîrîiaş şi auzi un glas :

— Prinţişorule, ai grijă să nu-mi calce calul tău căsuţa,

Prinţul se uită de jur-împrejur, dar nu văzu nimic.

îşi aruncă privirea la copita calului şi văzu în iarbă o găoace de ou. Descăleca, se aplecă şi, spre mirarea lui, în găoace, o zînă.

— O, de mult nu mi-a venit nimeni în ospeţie şi de mult nu mi-a făcut nimeni nici un fel de dar, spuse zîna fericită.

Prinţul scoase inelul de pe deget şi-1 trecu pe trupuşo-rul zînei, în loc de brîu.

— Eu ştiu ce cauţi ! zise zîna. Dar pentru ca "să ajungi acolo, va trebui să-ţi faci rost de o cheie de diamant.

— Dar unde să găsesc cheia de diamant ?

— *Ei,* asta nu mai ştiu. Dar cred că sora mea, care locuieşte în pădurea de castani, va putea să-ţi spună.

Prinţul dădu pinteni calului şi ajunse în pădurea de castani, unde, într-adevăr, locuia o zînă într-o coajă de castană. Prinţul îi dărui o cheutoare de la pelerina sa.

— Mulţumesc ! zise zîna. Am să-ţi dezvălui taina. Cheia de diamant se află în cutia de cristal.

— Dar unde-i cutia de cristal ? întrebă nerăbdător prinţul.

— Asta ştie doar soră-mea mai mare, răspunse zîna. Ea locuieşte în pădurea de aluni.

Prinţul ajunse şi în pădurea de aluni, unde o găsi pe sora cea mai mare într-o căsuţă de alună. Desprinse lănţişorul de la gît şi-1 dărui zînei.

Zîna luă lănţişorul, îl legă de un copac şi spuse :

— Aşa, lănţişorul tău îmi va fi de-acum înainte ha mac. Minunat dar ! Pentru această, bucurie pe care mi-ai făcu t-o, am să-ţi dezvălui taina. Cutia de cristal e într-un palat ; palatul e pe un deal, iar dealul se află dincolo de trei munţi şi trei deserturi. Cutia este păzită de un paznic cu un singur ochi. Dar bagă de seamă : cînd paznicul doarme, ochiul său este deschis. Iar cînd nu doarme, ochiul său «ste închis. Şi acum, du-te şi să nu-ţi fie frică de nimic.

Prinţul a mers, a mers, pînă cînd a trecut trei munţi. Apoi iarăşi a mers, a mers, pînă cînd a străbătut trei de serturi şi a ajuns pe dealul unde se afla palatul. Coborî de pe cal, îl legă de un copac şi porni pe o cărăruie plină de iarbă, pe care se vedea că n-a mers de mult nimeni. Că răruia era însă atît de întortocheată şi se răsucea mereu, încît prinţul credea că n-o să mai ajungă. Dar, pînă la urmă, iată-1, în vârful dealului unde se afla palatul.

'

Pe deasupra prinţului trecu o coţofană şi el o rugă :

— Te rog, trage cu ochiul înăuntru şi vezi dacă paz nicul doarme.

Coţofana se uită înăuntru şi spuse :

— Doarme, doarme ; ochiul e închis.

„Hm, nu-i timpul potrivit să intru"; îşi zise prinţul

Aşteptă, ascuns într-un tufiş, pînă cînd se lăsă întunericul şi atunci trecu pe deasupra lui bufniţa, pe care o rugă :

— Fii bună, te rog, şi trage cu ochiul înăuntru să vezi dacă paznicul doarme.

Bufniţa se uită pe fereastră şi spuse :

— Aoleo, nu doarme. Ţine ochiul deschis şi se uită drept la mine.

„Acum e timpul", îşi zise prinţul şi intră pe furiş în palat.

Acolo îl văzu pe paznicul cu un singur ochi, iar alături de el, un scăunel cu trei picioare pe care se afla cutia de cristal. Prinţul, călcînd în vîrful picioarelor, se apropie de cutie, ridică încet capacul şi scoase din ea cheia de diamant. Acum avea cheia de diamant, dar nu ştia de la care uşă este. „Ei, drăcie, zise el, va trebui să le încerc pe toate." Merse de la o odaie la alta, încercă uşile rînd pe rînd, dar cheia nu se potrivea. Prinţul se opri dezamăgit. Nu mai era decît o singură uşă de aur, care se afla în cel mai îndepărtat colţ al palatului. Porni cu paşi nesiguri spre ea. Cînd ajunse în faţa uşii de aur, prinţul se opri, o privi lung, apoi introduse cheia în broască. Uşa se deschise numaidecît şi se trezi într-o grădină.

Acum era sigur că se găseşte pe calea cea bună, căci în mijlocul grădinii se găsea un pom cu trei portocale, atîrnînd pe o singură creangă. Prinţul se apropie şi le culese pe toate trei. Le ascunse sub pelerină şi porni înapoi. Ieşind din palat, o luă la fugă, spre poalele dealului, dezlegă calul şi, încălecîndu-1, porni în goană.

Paznicul cu un singur ochi se trezi atunci din somn, privind buimăcit în jurul său. Cînd văzu cutia de cristal deschisă, începu să strige şi să alerge în urma prinţului. Dar, prea tîrziu. Căci prinţul se îndepărtase mult şi se apropia acum de primul deşert.

Cînd ajunse în deşert, începu să-1 cuprindă setea. Uădu pinteni calului, dar, cu cit mergea mai repede, cu atît setea creştea. Ajunse astfel şi la al doilea deşert, pe care-1 străbătu cu greu, căci setea îi lua toată puterea. Cînd păşi în al treilea deşert, zăpuşeala era atît de mare, văzduhul atît de înfierbîntat, încît prinţul simţi că nu mai poate să meargă mai departe.

„Am trei portocale", cugetă eî, „mănînc una, ca să-mi potolesc setea asta cumplită".

Dar îndată ce tăie coaja, portocala se despică în două şi din ea ieşi o fată frumoasă,, care-i ceru cu voce stinsă :

— Dă-mi apă, dă-mi apă să beau, că moi* de sete !

Plnă cînd prinţul se gîndi ce să facă, fata căzu la pă-mînt şi muri.

Prinţului îi părea rău, dar ce putea să facă ? Porni mai departe. Cînd întoarse capul, să vadă ce s-a fntîmplat în urma lui, rămase uimit. In locul acela se înălţa acum o pădure de portocali. Prinţul vru să se oprească, dar se răzgîndi şi porni mai departe.

Ieşi din ultimul deşert şi intră îhtr-o pădure. La marginea pădurii clipocea un izvor. Prinţul se repezi la izvor şi bău, bău mult din apa lui limpede. Apoi îşi adapă calul. Obosit de drum, se aşează sub un copac rămuros, să se odihnească. Scoase de sub pelerină a doua portocală şi o cîntări un timp în palmă. „Ce se ascunde oare sub coaja '

ei", cugetă prinţul. O despică în două şi din portocală ieşi o fată frumoasă, tot aşa de frumoasă ca şi cea de mai înainte.

— Dă-mi apă, dă-mi apă să beau, zise" fata, cu o voce ajunsă la capătul puterii.

— Uite, colo, pîrîiaşul acela ! Apa e curată şi răcoroasă.

Fata se aplecă şi bău dintr-o înghiţitură toată apa.

— Apă, apă ! gemu din nou fata şi căzu moartă la pămînt.

Pe prinţ îl cuprinse amărăciunea şi îşi făgădui în sinea lui : „Eh, dacă mai întîlnesc o fată în cale, am să-i dau să bea tot sucul din această portocală."

Dînd pinteni calului, porni mai departe. După un timp, îşi întoarse capul înapoi şi rămase uimit. Acolo unde clipocea izvorul, se întindea acum o pădure deasă de portocali, iar., sub ramurile ei verzi, pîrîiaşul susura plin cu apă.

Dar prinţul nu se întoarse, ci porni mai departe. Cit de.mult s-a chinuit pe drum de căldură şi de sete, nici nu se poate spune. Aşa a ajuns pînă la un rîu, care curgea la graniţa împărăţiei sale. Aci, după ce îşi potoli setea, tăie în două cea maî mare şi cea mai coaptă portocală. Apărură mai întii nişte petale de flori. Apoi, o fată nespus de frumoasă, Cînd o văzu, prinţul rămase înmărmurit. Nu mai putea să-şi ia ochii de la ea.

— Dă-mi apă, dă-mi apă, să beau ! zise fata cu glas atît de duios şi de plăcut, încît prinţul, încîntat, o luă de mînă şi o duse pînă la rîu.

Fata se aplecă şi începu să bea apă. Şi aşa, a băut pînă s-a săturat. Şi-a ridicat apoi privirea spre prinţ, spu-nîndu-i :

— îţi mulţumesc, prinţ bun şi frumos, că mi-ai redat viaţa. Sînt fiica împăratului portocalelor. Ce mult te-am aşteptat ! Şi cele două surori ale mele te-au aşteptat.

— Ah, sărmanele ! oftă prinţul, Eu sînt vinovat de moartea lor.

— Dai' ele n-au murit ! zise fata. N-au murit, dragul meu ! Păi, n-ai văzut după ce ai plecat că s-au preschimbat în minunate păduri de portocali ? Da, da. Ele vor fi loc de odihnă şi de popas pentru drumeţii obosiţi, cărora le vor potoli setea. Dar niciodată nu vor putea să devină iarăşi fete.

—■ Iar tu, n-ai să mă părăseşti niciodată ! Aşa e ?

— Aşa e. Niciodată nu te voi părăsi.

Prinţul puse mîna pe sabie şi-i jură credinţă. O urcă pe cal şi alergă fericit spre palatul tatălui său.

Cînd turnurile palatului străluceiră în depărtare, prinţul se opri şi zise :

— Acum, te rog, aşteaptă-mă aici. Mă întorc îndată cu o căruţă de aur şi îţi voi aduce o haină de purpură şi conduri de atlas.

— N-am nevoie nici de haine, nici de conduri. E mai bine să nu mă laşi singură aici.

— Dar nu se poate aşa. Va trebui să intri în palatul tatălui meu, aşa cum se cuvine unei prinţese.

— Da, dar mi-e teamă să rămîn singură.

— Nu-ţi fie teamă. Uite, ca să fii liniştită, am să te urc pe creanga celui mai înalt copac. Iată-l, arătă prinţul

spre un copac, care stătea aplecat deasupra unui lac. Acolo nu te va vedea nimeni.

— Bine, se învoi în cele din urmă fata.

Prinţul, dînd pinteni calului, porni apoi în goană spre palatul tatălui său. *

în acest timp servitoarea împăratului, şchioapă şi saşie, veni să spele rufele la lac. Se aplecă şi se uită în apă, unde văzu chipul fetei.

— Tiii, dar frumoasă mai sînt ! Să fiu eu, oare ? Păi, pe o asemenea frumuseţe ar invidia-o şi soarele.

Servitoarea îşi ridică ochii spre soare şi zări sus, pe creanga cea mai înaltă a copacului, o fată nespus de frumoasă. Se stropşi la ea, furioasă :

— Ce faci acolo şi cine eşti ?

— Eu... eu... sînt logodnica prinţului şi-1 aştept să vină după mine.

— Dar nu se ştie dacă va veni, zise servitoarea cu glas batjocoritor şi începu să scuture copacul.

Biata fiică a împăratului portocalelor se strădui din răsputeri să se ţină pe creangă. în cele din urmă, căzu în apă şi se transformă din nou în portocală.

Servitoarea apucă repede portocala şi o vîrî în sîn. Abia se aşeză ea pe creangă şi, iată-1, pe prinţ cu o căruţă de aur, trasă de şase cai albi.

Cînd o văzu prinţul înmărmuri. Cum, logodnica lui să fie saşie ?

— Logodnicul meu drag nu te speria ! zise servitoarea; în curind îmi va trece. Mi-a intrat un pai în ochi, iar piciorul mi-a amorţit de atîta aşteptare. După nuntă voi fi şi mai frumoasă.

Prinţul n-avu încotro. Jurase pe sabie că-i va fi credincios.

Cînd împăratul şi împărăteasa o văzură, Ie venea să-şi ia lumea în cap. Păi, pentru urîţenia asta, a trebuit să se ducă fiul lor tocmai la capătul lumii ?

Seara, tot palatul era luminat ; mesele pline cu de toate, iar oaspeţii veseli şi bine dispuşi, cum se cuvine să fie la nuntă ; dar îşi dădeau coate, arătînd spre mireasă.

Fiul împăratului era amărît. îi venea să fugă.

Clopotele sunară şi toţi se aşezară la locurile lor la mese. în fruntea mesei stăteau tinerii. Mireasa mînca în silă şi fiece îmbucătură i se aşeza în gît. Ceru apoi să bea apă, dar setea nu i se mai potolea. Atunci îşi aduse aminte de portocală şi hotărî s-o mănînce. O scoase pe furiş din sîn, dar cînd dădu *s-o* ducă la gură, portocala îi scăpă din mînă şi începu să se rostogolească pe sub mese.

Mireasa se făcu palidă. Oaspeţii stăteau cu răsuflarea oprită şi se uitau înmărmuriţi unul la altul. Portocala continuă sa se rostogolească. Făcu înconjurul meselor, iar acum se îndreptă spre mire. Toţi aşteptau cu sufletul la gură să vadă ce se întîmplă. Mirele, tulburat peste măsură, aştepta şi el. Cînd portocala ajunse în dreptul lui, se deschise încetişor şi din ea ieşi fiica împăratului portocalelor Prinţul sări de la masă, o luă de mînă şi se duse în faţa părinţilor săi.

— Aceasta este logodnica mea adevărată ! Şi după aceea ce s-a mai întîmplat ? Servitoarea rea şi înşelătoare a fost alungată, iar prinţul şi fiica împăratului portocalelor de-abia atunci şi-au sărbătorit nunta cu" adevărat.

Fata cea şireată

A FOST ODATĂ un om care avea o fată frumoasă, şi vedea cum toţi băieţii erau fermecaţi de frumuseţea ei. într-o zi veniră doi băieţi care erau rivali, se prezentară fetii şi-i spuseră : „Am venit la tine". Ea îi întrebă : „Ce doriţi, voi ?" Iar ei răspunseră : „Te iubim şi am venit pentru tine". Tînăra fată se scoală şi se duce la tatăl său şi-i spune : „Iată, doi tineri au venit la mine".

Tatăl îi vede pe cei doi băieţi şi-i întreabă : „Ce doriţi voi, fiilor, de aţi venit aici ?"

„Sîntem rivali şi am venit la fata ta, dorind s-o luăm în căsătorie." Tatăl ascultă şi răspunse astfel : „Mergeţi să dormiţi la voi acasă, în astă-noapte şi întoarceţi-vă mîine ; veţi vedea care din voi va avea pe fiica mea ca soţie". Băieţii ascultară de aceste cuvinte şi se înapoiară să doarmă la ei acasă. Dar dîs-de-dimineaţă, a doua zi, se scoală, revin la tatăl tinerei şi-i spun : „Iată-ne ! Şi, precum ne-ai spus ieri, am venit acum la tine". Tatăl îi ascultă şi le spune : „Staţi aici şi aşteptaţi-mă, că mă duc să cumpăr o bucată de stofă la tîrg." Cei doi tineri ascul-

tară cuvintele tatălui şi-1 aşteptară, iar acesta se ridică, luă banii şi se duse la tîrg.

Soseşte în locul unde se vindeau stofele şi cumpără o bucată, apoi se întoarce acasă. îşi cheamă fata şi spune tinerilor : „Fiilor, voi sînteţi doi şi eu nu am decît o singură fată. Căruia dintre voi trebuie s-o dau ? Şi pe care dintre voi trebuie să-1 înlătur ?

Iată aici o stofă, o voi rupe în două şi voi da cîte o bucată fiecăruia. Acela care va termina primul o haină din această stofă, va fi soţul fiicei mele."

Tinerii croiesc haina, se grăbesc s-o coasă, în timp ce tatăl fetei îi privea lucrînd. Atunci el cheamă pe fiica sa la locul unde se aflau peţitorii, şi-i dă aţă, spunîndu-i : ,,Iată aţă, înnoad-o şi dă-o acestor tineri". Ea ascultă -pe tatăl său, ia aţa şi se aşează lîngă ei. Dar fata era şireată, lucru pe care hu-1 ştia nici tatăl său, nici tinerii. Ea singură ştia pe care dintre tineri îl iubea. Tatăl se duse în casa lui şi aşteptă ca tinerii să coasă hainele, zicîndu-şi : „Cel ce termină primul va fi soţul fiicei mele".

Fata începu să facă nod la aţă şi peţitorii îşi luară acele şi începură să coasă. Dar fata era tare şireată. Ea înnoda fire foarte scurte pentru acela pe care-1 iubea şi fire lungi din cale-afară pentru cel pe care nu-1 iubea. Iată însă că pînă la amiază tinerii n-au terminat de cusut, • Ea continua să facă nod la aţă şi ei să lucreze de zor, iar pe înserate, tînărul care avea firul mai scurt termină cusutul, iar celălalt tînăr abia prididise să însăileze haina.

Cînd tatăl fetei veni, spuse' tinerilor : „Aţi cusut pînă acum şi n-aţi terminat hainele *VI*

Primul din eî se ridică şi-i spuse : „Taică, iată, lucrul meu a fost terminat." ,

Celălalt lăsă capul în jos, necăjit.

Tatăl îi privi şi le spuse : „Dragi băieţi, cînd aţi venit amândoi să mi-o cereţi pe singura mea fiică, eu nu ştiam pe care să-1 aleg ; de aceea am adus bucata de stofă, am dat-o în două şi ara chemat-o-pe fiica mea să vă facă nod la aţă, iar vouă spunîndu-vă : Faceţi aceste haine ! Şi aţi început să lucraţi. V-am mai spus : Acela care va termina primul va fi soţul fiicei mele".

Tatăl însă habar n-avea că fiica sa, cînd înnoda aţa, alegea fire scurte pentru tînărul pe care-1 iubea şi fire lungi pentru cel pe care nu-1 voia. Nu ştia deci că fiica sa îşi alesese de fapt singură bărbatul.

Tatăl gîndise în felul' următor : „Dacă tînărul care a terminat mai repede de cusut va lua pe fiica mea, va lucra mai cu spor şi va putea s-o hrănească. Iar cel care nu va termina lucrul, înseamnă că nu va munci cu hărnicie şi deci nu va putea s-o hrănească pe nevasta lui". Cei doi tineri se ridicară. Unul rămase cu fata, iar altul plecă de unde venise, fără să bănuiască şiretenia tinerei.

Leopardul şî cîincle

ÎNTR-O BUNA ZI leopardul îşi încredinţează cei trei pui ai săi cîinelui, făgăduindu-i în schimb să-i procure o cantitate atît de mare de carne, încît să nu mai aibă nevoie să roadă oase. Merg lucrurile bine cîtăva vreme, dar cîinele s-apucă o dată să fărîme un os cu dinţii şi o bucată din el loveşte pe unul din puii leopardului şi-1 omoară. Nu-i fu greu s-o înşele pe mama puilor ; dîn-du-i cei doi pui rămaşi să-i lăpteze pe rînd şi numărînd : unu, doi, trei...

Dar iată că aceeaşi pacoste i se întâmplă **a** doua oară, şi acum cîinele o luă la sănătoasa şi se duse la om să-i ceară ajutorul.

Omul consimţi să-1 ocrotească, dar cu condiţia să nu-şi părăsească niciodată adăpostul.

Cîinele primi tîrgul, dar puţin timp după aceasta, zări o grămadă de oase la cîţiva paşi de locuinţă şi se repezi la ele călcînd cuvîntul dat. Leopardul, care-1 căuta pretutindeni, ca să-şi răzbune moartea puilor lui, îl văzu, se repezi asupra lui şi-1 sfîşie. Şi de atunci leopardul n-are răgaz să-i hăituiască pe cîini şi să-i mănînce.

Legenda maimuţelor

ESTE MULT DE ATUNCI, foarte mult de cind maimuţele locuiau într-un sat, ca oamenii şi vorbeau ca ei. Iată însă ce s-a înîîmplat : într-o zi oamenii făcuseră o mare sărbătoare. Se auzise, „tam-tam"-ul, ziua, iar noaptea se dansă şi se bău cu nemiluita. Vinul de palmier era din belşug, mai marele satului orînduise să-1 puie într-o sută de ulcioare, ba chiar în mai multe, aşezate în mijlocul satului şi toată lumea băuse, dar lui, ca mai mare, i-a stat bine să bea mai mult ca toţi ceilalţi. Şi, de aceea, . de dimineaţă, la răsăritul soarelui, picioarele-i tremurau ea nişte tineri palmieri, ochii vedeau „pe dinăuntru" şi inima-i era înveselită. Nevestele lui îl conduseră la coliba sa, dar el nu voia să meargă acolo şi o porni razna pînă ajunse în satul maimuţelor. Şi atunci fu o mare veselie. în jurul său toţi se înghesuiau, rîdeau, ţopăiau care mai de care. O maimuţă îi trăgea brîul, alta tichia,"alta îi arăta limba, alta spatele şi toate se tăvăleau de rîs. Şi bătrînul plecă acasă foarte supărat.

întors în satul său, după ce dormi bine, iată ce făcu, să se răzbune pe maimuţe : La următoarea sărbătoare puse oamenii să aşeze, în mijlocul satului, numeroase ulcioare cu vin de palmier, în care mai pusese şi o fiertură din iarbă de somnoroasă şi porunci tuturor să nu bea decît din ulcioarele cu un semn deosebit pe ele. Pofti pe maimuţe să vină la băutură. Acestea nu puteau să refuze

o astfel de cinste şi deci veniră şi băură din ulcioare. De abia apucară să bea, că li se făcu somn pe loc.

Acu să te ţii ! Bătrînul şef dădu ordin să fie legate vinovatele şi începu jocul biciului. Ehei ! Şi să fi văzut hip ! şi hop ! în cele din urmă, maimuţele se treziră iute şi-şi luară la repezeală picioarele la spinare, alergînd de mama focului.

Negustorul necinstit

DE MULT DE TOT vieţuia în Istanbul un negustor care, pentru că fusese cîndva în pelerinaj la Mecca şi devenise astfel hagiu, izbutise să-şi facă faimă de om bun şi drept, dobîndind astfel încrederea tuturora. Un biet ţăran necăjit, care se smulsese dintr-ai lui şi venise la Istanbul cu gîndul să muncească din răsputeri pe unde s-o nimeri, numai ca să adune cîţiva gologani cu care să se întoarcă în satul său de baştină şi să se mai salte din mizerie, auzind de bunul renume al hagiului negustor, veni la acesta şi îi zise :

— Bun găsit, hagiule. Ţi s-a dus faima în lume de drept şi de cinstit. De-aia am ajuns şi eu la tine. Ia, ţine gologanii ăştia ai mei, că pe-aici mişună hoţii şi teamă mi-e să nu-mi fure plata pentru amara-mi trudă. Şi cînd mi-or trebui banii, n-am decît să vin la tine şi să-i iau.

— Bine-ai chibzuit, om înţelept, răspunse hagiul. Un loc mai sigur decît ăsta pentru banii tăi nici c-ai fi putut găsi în altă parte. Lasă-ţi aici mica ta avuţie şi te du făr' de grijă.

După o vreme, ţăranul luă hotărîrea să se întoarcă acasă. Se duse la hagiu :

— Iată-mă-s, am venit să-mi dai bănuţii lăsaţi ţie snre păstrare, preabunule hagiu. Şi drept răsplată pentru fapta-ţi de bine, ţi-am adus în dar năframa asta cusută de nevastă-mea...

— Ce bani ? De unde bani ?! se aprinse hagiul tain-du-i vorba. Vino-ţi-în fire, fîrtate ! Acum te văd pentru prima oară în viaţă !

Mai încercă ţăranul să-i aducă aminte de învoiala lor, dar negustorul-hagiu, cu chipul înăsprit şi vocea răstită, o ţinea întruna că nu-1 cunoaşte şi, ca atare, n-a avut cum să primească de la el vreun ban ca să i-1 dea acuma... Descumpănit foarte, bietul ţăran plecă şi rătăci năuc, în neştire, pe străzile marelui oraş. Avea ochii în lacrimi că îşi vedea zădărnicită toată truda şi spulberate toate gîndurile sale de mai bine. Aşa îl întîini soaţa bcyului la care slujise ultima oară, cînd le tăiase lemne pentru bucătărie. îl întrebă de ce este atît de necăjit şi omul îşi descarcă inima.

— Nu-ţi fă griji, îi zise femeia. Mîine chiar, tot pe la vremea asta, am să mă duc Ia prăvălia hagiului. Tu ţine-te pe-aproape şi la puţină vreme după ce-am intrat eu, ară-tă-te şi tu.

A doua zi, femeia păşi în dugheana hagiului.

— Tăicuţuie, îi grăi ea cu blîndefe. Bărbatul meu, beyul, a urmat frumosu-ţi exemplu, a plecat în hagialîc. Cum avem acasă un chiup plin doldora cu galbeni, mă tem pentru soarta lor — să nu care cumva să mă prade hoţii, doar ştii cum se vîră, blestemaţii, pretutindeni...

— Ştiu, cum să nu ştiu, încuviinţă hagiul şi ochii îi luciră lacom.

— în tot oraşul ăsta mare de-i zice Istanbul, adică „Oameni din belşug", grăi mai departe femeia, un om mai drept şi mai cinstit decît tine cu greu e de găsit. Aşa gîndeşte toată lumea. Şi-aşa gîndesc şi eu. Am chibzuit deci că ar fi mai bine să-ţi încredinţez ţie chiupul nostru cu galbeni. Şi cînd s-o înapoia bărbatul meu acasă, o să trimitem un slujitor cu un răvaş de la noi şi t> să-1 ia înapoi,
' nu fără să-ţi primeşti răsplata cuvenită.

— Parcă de răsplată-i vorba, cucoană dragă ? se grăbi să răspundă hagiul, care cu greu îşi mai putea ascunde licărul de bucurie din ochi. Ce, pentru răsplată faci bine unui semen de-al tău aflat la nevoie ?! Să-ţi ajuţi aproapele e una din cele mai însemnate porunci ale credinţei noastre. Pune de-ţi adu galbenii aicea, cît mai degrabă,

Işi cînd vei vrea să ţi-i iei, îi găseşti la mine-n prăvălie, neatinşi. Mai înainte de a-şi termina vorba hagiul, uşa prăvăliei se deschise şi se ivi ţăranul din ajun. — Iată-mă-s şi pe mine, tăicuţule, spuse el cu nevino-yăţie. Am venit să-mi iau înapoi banii pe care ţi-i lăsasem în păstrare acum cîtva timp. Mi-am pus în gînd să mă-ntorc în satul meu de baştină.

— Prea bine, dragul meu, îi răspunse mieros hagiul. Uite, ţine aici banii !

Şi fără să clipească numără în palma omului toţi banii.

— Eu, acum, mă duc. Rămîi cu bine şi foarte mulţumesc pentru fapta-ţi bună, spuse ţăranul şi plecă.

Chiar în clipa aceea se năpusti înăuntru dădaca soaţei beyului.

— Intr-un suflet am alergat pînă aicea, buna mea stăpînă ! Ţi-aduc o veste bună. Soţiorul tău s-a întors chiar acum din hagialîc şi doreşte să te vadă cît mai repede.

— Ei, atunci nu mai e nici o pricină să las galbenii noştri în păstrare la tine, prea cinstite hagiu. Oricum, n-am să uit bunăvoinţa arătată mie, zise femeia cu un zîmbet uşor şi părăsi de îndată prăvălia, urmată de dădacă, lâ-sînd în urmă pe negustorul-hagiu căruia, de supărare, îi pierise cu totul graiul.

Mărturia vulpii

A FOST ODATĂ ca niciodată. Odinioară, hăt, în vremi departe tare, trăia un agă. Cum venea primăvara, îşi aduna toate mioarele şi mieii şi îi pornea la păscut. Aşa făcu şi de data asta, dar un măgar bătrîn, o oaie beteagă şi un cîine rîios nu fură în stare să ţină pas cu turma şi rămaseră de izbelişte, în urmă.

Treceau pe lingă ei, într-un du-te-vino neîntrerupt, tot alte şi alte animale, minate încoace şi încolo de chemă-

rile vieţii pe care primăvara le picurase în sînge. Şi tot vorbind cu ele, cei trei aflară că nu foarte departe se află cîteva pajişti mai mici cu iarbă grasă şi mătăsoasă, iar în apropierea lor, o cîmpie unde toate cornutele pier una după alta, atinse de-o molimă necunoscută, aşa că acolo se găseşte carne din belşug, de care însă nimeni nu se atinge.

— Uite ce zio eu, prieteni, grăi atunci dinele. Să mergem împreună pînă la acele locuri. Eu am să mănînc carne, voi o să paşteţi pe pajişti şi aşa o să ne meargă bine la tustrei.

Zis şi făcut. Cum au dat de iarbă bună şi apă răcoroasă de izvor, oaia şi măgarul s-au înfiripat, parcă întinerind. Pe de altă parte, şi clinele, mîncînd mereu, pe săturate, carne, s-a înzdrăvenit, a prins puteri, ajungînd de nerecunoscut.

într-o zi, cînd cîinele, ca de obicei, plecase prin apropiere să mănînce să se sature, măgarul a venit lîngă oaia care păştea şi i-a spus :

— Ştii ce, surată oaie ? Mă simt atît de bine, cum nu m-am mai simţit de mult. îmi vine chef aşa, ca în tinereţe, să trag o cîntare de-aia, zdravănă !

— Abţine-te, frate măgar, îl rugă oala. Te aude cineva şi păţim după aia cine ştie ce.

Să asculte măgarul, încăpăţînat cum îl ştim cu toţii, de sfaturile oii ? Da' de unde ! Se porni să ragă din toate puterile lui. Hi ha ! hi ha ! Numai aşa o ţinu o bună bucată de vreme.

Atît i-a trebuit lupului ce-şi avea vizuina prin preajmă. Dădu fuga încotro se auzeau răgetele şi, văzîn-du-i pe cei doi pe pajişte, se năpusti spre ei.

— Cum de cutezaţi să paşteţi nestingheriţi pe pajiştile mele, moştenite de mine din moşi-strămoşi ? Pe locurile astea, cit cuprinzi cu ochiul, eu îs stăpîn. Aţi încălcat legea pămîntului, aşa că pregătiţi-vă de moarte !

— Noi sîntem, după cum vezi, străini de meleagurile astea, vorbi cu împăciuire oaia. Aşa că n-am avut de un,de să ştim că venind aici încălcăm dreptul cuiva. Am greşit, firesc e să plătim vina. De vrei să ne'iei viaţa, nu ne putem împotrivi. Adu numai un martor cum că pajiştile-s ale tale şi pe urmă fă ce vrei cu noi !

— Prea bine, grai lupul, mulţumit că-şi atinge ţinta fără prea mare trudă. Mîine îmi aduc martorul şi după aia, ai mei sînteţi !

Cum plecă lupul, măgarul şi oaia se dădură cu capul de ceasul morţii ca să găsească un mijloc de a scăpa cu viaţă, fără să izbutească însă. Aşa, duşi pe gînduri şt întristaţi foarte, îi găsi cîinele care, seara, veni, ca de obicei, să-i întâlnească.

— Ce-aţi păţit de staţi aşa de plouaţi ?" îşi întrebă el prietenii.

Şi oaia^prinse a-i povesti :

— Uite ce s-a întîmplat. Fratelui măgar, i-a venit aşa, din senin, cheful să cînte ca altădată, în tinereţile lui. Degeaba l-am rugat eu să-şi mute ghidul, că n-am avut cu cine să mă înţeleg. Atras de răgetele lui, a venit un

lup care ne-a învinuit că i-am încălcat pămînturile şi că, după obiceiul locului, se cade să ne ispăşim cutezanţa cu preţul vieţii. Ca să cîştigăm niţeluş timp, eu ra-am arătat gata să îi ascultăm vrerea, dacă se adevereşte, prin martor, că grăieşte adevărul. Şi-acum, lupul o să vină miine dimineaţă cu martorul lui, şi din măgar şi din mine n-o să mai rămînă decît o grămăjoară de oase, dac-o mai rămîne şi atîta !

Şi oaia se porni să plîngă jalnic soarta ei şi a măgarului.

— Liniştiţi-vă, fraţilor ! Ţineţi-vă firea, c-o să găsesc eu o cale'de scăpare ! îi încuraja cîinele. Recăpătaţi-vă voia bună din ultima vreme ! Am să am eu grijă de toate.

După cîteva clipe de chibzuire, cîinele se apucă să sape, împreună cu cei doi prieteni ai săi, o groapă adîncă ; cînd dădură de o vînă de apă, acqperiră gura gropii cu vreascuri.

— Mîine, cînd vine lupul cu martorul său, ca să ca pete dezlegarea de a vă mînca, voi vă aşezaţi de cealaltă parte a gropii ăştia şi îi spuneţi că, dacă vrea să vă mănînce, să treacă peste puţul ăsta orb, rămas moştenire de la părinţii voştri. Restul, lăsaţi-1 pe seama mea.

A doua' zi, dis-de-dimineaţă, nerăbdător să-şi ia cît mai degrabă prada picată ca din senin; lupul veni pe pajişte cu o vulpe drept martor.

— Lupul grăieşte adevăr curat, vorbi vulpea cu ifos. Aceste păşuni sînt ale sale, de la părinţii săi, care, la rîndul lor, le-au primit de la părinţi hăt, de multă, multă

vreme. Cum voi aţi păscut fără învoirea stăpînului de drept a pajiştei, e dreptul lui să vă mănînce.

— Să ne ia viaţa lupul, că am greşit, nu zicem nu, cu-vîntă oaia. Numai că uite ce e : avem şi noi pe-aicea un bun, rămas de la părinţii noştri, ia, puţul ăsta vechi şi părăsit. Legea pămîntuhu nostru cere ca cel care ne-o uşura de viaţă, să treacă peste puţ ca să ne ia. După aia, facă-se voia lupului !

— Bine, bine, vin îndată ! mormăi lupul. Fără să mai aştepte, se avîntă voiniceşte peste groapa acoperită cu vreascuri, umplută ochi cu apă. Şi pac ! Vreascurile se surpară sub greutatea lui şi ditai lupul se prăvăli în groapă. Aici îl aştepta altă bucurie : cîinele, cu puteri sporite de hrană bună, dar şi de mînie, îl înşfacă cu colţii şi îl trase la fund, sub apă, pînă îl înecă. •

Cînd ieşi afară pe pajişte, cîinele strigă în urma vulpii care fugea de-i sfîrîiau călcîiele :

— Stai pe loc, surată vulpe ! Zi-ne mai întîi ale cui sînt cu-adevărat aceste păşuni, ca să ştim şi noi ce avem de făcut.

.— Ce-ţi trebuie să ştii ale cui sînt, frăţioare ?! îi răspunde vulpea din fugă. Şi păşunile, ca tot ce se află pe pămînt, sînt ale tuturora, spre desfătarea cui s-o înfrupta din ele.-Tu vezi-ţi de treaba ta şi lasă animalele să pască în voie !

Şi vulpea pieri fără să se uite în urmă. Iar cei trei prieteni trăiră în belşug şi bună pace toată vara, iar spre. toamnă, cînd turma se înturnă la iernat şi trecu prin locurile acelea, i se alăturară şi ei, ca renăscuţi. -

Vînătorul cu noroc la vînat

A FOST ODATĂ ca niciodată. Multe sînt zilele norocoase în viaţa omului ! Uită-te la mine, ce om cu noroc mi-s eu : într-o zi, m-am dus la baia de aburi, şi-acolo, nici urmă de apă caldă sau măcar de tas cu care să-mi torn apă pe mine, ca să mă spăl... într-altă zi, găsesc un inel pe uliţă. Dau să-1 pun pe deget, să mă fălesc şi eu, cînd colo, piatra din mijloc, ioc, şi tot inelul, turtit, ca o baia dublă... Sau deunăzi, în piaţă, zăresc o tobă îngropată în. colb, o ridic iute, cu gîndul să cîştig cu ea, pe la nunţi ori alte petreceri, vreun gologan, dar toba n-avea decît cercul de pe margini... Şi nu mai departe decît azi, eînd intru în pădure, mă trezesc faţă în faţă cu un om. îşi înjghebase o colibă şi, cum mă vede, piere în ea, şi, la un ochi de geam, se aşază la pîndă,*eu flinta gata de tras. Vai, ce mai mi-a bătut inima, de teamă ca nu cumva norocul meu cel găunos să-1 îndemne să-şi descarce plumbii în mine !...

Dar, de fapt, nu voiam să vă vorbesc de toate astea, ci să vă spun o poveste de-a noastră. Şi începusem cum se, cuvine, nu ? Cu „a fost odată ca niciodată"... Aşadar, odinioară, la mărginea unei păduri dese şi întinse, trăia un vînător. Singur-singurel şi tare chipeş mai era vînătorul nostru. în fiece zi bătea pădurea neumblată în lung şi-n lat şi-abia-abia de izbutea să doboare vreo pasăre ori vreun iepure. Atunci se înturna în bordeiul lui, aprindea frtimu-

*te ... Phvpjttt nfmuritnftrf\ Vrtî.
2.7

şei focul în vatră, îşi frigea vînatul şi aşa îşi potolea inima cu hrana trebuincioasă vieţuirii.

Intr-o bună zi, însă, cum calcă în pădure, îi ieşi în bătaia puştii un stol de potîrnichi. Ochi iute şi, dintr-un singur foc, şi căzură la picioare două potîrnichi deodată. Se minună omul t

-r Ce-o- mai fi cu asta ? Pînă acum nu prea m-a îmbulzit norocuL

îşi puse vînatul în tolbă şi plecă spre casă. Cînd ajunse în colibă, dădu să aducă dintr-un ungher al ei găteje uscate, bune pentru aprins focul în ogeac, se împiedică de o vulpe care, în loc să se ferească de apropierea lui, îl ţin-tuia cu ochii ei de chihlimbar, fără nici o sfială. Chipeşul vînător se prefăcu că n-o vede, îşi agăţă tacticos flinta pe perete, curăţă de fulgi cele două potîrnichi, le spintecă şi le fripse, după care, pe una o mîncă el, iar pe cealaltă o puse binişor dinaintea vulpii.

— Ia de te înfruptă şi tu din norocul meu neaşteptat
de pe ziua de azi, îi *ziSe.* Pesemne că eşti tare înfometată,
de vii de bună voie în cuibul vînătorului, fără sfială de
flinta lui.

Vulpea mîncă potîrnichea cu oase cu tot, după care plecă într-ale ei,

A doua zi, iarăşi la vînătoare, omul nostru abia păşi în pădure, cînd, dintr-un tufiş, îi şi zbughi pe dinainte un cîrd de iepuri. Puse flinta la ochi şi mîna pe trăgaci şi trase.,. Doi iepuri se prăbuşiră deodată, rostogolindu-i-se la picioare.

— Mare ţi-e minunea ! mormăi bucuros singuratecul
vînător; în timp ce-şi ridica de jos frumuseţea de vînat.

Te pomeneşti că s-a schimbat şi pentru mine **roata** norocului.

Se îndreptă ca de obicei spre colibă, dar, cînd dădu să intre, un lup, în faţa uşii ! în loc să fugă la apropierea vî-nătorului, el se apropie de bărhat şi, ca un cîine credincios, păşi după acesta in colibă, **unde** se întinse **în faţa** ogeacului, parcă adăstînd.

Vînătorul se prefăcu a nu-1 vedea. **îşi văzu** liniştit *de* treabă, jupui şi curăţă iepurii, îi găti, după care unul şi-1 opri pentru sine, de-1 mîncă, iar pe celălalt îl puse în faţa lupului :

— Ia de mănîncă, îi zise el, bucuros că are cu cine mai schimba o vorbă. Pesemne că eşti tare înfometat, de nu te sfieşti de omul cu puşcă.

Lupul n-aşteptă să fie poftit de două ori. Se ospăta cu nădejde, de nu mai rămase un oscior din bietul iepure, apoi se ridică şi se mistui în pădure, după treburile lui.

Ziua următoare, cînd se trezi odată cu zorile, pe prag, în locul lupului, sta tolănit un urs. îi puse şi lui dinainte resturile de la iepurele pe care îl mîncase în ajun, îşi săltă flinta pe umăr şi apucă iar drumul pădurii. Se pregăti să dea o raită prin locurile ştiute de el a fi mai prielnice pentru vînat, cînd, pe neaşteptate, auzi bătăi zorite de aripi: un cîrd întreg de raţe sălbatece se ridicase din aluniş, zbu-rînd spre înaltul cerului. Iute îşi luă omul flinta de pe umăr şi ochi. Poc ! Se descărcară plumbii şi, dintr-o dată, două raţe se rotiră niţeluş ca bete, apoi căzură la pămînt, aproape de picioarele lui. Le ridică, nevenindu-i să creadă în norocul care cu încăpăţînare i se alătura repetat, şi o luă agale spre casă. Aici, pe creştetul colibii, poposise un vul-

tur uriaş. La apropierea omului, nici gînd să zboare. Parcă adăstîndu-1, se lăsă lin pe umărul acestuia şi pătrunse odată cu el înăuntru.

— Şi azi am avut mare noroc la vînat, îşi spuse vînătorul. Cum am mîncare berechet, am să-i fac parte din ea, ca unui musafir de-al meu, şi vulturului, căci, pesemne că e tare înfometat, de nu dă semne de sfială la apropierea omului cu puşcă...

Pregăti pentru gătit amindouă raţele, una o opri pentru sine, iar pe cealaltă o puse dinaintea vulturului, care, după ce se satură, zbură pe uşă, după treburile lui...

Şi vreme de cîteva zile, tot aşa se petrecură lucrurile : abia punea piciorul vînătorul în pădure şi vînatul i se arăta în faţă şi, dintr-o descărcare de puşcă, nimerea cîte două vietăţi deodată. Iar la intrarea în colibă îl aşteptau, ca o obişnuinţă, ba o zburătoare sălbatecă, ba o fiară, care, fără să se ferească de el, se hrăneau din prisosul hărăzit de noroc. Şi, după ce se ospătau, plecau precum veniseră.

Intr-o bună zi însă, lupul cel de la început intră iar după vînător, înăuntrul colibei, dar de astă dată îi grăi cu glas omenesc :

— Prietene, tu nu numai că nu ne-ai ucis, deşi îţi stătea la îndemînă, dar ne-ai îndestulat cu mîncare pe noi, vieţui toarele pădurii, în cele mai grele zile ale noastre. Ne-am tot sfătuit între noi cum să-ţi mulţumim pentru fapta ta bună. Şi iată ce-am chibzuit. Ne întristăm să te tot vedem cît de singur trăieşti în pustietăţile pădurii şi vrem să te însoţeşti cu fiica padişahului din ţara asta. Numai atîta voim să ştim : tu încuviinţezi asta ori ba ?

. .

Rîse cu poftă vînătorul.

— Ce întrebare, fîrtate lup ! Se cunoaşte că nu trăieşti printre oameni ! Păi cum să se poată, frăţioare ? Eu sînt un om sărac, cum prea bine aţi văzut. Cum să rîvnească la mine o ditai fiică de padişah ?! Hai, lăsaţi vorbele de clacă şi să ne vedem fiecare de treabă...

— Ba deloc, îi< tăie vorba lupul. Eu sînt craiul tuturor lupilor pădurii. Toţi se supun poruncilor mele fără să cîr-tească. Şi vulpea, care-a venit prima la tine, la fel, e mai mare peste toată suflarea vulpilor pădurii şi vulturul; de asemenea, împărăteşte peste toţi vulturii din pădure şi de pe piscurile de la noi, iar ursul îşi întinde şi el stăpînirea peste toţi urşii trăitori.pe meleagurile noastre. Tu n-aibi grijă de nimica, numai să-ţi dai încuviinţarea, restul, lasă-1 în seama noastră, că ştim ce avem de făcut.

Şi vînătorul, deşi nu avea nici o nădejde că prietenii săi vor izbuti să-şi aducă. la> îndeplinire dorinţa, nu se împotrivi lor, ea să nu-i întristeze.

Lupul urlă o dată prelung şi toţi lupii se adunară degrabă în juru-î. Vulpea scheună'o dată prelung şi toate vulpile se îmbulziră de-a valma în jurul ei. Vulturul ţipă o dată prelung şi toţi. vulturii, mari şi mici, într-un filfîit asurzitor Se aripi, întunecară cerul şi se lăsară pe pămint în jurul craiului lor. Ursul numai ce mormăi o dată tare, ca un bubuit de tunet, şi peste puţin se bulucirăspre el, trosnind sub paşii lor^ vreascurile şi crengile pădurii, puzderie de urşi, mari şi mici, negri sau cenuşii... Şi armata asta greu de închipuit, alcătuită din fiarele şi zburătoarele

pădurii, porni la drum, îndreptîndu-se fără ocol spre sa-raiul padişahului.

Ajunseră acolo pe la chindie. Se uitară îh jur, pustiu peste tot. In grădină, nici ţipenie de om. Grădinarii îşi lăsaseră uneltele la o parte şi plecaseră la odihnă.

— împăraţi ai lupilor şi urşilor, cuvîntă atunci vulpea. Voi veniţi cu mine în grădină. Eu am să fiu grădinarul, iar voi doi, vă veţi înhăma la plugul de colo, în locul boilor. Cînd fiica padişahului se va ivi în grădină, craiul vulturilor o va prinde cu grijă, de umăr, şi va zbura cu ea pînă la coliba chipeşului nostru vînător. Sînteţi gata ?

— Gata î spuseră într-un glas toate vieţuitoarele adunate în faţa saraiului.

Atunci lupul şi ursul îşi băgară capetele sub jug, vulpea apucă coarnele plugului, şi ca un grădinar iscusit, începu a ara grădina, de la un capăt la altul, îndemnîndu-şi, cu strigăte ascuţite, „boii", pentru ca brazda trasă să fie cît mai adîncă şi mai dreaptă...

La auzul tărăboiului stîrnit, toată suflarea saraiului, de la mai marii dregători şi pînă la slujbaşul cel mai neînsemnat, se îmbulzi pe la ferestre, să vadă ce se întîmplă, şi-apoi, în hohote de rîs nestăvilit, coborî în grădină nemai-încetînd să se mire :

— Ha, ha, ha ! Ia te uită ! Vulpea, ha, ha, ha, a ajuns grădinar... Ha, ha ha ! A înjugat la plug cogeamite ursul greoi şi pe fiorosul lup şi... ha ha ha, ară cu străşnicie grădina padişaliului nostru, parcă, ha ha ha, ar fi tocmită pentru aceasta eu bani grei ! Ha ha ha î

Auzind vălmăşagul de glasuri, însăşi fiica padişahului ieşi zorită în balconul saraiului şi, cum dădu cu ochii de animalele noastre ce-şi vedeau temeinic de treabă ca şi cum numai asta făcuseră toată viaţa, se înveseli şi ea^ rî-zînd din toată inima.

Deodată însă, vulturul-crai zbură de pe creştetul unui pom unde se ghemuise nemişcat şi o înhaţă pe fată în ghearele sale.

— Ajutor ! Daţi fuga ! Scăpaţi-mă ! începu să strige aceasta, zbătîndu-se. ^

Degeaba însă ! Vulturul, de-acuma dincolo de grădină, se avîntase cu povara-i preţioasă spre tării. 6 vreme pe boltă se văzu un punct ce se tot micşora, pînă pieri cu totul.

Cum văzu că vulturul s-a ridicat în slăvi cu fata, vulpea a lăsat în grabă plugul şi s-a făcut nevăzută. La fel şi lupul, a ieşit din jug şi s-a mistuit printre flori şi copaci, în timp ce ursul, greoi, neputînd să iasă iute din jug, fugea cu mare iuţeală, trăgînd după sine plugul.,.

Cînd se dezmeticiră, cei din sărai pricepură vicleşugul vulpii, dar, prea tîrziu !... Padişahul înjghebă degrabă o oaste mare de călăreţi înarmată pînă în dinţi, care porni în direcţia în care se spunea c-ar fi zburat vulturul...

Cît despre vultur, el zbui'ă, cu prada sa vie, pînă la coliba chipeşului vînător. Ajuns aici coborî lin pînă în prag, unde o lăsă uşurel pe fata de padişah, speriată foarte de cele petrecute.

— Nu-ţi fie teamă, # fată frumoasă, 'încercă s-o liniş teascâ vînătorul. Nu-s duh. ori altă arătare, sînt om ca şi tine. Biet vînător în prieteşug cu vietăţile pădurii, şi-atît. Din partea mea să nu te-aştepţi la nici un rău. De vrei, rămîi să te însoţeşti cu mine, de nu, vulturul, la rugămin tea mea, te va duce îndărăt la ai tăi.

Fetei îi plăcu felul deschis de-a vorbi al voinicului. înfăţişarea lui şi ciudata însingurare în pustietăţi rar străbătute de picior de om o atrăgea.

— Tatăl meu, padişahul, porni-va oaste mare, ca să mă ia înapoi, rosti ea. Spune-mi, atunci ce se va întîmpla cu noi amîndoi ?

— Toate vietăţile pădurii ne vor apăra pînă la ultima lor suflare, o încredinţa vînătorul. Un singur lucru are pentru mine însemnătate : să vrei să rămîi alături de mine cu toată inima, şi-atît.

— Mă învoiesc să-ţi fiu soaţă dreaptă, pînă la sfîrşitul zilelor mele, răspunse fata de padişah.

In vremea aceasta, vulpea, lupul şi ursul, urmaţi de cetele lor de supuşi, străbăteau pădurea. Cum armata de urmăritori călare se tot apropia, craiul vulpilor vorbi către ceilalţi :

— Cînd, la noapte, oştenii vor mînea în pădure, eu am să-mi pun supuşii să le facă harcea-parcea şăile şi frîurile...

Zis şi făcut. Dimineaţa, cînd călăreţii dădură să se urce pe cai şi să pornească mai departe, găsiră şei şi hamuri ca vai de ele. în timp ce ei încercau, ocărind, să mai dreagă ce se putea drege, vulturii aruncau ploaie de pietre.

peste cai şi călăreţi. Urşii nu se lăsară nici ei mai prejos : înarmaţi cu crengi groase şi trunchiuri mai tinere de copaci, dădură năvală peste ostaşi, stîlcindu-i în lovituri.

înfricoşaţi de-atîta urgie abătută asupră-le pe ncaştep-tate, ostaşii făcură calea-întoarsă la sărai, unde povestiră padişahului. La început, acestuia nu-i venea să creadă. Dar, cînd văzu cu ochii lui starea jalnică în care ajunsese falnica sa oştire, rămase pe gînduri.

— Cu oamenii, m-aş lupta pînă în ziua de apoi, dar cu fiarele şi zburătoarele pădurii, cum poţi să dovedeşti ? Viclenia, forţa şi unirea fac din ei, după cum s-a văzut, vrăj-maşi de nebiruit, ale căror gînduri greu le poate pătrunde o minte omenească. Teamă mi-e că va trebui să-mi las fata unde a purtat-o răpitorul ei, altminteri aş putea duce la pierzanie o ţară întreagă.

Aşa grăi padişahul către dregătorii săi. îndată porunci
să se alcătuiască nu armată pedepsitoare, ci alai de nuntă
împărătească ce, cu el în frunte, porni să străbată pădu-
. rea cea deasă şi întinsă. Deasupra lor, mereu, se rotea un
vultur, care, parcă, voia să le arate drumul cel mai scurt
spre ţintă. Aşa dădură de coliba chipeşului vânător, care
îi adăsta în prag, de mînă cu frumoasa fată a padişahului.
Acesta le dădu binecuvîntarea părintească şi patruzeci de
zile şi patruzeci de nopţi încheiate nu se mai ostoiră petre-,
cerile. Iar vietăţile pădurii durară, în acest răstimp, ca dar
de nuntă tinerei perechi, un măreţ castel în inima pădurii,
unde vînătprul şi soaţa lui trăiră în bucurie şi bună în
ţelegere tot restul zilelor..; .,->■ J^,
;

Imamul şi mîncarea de dovlecei

[1] ÎNTR-UN SAT SE STATORNICISE, odată, un imam care, nici mai mult nici mai puţin, cerea de.la binecredin-cioşii musulmani să-1 hrănească cu rîndul. Intr-o zi de vineri, urcat' la amvonul geamiei, imamul, în predica sa, îi povăţui aşa :

— Trebuie să ne stăvilim pornirile noastre prea pă-
mînteşti spre lăcomie, fraţilor. Să nu nesocotim prin dis
preţul nostru nimic din cîte se află în lumea asta pentru
a ne îndestula foamea.- Ia, de pildă, dovlecelul. Şi el e o
legumă ce se trage direct din rai. A-l mînca nescîrbit e-o
faptă de bună credinţă...

Atît le-a trebuit sătenilor, sătui să-1 tot hrănească cu bunătăţi pe imam. Fiecare dintre ei, cum le venea rîndul, Si duceau acestuia pe tipsie mîncare de dovlecei.'

Azi aşa, mîine aşa, imamul se sătura pînă peste cap să tot înghită acelaşi şi acelaşi fel de legumă şi le grăi :

— Ei, binecredincioşilor, care-mi aduceţi în fiecare zi
o mîncare de dovlecei. Vă spuneam eu mai zilele tre
cute că dovlecelul e o legumă a raiului, că a-l mînca e c
faptă de bună credinţă... Da, dar luaţi aminte : tocmai pen
tru că-i o legumă ce se trage direct din rai. a te înfrupta
din ea 'fără rost, zi de zi, ajunge să fie un păcat Căci ce
e venit din rai pe pămînt, nu se cade a fi folosit ca un
lucru obişnuit. Chiar eu, de pildă, mă mulţumesc şi cu o

mîncare mai puţin sfîntă, cum ar £i, să zicem, o biată găină de prin preapămînteana voastră ogradă...

— Noi nu vrem să nesocotim o faţă cinstită ca a ta, om al raiului, strigară în cor ţăranii. La un om sfînt se potriveşte o mîncare la fel de sfîntă. Iar dovlecelul, precum spuseseşi mai deunăzi, e-o astfel de legumă. Dac-ar mînca-o zilnic nişte oameni păcătoşi ca noi, atuncea da, ar fi un păcat. Dar pentru un sfînt ca tine, e taman mîn-carea care trebu ieste...

Să mai zică ceva imamul ? După alte cîteva zile, cînd ' yăzu că numai de dovlecel are parte, îşi luă frumuşel tălpăşiţa şi se strămută într-alt sat, spre mulţumirea ţăranilor noştri, bucuroşi c-au scăpat de un trindav şi un făţarnic.

Judecata ,,dreaptă"

DOI ŢĂRANI SE ODIHNEAU niţel într-o zi de vară, după trudnica muncă a cîmpului, cînd, deodată, se auziră neasemuitele triluri ale unei privighetori poposite chiar pe creştetul copacului sub care şedeau.

— Auzi ce frumos cîntă pasărea asta- minunată ! De unde-o fi ştiut ea cît de mult îmi place s-o ascult ? spuse unul dintre ei.

— Parcă pentru tine cîntă ! grăi celălalt. Daoă-i vorba de ştiut, apoi de bună seamă c-a ştiut ce mult îmi place *mie* cîntecul ei !

— Doar nu-ţi închipui că pentru tine cîntă ! Pentru mine şi numai pentru mine, pentru bucuria mea se căzneşte ea, sărăcuţa. Vrea să mă uşureze de istovirea unei-, zile de trudă prin harul ei.

— Ba e vorbă ! Pentru sufletul meu cîntă ea!

Şî tot aşa, cei doi prieteni: se sfădiră pînă ajunseră la ■ cadiu. Şi cum fiecare îi cunoştea acestuia năravul de a înclina balanţa dreptăţii de partea celui, care-i duce daruri, se înfăţişară la judecată aşa, ca din întîmplare, unul sub braţ cu o gîscă de toată frumuseţea, celălalt, cu un curcan falnic.

Luciră cu lăcomie ochii cadiului văzînd plocoanele ce-1 aşteptau. Pentru care,din ele să se hotărască ?

— Geaba v-aţi sfădit între voi ! le vorbi el împricina ţilor, după ce le ascultă păsul. Privighetoarea aceea nu cînta nici pentru tine, nici pentru tine, mai zise el, arătînd cînd spre unul, cînd spre celălalt. Pentru mine cînta ea, binecuvîntata. Eu obişnuiesc să poposesc sub copacul acela, ca să mă desfăt cu cîntecele ei preaminunate.

Şi zicînd aşa, întinse mîinile spre darurile ce-1 aşteptau, drept răsplată pentru judecata sa... nepărtinitoare.

! C5mi,a „ „*

SE SPUNE CĂ UN ŞARPE întîlni odată o cămilă. Se uită la ea, se uită, apoi îi spuse :

— Ce soi de animal mai eşti şi tu ! Mai mare ruşinea să ai un gît atît de lung şi de încovoiat !

Cămila nu-şi pierdu cumpătul.

— Sărăcuţul de tine, frate dragă ! Oricît te-aş privi, nu găsesc măcar o bucăţică dreaptă, cît de mică, în trupul tău ! îi răspunse ea şi plecă tacticos mai departe.

O poveste cu tîk

DE MULT DE TOT trăia într-un ţinut îndepărtat, spre soare-răsare, un împletitor de nuiele. Trudea cu tragere de inimă la meşteşugul său şi izbutind să facă lucruri pe cît de frumoase, pe atît de trainice, dobîndise faimă şi trăia mulţumit, alături de nevasta şi de fiica sa.

Intr-o zi, un paşă, trecînd călare, cu suita, pe lîngă o cişmea din drum, văzu o preafrumoasă fată umplîndu-şi ulciorul cu apă. Şi atît îi plăcu chipu-i ca scris, statura-i mlădie şi gingăşia mişcărilor ei, încît, cum era neînsurat, se gîndi să şi-o ia de soţie.

Puse oameni de aflară unde locuieşte fiinţa rîvnită şi îşi trimise acolo, degrabă, peţitoare.

— Paşa îţi face nemărginita cinste să-şi uite de rangul său în faţa frumuseţii fiicei tale şi să ţi-o ceară de soaţă, spuseră ele împletitorului de nuiele.

— Cinstea e mare, într-adevăr, răspunse acesta netulburat, iar despre paşă norodul vorbeşte numai de bine. Dar, mai înainte de a-mi da fata, vreau să ştiu : cel care vrea să-mi fie ginere cunoaşte vreo meserie ? Ar putea oare, la nevoie, să-şi cîştige, aşa ca mine, traiul prin truda mîinilor sale ?

Se mirară peţitoarele.

— Ce gânduri îţi vin în minte, omule ! El e un paşă, nu pricepi ? Un ditai dregătorul. Ce-i trebuie lui o meserie ? TS-un om bogat, de cuvîntul lui atîmă viaţa unei mulţimi de oameni.

— Eu nu zic că nu-i aşa, întări vorba iarăşi tatăl fetei. Numai că eu nu dau doi bani pe-un bărbat ale cărui mîini nu-s bune de nici un meşteşug. Ginerele meu va trebui să ştie o meserie trudnică, cinstită.

Peţitoarele plecară, nu fără să ocărască pe încăpăţînatul părinte, şi spuseră totul paşei.

Cum acesta dorea mult s-o ia de soţie pe fata pe care o peţise, se îmbrăcă în straie de om nevoiaş şi colindă pe la fel de fel de meşteşugari, cu gîndul să le înveţe meseria. Pînă -la urmă, chibzuind că cel mai uşor lucru, ce se poate deprinde cel mai uite, este împletitul de nuiele şi rogojini, întră cirac la un astfel de meşter şi se apucă de lucru cu sîrg. în scurt timp izbuti să devină el însuşi meşter şi

atunci trimise din nou peţitoarele la împletitorul de nuiele, cu rugămintea să-i dea fata drept soaţă.

Aflînd cum stau lucrurile cu cel ce voia a-i fi ginere, acesta îşi dădu încuviinţarea şi nunta se făcu spre mulţumirea tuturora, deşi paşa nu putea uita, cu una cu două, jignirea adusă lui, unui dregător, de către un om de rînd.

Nu trecu mult şi prin intrigi de sărai, tînărul paşă pierdu bunăvoinţa padişahului. Scos din înalta sa slujbă, bătu pe la multe uşi, încercînd să dobîndească orice slujbă, cît de neînsemnată ar fi fost, dar nimeni nu îl asculta, de teamă să nu-şi atragă prin aceasta, asupra sa, mînia padişahului. Cum odată cu slujba îşi pierduse şi întreaga avere, paşa ajunsese aproape muritor de foame. Atunci îşi aduse aminte că ştie o meserie şi se apucă să muncească alături de socrul său, lăudînd acum, în sinea sa, bunul simţ şi dreapta judecată a acestuia. Astfel el îşi cîştigă traiul de fiece zi pentru el şi familia lui şi vieţui mai departe, în

tihnă, cu femeia pe care o iubea, bucurîndu-se de cinstirea celor din jur.

Fiul tăietorului de lemne

A FOST ODATĂ un tăietor de lemne. în fiecare zi pleca la pădure, aduna vreascuri sau tăia crengi mai groase de copac, mergea la tîrg cu o sarcină de lemne, o vindea şi

cu gologanii luaţi îşi ducea cu ai săi traiul sărac de azi pe mîine. într-o zi, întîlni pe drum, strinşi lîngă o grămadă de pietre, mai mulţi băieţi cu beţe groase în mîini.

— Ce-i cu voi aici ? îi întrebă el.

<■ — Vrem să omorîm un şarpe care-şi are aici culcuşwl, răspunseră ei.

— Daţi-mi-1 mai bine mie, că-i vin eu de hac mai ceva decît voi, le spuse omul, cu gîndul să scape şarpele de la moartea ce-1 aştepta negreşit.

Luă şarpele, îl închise într-un zimbil şi plecă mai departe, la tîrg. De ani şi ani, întotdeauna, nu se pomenise să primească mai mult de un bănuţ pe sarcina de lemne. Acuma însă, un cumpărător răsărit ca din pămînt, de cum intră în prima uliţă a tîrguşorului, îi cumpără lemnele, plătindu-i, fără nici o tocmeală, de patru ori mai mult ca de obicei.

— Din banii primiţi, îşi zise omul, trei pătrimi sînt de drept ale şarpelui. El mi-a schimbat norocul. Se cuvine, deci, să-i cumpăr lapte proaspăt şi să-1 hrănesc, căci mi-a fost de ajutor.

întors acasă, satură bine şarpele cu lapte călduţ, după care îl aşeză cu grijă în cea mai arătoasă ladă pe care o avea. înainte de a pleca iar în pădure, le spuse alor săi r

— Să nu cumva să vă purtaţi u^ft cu şarpele ăsta. El ne-a adus norocul în casă. E cu adevărat cel mai preţios prieten al nostru. Să nu-i lipsească în nici o zi laptele cald!

De-atunci, cum se întorcea de la tîrg, unde-şi vindea ca prin minune sarcina de lemne, omul îi întreba pe ai lui dacă au îngrijit „musafirul" cum se cuvine, apoi se aşeza lîngă ladă şi îi spunea şarpelui vorbe de alintare.

într-o seară însă, cînd veni acasă, fiul său îl întîmpină în prag:

— Nu ştim ce are şarpele nostru, tată, că astăzi n-a pus gura pe lapte.

Tăietorul de lemne se apropie de şarpe şi îl întrebă, grijuliu :

— Ce-i cu tine, dragule ? De ce n-ai mîncat ?

Spre mirarea sa, auzi că şarpele îi răspunde cu glas omenesc :

— Zi de zi am văzut aicea, la voi, ce frumos trăiţi tu, nevasta şi fiul tău. Asta mi-a amintit de traiul meu de-a-casă, cu tatăl şi cu mama mea şi deodată m-a năpădit, aprig, dorul de ai mei. De-aceea mi-a pierit cheful de mîncare.

— Ai dreptate, dragule, grăi cu blîndeţe tăietorul de lemne. E prea de înţeles tristeţea ta. Mîine chiar, am.să te duc la ai tăi.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, omul o porni de-a'casă cu şarpele în zimbil, îndreptîndu-se spre locul de unde-1 salvase din mîna copiilor. Mai înainte de a pieri printre pietre, şarpele îşi sfătui aşa prietenul :

— Aşteaptă niţeluş aici, că ai să fii adus în casa noas tră. Cînd taica o să-ţi zică „Cere-mi ce vrei, că-s gata să-ţi împlinesc orice dorinţă, tu să-i ceri desaga noastră, alt ceva nimic."

Nu trecu mult şi tăietorul de lemne se trezi — cum, nu ştia nici el — într-o încăpătoare sală şi tare frumoasă, boltită adînc sub pămînt. Un şarpe mare, încolăcit pe un tron bătut în pietre scumpe şi cu o coroană pe cap, îi mulţumi că-i scăpase fiul de la pieire, după care îl îmbie :

— Drept răsplată pentru fapta ta bună^ cere-mi ce vrei, că-s gata să-ţi îndeplinesc orice dorinţă.

— N-am nevoie de nici o răsplată, răspunse cu bunăvoinţă tăietorul de lemne. Bucuria voastră e şi bucuria mea. Nu doresc altceva decît să vă fie hărăzite zile îndelungate şi bune împreună, la toţi ai tăi.

— Mulţumim de urare, om bun, dar rugămintea mea e să-mi spui o dorinţă pe care să ţi-o îndeplinesc !

— De-i aşa, daţi-mi desaga voastră şi gata !

— Ce să faci tu cu desaga noastră ?! Nici măcar făţoasă nu-i ! Cere-mi altceva, mai de preţ, nu pierde un prilej ca ăsta, încercă să-1 îndepărteze de Ia cererea lui şarpele-tată.

— Altceva nu-mi trebuie, stărui omul. De vreţi să-mi daţi ceva, daţi-mi desaga.

Şi cum şarpele-tată se tot codea să-i împlinească dorinţa şi încerca mereu să-i mute gîndul către altceva, bătrînul se ridică să plece. Odată cu el, o porni şi şarpele cel tînăr.

— Ce faci, fiule ? Unde vrei să pleci ? Abia te-ai întors printre noi !

— Bărbatul ăsta, tată, nu numai că m-a scăpat de la moarte sigură, dar m-a dus la el acasă, unde m-a îngrijit ca pe un prieten drag. Dacă familia mea nu-i poate dărui ce cere, eu plec cu el, să-1 slujesc mai departe prin no-*f*acul pe care i-1 aduc !

1 — Rămîi cu noi, fiule, să ne înveseleşti inimile noastre sWuratice şi bătrîne ! se rugă şarpele-tată. Iar către tă-ieWul de lemne : Uite, ţine desaga asta şi te du cu bine !

Omul se întoarse acasă, deschise desaga, găsi în ea o pungă pentru bani, un fluier şi un fes, o închise la loc şi o puse în dulap.

După o vreme, tăietorul de lemne se prăpădi, lăsîndu-şi nevasta şi fiul lipsiţi de stîlpul casei. Cum feciorul era vrednic ca şi tatăl său, îşi găsi iute de lucru la o prăvălie, unde se vindeau fel de fel de ţesături, şi în scurt timp izbuti să dobîndească deplina încredere a celor din jur.

— Mamă, spuse el într-o zi, coase-mi şi mie o pungă pentru bani, ca să am unde-mi ţine cîştigul.

— N-am din ce să-ţi cos una nouă, băiatule, însă în traista pe eare-o adusese taică-tău se află, pare-mi-se, si o pungă pentru bani. De vrei, ţi-o dau ţie.

Feciorul luă punga şi 'puse în ea cei zece bănuţi, pe care-i avea în buzunar. Cînd, nu mult după aceea, deschise punga să-i dea mamei sale cu ce să facă faţă trebuinţelor casei, rămase înmărmurit : în loc de zece bănuţi, în pungă se aflau, cu vii luciri, zece lire de aur, nou-nouţe ! înţelese atunci că a scăpat de grija zilei de mîine. Nu spuse însă nimic, nimănui, şi îşi văzu mai departe de treburi.

Cam peste vreo săptămînă, negustorul la care lucra se pregătea să plece la Istanbul după marfă. Chemă la el pe băiat, îi spuse preţurile la toate ţesăturile dte se aflau în prăvălie şi îl lăsă pe el să le vîndă.

Văzînd că vînzarea mergea greu, băiatul ieşi în pragul dughenei şi începu să strige în stînga şi în dreapta :

— Veniţi de luaţi marfă de la noi ! Marfă ieftină şi bună cum nu s-a mai pomenit! Cu preţul unui cot se poate lua un balot întreg !

Cumpărătorii dădură buluc şi în numai cîteva ceasuri prăvălia aproape se goli de mărfuri.

Vestea despre isprava tînărului cirac ajunse, cu repeziciunea fulgerului, pînă la Istanbul, la negustorul cu pricina. Şi acesta, cît mai grabnic cu putinţă, îşi încarcă marfa cumpărată şi se întoarse glonţ la prăvălie. Aici, cele auzite i se adeveriră de cum păşi înăuntru : pe rafturi nu se mai afla nici un singur balot cu stofe.

— Ce-ai făcut, nenorocitule ? strigă el. Ţi-ai bătut joc de încrederea pe care eu, ca un neghiob ce sînt, m-am zorit să ţi-o dau ! O viaţă întreagă nici cu o muncă de rob, şi n-ai să fii în stare să-mi înapoiezi ce-ai prăpădit prin ne-chibzuinţa ta !

— Greşeşti, greşeşti nespus, stăpîne, îi luă vorba netulburat băiatul. Nu mă simt vinovat cu nimica faţă de tine. Dimpotrivă. Mai înainte de a te necăji atîta şi de a mă ocări, deschide sertarul unde se ţin banii şi vezi ce-i înăuntru.

Spre uluirea negustorului, în sertar se înghesuiau nu bănuţi de aramă, ci lire de aur nou-nouţe. Ce se întîmplase? Băiatul vînduse într-adevăr neînchipuit de ieftin toată marfa, dar pusese fiecare bănuţ primit în punga sa fermecată şi numai după aceea băgase aur curat, în sertarul cu pricina. Negustorul nu mai contenea cu mulţumirile, iscodind în acelaşi timp cum de se putuseră petrece toate acestea.

Băiatul însă îşi ţinu gura ferecată. După ce îşi îndestulă mama cu tot ce-i trebuia pentru o vreme mai îndelungată,

el părăsi nu numai dugheana, ci şi satul său, dornic a pleca în lume. ca să cunoască şi să înveţe toate cîte sînt în ea. In colindările lui ajunse într-o ţară vestită prin frumuseţea fetei de padişah. Se zvonea că tînăra prinţesă e, pe cît de frumoasă, pe atît de trufaşă. Numai ca să-i vadă cineva un deget trebuia să verse mai întîi, în vistierie, pe numele ei, nu mai puţin de o liră de aur !

— Oare o fi într-adevăr prinţesa frumoasă precum se vorbeşte ?! se întrebă tînărul nostru.

Se-duse la sărai şi vorbi cu mai marele stcăjilor :

— Dacă eu vreau s-o văd pe fiica padişahului şi să stau chiar un piculeţ de vorbă cu ea, cîţi galbeni ar trebui să dau ?

— O sută de lire de aur ! sună răspunsul.

Feciorul nu stătu pe gînduri. Scoase din pungă gal-. benii ceruţi şi intră în sărai. Frumuseţea fetei de padişah întrecea chiar cea mai avîntată închipuire. în apropierea ei, tînărul rămase uluit, cu mintea înceţoşată. Frumoasa fată îl descusu cu meşteşug, ca să afle cărei minuni îi datorează el uşurinţa de a arunca cu galbeni în stînga şi în dreapta. Bătu apoi de trei ori din palmele-i micuţe şi parfumate şi roabe tăcute lunecară în încăpere, purtînd pe tipsii de aur băuturi reci şi aromate. Cum le bău, musafirul simţi că îl cuprinde o dulce toropeală. Se lăsă în voia ei şi... se trezi spre asfinţit zvîrlit ca o zdreanţă, în afara oraşului, pe cîmp. Scotoci înfrigurat în buzunar : punga dispăruse !

Neavînd încotro, se întoarse acasă, furios pe el însuşi. Şi cum auzi că tocmai atunci e nevoie de un cioban pen-

tru oile satului, se tocmi să le ciobănească el. Mînînd oile pe păşune, îi veni poftă să cînte din fluier.

— N-ai, cumva, rătăcit cine ştie pe unde vreun fluier ? îşi întrebă el mama, seara, întors acasă.

— în traista rămasă de la tatăl tău era, pare-mi-se, şi un fluier. Ţi-1 aduc să-1 iei.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, băiatul îşi prinse fluierul la brîu şi se duse cu oile la păscut. Cînd dădu de o poiană cu iarbă grasă, se trase la umbra unui copac, puse fluierul la gură şi cum suflă o dată, se trezi dinainte cu un harap :

— Porunceşte, stăpîne !

— Ce să-ţi poruncesc ?! se miră băiatul, luat pe neaşteptate.

— Porunceşte ce vrei, că asta mi-e treaba : să-ţi împlinesc ţie poruncile, oricare ar fi ele.

— De-i aşa, porneşte degrabă şi adu-mi pe frumoasa, fată a padişahului.

Harapul se făcu nevăzut şi după numai două clipe — una pentru dus şi alta pentru întors — se întoarse cu fata cerută.

Cind văzu de aproape atîta frumuseţe, mintea băiatului se înceţoşa din nou. Cum fata se arăta dornică să cunoască felul în care ajunsese la el, tânărul prinse a i se destăinui :

— Eu n-am avut numai un singur lucru fermecat. Pe lingă pungă, mai am şi un fluier. Iată-1 !

Atîta aştepta fata de padişah. Luă în mînă fluierul, zicînd că vrea să-1 vadă mai bine şi numaidecît suflă în el. Harapul, ivit ca din pămînt, îi zise, supus ;

— Porunceşte, stăpînă !

— Du-mă înapoi în saraiul tatălui meu şi lasă-1 pe credulul ăsta aicea unde i-e locul !

Şi pînă să se dezmeticească feciorul, fata şi pierise, cu fluierul fermecat cu tot, iar el rămase să ciobănească mai departe, în sărăcie şi obidă.

Venise toamna şi vremea se răcise binişor. ,

— Mamă, spuse el într-o seară mamei sale, caută ceva să-mi pun pe cap, că a început să-mi fie frig pe cîmpuri.

— Ţine fesul ăsta din traista lui taică-tău, îi zise
femeia.

Vrînd să-1 încerce, băiatul şi-1 puse pe cap.

— Unde-ai dispărut, fiule ? se auzi glasul înspăimîntat
al mamei.

~ Aici sînt, mamă, nu mă vezi ?

Numai cînd îşi scoase fesul, mama răsuflă uşurată :

— Bine că te văd din nou, fiule, că tare mă mai spe
riasem.

Aşa pricepu băiatul că fesu-i fermecat. De-1 pui pe cap, te faci nevăzut şi poţi zbura, ca gîndul, oriunde, iar de-1 iei de pe cap, eşti din nou un om în carne şi oase.

Tare bucuros, el îşi puse iarăşi fesul pe cap şi ajunse într-o clipită la sărai, lîngă frumoasa fiică a padişahului. Cînd îşi scoase fesul, fata scoase un ţipăt :

— Cum de-ai pătruns aici, printre atâtea
străji ?

— Nimic nu-i greu pentru mine cînd doresc să-ţi fiu pe-aproape, îi răspunse băiatul. Vezi fesul ăsta ? Cu ajutorul lui fac minuni.

— Mărturisesc că nu-i chip să mă împotrivesc ţie, îl linguşi fata. Am să te iau de soţ şi gata. Dar, pînă una alta, dă-mi puţin fesul, să-1 văd şi eu mai bine.

Cum luă fesul în mînă, fata începu să strige :

— Săriţi ! Un străin în iatacul meu !

Străjile dădură năvală, îl prinseră pe nepoftit, îl cicte măgiră zdravăn şi îl aruncară afară, în colbul drumului, mai mult mort decît viu.

„Sînt un nerod, un om de nimic^care-şi merită soarta, îşi zise băiatul. Mai bine mă arunc în apă şi isprăvesc cu mine, că tot degeaba fac umbră pămîntului."

Cum în apropiere se afla, la picioarele unei stînci, un . rîu, feciorul se aruncă de sus în apele învolburate, cu gîn-dul să-şi curme aşa zilele. Se pomeni, însă, fără a fi păţit ceva, nu în apă, ci pe crengile unui cireş care-şi înălţa tulpina pe malul rîului. Cînd întinse mîna căutînd să se ridice, atinse nişte cireşe ; atunci abia îşi dădu seama că-i este sete. Culese cîteva şi cum le mîncă, simţi o mîncărime cumplită în creştetul capului. Vrînd să se scarpine, se trezi cu două coarne de toată mîndreţea ! Cu greu izbuti să coboare din pom, căci coarnele, rămuroase, se încurcau mereu în reţeaua deasă de crengi. Mergînd în neştire pe firul apei, văzu un alt pom încărcat cu mere. Culese unul şi cum muşcă din el, auzi un trosnet sec : la picioare îi căzuseră amîndouă coarnele, deodată.

• — Aşa, care va să zică, îşi zise el. De mănînci poame din cireşul ăla, îţi cresc coarne, de mănînci din mărul ăsta, îţi cad. Soarta m-a ajutat să mă pot răzbuna pe frumoasa şi isteaţa, dar nu mai puţin trufaşa şi vicleana fată de pa-dişah.

Se mînji pe faţă şi pe mîini cu noroi, îşi răscoli părul, I îşi sfîşie straiele, culese cîteva cireşe şi se întoarse la sa-■ raiul abia părăsit.

— Cireşe, cireşe proaspete ! începu el să strige. Cum anotimpul cireşelor trecuse de mult, fata de pa-I dişah - trimise o slujnică să-i cumpere degrabă toate ci-I reşele. La masă, cînd se aduseră, pe o mică tipsie de aur, | cireşele mari şi lucioase, tustrei mesenii — padişahul, soaţa I şi fiica lui — le mîncară cu plăcere, bucuroşi că tîrziu, spre i toamnă, s-au putut găsi asemenea trufandale. Cînd se pri-I vira unii pe alţii, rămaseră îngroziţi : pe creştete aveau t" coarne din cele mari, rămuroase. Cîţi doftori, vraci şi babe E cu faimă în tainele tămăduirii au existat în împărăţie, au I fost aduşi în grabă să scape saraiul de ruşinea nemaipo-I menită abătută asupra capetelor crăieşti. Zadarnic însă ! Măreţe, rămuroasele coarne nu puteau fi clintite de pe cap. Şi iată, cînd tot saraiul era în fierbere, cînd pe porţile [1] lui înalte, altădată ferecate cu străşnicie, era un du-te-vino cum nu se mai pomenise vreodată, cînd sfatul dregătorilor se aduna şi se împrăştia, neputincios, de cîteva ori pe zi, un tînăr zdrenţăros, negru la faţă ca un harap, îşi făcu apariţia sub zidurile înalte, strigînd cît îl ţinea gura că el e în stare să scape feţele împărăteşti de urgie. Luat aproape pe sus de străji şi dus în sala divanului, unde-1 aşteptau toţi cu înfrigurare, flăcăul scoase din sîn un, măr : — Acesta e leacul meu pentru slăvitul padişah ! Padişahul mîncă iute mărul şi goarnele căzură pe lespezi, cu trosnet sec, ca retezate de o mînă nevăzută.

— Acesta e leacul meu pentru, prea vrednica soaţă a slăvitului padişah ! zise tînărul, scoţând din *sîn* un alt măr.

Sultana muşcă din măr cu nădejde şi coarnele ei căzură pe lespezi, cu trosnet sec, ca retezate de o mină nevăzută.

— Acesta e leacul meu pentru frumoasa fiică a SÎâvitului padişah ! mai grăi tînărul întinzînd alt măr. Fata is prăvi de mîncat mărul, dar nici un zgomot nu tulbură li nişteа încordată a aşteptării.

Plînsete, văicăreli izbucniră deodată în sărai.

— Cum de pentru fiica mea leacul miraculos adus de tine n-arc nici o putere ?

— înseamnă, slăvite padişah, că prinţesa are în stă-pînirea ei un lucru care nu-i aparţine de drept.

— Aşa e, fiica mea ? Ai tu asupra ta un astfel de lucru? Dacă ai, adu-1 degrabă, să poţi scăpa şi tu de pacostea cave ne-a lovit.

— Am o pungă pentru bani ! grăi prinţesa şi aruncă ciudoasă punga la picioarele flăcăului.

Acesta o ridică de jos şi scoase din sîn un alt măr pe care i-1 întinse prinţesei." Dar zadarnic îl mîncă ea cu înghiţituri mari, căci coarnele de pe creştet se încăpăţînau să-i schimonosească preafrumosul chip.

— Ce înseamnă asta ? Fiica mea va trebui să rămînă sluţită pe veci ?! se văicărea padişahul.

— înseamnă, prea slăvite, că prinţesa mai are încă în stăpînire lucruri care nu-i aparţin de drept.

Zorită să-şi recapete, înfăţişarea-i de aită dată, fiica pa-dişahului aruncă la picioarele băiatului fluierul şi fesul,

deodată. El le luă fără grabă şi tot aşa mai scoase din sîn un măr pe care i-1 întinse iarăşi. în liniştea încordată a aşteptării, coarnele căzură pe lespezi cu un trosnet sec, ca retezate de-o mînă nevăzută. Căci, ca să-şi atingă ţinta, flăcăul băgase în mijlocul primelor două mere, bucăţele din cireşele culese de pe malul rîului, bănuind că aşa merele nu vor mai avea putere. în schimb, la cel de-al treilea măr, nu mai umblase şi de aceea el o tămăduise pe prinţesă. în marea bucurie care urmă vindecării tuturor capetelor crăieşti, cei din sărai uitară cu totul de binefăcătorul lor. Acesta atîta aştepta ; îşi puse fesul pe cap şi se făcu nevăzut. în pragul casei sale, îşi scoase fesul şi, după ce sărută mîna mamei, duse la gură fluierul şi suflă o dată în el.

— Porunceşte, stăpîne ! grăi harapul.

— Du-te la sărai şi adu-mi-o 'pe trufaşa fiică a padi-şahului!

Cît ai clipi de două ori — o dată pentru dus şi o dată pentru întors — prinţesa fu lîngă băiat.

— Ce spui după toate cele petrecute, frumoasă fată ? Ţi-ai dat seama, în sfîrşit, de stăruinţa dragostei mele faţă de tine şi de înfumurarea ta ce poate fi înfrîntă de un om obişnuit ca mine ? Acuma te îndupleci să mă vrei de soţ ?

— Din toată inima ! sună limpede răspunsul fetei. Multe am învăţat despre viaţă de cînd ai ieşit în calea mea. îţi făgăduiesc să-ţi fiu soţie de nădejde toate zilele ce le am de trăit

La auzul acestor vorbe, bucuria băiatului nu mai avu margini.

Se povesteşte prin bătrîni că, după nunta împărătească de patruzeci de zile şi patruzeci de nepţi, fiul tăietorului de lemne şi fiica de padişah avură parte de viaţă îndelungată, netulburată de nici o neînţelegere.

k
s

CUPRINS

POVEŞTI ROMANEŞTI
Ion Creangă : Poveste (Prostia omenească) 5
Ioan Pop Reteganul : Măr şi Păr *10*

POVEŞTI POPULARE DIN AMERICA LATINĂ (repovestite de *Victoria Manoliu)* Povestea dantelei *41* Furnicuţa Juanita *44* De ce broscoii au pete pe spinare *48*

POVEŞTI POPULARE CHINEZE (repovestite de *Eufro-,*
şina Dorobanţu)
Ceaiul „Fîntîna Dragonului" 52
Monumentul cu prunişor 54
Podul aşteptării 57
Vasele Carului Mare *61*
Peştele cumetrei Sung *64*
Izvorul tigrilor *68*
Judecata evantaielor *73*
Friptura lui Su Tungpo 76
Podul pisicii *78*

POVEŞTI POPULARE COREENE (repovestite de *Li Yu-giu)*
Povestea eîinelui credincios *82*
Bogatul cel lacom *91*
Ginerele şoricelului *99*
Muntele Speranţei *107*

POVESTE POPULARĂ CUBANEZĂ (repovestită de *Victoria Manoliu)* De ce iepuraşul are urechile lungi* *113*

POVESTE POPULARA ENGLEZĂ (repovestită de *Carmen Paţac)*
Jack şi vrejul de fasole *119*
John Ruskin : Regele Rîului de Aur (repovestire de *Carmen Paţac) 133*

POVESTE POPULARĂ A ESCHIMOŞILOR (repovestită de *George Bulic)*
Povestea celor şapte fraţi eschimoşi 167

POVESTE POPULARA FRANCEZĂ
Frumoasa din pădurea adormită (repovestire de *George Bulic) 176*

POVESTE POPULARĂ FRANCEZĂ
Nobilul şi ţăranul (repovestire de *Mihai Chelariu) 182*

POVESTE POPULARĂ GERMANĂ (repovestită de *George Bulic)*
Cea mai frumoasă nevastă *192*

POVESTE POPULARA ITALIANA (repovestită de *George Bulic)*
Trei portocale 201

POVEŞTI POPULARE MAROCANE (repovestite de *Mihal Chelariu)*
Fata cea şireată *211*
Leopardul şi clinele *214*
Legenda maimuţelor 215

POVEŞTI POPULARE TURCE (repovestite de *Viorica Dinescu)*
Negustorul necinstit 217
Mărturia vulpii *220*
Vînătorul cu noroc la vînat 225
Imamul şi mîncarea de dovlecei *234*
Judecata „dreaptă" 235
Cămila şi şarpele 237
O poveste cu tîlc *237*
Fiul tăietorului de lemne *239*

LECTOR MOAKA RICUS «TEHNOREDACTOR
: CONSTANTIN GOSAV

BUN DE TIPAR 26.XI.1386
APĂRUT 1906 COLI DE
TIPAR 8

COMANDA 60292
COMBINATUL POLIGRAFIC „CASA SCINTEU",
PIAŢA SCLNTEII NR. 1 - BUCUREŞTI
REPUBLICA SOCIALISTA ROMÂNIA